ಕರ್ನಾಟಕ ಸರಕಾರ

ಮದಿಪು

ಮೂಜಿ
ತಿಂಗೊಲುದ
ಬರವುದ ಕೋಪೆ

ಮುಡಿ ೯೦

ಸಪ್ಟೆಂಬರ್-ಅಕ್ಟೋಬರ್-ನವಂಬರ್ 2024

ಸಂಪುಟ-30 ಸಂಚಿಕೆ-2 ಪುಟಗಳು : 88

ಕರ್ನಾಟಕ
ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ

ಬೆಲೆ ರೂ. 30

ಕರ್ನಾಟಕ ಸುವರ್ಣ ಸಂಭ್ರಮೊದ ಭಾಗವಾದ್ ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡದ ಪ್ರೌಢಶಾಲಾ ಜೋಕ್ಲೆನ ಚಿತ್ರಕಲಾ ಸ್ಪರ್ಧೆ ಅಕಾಡೆಮಿದ ಅಮೃತ ಸೋಮೇಶ್ವರ ಸಭಾಂಗಣಡ್ ನಡತ್ತ್ಂಡ್. ಈ ಕಜ್ಜೊನು ದ.ಕ. ಜಿಲ್ಲೆದ ಅಪರ ಜಿಲ್ಲಾಧಿಕಾರಿ ಡಾ. ಸಂತೋಷ್ ಕುಮಾರ್ ಉದಿಪನ ಮಲ್ತೆರ್. ಈ ಕಜ್ಜೊಡು ಕೊಂಕಣಿ ಅಕಾಡೆಮಿದ ಗುರ್ಕಾರೆರಾಯಿನ ಜೋಕಿಂ ಸ್ಟ್ಯಾನ್ಲಿ ಆಲ್ವರೀಸ್, ಬ್ಯಾರಿ ಅಕಾಡೆಮಿದ ಗುರ್ಕಾರೆರಾಯಿನ ಉಮರ್ ಯು.ಎಚ್., ಕನ್ನಡ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಇಲಾಖೆದ ಸಹಾಯಕ ನಿರ್ದೇಶಕೆರಾಯಿನ ರಾಜೇಶ್ ಜಿ., ಹಿರಿಯ ಚಿತ್ರ ಕಲಾವಿದೆರಾಯಿನ ಗಣೇಶ್ ಸೋಮಯಾಜಿ, ಕೋಟಿ ಪ್ರಸಾದ್ ಆಳ್ವ, ಎನ್.ಎಸ್. ಪತ್ತಾರ್ ಪಾಲ್ ಪಡೆಯೆರ್.

ಕುಡ್ಲ ತುಳುಕೂಟದ ಗುರ್ಕಾರೆರಾದಿತ್ತಿನ ಬೊಕ್ಕ ಕರ್ನಾಟಕ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿದ ಮಾಜಿ ಸದಸ್ಯೆರಾದಿತ್ತಿನ ಡಾ. ದಾಮೋದರ ನಿಸರ್ಗ ಮೆರೆನ ಶ್ರದ್ಧಾಂಜಲಿ ಸಭೆ ಅಕಾಡೆಮಿದ ಸಿರಿಚಾವಡಿಡ್ ನಡತ್ಂಡ್.

ಬೆಳ್ತಂಗಡಿ ತಾಲೂಕುದ ವಾಣಿ ಪದವಿ ಪೂರ್ವ ಕಾಲೇಜ್‌ಡ್ ಅಕಾಡೆಮಿದ ನಿರೆಲ್‌ಡ್ ನಡತಿನ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ರಚನಾ ಕಮ್ಮಟನ್ ಅಕಾಡೆಮಿದ ಗುರ್ಕಾರೆರಾಯಿನ ತಾರಾನಾಥ್ ಗಟ್ಟಿ ಕಾಪಿಕಾಡ್ ಉದಿಪನ ಮಲ್ತೆರ್. ವಾಣಿ ಶಿಕ್ಷಣ ಸಂಸ್ಥೆದ ಗುರ್ಕಾರೆರಾಯಿನ ಪಿ.ಕುಶಾಲಪ್ಪ ಗೌಡೆರ್ ಗುರ್ಕಾರ್ಮೆ ವಹಿಸಾದಿತ್ತೆರ್. ಪ್ರಾಂಶುಪಾಲೆರಾಯಿನ ಡಾ. ಯದುಪತಿ ಗೌಡ, ಅಕಾಡೆಮಿದ ಸದಸ್ಯೆರಾಯಿನ ಶೈಲೇಶ್ ಸುವರ್ಣ ಈ ಕಜ್ಜೊಡು ಪಾಲ್ ಪಡೆಯೆರ್.

ಮದಿಪು

ಸೋಣ-ನಿರ್ನಾಲ-ಬೊಂತೆಲ್

ಮುಡಿ 90

ಗೌರವ ಸಂಪಾದಕೆರ್

ತಾರಾನಾಥ್ ಗಟ್ಟಿ ಕಾಪಿಕಾಡ್

ಸಂಪಾದಕೆರ್

ಶ್ರೀಮತಿ ಅಕ್ಷಯ ಆರ್. ಶೆಟ್ಟಿ

ಜತೆ ಸಂಪಾದಕೆರ್

ಬಾಬು ಕೊರಗ ಪಾಂಗಾಳ

ಸಂತೋಷ್ ಶೆಟ್ಟಿ ಹಿರಿಯಡ್ಕ

ಕರ್ನಾಟಕ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ

ತುಳು ಭವನ, ಅಶೋಕನಗರ ಅಂಚೆ

ಮಂಗಳೂರು - 575 006

Madipu
Tulu Quarterly
Vol - 30, Issue - 2
September - October - November 2024
Pages : 88
RNI No. KARTUL / 2015 / 63563
Price : Rs. 30/-

© Karnataka Tulu Sahithya Academy

Published by
Smt. Poornima
(Registrar)
on behalf of
Karnataka Tulu Sahithya Academy

Published at
Karnataka Tulu Sahithya Academy
Tulu Bhavana, Ashok Nagar Post,
Mangaluru-575 006
Dakshina Kannada, Karnataka.
Email : tulusahityaacademy@gmail.com
tuluacademy@karnataka.gov.in
Phone : 0824 2459389

Cover Photo : **Devaki Shettigar**
(Thalipadi Nekarara Sangha, Kinnigoli)

Photo by : **Porlu - Jinesh Prasad**

Cover Design : **Kallur Nagesh**

Printed at
Aakrithi Prints
Light House Hill Road, Mangaluru

ಗುರ್ಕಾರ್ರೆನ ಮದಿಪು

ತುಳು ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದ ರಡ್ಡನೇ ಅಧಿಕೃತ ಭಾಷೆಯಾದ್ ಘೋಷಣೆ ಆಪುಂಡು ಪನ್ಪಿ ನಮ್ಮ ಅಂಗಲಾಪುಗ್ ನನಲಾ ಗಳಿಗೆ ಕೂಡ್ದ್ ಬಯ್ದಿಜಿ ಪನ್ಪಿನ ಎತೆ ಮಾತ ತುಳುವೆರೆನ ಉಡಲ್‌ಡುಂಡು. ಇಂಚಿತ್ತಿ ಪೊರ್ತುಡು ತುಳುವೆರೆಗ್ ಸರಕಾರ ಅಭಯದ ಪಾತೆರ ಕೊರ್ತುಂಡು. ರಾಜ್ಯದ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿ ಮಾನ್ಯ ಶ್ರೀ ಸಿದ್ಧರಾಮಯ್ಯೆರ್ ಈ ವಿಚಾರಡ್ ಸರಕಾರ ತುಳುವೆರೆನ ಬೇಡಿಕೆಗ್ ಬೆರಿಸಹಾಯ ಆದ್ ಉಂತುಂಡ್ ಪಂಡ್ದ್ ಭರವಸೆದ ಪಾತೆರ ಪಂತೆರ್.

ವಿಧಾನ ಸಭೆಟ್ಲಾ ಈ ಇಸಯ ಚರ್ಚೆಗ್ ಬನ್ನಗ ನಮ್ಮ ಊರುದಾರಾಯಿನ ಮಾನ್ಯ ಸ್ಪೀಕರ್ ಯು.ಟಿ. ಖಾದರ್ ಅಂಚನೆ ಶಾಸಕೆರ್ ಶ್ರೀ ಅಶೋಕ್ ರೈಕುಲು ತುಳು ಬಾಸೆಡೆ ಪಾತೆರ್ದಿನೆನ್ ನಮ ಮಾತ ತೂದು ಸಂಭ್ರಮಿಸೊಂದ. ಈ ಪೊರ್ತುಡು ನಮ್ಮ ತುಳುನಾಡು ವ್ಯಾಪ್ತಿದ ಮಾತ ಶಾಸಕೆರ್ ತುಳುತ ಪರವಾದ್ ಧ್ವನಿ ದೆತ್ತ್‌ದೆರ್. ಸಮಸ್ತ ತುಳುವೆರೆನ ಪರವಾದ್ ನಮ್ಮ ಮಾತ ಜನಪ್ರತಿನಿಧಿನಕುಲೆಗ್ ಕರ್ನಾಟಕ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿದ ನಿಲೆಟ್ ಸೊಲ್ಮೆನ್ ಸಂದ್ಯೆತ ಮಲ್ಪುವ. ತುಳು ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದ ಅಧಿಕೃತ ಭಾಷೆಯಾದ್ ಘೋಷಣೆ ಆವೊಡ್ ಪನ್ಪಿನ ನಮ್ಮ ಸುಮಾರ್ ವರ್ಸೊದ ಕನ ಕೈಕೂಡ್ದ್ ಬರ್ಪುನ ಪೊರ್ತು ಬೇಗನೆ ಉದಿಪಡ್ ಪಂಡ್ದ್ ನಮ್ಮ ಮಾತೆರ್ನಲಾ ಬಯಕೆ ಆದುಂಡು.

ತುಳು ಬಾಸೆಗ್ ಸಂದೈತ ಆಯಿನ ಮಾನ್ಯತೆ

ತುಳು ಈ ರಾಜ್ಯದ ರಡ್ಡನೇ ಅಧಿಕೃತ ಭಾಷೆಯಾದ್ ಘೋಷಣೆ ಆವೊಡು ಪಂಡ್ದ್ ನಮ್ಮ ಸ್ವರ ದೆಪ್ಪುನ ಪೊರ್ತುಡೆ ನಮಕ್ ಇನಿ ಮುಟ್ಟ ನಮ್ಮ ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯೊಡ್ ಬೇತೆ ಬೇತೆ ಮರ್ಗಿಲ್ಡ್ ತಿಕ್ಕಿನ ಮಾನ್ಯತೆದ ಬಗ್ಗೆ ಕುಸಿ ಪಡೋಡಾಯಿನ ವಿಚಾರ ಸುಮಾರ್ ಉಂಡು.

1994ನೇ ವರ್ಸೊಡು ಅಪಗದ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿ ತುಳುವೆ ಡಾ. ಎಂ. ವೀರಪ್ಪ ಮೊಯಿಲಿಯೆರ್ ಧೃಡ ನಿರ್ಧಾರ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ಕರ್ನಾಟಕ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ ಸ್ಥಾಪನೆ ಮಲ್ಪಾಯೆರ್. ಸರಕಾರಡ್ದ್ ತಿಕ್ಕಿನ ಕಡೀರ್ದ ಮಾನ್ಯತೆ ಉಂದು ಪನ್ಪಿನ ವಿಚಾರ ನಮ್ಮ ಗೇನಡ್ ಉಪ್ಪೊಡು.

ತುಳು ಅಕಾಡೆಮಿ ಸ್ಥಾಪನೆ ಆಯಿಬೊಕ್ಕ ತುಳುನಾಡ್ದ ಶಾಲೆ, ಕಾಲೇಜಿಲೆಡ್ ತುಳು ಕೂಟ, ತುಳು ಸಂಘ ಉದಿಪನ ಆಯೆರೆ ಸುರು ಆಂಡ್. ಆ ನಿಲೆಟ್ ತುಳುತ ಬುಲೆಚ್ಚಿಲ್ಗ್ ಬೆರಿಸಹಾಯ ತಿಕ್ಕ್ಂಡ್ ಪನ್ಪಿನವು ಸತ್ಯ.

ತುಳು ಅಕಾಡೆಮಿದ ಒತ್ತಾಯ ಒತ್ತಾಸೆದ ಕಾರಣಡ್ 2010ನೇ ವರ್ಸೊಡ್ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಬೊಕ್ಕ ಪ್ರೌಢಶಾಲೆಡ್ ತುಳು ಬಾಸೆನ್ ಮೂಜನೇ ಬಾಸೆ ಆದ್ ಕಲ್ಪಾಯೆರೆ ಕರ್ನಾಟಕ ಸರಕಾರ ಅನುಮೋದನೆ ಕೊರ್ತುಂಡು. ಇನಿ ಉಡುಪಿ ಬೊಕ್ಕ ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆಡ್ ಸರಕಾರಿ, ಖಾಸಗಿ, ಇಂಗ್ಲೀಷ್ ಮೀಡಿಯಂ ಶಾಲೆಲೆಡ್ ತುಳು ಪಠ್ಯಕ್ರಮ ಜಾರಿಡ್ ಉಂಡು. ಸುಮಾರ್ 40 ಮುಟ್ಟ ಶಾಲೆಡ್ ತುಳು ಪಠ್ಯ ಬೋಧನೆ ಮಲ್ತೊಂದು ಉಲ್ಲೆರ್. ಕರ್ನಾಟಕ ಸರಕಾರನೇ ಪಠ್ಯಪುಸ್ತಕ ಮುದ್ರಣ ಮಲ್ತ್ ಶಾಲೆಗ್ ಎತ್ತಾವೊಂದು ಉಂಡು. ಈ ಪೆರ್ಮದ ವಿಚಾರೊದ ಬಗೆಟ್ ಏತೋ ನಮ್ಮ ತುಳುವೆರೆಗ್ ಮಾಹಿತಿ ಕಡಮೆ. ಸರಕಾರ ಶಾಲೆಡ್ ತುಳು ಪಠ್ಯಕ್ರಮ ಜಾರಿ ಮಲ್ತ್ಂಡಲಾ ನಮ್ಮ ಊರುದ ಶಿಕ್ಷಣ ಸಂಸ್ಥೆದಕುಲೆನ ಬೆರಿತಾಂಗ್ ಮಲ್ಲ ಮಟ್ಟ್‌ಡ್ ಇಜ್ಜಿ ಪನ್ಪಿ ಬೇನೆ ನಮಡ ಉಂಡು. ಇಜ್ಜಾಂಡ ಈ ಪೊರ್ತುಡು ನೂದು ಇರ್ನೂದು ಶಾಲೆಡ್ ತುಳು ಪಠ್ಯ ಕಲ್ಪಾವುನ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಲ್ಪಾದೊಲಿ. ಪ್ರತಿ ವರ್ಸೊಲಾ ಎಸ್.ಎಸ್.ಎಲ್.ಸಿ. ಪರೀಕ್ಷೆಗ್ ತುಳು ಪಠ್ಯ ಆಯ್ಕೆ ಮಲ್ತಿನ 800–900 ಜೋಕುಲ್ ಪರೀಕ್ಷೆ ಬರೆಪೆರ್ ಪನ್ಪಿನವು ಮಲ್ಲ ಪೆರ್ಮದ ವಿಚಾರನೆ ಆದುಂಡು.

ತುಳು ಅಕಾಡೆಮಿದ ಒತ್ತಾಯ ಒತ್ತಾಸೆದ ಕಾರಣ ದುಂಬತ್ತ್ ಬನ್ನಗ 2018ನೇ ವರ್ಸೊಡು ಮಂಗಳೂರು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯದ ಸ್ನಾತಕೋತ್ತರ ಪದವಿಡ್ ತುಳು ಎಂ.ಎ. ತರಗತಿನ್ ಸುರು ಮಲ್ತೆರ್. 2019ನೇ ವರ್ಸೊಡ್ ಪದವಿ ತರಗತಿಡ್ ರಡ್ಡನೇ ಐಚ್ಚಿಕ ಭಾಷೆ ಆದ್ ತುಳು ಕಲ್ಪೆರೆ ಅನುವು ಮಲ್ತ್ ಕೊರ್ತೆರ್. ತುಳುಕು ಮಾನಾದಿಗೆ ಓಲುಂಡ್ ಪಂಡ್ದ್ ಕೇನುನಕುಲೆಗ್ ನಮ

ಈ ವಿಷಯ ಮಾತ ತೆರಿಪಾವೋಡು.

ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ವಲಯೊಡು ತುಳು ಬಾಸೆದ ಇಂಚಿತ್ತಿ ಬುಲೆಚ್ಚಿಲ್ದ ಕಾರಣೊಡ್ ಈ ವರ್ಸೊಡ್ದ್ ಬೊಕ್ಕ ಕುಡ್ಲದ ಸೈಂಟ್ ಅಲೋಶಿಯಸ್ ಕಾಲೇಜಿದಕ್ಲು ಪದವಿ ಶಿಕ್ಷಣೊಡು ತುಳು ಪಠ್ಯ ಜಾರಿ ಮಲ್ತೊಂದು ಉಲ್ಲೆರ್ ಪನ್ಪಿನ ಸಂಭ್ರಮೊ ನಮ್ಮ ನಡುಟು ಉಂಡು. ಸೈಂಟ್ ಅಲೋಶಿಯಸ್ ಶಿಕ್ಷಣ ಸಂಸ್ಥೆದ ಕುಲಪತಿ ಬೊಕ್ಕ ಶಿಕ್ಷಕ ವರ್ಗಗ್ ಅಕಾಡೆಮಿದ ನಿಲೆಟ್ ಸೊಲ್ಮೆ ಸಂದೈತ ಮಲ್ಪುವ.

ತುಳು ಭವನೊ

ತುಳು ಬಾಸೆದ ಬುಲೆಚ್ಚಿಲ್‌ಗಾದ್ ಬೆನ್ಪಿನ ತುಳು ಅಕಾಡೆಮಿಗ್ ಕುಡ್ಲ ಪೇಂಟೆದ ನಡುಟು 51 ಸೆಂಟ್ಸ್ ಜಾಗಡ್ ಬಾರಿ ಮಲ್ಲ ಕಟ್ಟೋಣ ಕಟ್ಟಾದ್ ಕರ್ನಾಟಕ ಸರಕಾರ ಕೊರ್ತುಂಡು. ಅಕಾಡೆಮಿ ಸ್ಥಾಪನೆ ಆಯಿನ ಕರಿನ ಮುಪ್ಪ ವರ್ಸೊಡ್ದ್ ಇಂಚಿಗ್ ಅಕಾಡೆಮಿ 250ಗ್ ಜಾಸ್ತಿ ಎಡ್ಡೆ ಮೌಲಿಕವಾಯಿನ ಪುಸ್ತಕೊಲೆನ್ ಪ್ರಕಟ ಮಲ್ತ್‌ದ್‌ಂಡ್. ಸಾವಿರಡ್ದ್ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ತುಳುತ ಕಜ್ಜೊಲೆನ್ ಊರ್ ಪರವೂರ್ದ್ ಮಲ್ತ್‌ದ್‌ಂಡ್. ಈ ಕೆಲಸ ಮಾತ ತುಳು ಬಾಸೆಗ್ ಸರಕಾರದ ನಿರೆಲ್ ಇತ್ತೆನೆಟ್ ಸಾಧ್ಯ ಆತ್‌ಂಡ್ ಪನ್ಪಿನವು ಸತ್ಯ.

ಈ ಪೊರ್ತು ತುಳು ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯದ ರಡ್ಡನೇ ಅಧಿಕೃತ ಬಾಸೆಯಾದ್ ಘೋಷಣೆ ಆಪುನ ನಿಚ್ಚಯ ಆದುಂಡ್. ಆಯಿಡ್ದ್ ಬೊಕ್ಕ ತುಳುತ ಬುಲೆಚ್ಚಿಲ್‌ಗ್ ಪೊಸ ಮರ್ಗಿಲೊಂಜಿ ಮೂಡ್ದ್ ಬರಿಯೆರೆಂಡು. ಅಪಗನೇ ಸಂವಿಧಾನದ ಎನ್ಮನೇ ಪರಿಚ್ಛೇದಗ್ ತುಳು ಸೇರೊಡಾಯಿನ ಅಂಗಲಾಪುಗ್ ಮಲ್ಲ ಬಲ ಬರ್ಪುಂಡು.

ಸೊಲ್ಮೆಲು

ತಾರಾನಾಥ್ ಗಟ್ಟಿ ಕಾಪಿಕಾಡ್
ಗುರ್ಕಾರ್ರ್
ಕರ್ನಾಟಕ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ

ಸಂಪೊಲ್ತಿನರೆನ ಪಾತೆರ

ಕರ್ನಾಟಕ ಸರಕಾರದ ಕನ್ನಡ ಬೊಕ್ಕ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಇಲಾಖೆದ ನಿರೆಲ್‌ಡ್ 1994ನೆ ಇಸವಿಡ್ ಸುರುವಾಯಿನ ಕರ್ನಾಟಕ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ ಈ ವರ್ಸೊ 31ನೇ ವರ್ಸೊನು ಆಚರಣೆ ಮಲ್ತೊಂದುಂಡು. ಈ ಪೊರ್ತುಡು ಅಕಾಡೆಮಿದ ತ್ರೈಮಾಸಿಕ ಪತ್ರಿಕೆ 'ಮದಿಪು'ದ 90ನೇ ಸಂಚಿಕೆನ್ ತಂಕುಲೆ ಕೈಟ್ ದೀಪುನ ಸಂಬುರ್ಮೊಡುಲ್ಲ.

ಕರ್ನಾಟಕ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿದ ಮುಖವಾಣಿ ಪತ್ರಿಕೆ ಆಯಿನ 'ಮದಿಪು'ದ ಈ ಸಂಚಿಡ್ 'ತುಳುವ' ಪನ್ಪಿ ಆಲೋಚನ ಕ್ರಮತ ತುಲಿಪುನು ಮಸ್ತಿರೆಟ್ ಪಟ್‌ದ. ತುಳು ಸವುದೊ, ತುಳು ಬಾಸೆ, ತುಳು ಪರ್ಬೊಲು, ತುಳು ಆಚರೆಣೆಲು – ಇಂಚ ತುಳುತ ಬೇತೆ ಬೇತೆ ಮರ್ಗಿಲೆನ್ ಮದಿಪುದುಲಯಿ ಮೊಡೆತ. 'ತುಳು' ಪನ್ಪಿನ ತುಳಿಪು ಏನಿ ಕಾಲೊರ್ದು ಪಿದಾಡ್ದ್ ಏನಿ ಕಾಲೊ ಮುಟ್ಟಲ ಎತ್ತುನವು. ಕಾಲೊದ ನಡಕೆಡ್ ಪೊಸ ನೀರ್‌ದ ಒಯ್ಲ್, ಮಣ್ಣ್‌ದ ಕಜನೊನುಲ ಅಯ್ತ ಒಟ್ಟುಗುಪ್ಪುನ ಸಿರಿ ಸಂಪೊತ್ತುನಲ ಕೊನೊದು ಪೋಪುನವು ಪ್ರಕೃತಿದ ನಿಚ್ಚೊ ನಡಕೆ. ಆಂಡ, ಕಾಲದ ನಡಕೆಡ್ ನೀರ್‌ದ ಒಯ್ಲ್‌ಡ್ ಪರಡ್ಡಿನೆನ್ ಬರಿಕ್ ಒಂದಾದ್ ದಾಯೆ ಕುಡೊರ ತೂಯೆರೆ ಬಲ್ಲಿ, ಇತ್ತೆದ ಪೊಸ ಬಿದೆಕ್ಲೆಗ್ ದಾಯೆ ಅವೆನ್ ಎತ್ತಾಯೆರೆ ಬಲ್ಲಿ ಪನ್ಪುನ ಒಂಜಿ ತುಲಿಪುನು ದೀವೊಂದು ಈ ಸರ್ತಿದ ಮದಿಪುನು, ಈ ನಮುನೆಡ್ ಕಟ್‌ದ. ಮುಪ್ಪ ವರ್ಷೊಗು ದುಂಬುದ ಮದಿಪು ಸಂಚಿಡ್ ಪ್ರಕಟ ಆಯಿಂಚಿ ಒಂಜಿ ದುನ್ನದ ಬರವುನು ಆಯ್ಕೆ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ಇತ್ತೆದ ಓದುನಕ್ಲೆನ ಮಟ್ಟೆಲ್‌ಗ್ ಎತ್ತಾದ ಪನ್ಪುನಡೆಗ್,

'ಹೊಸ ಚಿಗುರು ಹಳೆ ಬೇರು ಕೂಡಿರಲು ಮರ ಸೊಬಗು' ಪನ್ಪಿ ಡಿವಿಜಿಯೆರೆನ ಪಾತೆರೊನು ನೆಂಪು ಮಲ್ತೊನುವೆ!

ಕರ್ನಾಟಕ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ - ನಮ್ಮ ಶಾಲೆ ಕಾಲೇಜಿದ ಜೋಕುಲೆಗ್ ಎತ್ತುಲೆಕ, ಅಕುಲು ಅಕಾಡೆಮಿನ್ ಪೊಲಬು ಮಲ್ತೊನುಲೆಕ 'ಅಕಾಡೆಮಿಡ್ ಒಂಜಿ ದಿನ - ಬಲೆ ತುಳು ಓದುಗ' ಪನ್ಪಿ ಒಂಜಿ ಪೊರ್ಲ ಕಜ್ಜೊಗು ಕೆಸರ್ ಕಲ್ಲ್ ಪಾಡ್ದ್ ಮೂಜಿ ಎಗ್ಗೆನ್‌ಲ ಕರಿತ್‌ದ್‌ಂಡ್. ನಮ್ಮ ಜೋಕುಲು ನಮ್ಮ ಅಕಾಡೆಮಿದ ಎಡ್ಡೆಡ್ಡೆ ಬೂಕುಲೆನ್ ಓದೊಡು, ಅಂಚ ಓದೆರೆ ಅಕ್ಲೆಗ್ ಅವಕಾಶ ತಿಕ್ಕೊಡು ಪನ್ಪುನ ಒಂಜಿ ಎಡ್ಡೆ ಉದ್ದೇಶ ಈ ಕಜ್ಜೊದ ಪಿರವುದವು. ಅಂಚ ಒಂಜಿ ದಿನ ಅಕಾಡೆಮಿಡ್ ಇತ್‌ದ್, ಬೇತೆ ಬೇತೆ ಬೂಕುಲೆನ್ ಓದುದು, ಬಯ್ಯಗ್ ಆ ಬೂಕುಲೆದ ಬಗ್ಗೆ ತಂಕ್‌ಲೆ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಪಟ್ಟೊನುನಡೆಗ್, ಒಂಜಿ ತುಳು ಬರವುನು ಪೊಸ ಪೀಳಿಗೆಗ್ ಎತ್ತಾವುನ ಕೆಲಸನ್ ಅಕಾಡೆಮಿ ಮಲ್ತೊಂದುಂಡು. ಜೋಕುಲು ಈ ಕಜ್ಜೊದ ಪ್ರತಿಫಲನನ್ ಎಂಚ ತೂತೆರ್ ಪನ್ಪುನ ಅಕ್‌ಲೆನ ಉಡಲ ಪಾತೆರನ್ ದಾಕಲ್ ಮಲ್ಪುನ ನಿಲೆಟ್ ಮದಿಪುಡು ಒಂಜಿ ಪೊಸ ಎಗ್ಗೆನ್ ತೆಗ್‌ಲಾದ!

ಪೊಸ ಬೊಕ್ಕ ಪರ ತಿರ್ಲ್‌ನ್ ಕೂಟೊಂದು ಕಟ್‌ದಿನ ಈ ಮಸ್ತಿರೆತ ಪೊರ್ಲ ಜೋಡಣೆಗ್, ಮಾತೆರ್ನಲ ಅಭಿಪ್ರಾಯದ ನುಡಿ ದೇಸೆಗ್ ಕಾತೊಂದುಲ್ಲ. ಅಂಚೆನೇ 'ಮದಿಪು - 89' ನುಡಿನಮನ ಸಂಚಿಗ್ ನಮ್ಮ ತುಳುವಪ್ಪೆ ಜೋಕ್ಲೆನ ಮೆಚ್ಚಿ ನುಡಿಕ್ ಸೋಲೊಯ್ತ್ ಸೊಲ್ಮೆ ಸಂದಾವೊಂದು, ತಂಕ್‌ಲೆ ಮಟ್ಟೆಲ್‌ಗ್, ಮದಿಪುದ 90ನೇ ಸಂಚಿನ್ ದೀವೊಂದುಲ್ಲ. ಮಾತೆರೆಗ್ಲಾ ಗೌರವೊದ ವಂದನೆಲು!

30.05.2025
ಸಂಪೊಲ್ತಿನಾರ್

ಅಕ್ಷಯ ಆರ್. ಶೆಟ್ಟಿ
ಸದಸ್ಯೆರ್
ಕರ್ನಾಟಕ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ

ಪುಟ ದೇಕಿ

1. ತುಳು ಬಾಸೆದ ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯೊ ಒಂಜಿ ಸಮೀಕ್ಷೆ	ಡಾ. ಕೆ.ವಿ. ಜಲಜಾಕ್ಷಿ ಡಾ. ವಿ.ಜಿ. ಭಟ್	10
2. ತುಳುನಾಡ್‌ದ ಬೆನ್ನಿಡ್ ಪೊಣ್ಣು ಪೊಂಜೊವು	ಜ್ಯೋತಿ ಚೇಳ್ಯಾರು	14
3. ಪರ ತುಳು ನಾಟಕೊದ ಪರಂಪರೆ	ಯಶವಂತ ಬೋಳೂರು	26
4. ಅಪ್ಪೆನ ಉಡಲ್ದ ಮದಿಪು	ಸುಬ್ರಹ್ಮಣ್ಯ ಬೈಪಾಡಿತ್ತಾಯ	32
5. ಸಂತೆ ಓಲಾಂಡ್	ದೇವಿಕಾ ನಾಗೇಶ್	34
6. ಇತ್ತೆದ ಆಟಿದ ಮೈಮೆನ್ ಪಂಡ್‌ದ್ ಮುಗ್ಯಂದ್ ಕೇನ್ದ್ ಮುಗ್ಯಂದ್	ಡಾ. ಇಂದಿರಾ ಹೆಗ್ಗಡೆ	35
7. ಆಟಿದ ನೆಂಪು	ಆನಂದ ಸಾಲಿಯಾನ್	44
8. ಭಾರತ ಮಲಪೆನ ಪುಲ್ಲಿಲು	ಪಾಂಗಾಳ ಬಾಬು ಕೊರಗ	45
9. ತುಳುತಿಟ್ಟಿನ ತ್ರಿವಿಕ್ರಮ ಪದ 'ಅರುವ'	ತಾರಾನಾಥ್ ವರ್ಕಾಡಿ	47
10. ತುಲಿಪು	ಐ. ಗೋವಿಂದ ಭಂಡಾರಿ	56
11. ಅಕಾಡೆಮಿಡ್ ಒಂಜಿ ದಿನ 'ಬಲೆ ತುಳು ಓದುಗ' ಕಾಲೇಜ್ ಜೋಕ್ಲೆನ ಅಭಿಪ್ರಾಯ		
• ಕಥೆ ಓದಿಯೆ... ಮಸ್ತ್ ಖುಷಿ ಆಂಡ್	ರಕ್ಷಿತಾ	65
• ತುಳುತ ಒಲವು ಜಾಸ್ತಿ ಆಂಡ್	ಅಂಚನಾ ಪಿ.ಡಿ.	66
• ತುಳುತ್ತ ಬಗೆಟ್ಟ್ ಪೊಸ ನಡೆ	ತೇಜಸ್ ಡಿ. ಪೂಜಾರಿ	67
12. ಅಕಾಡೆಮಿ ನಡಪಾಯಿನ ಕಜ್ಜೊಲು		70
13. ಲೇಖಕೆರೆನ ಪತ್ತೆ		74
14. ಅಕಾಡೆಮಿದ ಗೌರವ ಪ್ರಶಸ್ತಿ ಪಡೆಯಿನಕುಲು		75
15. ಬೂಕು ಇನಾಮು ಗೆಂದಿನಕುಲು		77
16. ಅಕಾಡೆಮಿ ಪ್ರಕಟಣೆಲು		81

ಮದಿಪು ಪತ್ರಿಕೆಗ್ ಲೇಖನ ಬರೆಪಿನಕಲೆಗ್ ಸೂಚನೆ

- ಚರಿತ್ರೆ, ಸಂಸ್ಕೃತಿ, ಅಧ್ಯಯನ, ಮದಪೆರಾವಂದಿ ತುಳುವೆರ್, ಕತೆ/ ಕಬಿತೆ/ ಪರ ಪೊಸ ಬೂಕುದ ಪೊಲಬು ಇಂಚಿತ್ತಿ ಲೇಖನೊಲೆನ್ ಬರೆದ್ ಕಡಪುಡೊಲಿ.
- ತುಳುನಾಡ್‌ದ ಭಾಷೆ ಸಾಹಿತ್ಯ, ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಕಲೆಕ್ಕ್ ಸಮ್ಮಂದ ಪಡೆಯಿ ಲೇಖನೊಲೆಗ್ ಅದ್ಯತೆ.
- ಲೇಖನೊಲು ತುಳು ಭಾಷೆಡ್ ಇತ್ತ್‌ದ್ ಕೈ ಬರವುಡು ಆಂಡ ಮೂಜಿ ಪುಟತ್ತವು ಆದಿತ್ತ್‌ದ್ ಒಂಜೇ ಮರ್ಗಿಲ್ಡ್ ಬರೆತಿನವು ಆದಿಪ್ಪೊಡು. ಟೈಪ್ ಮಲ್ತಿನವು ಆಂಡ ರಡ್ಡ್ ಪುಟತ್ತ ಮಿತಿ ಉಪ್ಪಡ್.
- ಓಲಾಂಡಲಾ ಪ್ರಕಟ ಆತಿ ಲೇಖನೊಲೆನ್ ಕಡಪುಡಡೆ.
- ಟೈಪ್ ಮಲ್ತ್ ಕಡಪುಡುನಕುಲು ನುಡಿ ತಂತ್ರಾಂಶೊಡು ಅಕಾಡೆಮಿದ ಈಮೈಲ್ ಪತ್ತೆಗ್ ಕಡಪುಡ್ಲೆ.
- ಲೇಖಕೆರೆ ಪುದರ್, ಪತ್ತೆ ಇಜ್ಜಂದಿ ಬರವುಲು ಸ್ವೀಕಾರ ಆಪುಜಿ.
- ಪೊಸ ಬೂಕು ಬರೆಯಿನಕುಲು ಐತ ಪರಿಚಯ ಮಲ್ಪರೆ ರಡ್ಡ್ ಬೂಕುಲೆನ್ ಕೊರ್‌ಂಡ ಬೂಕುದ ಪೊಲಬುನು ಮದಿಪುಡು ಮಲ್ಪುವ.

- **ಮದಿಪು ಪತ್ರಿಕೆದ ವಾರ್ಷಿಕ ಚಂದಾ ರೂ. 150/–**
  ಆಜೀವ ಚಂದಾ ರೂ. 1000/–

ಅಕಾಡೆಮಿದ ಪತ್ತೆ
ಕರ್ನಾಟಕ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ
"ತುಳು ಭವನ", ಉರ್ವಸ್ಟೋರ್, ಮಂಗಳೂರು
ದೂರವಾಣಿ : 0824 2459389
tulu.academy@yahoo.co.in
tuluacademy@karnataka.gov.in

ತುಳು ಬಾಸೆದ ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯ ಒಂಜಿ ಸಮೀಕ್ಷೆ

ಡಾ. ಕೆ.ವಿ. ಜಲಜಾಕ್ಷಿ
ಡಾ. ವಿ.ಜಿ. ಭಟ್

ದ್ರಾವಿಡ ಬಾಸೆಲೆನ್ ದಕ್ಷಿಣ, ಮಧ್ಯ, ಉತ್ತರ ದ್ರಾವಿಡ ಬಾಸೆಲು ಪಂಡ್‌ದ್ ಮೂಜಿ ವಿಭಾಗ ಮಲ್ತ್‌ದೆರ್. ನೆಟ್ಟ್ ತಮಿಳ್, ಮಲೆಯಾಳ, ಕನ್ನಡ, ಕೊಡಗು, ಕೊಡವ, ಕೋತ, ತೊದ ಕೊರಗ ಬೊಕ್ಕ ತುಳು ಬಾಸೆಲು ದಕ್ಷಿಣ ದ್ರಾವಿಡ ಬಾಸೆಲ್. ತೆಲುಗು, ಗೋಂಡಿ, ಕೊಂಡ, ಪೆಂಗೊ, ಮುಂಡ, ಕುಈ, ಕುವಿ, ಕೋಲಾಮಿ, ನಾಯ್ಕಿ, ಪರ್ಜಿ, ಗದಬ, ಮಧ್ಯ ದ್ರಾವಿಡ ಬಾಸೆಲು. ಕೂಡುಖ್, ದೂಲ್ತೊ, ಬ್ರಾಹೂಯಿ ಉತ್ತರ ದ್ರಾವಿಡ ಬಾಸೆಲು. ಈ ಬಾಸೆಲೆಡ್ ತುಳು, ಕೊರಗ ಬಾಸೆಲು ದಕ್ಷಿಣ ದ್ರಾವಿಡ ಭಾಷಾ ಸಮೂಹೊಡು ಇತ್ತ್‌ಂಡಲಾ ತುಳು ಮಧ್ಯ ದ್ರಾವಿಡದ ಕೆಲವು ಲಕ್ಷಣೊಲೆನ್ಲಾ ಕೊರಗ ಉತ್ತರ ದ್ರಾವಿಡದ ಕೆಲವು ಲಕ್ಷಣೊಲೆನ್ಲಾ ತೋಜಾವೊಂದುಲ್ಲ ಪಂಡ್‌ದ್ ವಿದ್ವಾಂಸೆರ್ನ ಅಭಿಪ್ರಾಯ.

ಉದಾಹರಣೆಗ್ 'ಇಲ್ಲ್' ಪನ್ಪಿ ಶಬ್ದೊಗ್ ಸಮಾನವಾದ್ ಕನ್ನಡ ಬೊಕ್ಕ ಬೇತೆ ದಕ್ಷಿಣ ದ್ರಾವಿಡ ಬಾಸೆಲೆಡ್ ಇಪ್ಪಿ ಪದ 'ಮನೆ, ಮನ್ಯೆ, ವೀಡು'. ಆಂಡ ತುಳು ಬೊಕ್ಕ ಬೇತೆ ಕೆಲವು ಮಧ್ಯ ದ್ರಾವಿಡ ಬಾಸೆಲೆಡ್ 'ಇಲ್ಲ್' ಶಬ್ದನೇ ಬಲಕೆಡುಂಡು.

ಅಂಚೆನೇ ಮೂಲ ದ್ರಾವಿಡರ ಮೂರ್ಧನ್ಯ 'ಳ'ಕಾರ 'ಣ'ಕಾರೊಲು ತೆಲುಗು, ತುಳು, ಬೊಕ್ಕ ಕೆಲವು ಮಧ್ಯ ದ್ರಾವಿಡ ಬಾಸೆಲೆಡ್ ಮೂರ್ಧನ್ಯಪ್ಪಗ್ ಕರಿವೊಂದು ಲ, ನ ಆದ್ ಬದಲಾಯಿನೆನ್ ತೂವೊಲಿ.

ಉದಾ:

ತಮಿಳು –	ವಿಳಂಗು	ತಮಿಳು –	ಕಣ್
ಕನ್ನಡ –	ಬೆಳಕು	ಕನ್ನಡ –	ಕಣ್
ತುಳು –	ಬೊಲ್ಪು	ತುಳು –	ಕನ್
ಕುವಿ –	ವೆಲ್ಲ	ತೆಲುಗು –	ಕನ್ನು

ಬ್ರಾನೆರೆ ತುಳುಟು ಮೂರ್ಧನ್ಯತ್ವ ಅಂಚೆನೇ ಉಂಡು.

ಇಂಚ ತುಳು ಭಾಷಾಧ್ಯಯನ ಮಲ್ಪುನಗ ತುಳುಕು ಅಯ್ತವೇ ಆಯಿನ

ಕೆಲವು ವಿಶಿಷ್ಟತೆಲುಲ್ಲ. ಆ ವಿಶಿಷ್ಟತೆಲೆನ್ ಪಾಕ ಸಮಯೊಡ್ದ್ ಅವು ಅಂಚೆನೇ ಕಾತೊಂದ್ ಬೈದ್‌ಂಡ್ ಪನ್ತ್ ಗೊತ್ತಿಪುಂಡು.

ಉದಾಹರಣೆಗ್ : ತುಳುಟು ಮಾನವೇತರ ಪ್ರತ್ಯಯೊಲು ರಡ್ಡುಲ್ಲ. (i)- ಲು (ii) – ಕುಲು – ಒವ್ವೆ ಒಂಜಿ ನಾಮಪದೊಟು ಪೂರ್ವಸ್ವರ ದೀರ್ಘ ಇತ್ತ್‌ಂಡ ಅಥವಾ ಆ ಪದೊಟು ಒತ್ತಕ್ಷರ ಇತ್ತ್‌ಂಡ – ಪ್ರತ್ಯಯಲಾ, ಬೇತೆ ಕಡೆಟ್ ಮಾತ – ಕುಲು ಪ್ರತ್ಯಯಲಾ ಪ್ರಯೋಗ ಅವೊಂದುಲ್ಲ. ಉದಾಹರಣೆಗ್.

ಬೋರಿಲು	ಕೈಕುಲು
ನಾಯಿಲು	ಮರಕುಲು
ಪೆತ್ತೊಲು	ಕೆದುಕುಲು
ಕಂಜಿಲು	ತುದೆಕುಲು

ಬೇತೆ ದ್ರಾವಿಡ ಬಾಸೆಲೆಡ್ ಮಾತ 'ಕಳ್' ಪ್ರತ್ಯಯ ಮಾತ್ರ ಮಾನವೇತರ ಬಹುವಚನ ಪ್ರತ್ಯಯವಾದ್ ಬಳಕೆಡುಂಡು. ಆಂಡ ಮಧ್ಯ ದ್ರಾವಿಡ ಬಾಸೆದ ಗುಂಪುಗ್ ಸೇರ್ನ ಕೋಲಾಮಿ, ಪಜಿ ಇಂಚಿತ್ತಿ ಬಾಸೆಲೆಡ್ ತುಳುತಲೆಕ್ಕನೇ ರಡ್ಡ್ ಪ್ರತ್ಯಯಲುಲ್ಲ. ಇಂಚಾದ್ ಭಾಷಾ ವಿದ್ವಾಂಸೆರ್ ಮೂಲದ್ರಾವಿಡ ಬಾಸೆಡ್ ಮಾನವೇತರ ಬಹುವಚನ ಪ್ರತ್ಯಯೊಲು ರಡ್ಡ್ ಇತ್ತ. ಐಕುಲು ತುಳು ಬೊಕ್ಕ ಕೋಲಾಮಿ, ಪಜಿ ಗುಂಪುದ ಬಾಸೆಲೆಡ್ ಅಂಚೆನೇ ಒರಿದ್‌ಬೈದ ಪನ್ಪೆರ್.

ತುಳುಟ್ ನಿಷೇದಾರ್ಥಕ ಪ್ರತ್ಯಯ – ಅ – ಇತ್ತ್‌ದ್ ಉಂದು ಕ್ರಿಯಾಧಾತುಗ್ ಪುರುಷ ವಾಚನ ಪ್ರತ್ಯಯ ಸೇರುನೆಕ್ ದುಂಬು ಸೇರುಂಡು – ಉದಾಹರಣೆಗ್ :

ಉತ್ತಮ	ಪುರುಷ	ತಿನಯೆ	ತಿನಯೊ
ಮಧ್ಯಮ	ಪುರುಷ	ತಿನಯೆ	ತಿನಯೆರ್
ಪ್ರಥಮ	ಪುರುಷ	ತಿನಯೆ	ತಿನಯೆರ್
		ತಿನಯಲ್	ತಿನಯೆರ್
		ತಿನನ್	ತಿನಯ

ತುಳುಟ್ ನಿಷೇಧಾರ್ಥಕ ಪ್ರತ್ಯಯ – ಅಯ್ – ಪಂಡ್‌ದ್ ಕೆಲವೆರ್ನ ಅಭಿಪ್ರಾಯ. ಅಕುಲ ತಿನಯೆ/ತಿನಯಲ್. ಇಂಚಿತ್ತಿ ರೂಪೊಲೆನ್ ತಿನ್– ಆಯ್–ಎ ಪನ್ತ್ ವಿಶ್ಲೇಷಣೆ ಮಲ್ಪುವೆರ್. ಮಿತ್ತ್‌ದ ಉದಾಹರಣೆನ್ ತೂನಗ ಪ್ರಥಮ ಪುರುಷ ನಪುಂಸಕಲಿಂಗ ಏಕವಚನ ರೂಪಲೆನ್ –ಅ–ನ್ ಬುಡ್ದ್ ಬೇತೆ ಮಾತಾ ಕಡೆಟ್ಲಾ 'ಯ್' ಕಾರ ಬರ್ಪಿನೆನ್ ತೂವೊಲಿ. ಆಂಡಲಾ ಈ 'ಯ್' ಕಾರ ಒಂಜಿ ಉಚ್ಚಾರ ಸಹಾಯಗಾದ್ ಬತ್ತಿನ ಧ್ವನಿತಲೆಕ ತೋಜುಂಡು. ರಡ್ಡ್ ಸ್ವರಕುಲು ಒಂಜೆತ ಎದುರು ಒಂಜಿ ಉಚ್ಚಾರ ಸಹಾಯಗಾದ್ ಬತ್ತಿನ

ಧ್ವನಿತಲೆಕ ತೋಜುಂಡು. ರಡ್ಡ್ ಸ್ವರಕುಲು ಒಂಜೆತ ಎದುರು ಒಂಜಿ ಬನ್ನಗ 'ಯ್' ಕಾರ, ವ್' ಕಾರೊಲು ಆಗಮವಾದ್ ಬರ್ಪಿನ ತುಳುಟ್ ಮಾತ್ರ ಅತ್ತ್. ಬೇತೆ ಬಾಸೆಲೆಡ್ ಉಂಡು. ಇಂಚಾದ್ ಮಿತ್ತ್‌ದ ಉದಾಹರನೆಡ್ ಪ್ರಥಮ ಪುರುಷ ನಪುಂಸಕ ಲಿಂಗ ಏಕವಚನಲೆನ್ –ಅ –ನ್ ರೂಪನ್ ಬೇತೆ ರೂಪೊಲೆ ಒಟ್ಟುಗ್ ಹೋಲಿಸಾದ್ ತೂನಗ 'ಯ್'ಕಾರ ಒಂಜಿ ಆಗಮ ಪನ್ಪಿನ ಸ್ಪಷ್ಟ ಆಪುಂಡು. ಇಂಚಿತ್ತೀ ರೂಪ ಕನ್ನಡದ ಆರ್–ಬರ್ಪಿನ ರೂಪೊಲೆಗ್ (ತಿನಲ್–ಆರ್–ಎ=ತಿನಲಾರೆ) ಸಮಾನವಾದ್ ಉಂಡೊಂತ್ ಪನೊಲಿ.

ಮೂಲ ದ್ರಾವಿಡ ನ್‌ಯು ಬೊಕ್ಕ ಅಯ್ ತುಳುಟ್‌ಂಡ್, –ಜ್ ಆತೊ ತುಳುಟಿಪ್ಪುನ –ಂಜ್, –ಜ್ ಕಾರೊಲೆಗ್ ಸಮನಾತೀ ರೂಪೊಲು ಕುಈ, ಕುವಿ, ಪೆಂಗೊ, ಮಂಡ ಮುಂತಾಯಿ ಮಧ್ಯ ದ್ರಾವಿಡ ಬಾಸೆಲೆಡ್ ತೋಜ್‌ದ್ ಬರ್ಪ. ಉದಾ:

ತುಳು	ತಮಿಳು	DED
ಒಂಜಿ	ಒನ್ಹು	834
ಕಂಜಿ	ಕನ್ಹು	1187
ಪಂಜಿ	ಪನ್ಹಿ	3326
ಕಜಿಪು	ಕಪು	1171
ಪೆಜಿ	ಪೆಲುಪ	3623
ಬಿಜಿಕ್ತೆ	ವೆಲುಕು	4467
ಬೆಜಂಟಿ	ಕನ್ನಡ:ಬೆರಣಿ	4356

ಮಿತ್ತ್‌ದ ರೂಪೊಲೆಡಿಪ್ಪಿನ –ಜ್ ಕಾರಗ್ ಸಮಾನವಾದ್ ಮಧ್ಯ ದ್ರಾವಿಡ ಭಾಸೆಲೆಡ್ ಇತ್ತ್ ರೂಪೊಲೆಡ್ಲಾ –ಜ್, –ಯ್, ಅಥವಾ –ಸ್ ಕಾರೊಲು ತೋಜ್‌ದ್ ಬರ್ಪ. ಆಂಡ ದಕ್ಷಿಣ ದ್ರಾವಿಡ ಬಾಸೆಲೆಡ್ ಇಂದೆಕ್ ಸಮನಾದ್–ರ್ ಕಾರ ಉಂಡು. ಅಂಚಾದ್ ತುಳುಟ್ ಮೂಲ್ಲಾ ಮಧ್ಯ ದ್ರಾವಿಡ ಬಾಸೆಲೆಡಿಪ್ಪಿನ ಲಕ್ಷಣ ತೋಜ್‌ದ್ ಬರ್ಪುಂಡು.

ಅಂಚನೇ ತುಳುಟಿಪ್ಪೀ ಕೃದಂತ ವಿಶೇಷಣ ಪ್ರತ್ಯಯ –ಇ (–ಈ), ಒರಿನ ದಕ್ಷಿಣ ದ್ರಾವಿಡ ಬಾಸೆಲೆಡ್ –ಆ ಆದ್ ತೋಜ್‌ದ್ ಬತ್ತ್‌ಂಡ ಮಧ್ಯ ದ್ರಾವಿಡ ಬಾಸೆಲೆಡ್ ಇಪನ್ಪಿನವೇ ರೂಢಿಡಿಪ್ಪುನೆನ್ ನಮ ತೂವೊಲಿ. ಉದಾ:

ತುಳು	ಕನ್ನಡ	ತಮಿಳು	ತೆಲುಗು
ಮುತ್ತ್‌ಂದೀ	ಮಾದ	ಸೆಯ್ಯಾದ	ಚೇಯನಿ

ಇಂದುಲಾ ಒಂಜಿ ತುಳುತ ವಿಶಿಷ್ಟತೆ ಅಂತ್ ಪನೊಲಿ.

ಮೂಲದ್ರಾವಿಡದ ಇ ಬೊಕ್ಕ ಎ ಉ ಬೊಕ್ಕ ಒ ಆದ್ ಬದಲಾಪಿನ ತುಳುತ ನನೊಂಜಿ ವಿಶೇಷತೆ ಇ, ಎ ಸ್ವರಕುಲೆನ ಪಿರಪತ್ತ್ ಉಭಯೋಷ್ಠ್ಯ ವ್ಯಂಜನಲಾ, ಎದ್‍ರ್‍ತ್ತ್ ಮೂರ್ಧನ್ಯ ವ್ಯಂಜನಲಾ ಬತ್ನಪಗ ಇ ಬೊಕ್ಕ ಎಂಕುಲು ಉ ಬೊಕ್ಕ ಒ ಆದ್ ಇಪ್ಪಿನೆನ್ ಈ ತಿರ್ತ್‍ದ ಉದಾಹರನೆಲೆಡ್ ತೂವೊಲಿ.

ತುಳು	ತಮಿಳು	ಮಲೆಯಾಳ	ಕನ್ನಡ	
ಪುಣ	ಪಿಣಮ್/ಪ್ರಣಮ್	ಪಿಣಮ್	ಪೆಣ	(DED 3420)
ಪುಳ್ಳಿ	ಪಿಳ್ಳೈ/ಪುಳ್ಳೆ	ಪಿಳ್ಳೆ	ಪಿಳ್ಳೆ	(DED 3449)
ಮುಣ್ಚಿ/ಮೊನೆಂಚಿ	ಮಿಳುಕು/ಮೊಳಕು	ಮಿಳಕು	ಮೆಣಸು	(DED 3986)
ಪೊಣ್ಣ್	ಪೆಣ್/ಪೊಣ್	ಪೆಣ್	ಪೆಣ್	(DED 3608)
ಬೊಳ್ಪು	ವೆಳ್	ವೆಳಿ	ವೆಳ್	(DED 4524)

ಮೂಲದ ಪದಾಂತ್ಯದ –ಮ್ ಕಾರ ತುಳು ಬೊಕ್ಕ ಕನ್ನಡಡ್ ಲೋಪ ಆಪುಂಡು. ತಮಿಳು ಮಲೆಯಾಳ ಬಾಸೆಲೆಡ್ ಅವು ಅಂಚೆನೇ ಒರಿಯೊಂದು ಬೈದ್‍ಂಡ್. ಉದಾ :

ತುಳು	ಕನ್ನಡ	ತಮಿಳು/ಮಲೆಯಾಳ
ಕುಳ	ಕೊಳ	ಕುಳಮ್
ಚುಟ್ಟ	ಚಟ್ಟ	ಚಟ್ಟಮ್
ಪಳ್ಳ	ಪಳ್ಳ(ಹಳ್ಳ)	ಪಳ್ಳಮ್

(ರಡ್ಡನೇ ಮದಿಪು ಸಂಚಿಡ್ದ್)

ಯಕ್ಷಗಾನ ಬೊಕ್ಕ ನಾಟಕ ಕ್ಷೇತ್ರೊದ ಪೆರಿಯ ಕಲಾವಿದೆರಾಯಿನ ಬಂಟ್ವಾಳ ಜಯರಾಮ ಆಚಾರ್ಯ ಮೆರೆನ ಶ್ರದ್ಧಾಂಜಲಿ ಸಭೆ ಕರ್ನಾಟಕ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ, ಯಕ್ಷಗಾನ ಅಕಾಡೆಮಿ, ಯಕ್ಷಧ್ರುವ ಪಟ್ಲ ಫೌಂಡೇಶನ್ ಟ್ರಸ್ಟ್, ಬೊಕ್ಕ ತುಳು ನಾಟಕ ಕಲಾವಿದರ ಒಕ್ಕೂಟ (ರಿ) ಮಂಗಳೂರು ಮೊಕ್ಲೆನ ಜೊತೆ ಸೇರಿಗೆಡ್ ಅಕಾಡೆಮಿದ ಸಿರಿಚಾವಡಿಡ್ ನಡತ್ತ್‍ಂಡ್.

ತುಳುನಾಡ್‌ದ ಬೆನ್ನಿದ್ ಪೊಣ್ಣು ಪೊಂಜೊವು

ಜ್ಯೋತಿ ಚೇಳ್ಯಾರು

ತುಳುನಾಡ್‌ಡ್ ಬೆನ್ನಿ ಇತ್ತ್‌ಂಡ? ಇತ್ತಿನ ಬೆನ್ನಿಯಾಂಡಲಾ ಒವು? 'ಬೆಂದ್‌ಂಡ ತಿನ್ಪ' ಪನ್ಪಿ ತೆಂಬರೆದ ಸೊರ ಬೆನ್ನಿ ಪತೊಂದು ಬೈದಿನವಾ? ಪಂದ್ ಕೇಂಡ ತುಳುನಾಡ್‌ದ ಮಣ್ಣ್ ಬೊಕ್ಕ ಭೂಮಿದ ಸುರುಪೊನು ತೂಂಡ ಅವು ಒಂಜೇ ಸಮತಟ್ಟಾದ್ ಬೈಲ್ ಅತ್ತ್. ಕಾಡ್, ಗುಡ್ಡೆ, ಒಂಕುರ್ಲ, ಪಡ್ಪು, ತೋಕೆ, ಲಚ್ಚಿಲ್, ತುದೆ ಸಾಲ್, ಅಳಿವೆ ಬಾಕಿಲ್ ಇಂಚ ಬೇತೆ ಬೇತೆ

ನಮುನೆಡ್ ಬೂಮಿ ಉಂಡು. ನಿಕುಲು ಬಡಕೈ ತೆನ್ಕಾಯಿದ ಜಾಗ್‌ಲೆನ್ ತೂಯರ್‌ಡ ಅವುಲು ನಮುನೆಲಾ ಬೇತೆ. ಆಂಡ ನಮಡ ಅಂಚತ್ತ್. ಒಂಜಿ ತೋಕೆಡ್ ಒಂಜಿ ಇಲ್ಲ್. ಐತ್ತ ಸುತ್ತಮುತ್ತ ಅಕ್‌ಲೆನ ಕಾಡ್ ಗುಡ್ಡೆ ಕಂಡ ಪೂರಾ ಸಾಮಾನ್ಯವಾದ್ ಇಪ್ಪುಂಡು. ಬೊಟ್ಟು, ಬೈಲ್, ಮಜಲ್ ಕಂಡೊಲು ಇಲ್ಲಗ್ ಕೈತಲ್ ಉಪ್ಪುಂಡು. ದೂರ ಇತ್ತ್‌ಂಡ ತುದೆ ಸಾಲ್‌ದ ಪಟ್ಲ ಕಂಡೊಲು ಮಾತ್ರ. ಅಂಚಿನ ಸಾಗುವಳಿಲೆಡ್ ಬುಲೆಯಿ ಬುಲೆ ಇಲ್ಲ ಜಾಲ್‌ಗೇ ಬತ್ತ್ ಬೂರುನು, ಅವುಲೇ ಇಲಬರಿ ಆಪಿನಿ, ತುಪ್ಪೆ ಆವಡ್ ಬೈತ ಮುಟ್ಟೆ ಅವಡ್ ಇಲ್ಲ ಜಾಲ್ಡೇ ಉಪ್ಪುಂಡು. ಇಂಚಿನ ಬೆನ್ನಿಡ್ ಎಣೆಲ್ ಕೆಯಿ, ಬೈ, ಸುಗ್ಗಿದ ಧಾನ್ಯ, ಬಿತ್ತಿಲ್‌ದ ತರಕಾರಿ ಪೂರಾ ಇಲ್ಲದ ಬರಕಲೆಗೇ ಬರು, ಅತ್ತಂದೆ ಅವು ಕಂಡೊಡೇ ರಾಸಿ ಪಾಡುನ ಅತ್ತ್, ಇಂಚಿನ ಭೂಮಿದ ಬುಲೆತ ಗುಣ ಉಪ್ಪುನ ತುಳುವೆರೆಗ್ ಸಾರ ಸಾರ ಮುಡಿ ಬೆನ್ನಿದ ಉಟ್ಪೋಲಿ ಇತ್ತ್‌ಂಡ್. ಗೇಣಿಗ್ ಬೆನ್ನಿ ಬೆನ್ಪುನಾಯೆಲಾ ಊರ್‌ನ ಊರು ಬೆನ್ನಿ ಒಯಿಸೊಂಡೆರ್ಡಲ ಐತ ಇಲಬರಿಕ್ ಇಲ್ಲ ಜಾಲ್‌ಗೇ ಬರುವೆರ್. ಇಂಚಿತ್ತಿ ನಾಡ್‌ಡ್ ಬೆನ್ನಿ ಪಂಡ ಸಾಮಾನ್ಯ ಪನ್ಪಿನಿ ಕಾಡ ಬರಿತ್ತ ಕಂಡಲಾ ಬೊಡ್ಚಿ, ತೋಡ ಬರಿತ ಇಲ್ಲ್‌ಲಾ ಬೊಡ್ಡಿ ಪಂಡೆರ್ಡಲ ಕಾಡ ಬರಿ ತೋಡ ಬರಿಕ್ಲೆನ್ ಅಡೆಗೇ ಬುಡ್ತುಜೆರ್. ಐನ್ ಮಣ್ಣ್ ಪುರ್ಚಿಂಡನೆ ಪುಂಡಿ ನುಪ್ಪು ಉನೊಲಿ.

ನಂಜಿದಾಂತೆ ಪತ್ತ್ ಬಿರೆಲ್ ಒಂಜಿ ಮಲ್ತ್ ಗಂಜಿ ಉನೊಲಿ ಪನ್ಪುನ ಗೇನ ತುಳುವೆರೆನ.

1. ತುಳುವೆರೆ ಬೆನ್ನಿದ ಪರತಿರಿ (ಚರಿತ್ರೆ).
2. ಬೆನ್ನಿದ ಬೇಲೆಡ್ ಪೊಂಜೊವುಲೆನ ಬೇಲೆದ ಸೂಕ್ಷ್ಮತೆಲು
3. ತುಳುವೆರೆನ ಆಚರಣೆ, ಆರಾಧನೆಡ್ ಪೊಣ್ಣು ಪೊಂಜೊವು - ಐತ ಅರ್ಥೊಲು
4. ಬೆನ್ನಿಗ್‌ಲಾ ಪೊಂಜೊವೆಗ್ಲಾ ಮೊಡೆದ್ ಕಟ್‌ದಿನ ಕುಟುಮದ ತುಳು ಸಂಸ್ಕೃತಿ.

ತುಳುವೆರ ಬೆನ್ನಿದ ಪರತಿರಿ :- ತುಳುನಾಡ್‌ಡ್ ಬೆನ್ನಿ ಏಪ ಸುರುವಾಂಡ್? ಚಾರಿತ್ರಿಕವಾದ್ ವಾ ಕಾಲೊಡು ಬೆನ್ನಿ ಸುರುವಾದುಪ್ಪು ಪಂದ್ ನಿಖರವಾಯಿನ ಉಲ್ಲೇಖೊಲು ಇಜ್ಜಿ. ಕಲ್ಲ ಬರವುಲು ನಂಕ್ ದಾನ ಕೊರ್ತಿನ ಕಂಡದ ಪುದರ್ ಮಾತ್ರ ಪನ್ಪುಂಡತ್ತಂದೆ, ಬೇತೆ ವಿವರಣೆಲು ತಿಕ್ಕುಜಿ. ಡಾ.ಪಿ ಗುರುರಾಜ ಭಟ್ಟೆರ್ ಬೆನ್ನಿದ ಬಗ್ಗೆ ಪನ್ನಗ ಕಂಡದ ಪುದರ್‌ಲೆನ್ ಮಾತ್ರ ಪನ್ತೆರ್. ಆಂಡ ಇಂಚಿಮೊಗು ತಿಕ್ಕಿ ಕೆಲವು ಬರವುಲೆಡ್ ಬೊಕ್ಕ ನಮ್ಮ ಜನಪದ ಸಾಹಿತ್ಯೊಡು ಬೆನ್ನಿದ ಉಲ್ಲೇಖ ಬರ್ಪುಂಡು.

1. ಜನಪದ ಕತೆ – ಪುಣಿದಾಂತಿ ಕಂಡಲಾ ಪುಣಿ ಇತ್ತಿ ಕಂಡಲಾ ಬೆನ್ನಿ ಬೊಕ್ಕ ಬೇರದ ಜನಪದ ಕತೆ. ಸಸಿಬಿತ್ಲ್‌ದ ಅಜ್ಜಿ ಪಂಡಿನ ಕತೆ ಇಂಚ ಉಂಡು.

ಒಂಜಿ ಊರುಡು ರಡ್ಡ್ ಜನ ಮೆಗ್ದಿ ಪಲಿಯಲ್ಲು ಇತ್ತೆರ್ಗ್. ಅಕುಲು ಮಸ್ತ್ ಭಕ್ತಿಡ್ ದೇವೆರೆನ್ ಸುಗಿತೆರ್. ದೇವೆರ್ ಏತ್ ಸಮಯ ಆಂಡಲ ಕಣ್ಣ್ ಬುಲಾದ್ ತೂಯಿಜೆರ್. ಮೊಕುಲು ಮಲ್ಪುನ ಸುಗಿಪುನು ಬುಡುಜೆರ್. ಎಂಕಲೆಗ್ ಬದ್‌ಕೆರೆ ಸಾದಿ ಇಜ್ಜಿ ಎಂಚ ಬದುಕುನು ಪಂದ್ ದೇವೆರೆಡ ನಟೊಂಡೆರ್. ದೇವೆರ್ ಎನಡ ಕೊರಿಯೆರೆ ದಾಲಾ ಇಜ್ಜಿ ಪಂಡೆರ್. ಎಂಕುಲು ಬದುಕುನೆಂಚ ದೇವೆರೆ ಪಂದ್ ಮೊಕುಲು ಕುಡಲಾತ್ ದೇವೆರೆಡ ನಟ್ಟಿಯೆರ್. ಅಕೇರಿಗ್‌ಲ ಕಣ್ಣ್ ಜತ್ತಿನ ದೇವೆರ್ ಪೊಣ್ಣು ಬಾಲೆಲೆನ ಬಜ ತೂದು ಫಂಡೆರ್ಗ್, ಎನಡ ರಡ್ಡ್ ಕಂಡ ಉಂಡು ಒಂಜಿ ಪುನಿ ಇತ್ತಿ ಕಂಡ, ನನೊಂಜಿ ಪುಣಿದಾಂತಿ ಕಂಡ. ನಿಕಲೆಗ್ ಏರೆಗ್ ಒವು ಬೋಡು ಐನ್ ಪತೊಂದು ಬದುಕೊಂದುಪ್ಪುಲೆ ಪಂಡೆರ್ಗ್. ಅಂಚ ಪುನಿದಾಂತಿ ಕಂಡೊಡು ಬೊಕ್ಕ ಪುಣಿ ಇತ್ತಿ ಕಂಡೊಡು ಇರ್ವೆರಪ್ಪ ಬೆನೊಂದು ಬದುಕೊಂದು ತುಳುವ ಸಂತೇಸಿ ಬದ್‌ಕ್ಂಡ್ ಪಂದ್ ಸಸಿ ಬಿತ್ತಿಲ್‌ಡ್ ಇತ್ತಿನ ಅಜ್ಜಿ ಪಂತಿ ಕತೆ ಉಂದು ಪಂಡೆರ್.

2. ಕೊರೆಗೆರ್ನ ಸೃಷ್ಟಿ ಪುರಾಣ : ಆದಿಡ್ ಈ ಲೋಕೊಡು ಭೂಮಿಯೇ ಇತ್ತ್‌ಜಿ. ಮಾತಲಾ ನೀರ್‌ಡ್ದ್ ದಿಂಜಿದಿತ್ತ್‌ಂಡ್. ಆ ನೀರ್‌ಡ್ ಆಣ್ ಬೊಕ್ಕ ಪೊಣ್ಣು ರಡ್ಡ್ ಜುವೊಲು ಪುಟ್ಟ್‌ಂಡ್. ತಗೆ ತಂಗಡಿ ಜೀವೊಲು ನೀರ್‌ಡ್ ನೀಂದೊಂದು ಉಪ್ಪುನಗ ನಾರಾಯಣ ದೇವೆರ್ ಒಂಜಿ ದೋಲುದ ಕರನ್ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ನೀರ್‌ಡ್ ಬುಡ್ಪೆರ್. ತಗೆ-ತಂಗಡಿ ಐತ ಉಲಯಿ ಕುಲ್ದು ಅಕಲೆನ್ ಅಕುಲು ಕಾತೊನುವೆರ್. ನಾರಾಯಣ ದೇವೆರ್ ಬತ್ತ್‌ದ್ ನಿಕಲೆಗ್ ದಾದಾಂಡಲ ಬೋಡ ಪಂದ್ ಕೇನುವೆರ್. ಎಂಕಲೆಗ್ ದಾಲಾ ಬೊಡ್ಚಿ ಪನ್ನೆಕ್ ಆರ್ ತಿರ್ಗ್‌ದ್ ಪೋಯೆರ್ಗ್, ಆರ್ ಕುಡೊರ, ನನೊರ ಕೇಂಡಲಾ ಅಕಲೆಡ ಅವೇ ಉತ್ತರ ಬತ್ತ್‌ಂಡ್‌ಗೆ. ಮೂಜನೇ ಸರ್ತಿ ಬತ್ತಿನಾರ್ ನಿಕಲೆಗ್ ಈ ಲೋಕ ಉಂಡು ಆಪಿನ ಬೊಡ್ಚ, ಲೋಕೊಡು ಬಾಕಿ ಸಂತೇಸಿ ಪಕ್ಕಿ, ಪರಣೆ, ಪೂರಾ ಬೊಡ್ಚ, ಡೋಲುದ ಈತೇ ಜಾಗೆಡ್ ಉಪ್ಪೆರೆ ನಿಕಲೆಗ್ ಬೇಜಾರ್ ಆಪುಜ ಪಂದ್ ಸಾರ ಪ್ರಶ್ನೆಲೆನ್ ಕೇಂಡೆರ್. ತಗೆ-ತಂಗಡಿಗ್ ಒರಿಯನ ಮಿತ್ತ್ ನನೊರಿಯಗ್ ಆಸೆ ಆಪಿನಂಚ ಮಲ್ತೆರ್. ಅಪಗ ತಗೆ-ತಂಗಡಿ ಸೇರ್ಯೆರ್, ಅಪಗ ಬೂಮಿ ಪುಟುಂಡು. ಅಕಲೆನ ಆಸೆಗ್ ತಕ್ಕ ಬೂಮಿಡ್ ಮಾತಲಾ ಕೊಡಿಯೆರೆ ಬುಲೆಯೆರೆ ಸುರು ಆಂಡ್.

3. ಬೂತದ ಪಾಡ್ದನೊಲೆಡ್ ಪನ್ಪಿನ ವಿವರಣೆಲು – ಪಂಜುರ್ಲಿ ಪಾಡ್ದನ, ಕೋಟಿಚೆನ್ನಯೆರನ ಪಾಡ್ದನ, ದೆಯ್ಯೊಲೆ ನಲಿಕೆಡ್ ಬರ್ಪಿನ ವಿವರಣೆ ಬೆನ್ನಿದ

ಬೇತೆ ಬೇತೆ ಮರ್ಗಿಲೆನ್ ಪನ್ಪುಂಡು. ಉಂದೆನ್ ಮಾತಾ ತೂದ್‌ಲಾ ಇಡೀ ಜಗತ್ತ್‌ದ ಬೆನ್ನಿದ ಚರಿತ್ರೆನ್ ತೂಂಡ ಬೆನ್ನಿನ್ ನಾಡ್‌ಪತ್‌ದಿನಾಲೇ ಪೊಣ್ಣು ಪೊಂಜೊವು. ತನ್ನ ಕುಟುಮದ ಬಂಜಿ ಬೊಕ್ಕ ನೆತ್ತಿನ್ ತಂಪು ಮಲ್ಪುನನೇ ಆಲೆನ ಗೇನ ಆದಿತ್ತ್‌ಂಡ್. ಅಂಚಾದ್ ಊರುಡ್ದು ಊರುಗು ಕಾಡ್‌ಡ್ದ್ ಬೋಂಟೆ ದೇರೊಂದು ಬದುಕೊಂತಿ ನರಮಾನಿ, ತಿರ್ಗೊಂತಿನ ಇಡೀ ಸಮುದಾಯ ಒಂಜಿ ಕಡೆಟ್ ಅರುಪತ್‌ದ್ ನೆಲೆ ಉಂತೆರೆ ಕಾರಣ ಆತಿನಿ ಬೆನ್ನಿ. ನಂಕ್ ಮಾತೆರೆಗ್ಲ ಗೊತ್ತಿತ್ತಿಲೆಕ್ಕನೆ ಬೋಂಟೆ ದೇರೊಂದು ಬದುಕೊಂತಿ ನರಮಾನಿ ಬಡವುನು ನಾಡುನೆನ್ ಉಂತಾದ್ ಬಡವುಗು ಬುಲೆ ಬುಲೆತಿನ ಉಂಡತೆ, ಅವು ಮಲ್ಲ ಸಂಗತಿ. ತನ್ನ ಸುತ್ತ ಇತ್ತಿನ ಪಕ್ಕಿ ಪರಣೆನ್ ತೂದು ಒವು ತಿನೊಡು, ಒವು ತಿನಿಯೆರೆ ಬಲ್ಲಿ ಪಂದ್ ತೆರಿಯೊಂದು ತಿಂದ್ ಬೂರಿನ ಬಿತ್ತ್ ಕೊಡಿತಿನ ತೂದು ಬುಲೆ ದೆಪ್ಪುನ ಬೇಲೆಲೆನ್ ಮೆಲ್ಲೊಡು ತೆರಿಯೊಂಡೆರ್. ಆ ತಿಳುವಳಿಕೆ ಪೊಣ್ಣಗ್ ತಿಕ್‌ದಿನಿ ಕಾಡ್‌ದ ಪಂಜಿ, ಮಂಗನ್ ತೂದು. ಅಂಚಾದ್ ಇನಿಕ್ಕ್‌ಲಾ ತುಳುನಾಡ್‌ಡ್ ಬೆನ್ನಿ ನಾಡ್‌ಪತ್ತಿನ ಕಾಲದ ಬೆನ್ನಿದ ಕ್ರಮಲಾ ಉಂಡು. ಇನಿತ ಪೊಸ ಕಾಲದ ಬೆನ್ನಿದ ಬುಲೆಕುಲುಲಾ ಉಂಡು. ಕಾಡ್ ಕಡ್ತ್‌ದ್ ತನಕ್ ಏತ್ ಬೋಡಾ ಆತ್ ಜಾಗೆನ್ ಪೊತ್ತಾದ್ ಸಮತಟ್ಟ್ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ಬೋಡಾಪಿನ ಬಾರ್‌ನ್ ಬುಲೆಪಾವುನ ಕುಮೆರಿ ಬುಲೆತ ಮಲೆ ಕುಡಿಯೆರ್ ತುಳುನಾಡ್‌ಡ್ ಉಲ್ಲೆರ್. ಅತ್ತಂದೆ ಬೇಷ–ಕಾರ್ತೆಲ್‌ದ ಬಸೊರ್ಗು ಮಲ್ಲ ಮಲ್ಲ ಪದವುಲೆಡ್ ಬಾರ್ ಅತ್ತಂದೆ ತರಕಾರಿನ್ ಕುಮೆರಿಡ್ ಬುಲೆಪಾವುನ ಕರಿಯ ಕುಡುಂಬುಲು, ಕಿರ್ಸಂದಕುಲುಲಾ ಉಲ್ಲೆರ್. ಪಂಡ ಆದಿಮ ಬೆನ್ನಿದ ಬೇರ ಇನಿಕ್ಕ್‌ಲಾ ತುಳುನಾಡ್‌ಡ್ ಉಂಡು. ಪೊಸ ಗೇನದ ಪೊಸ ದಿಟ್ಟಿದ ಆಲೋಚನೆದ ಊರಾನ ಊರು ಪಾಳೇಗಾರಿಕೆ ಮಲ್ತೊಂದು ಒಕ್ಕೆಲ್ ಸಕ್ಕೆಲ್‌ದೊಟ್ಟುಗು ಕಂಡ ಸಾಗುವಳಿ ಮಲ್ಪುನಕುಲುಲಾ ಉಲ್ಲೆರ್. ಒಂಜಿ ಕಾಲೊಡು 'ಬೂಮಿ' ಮಣ್ಣ್ ಪನ್ಪಿನವು ಏರ್ನಲಾ ಪುಂಡಿದುಲಯಿ ಇತ್ತ್‌ಜಿ, ಪುಂಡಿ ದುಲಯಿ ಬನ್ನಗ ಕುಮೆರಿ ಪೋದು ನುಗ, ನಾಯೆರ್, ಕಂಬುಲೊಲು, ಇನಿ ಟಿಲ್ಲರ್‌ಲಾ ಬೈದ್‌ಂಡ್, ಪಂಡ ಬೆನ್ನಿದ ಬೇಲೆಲೆಡ್ ಬಂಜಿ ದಿಂಜಾವುನ ಮಾತ್ರ ಒರಿದ್‌ಜಿ ತನ್ನ ಅಂಕೆದುಲಯಿ ದೀವೊನುನ ಪ್ರಯತ್ನಲಾ ನಡತ್‌ಂಡ್.

ಸಂಸ್ಕೃತಿ ವಿಕಾಸದ ಹಂತೊಡು ನಮ ರಡ್ಡ್ ನಮುನೆದ ಸಮಾಜೊನು ತೂಪ 1. ಅಪ್ಪೆ ಮೂಲದ ಕಟ್ಟ್ – ಬೋಂಟೆ–ಬೆನ್ನಿ (ಒಂಜಿ ಬಿತ್ತ್ ಸಾರ ಕೊರಲ್) 2. ಆಣಮೂಲ ಕಟ್ಟ್–ಬೋಂಟೆ – ಕೈಕಂಜಿ ತಾಂಕುನೆ (ಪಶುಪಾಲನೆ) – ಬೆನ್ನಿ (ಒಂಜಿ ಬೋರಿ ಸಾರ ಪೆತ್ತೊಲು) ತುಳುನಾಡ್‌ಡ್ ಅಪ್ಪೆ ಅಮ್ಮನ ಕಟ್ಟ್ ಉಂಡು.

ಬೆನ್ನಿದ ಬೇಲೆಡ್ ಪೊಂಜೊವೆಲೆನ ಬೇಲೆದ ಸೂಕ್ಷ್ಮತೆಲು

ಕಂಡ ಸಾಗುವಳಿ ಏತ್ ಮುಡಿ? ಕಿದೇಟ್ ಏತ್ ಜೋಡು ಎರ್ಲು ಪಂದ್ ಹೆಗ್ಗಳಿಕೆ ಮಲ್ಪುನು ಅಂಜೊವುಲು, ಮಂಡೆಗ್ ಒಂಜಿ ಮುಂಡಾಸ್ ಕಟ್ದ್ ಪುಗೆಲ್ಗ್ ಸಾಲ್ ಪಾಡ್ದ್ ಮಾನಾದಿಗೆ ಪಡೆಯೆರ್ಡಲ ಬೆನ್ನಿನಾಲ್ ಪೊಣ್ಣು ಪೊಂಜೊವು. ಬೆನ್ನಿಗ್ ನುಗ, ನಾಯೆರ್, ಟಿಲ್ಲರ್ ಬತ್ತ್‌ದ್ ನೂದು, ಇರ್ನೂದೆಡ್ದ್ ಸಾರ ಮುಡಿ ಉಟ್ಟೋಲಿದ ಪೆರ್ಮೆ ಇತ್ತ್‌ಂಡಲ ಕಂಡೊಡು ಬೆನಿಯೆರೆ ಆಣ್ ಪೊಣ್ಣ್ ಇರ್ವರ್‌ಲ ಬೋಡು. ಅಲೆನ್ ಜೋಕೆ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ಇಲ್ಲಡ್ ಕುಲ್ಲಾದ್‌ಜೆರ್. ಒಕ್ಕೆಲ್ ಬೊಕ್ಕ ಸಕ್ಕೆಲ್‌ದ ಪೊಣ್ಣುಲು ಇಲ್ಲದ ಪೊಂಜೊವೊಲು ಮಾತೆರಪ್ಪ ಸೇರ್ದ್ ಸಾಗುವಳಿ ಮಲ್ದೆರ್. ಅಂಚಾದ್ ತುಳುನಾಡ್‌ದ ರಾಣಿ ಅಬ್ಬಕ್ಕನ್ ಸಾಮಾನ್ಯ ಪೊಂಜೊಯೆಲೆಕ್ಕ ಕಂಡದ ಪುಣಿಟ್ ತೂಯೆ ಪಂದ್ ದಲ್ಲಾವೆಲ್ಲ್ ಪಂತಿನಿ, ಕಂಡ ಒವು ಕಂಡದ ಪುಣಿ ಓಲುಂಡು ದೆಪ್ಪುನ ಬುಲೆ ಎಂಚಿನವು? ಐಕ್ಕ್ ಬಿತ್ತುನ ಬಿದೆ ಎಂಚಿನವು ಉಂದು ಪೂರಾ ಅಲೆಗ್ ತೆರಿಯೊಡಿತ್ತ್‌ಂಡ್. ಅಂಚಾಂಡ ಮಾತ್ರ ಅಟ್ಟೊಡು ಅರಿತ್ತ ಕೂಟಯಿ ಮುಟುದೀಯೆರೆ ಆವೊಂತಿನಿ.

ತುಳುನಾಡ್‌ದ ಬೆನ್ನಿ ಸಾಗುವಳಿದ ಬೇಲೆ ಬಾರಿ ಪೊರ್ಲುದವು. ನಿಕುಲು ಐನ್ ಸೂಕ್ಷ್ಮಡ್ ತೂಲೆಗೆ. ಬಿತ್ತ್ ಅಜಪುನೆಡ್ದ್ ಪತ್ತ್‌ದ್ ಕೆಯಿ ಕ್ರೊಪುನ ಮುಟ್ಟದ ಬೇಲೆಲೆನ್ ತೂಲೆ. ವಾ ಕಂಡೊಗು ವಾ ಬಿತ್ತ್? ಐನ್ ಸುರ್ಲಿ ಪಾಡ್ದ್ ಅಂಬಿ ಪೂಜಿದ್ ಮುಡಿಡ್ದ್ ಬಾರ್‌ದ ಬಿತ್ತ್‌ನ್ ಗುರ್ತ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ಬಿದೆಕ್‌ಲೆನ್ ಜಾಗ್‌ರ್ತೆ ಮಲ್ಪೊಡು. ಐಕ್ಕ್ ಬೆರಕೆ ಆಯೆರೆ ಬಲ್ಲಿ. ಎನೆಲ್, ಸುಗ್ಗಿ, ಕೊಳಕೆ, ಇಡೆ ಕೊಳಕೆಗ್ ಸರಿಯಾದ್ ಬಿದೆ ಗುರುತಿಸಾವೊಡು. ನೇಜಿದ ಕಂಡೊಡು ನೇಜಿ ದೆತ್ತ್‌ದ್ ಸೂಡಿ ಕಟ್ಟ್‌ದ್ ಪಾಡರೆ ಒಂಜಿ ಸೂಕ್ಷ್ಮ ತಿಳುವಳಿಕೆ ಬೋಡು. ಸಾಮಾನ್ಯವಾದ್ ಪೊಂಜೊವುಲು ಮಲ್ಪುನ ಬೇಲೆ ಸೊಂಟ ಬಗ್ಗಾದ್ ತರೆ ತಿರ್ತ್ ಪಾಡ್ದ್, ಕೈ ಕಾರ್ನ್ ಹದ ತಪ್ಪಂದಿಲೆಕ ಅಜ ದೀದ್ ಬೇಲೆ ಮಲ್ಪೊಡು. ನೇಜಿ, ನಟ್ಟಿ, ಕೈಕ್ಕ್ ನಿರೆ ಪತ್‌ದ್ ಮಲ್ಪುನ ಬೇಲೆಗ್ ಕಣ್ಣೆದಲಪ್ಪು ಕೈತಲಪ್ಪುದ ಗೇನ ಬೋಡು. ನೇಜಿ ದೆತ್ತೊಂದು ಕೆಯಿ ಕೊಯ್ಯೊಂದು ದುಂಬು ದುಂಬು ಪೋಂಡ, ನಡೊಂದು ಪಿರ ಪಿರ ಬರೊಡು. ನೇಜಿ ದೆಪ್ಪುನಗ ರಡ್ದ್ ಕೈನ್‌ಲ ಗಲಸೊಡು. ಪುಂಡಿ ಪತ್ತ್‌ದ್ ಸೂಡಿ ಕಟ್ಟೊಡು. ಕೈಯಾಂಡ ಸೂಡಿನ್ ಬೀಜಾದ್ ಉರ್ಲು ಪಾಡೊಡು. ನಡ್ನಗ ದತ್ತ ಕೈಟ್ಟ್ ನೇಜಿ ಪತ್‌ದ್ ಕೊಂಬ ಬಿರೆಲ್ ನೇಜಿದರಿ ಜಾರಾದ್ ಪತ್ತ್, ಪತ್ತ್‌ದ್ ಬಲತ್ತ ಕೈತ್ತ ಕೊಂಬ ಬಿರೆಲ್‌ನ್ ಊರ್ದು ಕಣ್ಣ ಕಣ್ಣೊಗು ನಡೊಡು. ನಡ್‌ದಾಯಿನೆ ಕುರ್ಮಿಲ್ ದೆಪ್ಪುನ, ತೆಲ್ಪು ನಟ್ಟಿಗ್ ಪರಿ ಪಾಡುನ ಬೇಲೆ ಉಪ್ಪುಂಡು. ಕೆಯಿ ತುಂಬೆರೆ ಅಂಜೊವಾಂಡ, ದರ್ಪುನು

ಪೊಂಜೊವು. ಬೈತ್ತ ಮುಟ್ಟೆಡ್ ಅಂಜೊವು, ಬೈ ದಕ್ಕುನು ಪೊಂಜೊವು. ಬೈ ದರ್ಪುನು, ಬಾರ್ ಪಾರಾವುನು, ಬಾರ್ ಮೈಪು ಪಾಡುನು, ಕಾರ್ ಕೊರ್ಪಿನಿ ಅಂಜೊವಾಂಡ ಬಗ್ಗ್‌ದ್ ಅಡ್ಪುನು ಪೊಂಜೊವು. ಅವು ಮಾತಾ ನಮುನೆದ ಬೇಲೆಡ್‌ಲಾ ಸೂಕ್ಷ್ಮವಾಯಿನ ಬಗ್ಗ್‌ದ್ ತಗ್ಗ್‌ದ್ ಮಲ್ಪುನ ಬೇಲೆ ಪೊಂಜೆವೆನವು.

ದುಂಬುದ ಕಾಲೊಡು ಕಿದೆತ್ತ ಗೊಬ್ಬರ ದೆಪ್ಪೆರೆ, ಗೋರುನು ಅಂಜೊವಾಂಡ ಕಣ್ಣ್, ಮೂಂಕು, ಕೆಬಿಟ್ ಗೊಬ್ಬರ ನೀರ್ ಅರ್ಪಾವೊಂದು ತುಂಬುನು ಪೊಂಜೊವು. ದಂಬೆ, ಸಂಬೊಳಿಗೆ, ಪಣೆಟ್ಟ್ ನೀರ್ ತೇಪುನ ಒಯಿಪುನ ಬೇಲೆಡ್ ಪೊಂಜೊವುಲ್ಲೆರ್. ಪಣೆಟ್ಟ್ ನೀರ್ ಒಯಿಪುನಗ ಪಣೆತ ದಡೆಮರಟ್ಟ್ ಉಂತುನಾಯೆ ಅಂಜೊವಾಂಡಲಾ ಕಡೆ ಬಲ್ಲ್ ಪತ್‌ದ್ ಪನೆತ ಗುರಿಕ್ಕ್ ಪಿರ ಲಾಗಿನಕುಲು ಪೊಂಜೊವುಲು. ಕಡೆ ಬಲ್ಲ್‌ಡ್ ರಡ್ಡ್ ಜನ ಪೊಂಜೊವುಲು ಪತ್ತ್‌ದ್ ಪಿರಲಾಗಿನಗ ಗುವೆಲ್‌ಡ್ ನೀರ್ ಮರಯಿಡ್ ಮಿತ್ತ್ ಬರ್ಪುಂಡು, ನೆಟ್ಟ್‌ಲಾ ಒಂಜಿ ಲೆಕ್ಕ ಉಂಡು. ನೂದು ಕಲ್ಲ್ ಆನಗ ಒಂಜಿ ಗುರಿ ನೀರಾಪುಂಡು. ಒಂಜಿ ಮುಡಿ ಕಂಡೊಗು ಮೂಜಿ ಗುರಿ ನೀರ್ ಬೋಡಾಪುಂಡು ಪನ್ಪೆರ್. ಆ ಬೇಲೆ ಮಲ್ತಿನ ಹಿರಿಯೆರ್ ಸಂಬೊಳಿಗೆದ ಅಡ್ಡಕೋಲುಡು ಮಿತ್ತ್ ತಿರ್ತ್ ಪೋದು ನೀರ್ ದೆಪ್ಪುನಕುಲು ಪೊಂಜೊವುಲು. ತೂಟನ್, ಬೊನ್ಯದ ಕೊಟ್ಯಡ್ ರಾಸಿ ಪಾಡುನ ಬೇಲೆ ಪೊಂಜೊವುಲು ಮಲ್ಪುವೆರ್. ಬಾರ್ ಪತ್ತುನ, ಪಾರಾವುನ, ಬಾರ್ ಮೆಪ್ಪುನು, ಅರಿ ಬಾರ್ ಪೊಡೆಪುನು, ಬೈತಬಲ್ಲ್, ಮೊರಜ, ಪೆರ್ಮರಿ ಮಲ್ಪುನಗ ಬಲ್ಲ್ ಪಿಜಿಪುನು ಪೊಂಜೊವುಲು. ಮುಡಿ ಕಟ್ಟುನು ಅಂಜೊವುಲು. ಐಕ್ಕ್ ಬೋಡಾಯಿನ ಅಚ್ಚರ್ ತಯಾರ್ ಮಲ್ಪುನು ಪೊಂಜೊವು. ಗುಡ್ಡೆಡ್ ಗೊಬ್ಬರೊಗು ಕಿದೆತಡಿಕ್ ತಪ್ಪು ಕುದುಪುನು, ಮುರ್ಪೆರೆಗ್ ಮುಲ್ಲು ಕಡ್ಪುನು ಪೊಂಜೊವುಲು, ಉಂದೆನ್ ಪೂರಾ ದಾಯೆ ಪಂಡೆ ಪಂಡ ಬೆನ್ನಿದ ಬೇಲೆಡ್ ಪೊಂಜೊವೆಲೆನ ಬೇಲೆ ಮಸ್ತ್ ಅಗತ್ಯದವು ಸೂಕ್ಷ್ಮದವು.

ಕಣ್ಣ್‌ದ, ಕೈತ ದೂರೊನು ತೆರಿಯೊಂದು, ಆ ಬೇಲೆಲೆನ್ ಅಕುಲು ಮಲ್ತೆರ್ಡಲ ಅಕಲೆಗ್ ಕೊರ್ಪಿನ ಪಡಿಯರಿ ಕಮ್ಮಿಯೇ. ಅಂಜೊವು ಮಧ್ಯಾಹ್ನ ಮುಟ್ಟ ಕಂಡೊಡು ಕಾರ್ ಒಯ್ತ್‌ದ್ ಬಚ್ಚಿಯೆರ್ಡ ಪೊಂಜೊವು ಕಾಂಡೆಡ್ದ್ ಬಯ್ಯ ಮುಟ್ಟ ಸೊಂಟ ಬೆರಿ ಬಗ್ಗಾದ್ ಬೆನೊಡು. ಅವುಲು ಮಲ್ಪುನ ಬೇಲೆ ಬಂಜದವು ಆಂಡಲಾ ಪೊರ್ತುಗು ಇಲ್ಲಡ್ ಆಟಿಲ್‌ಲಾ ಆವೊಡು. ದತ್ತ್ ಬತ್ತಿ ಕಂಡನಿಯಗ್ ಪೊರ್ತುಗು ಗಂಜಿ ಬಲಸಿಜಿಡ ಎರುಕ್ಕು ಆಕುನ 'ಉರಬಡು' ಪೊಂಜೊವೆಲೆನ ಬೆರಿಟ್ಟ್‌ಲಾ ನಲಿಪುಂಡು. ಐನ್ ಮಾತಾ ಕೇಂದ್‌ಲಾ ಬಂಜಿತ ಬಡವುಗಾತ್ರ, ಮಾನ ಮರ್ಯಾದೆ ಗಾತ್ರ ಬಿಮ್ಮದೆಪ್ಪಂದೆ ದಂಬು ಕಟ್‌ದ್ ಬದ್‌ಕ್‌ದಿನಕುಲು ಹಿರಿಯೆರ್.

3. ತುಳುವೆರೆನ ಆಚರಣೆ, ಆರಾಧನೆಡ್ ಪೊಣ್ಣು ಪೊಂಜೊವು - ಐತ ಅರ್ಥೊಲು ಭೂತಾರಾಧನೆ, ನಾಗಾರಾಧನೆ. ಸಿರಿ ಆರಾಧನೆ, ತುಳು ನಾಡೊರ್ಮೆಲಾ ಉಂಡು. ಭೂತೊಲೆಡ್ ಉಪ್ಪುನ ಶ್ರೇಣೀಕರಣ, ಜಾಗದ ಬೂತ, ಕುಟುಮದ ಬೂತ, ತಗೆ ತಂಗಡಿ, ಅಮುರ್ ಬಾಲೆಲು, ಕಾರ್ನಿಕೊಡು ಬೂತೊಲಾತಿನ ಒಂಜಿ ಚರಿತ್ರೆ ಉಂಡು. ಆಣ್ ಪೊಣ್ಣು ಶಕ್ತಿಲು ಸೇರ್ದ್ ಆತಿ ಬೂತೊಲು, ನಾಗಾರಾಧನೆ, ಕಾಡ್ಯನಾಟ, ಢಕ್ಕೆ ಬಲಿ, ನಾಗಮಂಡಲ, ಆಶ್ಲೇಷ ಪೂಜೆ, ನಾಗದರ್ಶನ, ಮೂಲು ಮಾತೆಟ್ಲ ಪೊಣ್ಣು ಶಕ್ತಿ ಉಂಡು. ನಾಗೆ ಪಂಡ ಕಾಲಿ ಸರ್ಪೆ ಅತ್ತ್ ನಾಗೆ ಪಂಡ ನೀರ್. ನಾಗನ ಬೀದಿ, ಮೂಲತಾನ, ಆಲಡೆ, ಪೂರಾ ಪೊಣ್ಣ ಸಂತೇಸಿಡ್ದ್ ಗುರುತಿಸಾವೊನುಂಡು. ಉಂದೆಕ್ಕ್ ಮಾತೆಕ್ಕ್‌ಲ ಮೂಲ ಪೊಣ್ಣ ಸಂತೇಸಿ, ಪೊಣ್ಣ ಕೊಡಿ, ಪೊಣ್ಣ ಬರಿ ಅಪ್ಪೆ ಮೂಲ ಕಟ್ಟ್‌ದ ಬೇರ್ ಉಂಡು.

ಸಿರಿ ಆರಾಧನೆದ ಬಗೆಟ್ಟ್ ಮಸ್ತ್ ಚರ್ಚೆಲು ಆತ್‌ಂಡ್. ಆಂಡ ಯಾನ್ ಮೂಲು ಪನ್ಪುನು ದೆಯ್ಯೊಲೆ ನಲಿಕೆದ ಕೃಷಿ ಸಿರಿ. ಉಂದು ಪರಶುರಾಮ ಸೃಷ್ಟಿ ಅತ್ತ್. ಸಿರಿಬಾರಿ ಲೋಕ. ಡಾ. ಇಂದಿರಾ ಹೆಗ್ಗಡೆರೆನ ಸಿರಿಬಾರಿ ಲೋಕ ಈ ನಾಡ್ದ ಮೂಲೊಡು ಇತ್ತಿನ ಪೊಣ್ಣ ಸಂತೇಸಿದ ಸಿರಿಕುಲು. ಮೂಲೊಡು ಇತ್ತಿನ ಜೋಡು ಸಿರಿ, ಅತಿಕಾರೆ ಬಾರ್ದೊಟ್ಟುಗು ಈ ಬೂಮಿಗ್ ಬತ್ತಿನ ಸತ್ಯದ ಬುಲೆತ್ತ ಬಗ್ಗೆ ಪನ್ಪೆರ್. ಮೂಲು ಬೂತೊಲು ನಂಬೊಲಿಕೆಗ್ ಬರೊಡ್ಡ ದುಂಬು ಕಡ್ಯದ ಸಿರಿ, ಕನ್ಯಾಸಿರಿ, ಕುಟುಂಬ ಸಿರಿಯಾದ್ ಅಕ್ಕೆರಸು ಪೂಂಜೆದಿ ಸಿರಿ ಪಾಡ್ದನದ ಕತೆ ದಾಯೆಗ್ ಪುಟ್ಟುಂಡು ಪಂಡ ಪೊಣ್ಣಾಳ್ಮೆದ ನೆಲ ಆಣ ಆಳ್ಮೆಗ್ ಆಣನ ಕಟ್ಟ್‌ದಂಚಿ ತಿರ್ಗ್‌ನಗ ಇಂಚಿನ ಕತೆಕುಲು ಪುಟ್ಯ. ಮೂಲು ಮಸ್ತ್ ಮಲ್ಲ ಸಂಗತಿ ಕುಟುಂಬ ಸಿರಿಟ್ಟ್ ಬರ್ಪಿನಿ ಪಂಡ ಬೂಮಿದ ಆಸ್ತಿದ ಯಜಮಾನಿಕೆದ ಪ್ರಶ್ನೆ, ತಮ್ಮ ಸಂತೇಸಿಗ್ ತಾನ್ ಯಜಮಾಂತಿ ಆವೊಡು ಪನ್ಪಿನ ಪ್ರಶ್ನೆಲಾ ಉಂಡು. ಆಲ್ ಕೊರ್ಪಿನ 'ಬರ' ತುಳುವೆರೆನ ಸಮುದಾಯದ ಪರಿಚಯಲಾ ಕೊರ್ಪುಂಡು. ಆಂಡ ಮುರ್ಲಿಡ್ ದಿಂಜಾದಿ ನೀರ್‌ನ್, ಸೃಷ್ಟಿದ ಮೂಲ ಅವು ಪೊಣ್ಣ ಬಂಜಿಡೆ ಉಪ್ಪುನ ನೀರ್‌ಲಾ ಅಂದ್.

ಆಚರಣೆ :- ಬಿಸು ಪರ್ಬ, ಪುಂಡಿಬಿತ್ತ್, ಕಂಡ ಕೋರುನು, ಕಾಪು ಕಟ್ಟುನು, ಆಟಿದಮಾಸೆ, ಸೋಣ ಸಂಕ್ರಾಂತಿ, ಇಲ್ಲ್ ದಿಂಜಾವುನು, ಚೌತಿ ಪರ್ಬ, ಪೊಲಿ ಲೆಪ್ಪುನು, ತುಪ್ಪೆ ಪಾಡುನು, ಪೊಸ ಅರಿ, ಕಾವೇರಿ-ಸಂಕ್ರಾಂದಿ, ಪರ್ಬ, ಕೆಡ್ಡಸ, ಕಂಬುಲ, ಕಂಡೊಗು ಬಾರೆ ಪಾಡುನು, ಪೂಕರೆ, ಪಡಿಕ್ಕ್ ತಾರಾಯಿ ದರ್ಪುನು, ಸಿಂಗೋಡೆ, ಸಂಕ್ರಾಂದಿ ಇಂಚ ಉದ್ದೊಗುಲಾ ಉಂಡು.

ಭೂಮಿಯಪ್ಪೆಗ್ ಸೂತಕ ಕೆಡ್ಡಸ ಪೊಣ್ಣಗ್ ಸೂತಕಾಂಡ ಅಮೆಕರ ಉಂಡು,

ಆಲ್ ಕಂಬುಲದ ಕಂಡೊಗು, ಸಾನದ ಗುಂಡೊಗು, ಕೋರಿದ ಕಟ್ಟೊಗು, ಅಂಕ ಆಯನದ ಕಲೊಕ್ಕು ತರೆದೆರ್ತ್ ಜಪ್ಪರೆ ಇಜ್ಜಿ. ಪರಸ್ಪರ ವೈರುಧ್ಯದ ಸಂಗತಿ ಉಂದು. ನರಮಾನಿ ಬದ್‌ಕ್‌ಡ್ ಪುಟುದು ಸೈಪಿನ ಮುಟ್ಟದ ಆಚರಣೆ, ತೊಟ್ಟಿಲ್ ಪಾಡ್ದ್ ಚಟ್ಟೊಗು ಪುನ ದೀದ್ ನೀರ್ ನಿರೆಲ್ ಕಟ್ಟುನ ಮುಟ್ಟಲಾ ಬೆನ್ನಿದ ತಾರಾಯಿ, ಅರಿ, ಪಿಂಗಾರ ಪೂರಾ ಬೋಡು. ಅಪ್ಪೆ ಮೂಲ ಕಟ್ಟ್ ಬೆರಿಟ್ಟ್ ಕಟೊಂದು ಪೂರಾ ಆಚರಣೆಲುಲಾ ನಡಪುಂಡು. ಪುಟ್ಟಿನ ಸಂತೇಸಿ ಕಡಲಾಯೆರೆದ ಕಡಪ ರಾಜ್ಯಡ್ ಇತ್ತ್‌ಂಡಲ ಅಮೆಕರಕ್ ಸೂತಕ ಉಂಡು.

4. ಬೆನ್ನಿನ್‌ಲಾ ಪೊಂಜೊವೆನ್‌ಲಾ ಮೊಡೆದ್ ಕಟ್‌ದಿನ ಕುಟುಮದ ತುಳು ಸಂಸ್ಕೃತಿ :

ತುಳುತ ಬೆನ್ನಿಗ್‌ಲಾ ಮುಲ್ತ ಕುಟುಮೊಗುಲಾ ಮಸ್ತ್ ಮುಖ್ಯ ಸಂಬಂಧ ಉಂಡು. ಅಪ್ಪೆ ಮೂಲ ಕಟ್ಟ್‌ದ ಕುಟುಮೊಡು ಸಂತೇಸಿನ್ ದುಂಬೊತ್ತುನು ಅಪ್ಪೆ ಮೂಲೊಡ್ದು, ಪೊಣ್ಣಡ್ದ್ ಕುಟುಮ, ಪೊಣ್ಣ ಸಂತೇಸಿ, ಪೊಣ್ಣ ಕುಟುಮೊಗು ನಾಗೆ, ಬೂತೊ, ಸಿರಿ ಮಾತಲ ಆತೇ ಅತ್ತೆ ಪೊಣ್ಣನ ಪುದರ್ತ್ ಬೂಮಿ, ಅಸ್ತಿ, ಪೊಣ್ಣನ್ ದೇವೆರ್‌ಂದ್ ಪಂಡಿನವುಲು ಪೊಣ್ಣಗ್ ಅಧಿಕಾರ ಅತ್ತ್ ಹಕ್ಕನ್ಲಾ ಪಂತೆರ್, ಒಂಜಿ ರಡ್ಡಾದ್ ರಡ್ಡ್ ಸಾರ ಆದ್ ದುಂಬೊತೊಡ್ಡ ಅಪ್ಪೆ ಮೂಲ ಕಟ್ಟ್, ಅಪ್ಪೆ ಕಟ್ಟ್, ಅಪ್ಪೆ ಇಲ್ಲ ಕಟ್ಟ್ ಮೂಜಿಲಾ ಬೋಡು. ಬಂಜಿದ ಬೊಕ್ಕ ಮನಸ್‌ದ ಬಡವು ಇತ್ತಿನೆಡ್ತಾತ್ರ ಆಲ್ ಐನ್ ತಂಪು ಮಲ್ತೊಂದು ದುಂಬೊತ್ತುದು, ಆಲ್ ಕಾಪುನ ಅಪ್ಪೆ ಆದ್ ದೈವ ಆಯಲ್, ಕೆರ್ಪುನ ಮಾರಿಲಾ ಆಪಲ್, ಪೆದ್ದುನ (ಸೃಷ್ಟಿ) ತಾಂಕುನ (ಪೋಷಣೆ) ತಾಂಗುನ (ಧಾರಣೆ) ಪೊಣ್ಣನ ಜುವದ ಮೂಜಿ ಭಾಗೊಡು ಗುರುತಿಸಾವೊಲಿ. ಜುವದ ಕೋಡಿ, ಮಿರೆ ಬೊಕ್ಕ ಬಂಜಿ ಈ ಮೂಜಿ ಜುವದ ಅಂಗೊಲು ಅಲೆಗ್ ಪೊರ್ಲುನುಲಾ, ಬದ್‌ಕ್‌ದ ತಿರ್ಲ್‌ನ್ಲಾ ಕೊರ್ತುಂಡು.

ಆದಿಮ ಸಮಾಜದ ಮುಖ್ಯ ಗುಣ ಮಾತೃ ಮೂಲ (ಅಪ್ಪೆ ಮೂಲ) ಕಟ್ಟ್. ತುಳುನಾಡ್‌ದ ನೆಲ ಮೂಲದ ಜನಕುಲು ಈ ಕೂಡು ಕಟ್ಟ್‌ಡೆ ಉಲ್ಲೆರ್. 'ಸಿರಿ'ಡ ಸಂಕರಾಳ್ವೆ ಕೇನುನು ಅವ್ವೇ. 'ಪೊಣ್ಣಾಳ್ಮೆನಾ' ಪಂದ್. ಪೊಣ್ಣಗ್ ಅಧಿಕಾರ, ಪೊಣ್ಣಡ್ದೆ ಸಂತೇಸಿ, ಬೂಮಿ ಪೂರಲ, ಸಮಷ್ಠಿ ಪ್ರಜ್ಞೆ, ಸಾಕ್ಷಿ ಪ್ರಜ್ಞೆಗ್ ಪೊಣ್ಣನ ಶಕ್ತಿ ಮೂಲಲಾ ಅಂದ್. ಅವುಲು ಬೂಮಿ ಪೂಜೆನ್ ಮಲ್ಪುನ ಮಾತ್ರ ಅತ್ತ್ ಬಾಮಿಯುನ ನಂಬೊಂದು ಬದುಕುನ ಗೇನ ಉಂಡು. ಅವುಲು ಪೊಣ್ಣನ್ ಅಸ್ಕಾವುನ, ಮಸ್ಕಿರಿದ ಆಚರಣೆಲು ದಾಂತೆ ಅಲೆನ್ ಮಾನಾದಿಗೆಡ್ ಬದ್‌ಕೆರೆ ಬುಡ್ಪಿನ ಮಲ್ಲ ಮೌಲ್ಯ ಉಂಡು. ಆಣ್ ಪೊಣ್ಣಗ್ ಎದುರುಂತುನಾಯೆ

ದೊಂಕುನಾಯೆ ಅತ್ತ್. ಆಣ್ ಪೊಣ್ಣ್ ರಡ್ಡ್ ಜನಲ ಸಮಬಲೊಟ್ಟು ಬದ್‌ಕ್ ಕಟ್ಟುನಕುಲು ಆದುಂಡು. ಆಣ್ ತಮೆರಿಯಾದ್ ಅಲೆನ್ ತಾಂಗೊನುವೆ.

ಸಂಸ್ಕೃತಿ (ಪರಪು)ಡ್ ಕುಟುಮ ಪನ್ಪಿನ ಕಾಲಿ ನಮ ಬದ್‌ಕೆರೆ ಬೋಡಾಯಿನ ಭೌತಿಕ ಅವಶ್ಯಕತೆನ್ ಒದಗಿಸಾವುನ ಅತ್ತ್. ಅವು ಮಾನಸಿಕವಾದ್‌ಲಾ ನಂಕ್ ಬೋಡಾಯಿನವು. ಭೌತಿಕ ಪರಿಸರ ಬೊಕ್ಕ ಮಾನಸಿಕ ಪರಿಸರ ಜತೆ ಸೇರಿನ ಒಂಜೆಕ್ಕೊಂಜೆ ಸೇರ್ದ್ ಮೊಡೆಯಿನ ಜಗತ್ತ್ ಅವು. ಒಂಜಿ ಕೂಡುಕಟ್ಟ್ ಪೊಣ್ಣನ್ ಎಂಚ ತೂತುಂಡು ಬೊಕ್ಕ ಅಲೆನ್ ಪೊಣ್ಣ ಮಗಲಾದ್ ಎಂಚ ಕಟ್‌ದ್ ಕೊರ್ತುಂಡು ಪನ್ಪಿನವುಲಾ ಮುಖ್ಯ.

ಪೊಣ್ಣ ದೇಕಿನ್ ಪನವುದ ನೆಲೆಡ್ದ್ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ನೆಲೆಟ್ಟ್ ವಿಸ್ತರಿಸಾದ್ ಅರ್ಥ ಮಲ್ತೊನಾಡಾಪುಂಡು. ಐಕ್ ರಡ್ಡ್ ಕ್ರಮ ಉಂಡು.

1. ನಮ್ಮ ಪರಂಪರೆಗ್ ಮುಖಾಮುಖಿಯಾದ್ ಉಂತುದು ಅವುಲುಪ್ಪುನ ಆಣ್ ಪೊಣ್ಣನ ಗೇನೊಗು ತರತಮ ಉಂಡಾ ಪಂದ್ ಗುರುತಿಸಾವುನು ಬೊಕ್ಕ ಇತ್ತ್ಂಡ ಐಕ್ ಪ್ರತಿರೋಧ ತೋಜಪಾವುನು.

2. ಪರಂಪರೆಗ್ ಮುಖಾಮುಖಿಯಾದ್ ಉಂತುದು ಅಲ್ತ ಪೊಣ್ಣ ಶಕ್ತಿನ್ ಗುರುತಿಸಾದ್ ಒತ್ತೊನುನಲಾ ಮುಖ್ಯ ಆಪುಂಡು.

ತುಳುನಾಡ್‌ದ ಸಮುದಾಯೊಲು ಪೊಣ್ಣನ್ ತೂತಿನ ಲೋಕದಿಟ್ಟಿ ಎಂಚಿನವು ಪಂದ್ ತೆರಿಯೊನ್ನ ಮೂಲಕ ಅವುಲು ಉಪ್ಪುನ ವಿಧಿ ವಿಧಾನೊಲು, ಸಂಬಂದೊಲು, ಭಾವನಾತ್ಮಕತೆ ಸಮತೆದ ಮೌಲ್ಯೊಲುಲಾ ಮುಖ್ಯ ಆಪುಂಡು. ಉಂದು ಪೊಣ್ಣನ ಗೇನೊನು ಕಾಪುನ ಅಂಶೋಲೇ ಆತ್ಂಡ್. ಅವು ವಾರ್ಷಿಕ ಆವರ್ತನ ಆವಡ್ ಜೈವಿಕ ಆವರ್ತನ ಆವಡ್ ಐಟ್ಟೆ ಪರ್ಬೊಲು ಆದ್ ಆಚರಣೆಲು ಆದ್ ಉಚ್ಚಯ ಜಾತ್ರೆ ಪೂರಲ ಆದ್ ತೋಜಿದ್ ಬರ್ಪುಂಡು. ಬೂಮಿದ ಫಲವಂತಿಕೆನ್ ಎಚ್ಚ ಮಲ್ಪೆರೆ ಬಯಕೊಂದು ಪೊಣ್ಣನ ಫಲವಂತಿಕೆದ ಆಶಯೊಲೆನ್ ದೀವೊಂದು ಜೀವ ಪರವಾದೇ ಉಪ್ಪುಂಡು.

ಬೆನ್ಪಿ ಪೊಣ್ಣನ ದನಿಕೆದ ದನಿ ಕಬಿತೆಯಾತ್ಂಡ್ – ಓ ಬೇಲೆ

ಕಂಡೊಡು ಇತ್ತಿನ ಮಾತಾ ಪೊಂಜೊವುಲುಲಾ ಸೇರೊಂದು ಪನ್ಪಿನ ಪದ ಉಂದು. ಓ ಬೇಲೆ ಓ ಬೇಲೆಲೆ ಬೇಲೆ – ಪಯ್ಯೊ – ಓ ಪಂದ್ ಪ್ರತಿ ಪದೊಕುಲಾ ಸೇರಾವೊಂದು ಒಂಜಿ ಕತೆನ್ ಕಂಡದ ಬೇಲೆನ್ ವಿವರಿಸಾವೆರ್ ಅಕೇರಿಗಾನಗ.

ಪೇರ್‌ಡ್ ಉಂಡೆ ಮಗೆ ಅಲೆಟ್ ಕೈ ದೆಕ್ಕೆ
ಪೂಜಿದ್ ಬಾಜಿರಡ್ ಕುಳ್ಯೆ ಕುಳ್ಯೆನಾ ಮಗೆ ಕುಳ್ಪೊಡಲಾಂಡ್

ಬಾರಾ ಗೆಂಡಾಡ್ ಮಲ್ಲಾಯನಾಯೆ
ಪಾತೆರೆ ಮಗೆ ಬಡವರೆನಾಯೆ
ಕೇಂಡೆ ಕೂರುವೆ ಓ ಬೇಲೆ

ಬಡವೆರೆನ ಪರವಾದ್ ಮಗೆ ಉಪ್ಪುವೆ, ಬೆನ್ನಿದ ಬೇಲೆಗ್ ಲೆಪ್ಪುನಗ ಎಂಕುಲು ಬರ್ಪುಜ ಪನ್ನಿನಕಲೆನ್ ಪೋಡ್ಯಾದ್ ಒತ್ತಾಯೊಡು ಲೆತೊಂದು ಪೋಪಿನ ಕತೆ ಉಂಡು.

ಟ್ರುವೆಲೆ ಬಾಲೆ ಬಾಲೆ ಪೊಲಿಯೇ, ಎಲ್ಯಾಲ್ ಎಲ್ಯ ಬಾಲೆ ತೆಲಿಕೆದ ಮೋನೆದಾಲ್, ಗೋವಿಂದ ಬದನೆ, ಏದಾ ಮಲ್ಲ ಮಗೆ ದೂಜ ಕೆಮ್ಮೈರಾ, ಅಕೇರಿಗ್, ಓಯ್ಯ ಕಬಿತೆ ಪನ್ಪೆರ್.

ಪೊಣ್ಣನ ಐತ ಬಲ್ಮನ ಕುಸಾಲ್ ಅರ್ತಿ ಬೆನ್ನಿ ಬೇರ ಆಯಿನ ಪೊಲಬು ಒಟ್ಟುಗು ಪೊಣ್ಣನ ಫಲವಂತಿಕೆನ್ ಭೂಮಿದ ಫಲವಂತಿಕೆಡ್ ತೂದು ಸಂತಾನೊನು ಬಯಕುನ ದೂಜ ಕೆಮ್ಮೈರನ ಕಬಿತೆಲಾ ಉಂಡು. ಪೊಂಜೊವುಲು ಒರಿಯಗೊರಿ ಕೆಸರ್ ರಾಪದ್ ಅರಂಟ್ ಪತೊಂದು ಕಿದಿಕಿಲ್ ಪಾಡೊಂದು ಕುಸಾಲ್ ಮಲ್ಪುವೆರ್. ದುಂಬುಡು ಬೆನ್ನಿ ಸುರು ಮಲ್ಪೊಡ್ಡ ದುಂಬು ಮಣ್ಣ್‌ಗ್ ತಂತ್ರ ವಿದ್ಯೆನ್‌ಲಾ ಮಲ್ತೊಂದು ಇತ್ತೆರ್‌ಗೆ. ಐತ ಒಂಜಿ ಎಲ್ಯ ಪೊಲಬು ಮೂಲುಲಾ ಉಂಡು. ಮಾತಾ ಬೇಲೆ ಮುಗಿನೆ ಓಯ್ಯ ಕಬಿತೆ ಪನ್ಪೆರ್.

ಒಯ್ಯ ಒಯ್ಯ
ಓ ನಡಿ ಒಂಜಿ ನಟ್ಟಿ
ಓಟೆದ ಪುಂಡೆಲ್ದ ಲೆಕೊ
ಲಕ್‌ದ್ ಬರೊಡು
ಮಲ್ಲೊಂಜಿ ಕಂಡೊ
ಮಲ್ಲ ಬಾರಾಪಿ ಕಂಡೊ
ಕೇಂಡಾರ ಮಂದೆ
ನಂಕಾಂಡ ಪೋವೊಡು
ಕಣಂದೂರ ಕಟ್ಟಗೆ
ಅವುಲಾಂಡ ಉಂಡು
ಮಲ್ಲ ಕೇಪುಳದ ಮರ
ಐನೊಂಜಿ ನಡುತುಂಡು
ದೆತ್ತ್‌ದೆ ದೇವಸ್ಥಾನ ಕಟ್ಟಾವೊಡು
ಕಡೆ ತುಂಡು ದೆತ್ತ್‌ದ್

ಬೂತೊಲೆಗ್ ಬದಿ ಮಾಡೊ ಕಟ್ಟಾವೊಡು
ಕೊಡಿತುಂಡು ದೆತ್ತ್‌ದ್
ಕುಡುಂಬಾಗೆ ಇಂಗ್ರೆಜಿ ಕಟ್ಟಾವೊಡು.
ನಮ್ಮನೆ ನಡಿ ಒಂಜಿ ನಟ್ಟಿ
ಬಂಗ ಬಾರೆ ಸಿಂಗ ಬಾರೆ
ಸಿರಿಯಾಂಡ ಒಯ್ತ್‌ದ್
ಕೈಲ್‌ನೇ ಪಾಡಿಲೆಕ್ಕೊ
ಬಾರ್‌ದ ಕುರಳ್ ಬರೊಡು
ಓಯ್ಯ ಓಯ್ಯ
ಇಂಚ ಪಂದ್ ಕಬಿತೆ ಮುಗಿಪುವೆರ್.

ಬೇಲೆನ್ ಪಟೊನುನ, ಬಜ ಬತ್ತ್ ಬರ್ಪಿ ಬೇಲೆಲೆನ್ ಕಬಿತೊಲೆನ್ ಪಂಡೊಂದು ಅರ್ತಿ ಕುಸಾಲ್ ಮಲ್ತೊಂದು ಬೇಲೆ ಮಲ್ಪುವೆರ್ ಎಚ್ಚಿನ ಕಬಿತೊಲೆಡ್ ಬೇಲೆ ಪದ್ದೆಯಿ ಬಂಗಾರ್, ಬಾರ್ ಬಿದೆತ. ಇಲ್ಲ ಸುತ್ತ ಬೇಲೆದ ಮಾತಾ ವಿವರಣೆ ಇತ್ತ್‌ಂಡಲ ಅಕೇರಿಗ್ ಬೇಲೆನ್ ಮುಗಿಪುನಗ ಎಡ್ಡೆ ಬುಲೆ ಬರೊಡು ಮಾತೆರ್ಲ ಬದುಕೊಡು ಪನ್ಪಿನ ಮಲ್ಲ ಗೇನ ಮುಲ್ತವು. ಮಾತೆರೆನ್ಲ ಒಟ್ಟು ಸೇರಾವೊಂದು ಮಲ್ತಿ ಈ ಬೇಲೆ ಬೊಕ್ಕ ಐತ್ತ ಪಿರವುದ ಅಕಲ್ನ ಆಶಯ ಮಲ್ಲವು.

ಪಿದಾಯಿರ್ದ್ ಬತ್ತಿ ಧರ್ಮಲಾ ನಮ್ಮವುಂದು ಒತ್ತೊನ್ನ ಅತ್ತಂದೆ ಆ ಜನಮಾನಿನ್ ಒಟ್ಟು ಮಲ್ತೊಂದು ಬದುಕೊಡು ಪನ್ಪಿನ ಮಲ್ಲ ಸತ್ಯ. ಕಡೆ ತುಂಡು ದೆತ್ತ್‌ದ್ ಬೂತೊಲೆಗ್ ಬದಿ ಮಾಡ್ ಪನ್ನಗ ಈ ನೆಲತ ದೈವ ದೇವೆರ್ನ ಗುಣನ್ ಬೊಕ್ಕ ಐತ ಪೊಲಬುನು ಮಲ್ತೊಂದೆ ನೆಲತ ಕತೆನ್ ಪನ್ಪೆರ್. ನಡು ತುಂಡು ದೆತ್ತ್‌ದ್ ದೇವಸ್ಥಾನ ಕಟ್ಟಾವೊಡು ಪನ್ನಗ ದೇವೆರ್ನ ಗುಂಡ ತುಳುನಾಡ್‌ಗ್ ಬತ್ತ್ ಪಡೆವೊನ್ನ ಮಹತ್ವೊನ್ ಪನ್ಪೆರ್.

ತುಳುನಾಡ್‌ದ ಗಾದೆಲೆಡ್ ಬರ್ಪಿ ಬೆನ್ನಿ:

ಜನಮಾನಿದ ಬದ್‌ಕ್‌ದ ಗೇನ ಆದುಪ್ಪುನ ಗಾದೆಲೆಡ್ ತುಳುವೆರ್ನ ಲೋಕ ದಿಟ್ಟಿ ಬೊಕ್ಕ ಅನುಭವದ ಸಂಗತಿಲು ದಿಂಜ ಉಲ್ಲ. ಐತ್ತೊಟ್ಟುಗು ಅಕಲ್ನ ಬದ್‌ಕ್‌ದ ಗೇನಲಾ ಉಂಡು.

1. ಉಡಲ್‌ಡ್ ಪುಟ್ಟೊಡು ಬುದ್ಧಿ, ಬೂಮಿಡ್ ಪುಟ್ಟೊಡು ಒಸರ್
2. ಕೃಷಿಡ್ ಉರು ಕಷ್ಟೊ ಸಂಸಾರ ನಡು ಕಷ್ಟೊ ಬೇರದ ಕಡೆ ಕಷ್ಟೊ
3. ಬಿತ್ತುನ ಸಮಯೊಡು ಬಿತ್ತ್‌ಜಿಂಡ ಕೊಯ್ಪಿ ಸಮಯೊ ಹಗುರೊ

4. ಕಾಂಡೆಡ್ ಕಾಯಿಂಡ ಕೊಂಡೆಡ್‌ಲಾ ಮುಟ್ಟ ಬರಂದ್
5. ಪಂತೊಡು ಪನೆ ಪಾಡ್ದ್ ಚೊಂಬುಡು ನೀರ್ ದೆತ್ತಿಲೆಕೊ
6. ಕಜೆ ಅರಿ ಬಿತ್ತ್‌ದ್ ಬೊಳಿ ಅರಿ ಕೊಯ್ಯೊಲಿಯೊ
7. ಎಣೆಲು ಸೂಳೆ, ಸುಗ್ಗಿ ಮದಿಮಾಲ್ ಕೊಳಕೆ ಪೆದಿಮೆದಿ
8. ತಾರಿ ಕಂಡೊಗು ಮೂಜಿ ಬುಲೆ
9. ಒಂಜಿ ಎಡ್ಮೆಡ್ ತಾಳಿಬಂದಿ ಮಲ್ಪಾದಿಲೆಕ್ಕೊ.

ಇಂಚ ಗಾದೆಲು ಬೆನ್ನಿದ ಬೆನ್ಪುನ ಬೇನೆದ ಪೊಣ್ಣ ಬದ್‌ಕ್‌ದ ಮಲ್ಲ ಗೇನೊನು ಪನ್ಪುಂಡು. ಪೊಣ್ಣು ಪಂಡ ಬೇಲೆ. ಅಂಜಾದ್ ಆಲ್ ಮಲ್ಪುನ ಬೇಲೆಡ್ಲಾ ಒಂಜಿ ಶಿಸ್ತ್ ಸಾಮಾನ್ಯವಾದ್ ಉಪ್ಪುಂಡು. ಲೋಕೊಡು ಮಲ್ಪುನ ಮಾತಾ ಬೇಲೆದ 60%ನ್ ಪೊಂಜೊವುಲೇ ಮಲ್ಪುವೆರ್. ಆಂಡ ಅಕಲೆನ ಒಟ್ಟು ಸಂಪಾದನೆ 10%. ಮಾತಾ ಕಡೆಟ್ಟ್‌ಲ ಪೊಂಜೊವೆಗ್ ಕಮ್ಮಿ ಸಂಬಲ, ಇಲ್ಲ ಬೊಕ್ಕ ಇಲ್ಲದ ಬೇಲೆಗ್ ಪೊಂಜೊವುಲು 12% ಎಚ್ಚ ಬೆನ್ಪೆರ್. ಕನಕ್ ಬೊಕ್ಕ ನೀರ್‌ಗ್‌ಲಾ ಪೊಂಜೊವೆಲೆನ ಬದ್‌ಕ್ ಪೊಂರ್ಬೊಡಾಪುಂಡು. ಉಂದು ಅಕಲೆನ ದಿನ ನಿತ್ಯದ ಕಜ್ಜನೇ ಆತ್‌ಂಡ್. ಬಂಜಿದ ಬಡವು ಉಪ್ಪೆರೆ ನೆರೆಲಾಪಿ ಇಲ್ಲ್ ಬೋಡಾಂಡಲಾ ಪೊಣ್ಣು ಮಸ್ತ್ ಪೊಂರ್ಬೊಡಾಂಪುಂಡು, ಲೋಕದ ಜನಕುಲೆ ಬಡವುಗಾದ್ ಪುಂಡಿ ಬಿತ್ತ್‌ನ್ ಮೆದಲೆಡ್ ಕಟ್‌ದ್ ಕಾತ್ ಒರಿತ್‌ದಿನ ಪೊಣ್ಣನ ಬೆನ್ನಿದ ಗೇನ ಮಸ್ತ್ ಮಲ್ಲವು. ಐನ್ ನನಲಾತ್ ಎಸಲ್ ವಿಸಲಡ್ ತೆರಿಯೊನ್ನ ಅಗತ್ಯ ಉಂಡು.

ಪರ ತುಳು ನಾಟಕೊದ ಪರಂಪರೆ

ಪ್ರಾಮಾಣಿಕ ಸೇವೆ ಬೊಕ್ಕ ನಿಷ್ಠೆದ ಪರಂಪರೆ

ಯಶವಂತ ಬೋಳೂರು

'ಪರ ತುಳು ನಾಟಕೊದ ಪರಂಪರೆ'ದ ಬಗ್ಗೆ ಈ ಪ್ರಾಯೊಡು ಎನ್ನ ನೆಂಪುಗು ತಿಕ್ಕಿನ ಕೆಲವು ಸಂಗತಿಲೆನ್ ಒಟ್ಟು ಮಲ್ದೆ. ಈ ಸಂಕ್ಷಿಪ್ತ ನೆಂಪು ಬರವುಡು ಕೆಲವು ವಿಚಾರ ಬುಡ್ದು ಪೋದುಪ್ಪೆರೆ ಯಾವು ಅತ್ತ್‌ಂಡ ಕೆಲವೆರ್ನ ಪುದರ್ ಮದತ್‌ದ್ ಉಪ್ಪೆರ್ಲಾ ಯಾವು. ತುಳು ನಾಟಕೊ ಅಭಿಮಾನಿಲು ಐಕ್ ಮಾಪು ಕೊರೊಡು ಪಂದ್ ಸುರುಕ್ಕಾದ್ ನಿಕ್ಲೆಡ ಬಿನ್ನಹ ಮಲ್ತೊಂದು, ಈ ನೆಂಪುದ ಗೊಂಚಿಲ್‌ನ್ ನೆಂಪುದ ಸಂಚಿನ್ ದುಂಬು ದೀಪೆ.

ಬಂಧುಲೇ, ಎನ್ನ ಎಲ್ಯೆ ಪ್ರಾಯೊದ ಬಾಲ್ಯೊದ ಬದ್ಕ್‌ನ್ ಒಕ್ಕುದು ತೂನಗ, ಪನಿಯೆರೆ ನೆಂಪಾಪುನಿ... ಆ ಎಲ್ಯೆ ಪ್ರಾಯೊಡು ಅಲ್ಪಲ್ಪ ತೂವೊಂದಿತ್ತಿನ, ಕಂಡೊಡು, ಶಾಲೆದ ಮರ್ಗಿಲ್‌ಡ್ ಆವೊಂದಿತ್ತಿನ ತುಳು ನಾಟಕೊಲು. ಇನಿ ನಮ್ಮ 'ತಂಡ' ನಾಟಕೊಲು ಊರೊರ್ಮೆ ತಿರ್ಗ್‌ದ್, ಅಕ್ಲೆನ ಪೊಸ ಪೊಸ ನಾಟಕೊಲೆನ್ ರಂಗಪರದೆಡ್ ಗೊಬ್ಬುದು, ಮಸ್ತ್ ಕುಸಿಕ್ ಒತ್ತು ಕೊರೊಂದು ಉಲ್ಲೆರಾಂಡಲಾ, ಆನಿ ಊರ್ದ ಜನಮಾನಿಲೆನ್ ಒಟ್ಟು ಮಲ್ತೊಂದಿತ್ತಿನಿ, ಅಲ್ಪಲ್ಪ ಕಂಡದ ಬರಿಟ್ ಅತ್ತ್‌ಂಡ ಶಾಲೆದ ಜಾಲ್‌ಡ್ ಆವೊಂದಿತ್ತಿನ ಸಾಂಸಾರಿಕ ಕತೆತ ಚೌಕಟ್ಟ್ ಇತ್ತಿನ ಪರದೆದ ನಾಟಕೊಲು.

ಊರೊರ್ಮೆ ಅಲ್ಪಲ್ಪ ಯುವಕ ಸಂಘೊಲು ಸ್ಥಾಪನೆ ಆವೊಂದಿತ್ತಿನ ಪೊರ್ತು. ಈ ಯುವಕ ಸಂಘೊಲು ಸ್ಥಾಪನೆ ಆನಗ ಬೊಕ್ಕ ವರ್ಷಾಂತಿಗೆ ಮಲ್ಪುನಗ ಅಕ್ಲೆಗ್ ಒಂಜಿ ತುಳು ನಾಟಕ ಬೋಡೇ ಬೋಡು. ಹೆಚ್ಚಿನ ಕಡೆಟ್ ವಿಶಾಲವಾಯಿನ ಮೈದಾನದ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇತ್ತ್‌ಜಿ. ಅಂಚಿನಲ್ಪ ನಾಟಕೊಲು ಆವೊಂದಿತ್ತಿನಿ ಬುಲೆದಾಂತಿ ಕಂಡದ ಬರಿಟ್, ಅತ್ತ್‌ಂಡ ಶಾಲೆದ ಮರ್ಗಿಲ್ಡ್.

ಅಪಗ ಒಂಜಿ ಊರುಡು, ಒಂಜಿ ಕೇರಿಡ್ ನಾಟಕ ಉಂಡು ಪಂದಾಂಡ ಅವು ಇಡೀ ಊರುಗೇ ಒಂಜಿ ಪರ್ಬೊದಲೆಕ್ಕ. ಪರಊರುದ ಬಿನ್ನೆರ್ಲಾ ಬರ್ಪಿನವು ಇತ್ತ್‌ಂಡ್. ಒಂಜಿ-ರಡ್ಡ್ ತಿಂಗೊಲ್ದುಗು ದುಂಬೇ ನಾಟಕದ ಅಟ್ಟನೆ-ತಯಾರಿಲು ಸುರು ಆವೊಂದಿತ್ತ್‌ಂಡ್. ಮುರಕಲ್ಲ್‌ದ ದಂಡೆ-ಪಾಯ ಕಟ್ಟ್‌ದ್, ನಡುಕು ಮಣ್ಣ್ ದಿಂಜಾದ್, ಅಯಿಕ್ ಅಂಬಿ ಪೂಜಿದ್ ಸ್ಟೇಜ್ ನಿರ್ಮಾಣ ಮಲ್ತೊಂದಿತ್ತಿನಲಾ ನೆಂಪುಂಡು. ಅವೆಡ್ದ್ ಬೊಕ್ಕ ತಾಜ್‌ಮಾಲ್

ಹೊಟೇಲ್‌ದಕ್ಲೆನ ಮರತ ಮೇಜಿಲೆನ್ ಕನತ್ತ್‌ದ್ ಅವೆನ್ ಒಟ್ಟು ಮಲ್ತ್‌ದ್, ಒಂಜೆತ್ತ ಕಾರ್‌ಗ್ ನನೊಂಜೆತ್ತ ಕಾರ್‌ನ್ ಬಲ್ಲ್‌ಡ್ ಬಿಗಿತ್ತ್‌ದ್ ಅವು ಪಂದಂದಿಲೆಕ್ಕೊ ರಂಗಪರದೆ ಕಟ್ಟೊಂದಿತ್ತಿನಲಾ ನೆಂಪುಂಡು. ಆಂಡ ಇತ್ತೆ ನೆಕ್ಕ್ ಪೂರಾ 'ಈವೆಂಟ್ಸ್'ದ ಗುತ್ತಿಗೆದಕ್ಲೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಲ್ಪುವೆರ್. ಅಪಗ ನಾಟಕೊದ ಪಾತ್ರೊನ್ಲಾ ಹೆಚ್ಚಿನಲ್ಪ ಆಯಾಯ ಊರುದ ಜವನ್ಯೆರೆ ಮಲ್ತೊಂದಿತ್ತೆರ್. ಕೆಲವು ಮುಖ್ಯ ಸ್ತ್ರೀ ಪಾತ್ರೊಲೆಗ್ ಮಾತ್ರ ಪಿದಯಿದ ಎಡ್ಡೆ ಪುದರ್ ಸಂಪಾದಿತಿನ ಸ್ತ್ರೀ ಪಾತ್ರಧಾರಿಲೆನ್ ಲೆತ್ತೊಂದಿತ್ತೆರ್. ನಾಟಕೊದ ದಿನೊಡ್ದು ಸುಮಾರ್ ರಡ್ಡ್ ತಿಂಗೊಲ್ಗು ದುಂಬೇ ನಾಟಕದ ಪ್ರಾಕ್ಟೀಸ್ – ತರಬೇತಿ ಸುರು ಆವೊಂದಿತ್ತ್‌ಂಡ್. ಇಂಚ ರಾತ್ರೆ-ಪಗೆಲ್ ಪ್ರಾಕ್ಟೀಸ್. ಅವುಲಾ ಒಂತೆ ಖಡಕ್ಕ್‌ದ ನಿರ್ದೇಶಕೆರಾಂಡ ಒಂಜೊಂಜಿ ಡೈಲಾಗ್‌ನ್‌ಲಾ ತಿದ್ದೊಂದಿತ್ತೆರ್. ಕೆಲವು ಜಾಗೆಡ್ ರಾತ್ರೆಡ್ ಆಪಿನ ನಾಟಕದ ಪ್ರಾಕ್ಟೀಸ್ ಮಧ್ಯರಾತ್ರೆ 1-2 ಗಂಟೆ ಮುಟ್ಟಲಾ ಆವೊಂದಿತ್ತ್‌ಂಡ್.

ಊರುದ ಜವನ್ಯೆರ್ ನಾಟಕೊಡು ಮಲ್ತಿನ ಪಾತ್ರೊಲೆನ್ ತೂಯಿನ ಕೆಲವು ಕುಶಲ್ ಗುಣತ ಆಂಜೋಲು – ಪೊಂಜೋಲು ನಾಟಕೊ ಆಯಿಬೊಕ್ಕ ನಾಟಕೊಡು ಆಯೆ ಮಲ್ತಿ ಪಾತ್ರದ ಪುದರ್ಡೆ ಆಯನ್ ಕೋಂಗಿ ಕಟ್ಟಾವೊಂದಿತ್ತೆರ್. 'ಮೀಸೆ ಕೇಚು ಬತ್ತೆ', 'ತಲ್ವಾರ್ ತಾರು ಬತ್ತೆ', 'ಬಡ್ಡಿ ಬಾಬಣ್ಣೆ ಬತ್ತೆರ್'.... ಇಂಚ ಪೂರಾ ಮಕ್ಕರ್‌ದ ಪಾತೆರೊಲು ಊರೊರ್ಮೆ ಪರಡೊಂದಿತ್ತ್‌ಂಡ್. ನಾಟಕ ಆಪಿನಲ್ಪ ಕೆಂಚಣ್ಣನ ಕುರ್ಲರಿದ ಬ್ಯಾರ, ಚಂದಪ್ಪಣ್ಣನ ಚರ್ಮುರಿ, ಯಂಕಪಣ್ಣನ 'ಗೋಲಿಸೋಡ'ದ ಬ್ಯಾರಲಾ ಎಡ್ಡೆ ರೈಸೊಂದಿತ್ತ್‌ಂಡ್.

ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಚಳವಳಿದ ಕಾಲೊಡು ಉಡುಪಿ ಪಣಿಯಾಡಿದ ಶ್ರೀನಿವಾಸ ಉಪಾಧ್ಯಾಯೆರ್ ಸುರು ಮಲ್ತಿನ ತುಳು ಬುಲೆಚ್ಚಿಲ್‌ದ ಕಾಲಗಟ್ಟೊಡು, ಕುಡ್ಲದ ಹ್ಯೊಗೆಬಜಾರ್‌ದ ಎಚ್. ಕೃಷ್ಣಪ್ಪ ತಿಂಗಳಾಯೆರ್, ಅರೆನ ಕುಟುಂಬದ ಮಾಧವ ತಿಂಗಳಾಯೆರ್ ಸಮಾಜ ಸುಧಾರನೆದ ಚಿಂತನೆನ್ ಪತೊಂದು ತುಳುನಾಟಕ ಬರೆವೊಂದಿತ್ತೆರ್. ಅವೆಡ್ದ್ ಬೊಕ್ಕೊ ಪಡುಬಿದ್ರೆದ ಶಿವಣ್ಣ ಹೆಗ್ಡೆರ್ ಆ ಕಾಲೊಡು ಶಿಕ್ಷಣದ ಅಗತ್ಯೊನು ತೆರಿಪಾದ್ ನಾಟಕ ರಚನೆ ಮಲ್ತೆರ್. ಅಂಚೆನೇ ಮುಲ್ಪದ ಸತ್ಯಮಿತ್ರ ಬಂಗೇರ್ರ್, ಕುಡ್ಲದ ದೂಮಪ್ಪ ಮಾಸ್ಟ್ರ ಇಂಚಿತ್ತಿ ಹಿರಿಯ-ಪಿರಿಯಾಕ್ಲೆನ ನಾಟಕದ ಬರವು ಮುದ್ರಿತ ಆವೊಂದುಪ್ಪುನಗನೇ ಕೆಮ್ತೂರು ದೊಡ್ಡಣ್ಣ ಶೆಟ್ರ್‌ಲಾ ತುಳು ನಾಟಕ ರಂಗೊಗು ಆನಿದ ದಿನೊಟು ಮಲ್ಲ ಮಟ್ಟ್‌ದ ಸೀಮೆನ್ ಸಂದೈತ ಮಲ್ತೆರ್.

ಇತಿಹಾಸ ಇಂಚ ಇತ್ತ್‌ಂಡಲಾ, ಎನ್ನ ಬಾಲ್ಯೊಡು ಆವೊಂದಿತ್ತಿನ ಹೆಚ್ಚಿನ ನಾಟಕೊಲು ಕೆ.ಎನ್. ಟೇಲರ್ರೆನ, ರಾಮ ಕಿರೋಡಿಯನ್ರೆನ, ಕೆ.ಬಿ. ಭಂಡಾರಿಯರ್ರೆನ, ಎಮ್.ಎಸ್. ಇಬ್ರಾಹಿಂರೆನ, ಸೀತಾರಾಮ ಕುಲಾಲ್ರೆನ,

ಯು.ಎಂ. ಮೊೖದಿನಬ್ಬೆರ್ನ, ಗಣೇಶ್ ರೈಕುನ್ನ, ಭೋಜ ಸುವರ್ಣೆರ್ನ, ಪಿ.ಎಸ್. ರಾಯೆರ್ನ, ಮಚ್ಚೇಂದ್ರನಾಥ್ ಪಾಂಡೇಶ್ವರ್ರೆನ, ಸಂಜೀವ ಅಡ್ಯಾರ್, ಸಂಜೀವ ಎಸ್ಕೆ, ಭಾಸ್ಕರ ಕುಲಾಲ್ ಈ ಮಾತಾ ನಾಟಕ ಲೇಖಕೆರ್ನ. ರತ್ನಾಕರ್ ರಾವ್ ಕಾವೂರು ಐತಿಹಾಸಿಕ-ಪೌರಾಣಿಕ ನಾಟಕೊಲೆನ್ ಗೊಬ್ಬಾವೊಂದಿತ್ತೆರ್. ನೆಕ್ಕಿದಪಣಿ ಗೋಪಾಲಕೃಷ್ಣೆರ್, ರಾಧಾಕೃಷ್ಣೆರ್, ಶಿವಾನಂದ ಸುವರ್ಣೆರ್, ಕೃಷ್ಣಪ್ಪ ಉಪ್ಪೂರ್ರ್, ಮನು ಇಡ್ಯೆರ್, ವಿಜಯ ಕುಮಾರ್ರ್, ಮೋಹನ್ ಚಂದ್ರೆರ್, ಚೌಟೆರ್ ಇಂಚಿತ್ತಿನಕ್ಲು ಒಂತೆ ಪೊಸ ದೇಕಿದ ನಾಟಕೊಲೆನ್ ರಂಗೊಗು ಕನಪಿನ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಲ್ತೊಂದಿತ್ತೆರ್. ವಿಶುಕುಮಾರ್, ಎಂ. ಪುರುಶೋತ್ತಮ್, ಕೆ.ವಿ. ಶೆಟ್ಟಿ, ದಿನೇಶ್ ಕಂಕನಾಡಿ, ಡಾ. ಬಾಲಕೃಷ್ಣ ಮುದ್ಯೆರ್, ಆರ್ಕೆ ಉಳ್ಳಾಲ್ರ್, ತಮ್ಮ ಲಕ್ಷ್ಮಣೆರ್, ಪರ್ಸಿ ಉರ್ವ, ವಿ.ಕೆ. ಬೆಂಡೆಲ್, ಅಚ್ಯುತ ಕಲ್ಲಾಪು, ನಾರಾಯಣ ಶೆಟ್ರ್, ಡಿ.ಎಸ್. ಬೋಳೂರ್ ಮೊಕ್ಲೆನ ನಾಟಕೊಲ್ಲ ಅಲ್ಪ-ಮುಲ್ಪ ಆವೊಂದಿತ್ತ್ಂಡ್. ಕೆ.ಎನ್. ಟೇಲರ್ ಆ ಪೊರ್ತುಡೇ ಸೊಂತ ತಂಡ ಕಟ್ಟ್‌ದ್ ಊರುಡು-ಪರ ಊರುಡು ನಾಟಕ ಗೊಬ್ಬಾವೊಂದಿತ್ತೆರ್.

ಕೆಲವು ಅಚ್ಚಾದಿತ್ತಿನ ನಾಟಕ ಪುಸ್ತಕೊ ಕನತ್ತ್‌ದ್, ಅವೆತ ಲೇಖಕೆರ್ನ ಅನುಮತಿ ಗೆತೊಂದು ನಾಟಕ ಗೊಬ್ಬೊಂದಿತ್ತಿನಲಾ ಉಂಡು. ಅತ್ತ್ಂಡ ಲೇಖಕೆರ್ ಪೆನ್ನ್‌ಡ್ ಬರೆತಿನ ಮೂಲ ಪ್ರತಿನ್ ನಾಟಕ ಗೊಬ್ಬುನ ಜವನ್ಯೆರ್ ಲೇಖಕೆರ್ನ ಒಪ್ಪಿಗೆದ ಮಿತ್ತ್ ನಕಲ್ ಮಲ್ತೊಂದು, ಆಯಾಯ ಪಾತ್ರಧಾರಿಲೆನ ಸಂಭಾಷಣೆನ್ಲಾ ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಬರೆದ್ ಪ್ರಾಕ್ಟಿಸ್ ಮಲ್ತೊಂದಿತ್ತೆರ್. ಪ್ರಾಕ್ಟಿಸ್ ಸುರು ಮಲ್ಪುನಗ ನಾಟಕದ ಲೇಖಕೆರೆನ್, ಊರ್ದ ಗಣ್ಯೆರೆನ್ - ಬಿನ್ನೆರೆನ್ ಲೆತ್ತ್‌ದ್ ಮೂರ್ತ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ಪಾತ್ರಧಾರಿಲೆಗ್ ಪಾತ್ರ ವಿತರಣೆ ಮಲ್ತೊಂದಿತ್ತೆರ್. ಮೂರ್ತದಾನಿ ನಾಟಕದ ಲೇಖಕೆರ್ ಆ ನಾಟಕೊದ ಮೂಲ ಕತೆತ ಸಾರಾಂಶೊನು ಕಲಾವಿದೆರೆಗ್ ತೆರಿಪಾವೊಂದಿತ್ತೆರ್. ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಆದ್ ನಾಟಕದ ಲೇಖಕೆರೆ ನಾಟಕ ನಿರ್ದೇಶನ ಮಲ್ತೊಂದಿತ್ತೆರ್. ಕೆಲವು ಕಡೆಟ್ ಬೇತೆ ಎಡ್ಡೆ ಚಾತುರ್ಯದ ನಿರ್ದೇಶೆರೆನಕ್ಲೆನ್ ಲೆತ್ತ್‌ದ್ ನಿರ್ದೇಶನ ಮಲ್ಪಾವೊಂದಿತ್ತೆರ್. ಪರದೆದ ದೃಶ್ಯಾವಳಿಡೇ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ನಡತೊಂದಿತ್ತಿನ ಈ ನಾಟಕೊಲೆಡ್ ಮುಖ್ಯವಾದ್ ಸಾದಿ-ಬೀದಿದ ದೃಶ್ಯೊ, ಬಡವನ ಇಲ್ಲ್‌ದ ದೃಶ್ಯೊ, ಶ್ರೀಮಂತನ ಇಲ್ಲ್‌ದ ದೃಶ್ಯೊ, ಗಾರ್ಡನ್‌ದ ದೃಶ್ಯೊ, ಕಾಡ್-ದೇವಸ್ಥಾನದ ದೃಶ್ಯೊಲು ಇತ್ತ್ಂಡ್. ಕೆಲವು ಪೌರಾಣಿಕ - ಐತಿಹಾಸಿಕ ನಾಟಕೊಲೆಡ್ ಅರಮನೆತ ದೃಶ್ಯೊಲಾ ತೋಜೊಂದಿತ್ತ್ಂಡ್. ಬೆದ್ರ್‌ಗ್ ಸುತ್ತುದಿನ ಈ ಪರದೆದ ದೃಶ್ಯೊಲೆನ್ ಸ್ಟೇಜ್‌ದ ಮಿತ್ತ್‌ದ ಲೆಂಕಿರಿಗ್ ಬಿಗಿತ್‌ದ್ ಮಿತ್ತ್ ತಿರ್ತ್ ಬುಡೊಂದಿತ್ತೆರ್. ಈ ಪರದೆಲೆನ್ ಮಿತ್ತ್ ತಿರ್ತ್ ಒಯಿಪೆರೆಗಾದೇ ಸ್ಟೇಜ್‌ದ ಬರಿಟ್ ಒರಿಯನ್

ಉಂತಾವೊಂದಿತ್ತೆರ್. ಪರದೆಲೆನ್ ಸೈಡ್‌ಸ್ಕ್ರೀನ್‌ದ ರೂಪೊಡು ಒಯಿಪುನ ಕ್ರಮಲಾ ಇತ್ತ್‌ಂಡ್. ಅಂಚೆನೆ ಪಾತ್ರಧಾರಿಲು ರಂಗೊಡು ಉಪ್ಪುನಗ ಅಕ್ಲೆಗ್ ಅಕ್ಲೆನ ಡೈಲಾಗ್ಲೆನ್ ನೆಂಪು ಮಲ್ಪೆರೆಗಾದೇ ಒರಿ 'ಪ್ರಾಂಪ್ಟರ್' ಕೆಬಿ ಪಾತೆರ ಪನ್ಪೆರೆ ಸೈಡ್ ವಿಂಗ್ಸ್‌ದಲ್ಪ ಉಂತುನ ವ್ಯವಸ್ಥೆನ್ಲಾ ಮಲ್ತೊಂದಿತ್ತೆರ್.

ಬಂಧುಲೇ, ಎನ್ನ ಬಾಲ್ಯೊಡು ತಂಟ್ರಾಯಿಡ್ ಪಂಡ ತಣ್ಣೀರುಬಾವಿಡ್ ಗ್ಯಾಸ್‌ಲೈಟ್‌ದ ಬೊಲ್ಪುಡೇ ನಾಟಕ ಆತಿನಲಾ ನೆಂಪುಂಡು. ಈ ನಾಟಕೊಡು ಅಪಗದ ಪುಗರ್ತೆದ ಸ್ತ್ರೀ ಪಾತ್ರ ನಟಿ ಯಶೋಧರಾ ದೇವಿ ಅಭಿನಯ ಮಲ್ತ್‌ದಿತ್ತೆರ್ ಅಂಚೆನೇ ಆ ಪೊರ್ತುಡು ಅರುಣ್ ಮಂಗಳೂರು, ಅನಿಲ್ ಕುಮಾರ್, ಗಣೇಶ್ ಕುಮಾರ್, ಗಂಗಾಧರ ಶೆಟ್ಟಿ, ಇಂದುಶೇಖರ್, ದಿನೇಶ್ ಅತ್ತಾವರ್, ಯುವರಾಜ್ ಕುಮಾರ್, ಗಂಗಾಧರ ಗಟ್ಟಿ, ಶಿವರಾಂ ಶೆಟ್ಟಿ, ಚಂದ್ರಶೇಖರ ಶೆಟ್ಟಿ, ಶ್ರೀಧರ್ ಪ್ರಭು, ರಾಮಚಂದರ್, ಕೇಶವ ಪುತ್ರನ್, ಗಂಗಾಧರ ಬಂಗೇರ ಮೊಕ್ಲು ಮಾತಾ ಸ್ತ್ರೀಪಾತ್ರ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ಮಿಂಚೊಂದಿತ್ತೆರ್. ಅಂಚೆನೇ ಜಯಮಾಲ, ರತ್ನಮಾಲ, ಸರೋಜಿನಿ ಶೆಟ್ಟಿ, ಕುಮುದಾ ಬಾರ್ಕೂರ್, ರೋಹಿಣಿ ಜಗರಾಂ, ಜಯಶೀಲ, ರೂಪಾ ಅತ್ತಾವರ್, ಶೋಭಾ ಶೆಟ್ಟಿ, ವಿನ್ನಿ ಫೆರ್ನಾಂಡಿಸ್, ಲೀನಾ ಗೋವಿಯಸ್, ಆಶಾ ಮರೋಳಿ, ಗೀತಾ ಸುರತ್ಕಲ್, ಚಿತ್ರಾಂಜಲಿ ಮೊಕ್ಲು ಮಾತಾ ರಂಗಭೂಮಿಡ್ ಸ್ತ್ರೀ ಪಾತ್ರೊಧಾರಿಕೆಡ್ ಪುದರ್ ಸಂಪಲ್ತ್‌ದಿತ್ತೆರ್.

ಅಪಗದ ಹೆಚ್ಚಿನ ತುಳು ನಾಟಕೊಲೆಡ್ ನಾಟಕೊದ ಪದಲಾ ರೈಸೊಂದಿತ್ತ್‌ಂಡ್. ಒಂಜಿ ನಾಟಕೊಡು 5–6 ಪದೊಕುಲು ಸೇರೊಂದಿತ್ತ್. ಕೆಲವು ಸೊಂತ ಧಾಟಿದ ಪದೊಕುಲಾಂಡ ಹೆಚ್ಚಿನವು ಸಿನಿಮಾ ಧಾಟಿದ ಪದೊಕುಲೆನ್ ಬರೆವೊಂದಿತ್ತೆರ್. ನಾಟಕದ ಲೇಖಕೆರ್ ಅತ್ತಂದೆ ಆಯಾಯ ಸಂಘ–ಸಂಸ್ಥೆಲೆನ ಕೆಲವು ಪದಾಧಿಕಾರಿನಕ್ಲುಲಾ ಪದ ಬರೆವೊಂದಿತ್ತೆರ್. ಭೋಜ ಸುವರ್ಣೆರ್ನ, ಕೆ.ಬಿ. ಭಂಡಾರಿಯೆರ್ನ, ಕಿರೋಡಿಯನ್ರೆನ ನಾಟಕೊಲೆಡ್ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಸೊಂತ ಧಾಟಿದ ಪದೊಕುಲು ಇತ್ತ್‌ಂಡ್. ಭೋಜ ಸುವರ್ಣೆರ್ ಗಾಯನ ಮಲ್ತೊಂದುಲಾ ಇತ್ತೆರ್. ಶೇಖರ್ ಅತ್ತಾವರ್, ಮಹಮ್ಮದ್ ಶರೀಫ್, ಸುಹಾಸಿನಿ ಬೆಂಗ್ರೆ, ಶಾರದಾ ಬಾರ್ಕೂರ್, ದಯಾಮತಿ ಮುಂತಾಯಿನ ಗಾಯಕೆರ್ ಹೆಚ್ಚಿನ ನಾಟಕೊಲೆಡ್ ಗಾಯಕೆರಾದ್ ಪಾಲ್ ಪಡೆವೊಂದಿತ್ತೆರ್.

ಸಂಗೀತ ನಿರ್ದೇಶಕೆರಾದ್ ಚರಣ್‌ಕುಮಾರ್, ರಾಧಾಕೃಷ್ಣ ರಾವ್, ವಸಂತ ಕದ್ರಿ, ಎಂ. ವಿಶ್ವನಾಥ್, ವಿಜಯ ಕುಮಾರ್, ರಮೇಶ್ ಕಮಲ್, ಆನಂದ ಅಮೀನ್, ನವೀನ್–ಪ್ರವೀಣ್ ಇಂಚಿನಕ್ಲು ಕುಡ್ಲ ಪರಿಸರೊಟು ಎಡ್ಡೆ ಪುಗರ್ತೆ ಪಡೆದಿತ್ತೆರ್. ಸುರುಟು ಹಾರ್ಮೋನಿಯಂ ಮಾತ್ರನೇ ತುಳು ನಾಟಕೊಲೆಡ್ ಸಂಗೀತದ ಪ್ರಧಾನ ಪಾತ್ರ ವಹಿಸ್‌ದಿತ್ತ್‌ಂಡ್. ಕ್ರಮೇಣ ಆ ಸ್ಥಾನೊಗ್

ಕೀಬೋರ್ಡ್, ಸಿತಾರ್‌ಲಾ ಪ್ರವೇಶ ಆಂಡ್. ಅಂಚೆನೆ ಕಾರ್‌ಸ್ಟ್ರೀಟ್‌ದ ಗುಲ್ವಾಡಿ ಆರ್ಟ್ಸ್, ಜ್ಯೋತಿದಲ್ಪದ ಕೆ.ಬಿ. ಭಂಡಾರಿಯೆರ್, ಜಪ್ಪುದ ಮಂಗಳಾ ಆರ್ಟ್ಸ್, ಮಣ್ಣಗುಡ್ಡೆದ ಎಮ್.ಎಸ್. ಆರ್ಟ್ಸ್, ಲಲಿತ ಕಲಾ ಆರ್ಟ್ಸ್ ಮೊಕ್ಲು ಮಾತಾ ನಾಟಕೊಲೆಗ್ ಬೋಡಾಪಿನ ಪರದೆಲೆನ್, ಡ್ರೆಸ್‌ಲೆನ್ ಒದಗಿಸಾವೊಂದಿತ್ತೆರ್. ನಾಟಕದ ಮೇಕಪ್ ವಿಭಾಗೊಡು ಕೃಷ್ಣ ನಾಯ್ಕ್ ಬಳಗ, ಎಂ. ಮೋಹನ್‌ರಾವ್ ಬಳಗ ಮೊಕ್ಲು ಮಾತಾ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಕೆಲಸ ಮಲ್ತೊಂದಿತ್ತೆರ್.

ಪ್ರಾಮಾಣಿಕ ಸೇವೆ ಬೊಕ್ಕ ನಿಷ್ಠೆ

ಆ ಕಾಲದ ತುಳು ನಾಟಕ ರಂಗೊಡು ಪ್ರಾಮಾಣಿಕ ಸೇವೆ ಬೊಕ್ಕೊ ನಿಷ್ಠೆಡ್ ಕಲಾಸೇವೆ ಮಲ್ತಿನ ಕೆಲವು ಹಿರಿಯಾಕ್ಲೆನ ನೆಂಪುಲಾ ಆಪುಂಡು. ಅವೆಟ್ ಮುಖ್ಯವಾದ್ ಕೆ.ಎನ್. ಟೇಲರ್ರೆನ ಬಲಗೈ ಬಂಟೆ ಪಂದೇ ಇತ್ತಿನ ಸೀತಾರಾಮ ಶೆಟ್ರ್. ಮೇರ್ ಕೆ.ಎನ್. ಟೇಲರ್ರೆಗ್ ಒಂಜಿ ಪರ್ಸನಲ್ ಸೆಕ್ರೆಟರಿಲೆಕ್ಕ ಇತ್ತಿನಾರ್. ಬೇತೆ ಬೇತೆ ಊರುಡು ಟೇಲರ್ರೆನ ನಾಟಕ ಆನಗ ಅಯಿತ ಪಿರವು ಉಂತುದು ನಿಷ್ಠೆಡ್ ಕಲಾಸೇವೆ ಮಲ್ತಿನಾರ್. ಸ್ಟೇಜ್ ಸೆಟ್ಟಿಂಗ್, ಆ್ಯಕ್ಟಿಂಗ್‌ಡ್ಲಾ ತನ್ನ ಚಾತುರ್ಯನು ತೋಜಾಯಿನಾರ್.

ಅಂಚನೇ ಹಿರಿಯ ಕಲಾವಿದೆ ಭೋಜ ಸುವರ್ಣೆರ್. ಮೇರ್ ತಾನೇ ನಾಟಕ ಬರೆದ್, ಪದ ಪಂಡ್‌ದ್ ಪುಗರ್ತೆ ಪಡೆದಿತ್ತೆರ್‌ಂಡಲಾ, ಕೆಲವು ನಾಟಕೊಲೆಡ್ ಮಲ್ಲೆ-ಎಲ್ಲೆ ಪಾತ್ರೊಲೆನ್ಲಾ ಮಲ್ತೊಂದಿತ್ತೆರ್. ಒರ ಕೆ.ಎನ್. ಟೇಲರ್ರೆನ 'ತಮ್ಮಲೆ-ಅರ್ವದೆ' ನಾಟಕ ಉಳ್ಳಾಲದ ಕೊಂಡಾಣದಲ್ಪ ಆನಗ ಆ ನಾಟಕೊಡು ಒಂಜಿ ಎಲ್ಯ ಪಾತ್ರ ಮಲ್ಪೊಡೊತ್ತಿನ ಬೋಜನ್ನೆ ತನ್ನ ಬೇಲೆದಲ್ಪ ಪೊರ್ತಾಯಿನೆತ್ತ ಕಾರಣ ಬಯ್ಯಗ್ ನಾಟಕದ ಟೀಮ್‌ದಕ್ಲೆನ ಒಟ್ಟು ಪೋಯೆರೆ ಸಾಧ್ಯ ಆಯಿಜಿ. ನಾಟಕದ ಒಂಜಿ ಮುಖ್ಯವಾಯಿನ ಡ್ರೆಸ್‌ಲಾ ಮೆರೆಡನೇ ಇತ್ತ್‌ಂಡ್. ಈ ಜಬದಾರಿಕೆನ್ ಎನ್ನಿನ ಬೋಜನ್ನೆ ಕೋಂಡಾಣೊಡ್ ನಾಟಕ ಸುರು ಆವೊಡ್ದುಂಬು ಕುಡ್ಲಡ್ದ್ ರೈಲ್‌ದ ಪಟ್ಟೆಡೇ ನಡತ್‌ದ್ ಪೋದು ಕೋಟೆಕಾರ್‌ದ ಕೊಂಡಾಣೊಗು ನಾಟಕದಡೆಗ್ ಎತ್ತ್‌ದೆರ್‌ಗೆ! ಉಂದು ಪೂರಾ ಅಪಗದ ಪ್ರಾಮಾಣಿಕ ಕಲಾಸೇವೆದ ಹಿರಿಯ ಕಲಾವಿದೆರ್ನ ಒಂಜಿ ರಡ್ಡ್ ಉದಾರ್ಮೆ. ಇಂಚಿನ ಅನೇಕ ಕಲಾವಿದೆರ್ ಅಪಗಲಾ ಇತ್ತೆರ್, ಇತ್ತೆಲಾ ಕೆಲವೆರ್ ಉಲ್ಲೆರ್ ಪನ್ಪಿನವು ಅಭಿಮಾನದ ಸಂಗತಿ.

ಮಕ್ಕರ್‌ಲಾ ಇತ್ತ್‌ಂಡ್

ತುಳು ನಾಟಕ ರಂಗೊಡು ಕೆಲವು ಸರ್ತಿ ಮಕ್ಕರ್‌ದ ಸಂಗತಿಲಾ

ಆವೊಂದಿತ್ತ್‌ಂಡ್. ಉದಾರ್ಮೆರ್ಗ್ ಯಾನೇ ಬರೆತಿನ 'ಬದ್ಕೊಡು ಎಂಚ?' ನಾಟಕ ಕುಡ್ಲದ ಬೆಂಗ್ರೆಡ್ ಆನಗ, ಸ್ಟೇಜ್‌ದ ಸೈಡ್ ವಿಂಗ್ಸ್‌ದ ಬರಿಟೇ-ಪರದೆನ್ ಮಿತ್ತ್ ತಿರ್ತ್ ಒಯಿಪೆರೆ ಎನ್ನನೇ ಒರಿ ದೋಸ್ತಿ ಉಂತುದಿತ್ತೆರ್. ಲುಂಗಿ ತುತ್ತುದು ಉಂತುದಿತ್ತಿನ ಆರ್ ಅಮಸರೊಡು ಪರದೆನ್ ಮಿತ್ತ್ ಒಯಿಪುನಗ ಪರದೆದ ಬೆದ್‌ರ್‌ದ ಒಟ್ಟೆಗೆ ಅರೆನ ಲುಂಗಿಲಾ ತಿಕ್ಕೊಂದು ಮಿತ್ತ್ ಒಯಿತೊಂದೇ ಪೋದಿತ್ತ್‌ಂಡ್. ಬೊಕ್ಕೊ ಆ ಸೀನ್ ಮುಗಿಯುನ ಮುಟ್ಟ ಅಂಡರ್ ವೇರ್‌ಡಿತ್ತಿನ ಆರ್ ಅರೆನ ಲುಂಗಿ ಪಿರ ಬರ್ಪಿನೆನ್ ಕಾಪೊಡಾಂಡ್.

ಬೊಕ್ಕೊಂಜಿ ಘಟನೆ; ಸಾಮಾಜಿಕ ನಾಟಕೊದ ಯಮಧರ್ಮರಾಯೆ ಗದೆ ಪತ್ತೊಂದು ಬರ್ಪಿನ ಸೀನ್. ನಾಟಕದಾನಿ ಗದೆ ತಿಕ್ಕಂದಿನೆಕ್ಕಾದ್, ಊರುದನೇ ಒರಿ ಜವನ್ಯೆ ಬೊಂಡದ ಒಟ್ಟೆನ್ ವಿಕೆಟ್‌ಗ್ ತಿಕ್ಕಾದ್, ಅಯಿಕ್ ಪೋರ್ಲುದ ಬೆಗಡೆ ಸುಂದುದು ಗಟ್ಟಿ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ನಾಟಕದ ಯಮ ಪಾತ್ರಧಾರಿಗ್ ಕೊರ್ದಿತ್ತೆ. ಈ ಯಮೆ ಸ್ಟೇಜ್‌ಡ್ ಅಬ್ಬರೊಡು ಆ ಗದೆನ್ ಬೀಜಾನಗ ಗದೆಟಿತ್ತಿನ ಬೊಂಡದೊಟ್ಟು ಸಭೆತಂಚಿ ಲಾಗಿದ್, ಯಮನ ಕೈಟ್ ಕ್ರಿಕೆಟ್‌ದ ವಿಕೆಟ್ ಮಾತ್ರನೇ ಒರಿದಿತ್ತ್‌ಂಡ್. ಇಂಚಿನ ಕೆಲವು ಮಕ್ಕರ್‌ದ ಸಂಗತಿಲಾ ನಾಟಕದಲ್ಪ, ಪ್ರಾಕ್ಟೀಸ್‌ದಲ್ಪ ಆವೊಂದಿತ್ತ್‌ಂಡ್.

ವಟ್ಟಾರೆ ಆಣಿದ ಪರದೆದ ಪರ ನಾಟಕೊದ ಕಂಡ ನಾಟಕೊದ ಗೌಜಿ-ಗರ್ದ್, ಸಡಗರ ಇತ್ತೆ ಇಜ್ಜೆಂಡಲಾ, ಇತ್ತೆ ಅಲ್ಪಲ್ಪ 'ತಂಡ' ನಾಟಕೊಲು ನಂಕ್ ಮನರಂಜನೆ ಕೊರೊಂದುಲ್ಲ. ಕಾಲೊಗು ಸರಿಯಾದ್ ತಾಳ ಪಾಡೊಂದುಲ್ಲ, ಪಜ್ಜೆ ದೀವೊಂದುಲ್ಲ. ಆಂಡ ಈ ತಂಡೊಲೆಡ್ ಕೆಲವೇ ಸೀಮಿತ ಕಲಾವಿದೆರ್ ಉಪ್ಪುವೆರ್. ದುಂಬುದಲೆಕ್ಕೊ ಆಯಾಯ ಊರುದ ಕಲಾವಿದೆರೆಗ್ ಅವಕಾಶ ಕಮ್ಮಿ. ಮೊಕ್ಲೆನ ಪ್ರತಿಭೆಲೆಗ್ ದುಂಬು ಊರುದ ನಾಟಕೊಲೆಡ್ ಅವಕಾಶ ತಿಕ್ಕೊಂದಿತ್ತ್‌ಂಡ ಇತ್ತೆ ಅವು ಕಮ್ಮಿ ಆತ್‌ಂಡ್. ಪ್ರತೀ ವರ್ಷ ಊರುದ ಜವನ್ಯೆರೆ ನಾಟಕ ಗೊಬ್ಬುನ ಗೌಜಿ-ಗರ್ದ್‌ಲಾ ಕಮ್ಮಿ ಆತ್‌ಂಡ್.

ಉಂದು ಕಾಲದ ಬದಲಾವಣೆ ಪಂದ್ ನಮ ಎನ್ನೊಂದು, ಪರತಾವಡ್-ಪೊಸತಾವಡ್ ತುಳು ರಂಗಭೂಮಿ, ತುಳು ನಾಟಕೊಲು ನನಲಾತ್ ಬಿತ್ತರ ಆದ್, ಜತೆ ಜತೆಟೇ ಎಡ್ಡೆ ಸಂದೇಶೊಲು ಉಪ್ಪುನ ನಾಟಕೊಲೆನ ಬಿತ್ತನೆ ಮಲ್ತ್‌ದ್, ತುಳು ರಂಗಭೂಮಿದ ಬಿಲೆನ್ - ಮೌಲ್ಯೊನು ನನಲಾತ್ ಎತ್ತರೊಗು ಕೊನವಡ್, ತುಳುವೆರ್ನ ಎಡ್ಡೆಪುದ ಹಾರೈಕೆ-ಆಶೀರ್ವಾದೊ ತುಳು ರಂಗಭೂಮಿಗ್, ನಿರಂತರವಾದ್ ಮುಂದುವರಿಯಡ್ ಪಂಡೊಂದು ಪರ ತುಳುನಾಟಕೊಲೆನ ಈ ಕತೆಕ್ ಮುಕ್ತಾಯದ ಚುಕ್ಕಿ ದೀಪೆ, ಸೊಲ್ಮೆಲು.

ಕತೆ

ಅಪ್ಪೆನ ಉಡಲ್ದ ಮದಿಪು

ಸುಬ್ರಹ್ಮಣ್ಯ ಬೈಪಾಡಿತ್ತಾಯ

ಒಂಜಿ ಊರುಡು ಒರಿ ಜವನೆ ಮದಿಮೆ ಆದ್ ಪೊಸ ಸಂಸಾರೊಡು ಜೀವನ ಮಲ್ತೊಂದಿತ್ತೆ. ಆಂಡ ಆಯನ ಕೈಪತ್ತ್‌ದ್ ಇಲ್ಲ್ ಸೇರ್ದಿನ ಬುಡೆದಿ ಮಾತ್ರಾ ಬಾರಿ ಪಿಸ್‌ರ್‌ದ ಪೊಣ್ಜೋವು. ಇಲ್ಲಡಿತ್ತಿನ ಪರಬ್ಬು ಮಾಮಿಡ ಯೇಪೊಲಾ ಪೊಕ್ಕಡೆ ಲಡಾಯಿ ಮಲ್ತೊಂದು ಪಗೆ ಕಟ್ಟೊಂದಿತ್ತಳ್‌ಗೆ. ಕಂಡನ್ಯನ ಕೆಬಿ ಉರ್ತುದು ಆಯನ್ ತನ್ನ ಪುಂಡಿದೊಳಯಿ ಮಲ್ತೊಂಡಲ್. ಆ ಜವನೆಲಾ ತನ್ನ ಮೋಕೆದ ಬುಡೆದಿನ ಪಾತೆರೊನೆ ಸತ್ಯ ಅಂದ್‌ದ್ ನಂಬುದು ಪೆದ್ದಿ ಅಪ್ಪೆನ್ ಕಾರ್ದಡಿತ ಕಜವುದಲೆಕ್ಕೊ ಮೂಲೆಗ್ ಸೇರಾಯೆ. ಒಂಜೀತ್ ಗಂಜಿ ತೆಲಿ ಕೊರೊಂದಿತ್ತಿನೆನ್ಲಾ ಕೈದ್ ಮಲ್ತೆ. ಆತ್ ಮಾತ್ರ ಅತ್ತಂದೆ ಕಾಲ ಕರಿಲೆಕನೆ ಅಳೆನ್ ಒಂಜಿ ದಿನ ಕನಿಕರದಾಂತೆ ತನ್ನ ಇಲ್ಲಡ್ದ್ ಪಿದಾಯಿ ನೂಕುದು ಪಾಡಿಯೆಗೆ.

"ಎನ್ನ ಜೋಕುಳೆಗ್ ಎಡ್ಡೆ ಬುದ್ಧಿ ಕೊರ್ಲೆ ದೇವೆರೆ, ಯಾನ್ ಸೈಪಿನ ಈ ಕಾಲೊಡು ಎಂಕ್ ಏರ್ಲಾ ಗತಿ ಇಜ್ಜಿ. ಆಂಡ ಈ ಲೋಕೊನು ಉಂಡು ಮಲ್ದಿನ ಮಾಮಲ್ಲ ಮಾಯಗಾರೆ ಈರ್ ಮಾತ್ರ ಕೈ ಬುಡಯರ್ ಪನ್ಪಿನ ನಂಬೊಳಿಗೆ ಎನ್ನ". ಇಂಚ ಕಣ್ಣೀರ್ ಜಪ್ಪಾವೊಂದು ಆ ಪರಬ್ಬು ತನ್ನ ಬಂಜಿದ

ಬಡವುಗೋಸ್ಕರ ಊರೂರು ನಟ್ಟೊಂದು ಬಲಿ ಬರೊಂದಿಪ್ಪುವಳು.

ಅಪಗ ಈ ಮೈಟ್ ಇಲ್ಲಡಿತ್ತಿನ ಆ ಗುರ್ಕಾರ್ದಿ ಮಂಡೆ ಬೆಚ್ಚೊಡು, ಕಂಡೆನೆಡ, "ತೂಲೆ ಯಾನ್ ಈ ಊರುಡೇ ಬಾರಿ ಸೊರ್ಕುದ ಸೂಟೆ ಪೋಣ್ಣೊವುಗೆ. ಅತ್ತಂದೆ ಈರೆನ ಅಪ್ಪೆನ್ ಯಾನೇ ಇಲ್ಲಡ್ದ್ ಪಿದಾಯಿ ಪಾಡಿಯೆಂದ್ ಪೂರಾ ಬೊಡ್ಚಾಂದಿನ ಸುದ್ದಿಯಾತ್‌ಂಡ್. ಊರುದಕುಳೆನ ಈ ಕುಚ್ಚಣದ ಪಾತೆರೋ ಕೇಣೊಂದು ಕುಳ್ಳರೆ ಯೆನಡ್ದಾವಂದ್. ನನ ಈರೆನ ಕಣ್ಣೆದುರುಡು ಉಪ್ಪೊಡುಂದಾಂಡ ಈರೆನ ಅಪ್ಪೆನ ತರೆ ಕಡ್ತ್‌ದ್ ಎಂಕ್ ತೋಜಾವೊಡು. ಈರೆಡ್ದ್ ಅವು ಕೆಲಸ ಮನ್ಪರೆ ಆಪುಜಿಂದಾಂಡ ಇತ್ತೆನೆ ಪನ್ಲೆ ಮಲ್ಲೆಜ್ಜಿ. ಆಂಡ ಯಾನ್ ಮಾತ್ರ ಇನಿಯೇ ಎನ್ನ ಗಂಟ್‌ಮುಟ್ಟೆ ಕಟ್ಟೊಂದು ಇಲ್ಲ್ ಜತ್ತ್‌ದ್ ಪೋಪಿನಿ ಮಾತ್ರ ಖಂಡಿತ". ಇಂಚ ಒಂಜೇ ನಮೂನೆ ಚಂಡಿ ಪತ್ತೊಂದು ಅಬತರ ಮನ್ಪ್ಪವಳ್.

ಅಪಗ, "ಅಂದ್ ಯೆನ್ನ ಬುಡೆದಿನ ಈ ಸುಯಿಂಪಾಟಿಕೆನ್ ಇನಿತ ದಿನ ಸಮಧಾರಿಕೆ ಮಲ್ಪೊಡುಂದಾಂಡ, ಯಾನ್ ಅಪ್ಪೆನ ಜೀವ ದೆಪ್ಪೊಡತ್ತಂದೆ, ಬೇತೆ ತಾದಿಯೇ ಇಜ್ಜಿ" ಇಂಚ ಗೆರೆತಿನ ಆ ತಂಕದ ಜವ್ವನೆ ಅಪಗನೇ ಓಲಾ ಒರ್‌ಂಕುದ ಬರಿಟ್ ಜೆತ್ತೊಂದಿತ್ತಿನ ಆ ಪರಬ್ಬುನು ಒಂಜೇ ಪೆಟ್ಟ್‌ಗ್ ನೋತುದ್ ಕೆರಿಯೆಗೆ. ನನ ತನ್ನ ಬುಡೆದಿಗ್ ನಂಬೊಳಿಗೆ ಬರಿಯೆರೆಗಾತ್ರ ಆ ಪುಣತ ಮಂಡೆದ ತುಂಡುನು ಕೈಟ್ ಪತ್ತೊಂದು, ಯೇರೆಗ್ಲಾ ಗೊತ್ತಾವಂದಿಲೆಕ್ಕೊ ಪಾರ್ ಬತ್ತೆ. ಆಂಡ ಸೇಂಕೊಂದು ಬರ್ಪುನ ಅಮಸರೊಡು ತಾದಿಡ್ ಕಾರ್ ದಂಟ್‌ದ್ ದಬ್ಬ ಬೂರಿಯೆಗೆ.

ಆ ಪೊರ್ತುಡು "ಮಗಾ ಬೂರಿಯನಾ, ನಿಕ್ಕ್ ಬೇನೆ ಆಂಡಂಬೆ, ಮೆಲ್ಲ ಲಕ್ಕೊನ್ಲ ಬಾಲೆ, ನನಾಂಡಲಾ ಪನೀತ್ ಜಾಗರ್ತೆಡ್ ನಡತೊಂದು ಪೋಲಪ್ಪಾ. ಪೊಕ್ಕಡೆ ಬಲಿತೊಂದು ದಾಯೆ ಪೋಪ ಮಗಾ" ಅಂದ್ ಪನ್ಪುನ ಮದಿಪು ಆ ನೆಲಟ್ ಬೂರ್ದಿನ ಮಂಡೆದ ನಾಲಾಯಿಡ್ದ್ ಪಿದಾಯಿ ಬತ್ತ್‌ಂಡ್‌ಗೆ. (ಕಣ್ಣರಿಯದಿದ್ದರೂ ಆ ಅಮ್ಮನ ಕರುಳರಿಯಿತು) ಉಂದೊಂಜಿ ಯೇರ್ಲಾ ನಂಬರೆಗಾವಂದಿನ ಬಾರಿ ಚೋದ್ಯದ ಪುರ್ಸಂಗ್‌ಂದ್ ಪನೊಳಿಯಾಪುಂಡು.

ಕತೆತ ತಿರ್ಲ್ : ಜೋಕುಳೆಗ್ ದುರ್ಬುದ್ಧಿ ಬತ್ತ್‌ಂಡ್‌ಲಾ, ಆಕ್ಲೆನ ಎಡ್ಡೆಪ್ಪುಗಾದ್ ಪೆದ್ದಿ ಅಪ್ಪೆನ ಕರ್ಲ್ ಎಪೊಲಾ ಕರಗುಂಡು. ಅತ್ತಂದೆ, ಕಣ್ಣ್‌ಗ್ ಗೋಚರ ಆಯಿಜಿಂಡಲಾ ಜೋಕ್ಲೆನ ಕಸ್ಟದ ಸಂಗತಿ ಕರ್ಲ್‌ಗ್ ತೆರಿಪುಂಡುಗೆ. "ಕೆಟ್ಟ ಮಕ್ಕಳು ಹುಟ್ಟಿದರೂ, ಎಂದಿಗೂ ಕೆಟ್ಟ ಮಾತೆ ಹುಟ್ಟಲಾರಳು." ಇಂಚ ಒಂಜಿ ಕನ್ನಡ ಬಾಸೆದ ಗಾದೆಲಾ ಉಂಡತ್ತೇ? ಉಂದೊಂಜಿ ಉದಾರ್ಮೆದ ಕತೆಕ್ ಈ ಗಾದೆ ಜೋಡಿಯಾಪುಂಡು.

ಸಂತೆ ಓಲಾಂಡ್

ದೇವಿಕಾ ನಾಗೇಶ್

ಓಲು... ಓಲಾಂಡ್ ಸಂತೆ
ಒಂತೆ ಉಂತುದು ಪನ್ಪರ
ಓ ಅಣ್ಣೆರೇ... ಕೋರಿ ಕಿಲೆಪಿಜ್ಜಿ
ಪಕ್ಕಿ ಲೆಪ್ಪಿಜ್ಜಿ
ಕಾಜಿ ಮಣಿಸರ
ಮುಗ್ಗೆ ಗಿರಿಗಿಟ್ಟಿ
ಕುರ್ಲು ಖರ್ಜೂರ
ಬೆಂಡಿ ಮಿಠಾಯಿ
ಸೋಜಿ ಗಜಿಲ ಪರ್‌ಂದ್
ಪೂರ ಬೋಡತ್ತೆ
ಓಲು... ಓಲಾಂಡ್ ಸಂತೆ

ಒಂತೆ ಉಂತುದು ಪನ್ಪರ
ಓ ಅಕ್ಕೆರೇ
ಮೀನ್‌ದ ಹಸನಾಕ
ಚಾತ ಕಾಮತೆರ್
ಬೇರದಣ್ಣಪ್ಪೆರ್
ಪೂತ ಬಾಯಮ್ಮ
ಪೇರ್ದ ರಾಂಪಣ್ಣೆ
ಒಂತೆ
ಉಂತುದು ಪನ್ಪರ
ಓ ಅಬ್ಬನಕುಲೆ
ಬಂಜಿದ ಬಡವು
ಗಂಜಿದ ತೊಡುವು
ಇನಿ ಕೋಡೆ
ಮಲ್ಲತ್ತ್ ಸರಿಯೇ
ಓ... ಕೇನ್ಲೆ
ನರಮನಿ ನಡುತ
ಅರ್ತಿ ಪಿರ್ತಿದ ಕುಸಾಲ್ ಕುಸೆಲ್
ಕೋಮಟಿಕೆ
ಓಲು... ಓಲಾಂಡ್ ಸಂತೆ

ಒಂತೆ ಉಂತುದು ಪನ್ಪರ
ಓ ತಮ್ಮಲೇ
ಉರ್ರೊರ್ಮೆ ಮಾಲ್‌ದ
ಜಗಮಗಂಪಿ
ಜನಜಾತ್ರೆಡ್
ಕೀಲಿ ಕೊರಿ ಗಿಲೀಟ್
ಗೊಂಬೆದ ನಡೆಟ್
ನಿಚ್ಚದವು ಎಚ್ಚದವು
ಬಜ್ಜಿ ಬಜ್ಜಿ
ಮೂಜಿ ಮರಂಗೇ
ಮಲ್ಲಿಗೆದ ಘಮ
ಓಲು... ಓಲಾಂಡ್ ಸಂತೆ

ಒಂತೆ ಉಂತುದು
ಪನ್ಪರ
ಓ ಅಣ್ಣೆರೇ ಓ ಅಕ್ಕೆರೇ
ಸುದ್ದಿಜ್ಜಿ ಸೊ ಲಕ್ಕಿಜಿ
ನಾಲ್ ದಿನತ ಈ
ದೊಂಬರಾಟಗ್
ಗಡಿ ಪಾಡಿನೇರ್
ಓಲು... ಓಲಾಂಡ್ ಸಂತೆ

ಒಂತೆ ಕುಲ್ಲುಲೆ ಬಲ್ಲೆ
ಬಚ್ಚೆಲ್ ಕರಿಪುಲೆ
ಕೇನ್ಲೆ ಖಾಲಿ ಕುಲ್ಲು ನೆಂಚ
ಎಂಚ
ಓಲು... ಓಲಾಂಡ್ ಸಂತೆ
ಒಂತೆ ಕೇಂಡ್‌ದ್ ಪನ್ಪರ

ಇತ್ತೆದ ಆಟಿದ ಮೈಮೆನ್ ಪಂಡ್‌ದ್ ಮುಗ್ಯಂದ್ ಕೇನ್ದ್ ಮುಗ್ಯಂದ್

ಡಾ. ಇಂದಿರಾ ಹೆಗ್ಗಡೆ

ದುಂಬುದ ಆಟಿ ಕಸ್ಟದ ತಿಂಗೊಲು, ಅನಿಷ್ಟದ ತಿಂಗೊಲು. ಈ ಆಟಿ ಏತ್ ಅನಿಷ್ಟ, ದರಿದ್ರ ಪಂಡ ಆಟಿಡ್ ಕಂಡೊಗುಲಾ ಬಿತ್ತರೆ ಬಲ್ಲಿ ಗರ್ಭೊಗುಲಾ ಬಿತ್ತರೆ ಬಲ್ಲಿ. ಅಯಿಕಾತ್ರ ಬುಡೆದ್ಯಲ್ಲೆನ್ ಆಟಿ ಕುಲ್ಲರೆ ಅಪ್ಪೆ ಇಲ್ಲಗ್ ಕಡಪುಡೊಂದು ಇತ್ತಿನಿ.

ಆನಿದಾ ಕಾಲದ ಆಟಿ ಬಡವು ಕರಿಪರೆ ತೀರಂದಿ ತಿಂಗೊಲು. ಬೆಂದ್ ತಿನ್ಪಿನಾಯಗ್ ಬೆನೆರೆ ಬೇಲೆ ದಾಂತಿ ತಿಂಗೊಲು. ಮಲ್ಲ ಬೆನ್ನಿದಾಯನ ಇಲ್ಲಗ್ ಗುಡ್ಡೆದ ತಪ್ಪು ಕನತ್‌ದ್ ಅವೆನ್ ತೌರುದು ಕಿದೆತ ಎರ್ಲೆನ್ ಅಡಿಕ್ ಪಾಡ್ದ್ ಬೈತರಿಯಾ ಕೈತರಿಯಾ 'ದನಿಕುಲು' ಕೊರಿನ ಪಡಿ ಅರಿ ಪತೊಂದು ಪೋದು

ಇಲ್ಲಡ್ ಬೆಯಿಪಾದ್ ಜೋಕುಲೆ ಬಟ್ಟಲ್‌ಗ್ ಗಂಜಿ ಮಯಿತೊಂದು ಇತ್ತಿ ತಿಂಗೊಲು.

ಕೆಲವು ಕಡೆಟ್ ಮಲ್ಲ ಬೆನ್ನಿದಾಯೆ ಉಪ್ಪುವೆ. ಆಯನಡೆ ಅಡವು ಪಾಡರೆ ಇಲ್ಲದ ಪಿರಿಯದ ಬಾಜನ, ಕಡೆಕ್ ಕಂಟೆಲ್ದ (ಇತ್ತ್ಂಡ) ಕರಿಯನಿನಾ ಅಡವು ದೀದ್ ಕನತ್ ಬೆಯಿಪಾದ್ ತಿಂತಿ ಕಾಲ. ಇಂಚ ಅಡವು ಪಾಡ್ದ್ ಆಟಿನ್ ತಲ್ಲೊಂದು ಇತ್ತಿನ ಕಾಲ ಆನಿದ ಆಟಿದ ಕಾಲ. ಈ ಅಡವು ಬುಡುಪಾ‌ರೆ ಬೊಂತೆಲ್ ಬರೊಡು. ಬಾರ್ ಅರಿ ಮಲ್ಪೊಡು.

ಬೆನ್ನಿದಾಂತಿನಕುಲು ಇಲ್ಲಡಿತ್ತಿ ಬಿಲೆತ ಸಾಮನ್ ಅಡವು ಪಾಡುನಾಂಡ ತಿಂಗೊಲು ಆಟಿ. ಅವೆನ್ ಬುಡ್ಪಾರೆ ಆಪುಂಡುಂದ್ ಗ್ಯಾರಂಟಿ ಪನಿಯರೆ ಆಪುಜಿ. ಆಡವು ಗೆತೊಂದು ಬೆನ್ನಿಡ್ ಮಲ್ಲಕುಲು ಅತಿನ ಕುಟುಂಬಲಾ ಉಂಡು ಮಟಲಾ ಉಂಡು.

ಎಲ್ಯ ಬೆನ್ನಿದಕುಲು ಪೊಲಿಕ್ ಅರಿ ಕನವೊಂದು ಇತ್ತಿನ ಈ ಆಟಿ ತಿಂಗೊಲ್ಡು. ಆಟಿಡ್ ಒಂಜಿ ಮುಡಿ ಅರಿ ಕಂತೆರ್ಡ ಬೊಂತೆಲ್ಡ್ ಒಂಜರೆ ಮುಡಿ ಪಿರ ಕೊರೊಡು. ಅಡೆಗ್ ಏತ್ ಬಡ್ಡಿ ಆಪುಂಡು ಪನ್ಲೆಗೆ? ಇಂಚ ಪೊಲಿಕ್ ಕಂತಿ ಅರಿಡ್ದ್ ನಟ್ಟಿ ಕೈಕ್ ಬರ್ಪಿ ಬೇಲೆದಕುಲು ದಿಕ್ಕೆಲ್ಡ್ ತೂ ಪೊತ್ತರೆ ಇಜ್ಜಿ ಪಂಡೆರ್ಡ ಅಕ್‌ಲೆಗ್ ಒಂತೆ ಪಟ್‌ದ್ ಕೊರೊಡು.

ಇನಿತ ಕಾಲೊಡು ಆಟಿ ಏಪ ಬರ್ಪುಂಡು ಇಂದ್ ಕಾತೊಂದು ಉಲ್ಲೆರ್ ಪೇಂಟೆದಕುಲು. ಆಟಿದ ಕೂಟೊಗ್ ಪೋಂಡ ಗಮ್ಮತ್ತೇ ಗಮ್ಮತ್ತ್. ಬೇತೆ ಬೇತೆ ಜನ ಆಟಿದ, ಸೋಣದ, ಮಾತ ತಿಂಗೊಲ್ದ ತಿಂಡಿ ಉನ್ಪು ಮಲ್ತ್ ತಿನ್ಪಿ ತಿಂಗೊಲು ಆವು. ಲೆಕ್ಕ ಮಲ್ಪರೆ ತೀರಂದಿ ತಿನಸ್. ಕುಡ್ಲಡ್ ಮಲ್ಪುನ ತಿನಸ್ ಮಾತ್ರ ಅತ್ತ್ ಬೇತೆ ಬೇತೆ ಕಡೆತಕುಲು ಮಲ್ಪು ತಿಂಡಿ ತಿನಸ್ ವನಸ್ - ಆಟಿದ ಸಂಬ್ರಮೊಡು ಕನಪೆರ್. ಇತ್ತೆ ಆಟಿ ಪಂಡ ಸಂಬ್ರಮೊದ ತಿಂಗೊಲು. ಆಟಿದ ಸಂಬ್ರೊಮದ ಉನರೆ ಪೋಪಿನವೆ ಗಮ್ಮತ್.

ತುಳುನಾಡ್‌ದ ಬೆನ್ನಿದಕಲೆಗ್ ಬೇಸ-ಕಾರ್ತೆಲ್ ತಿಂಗಲ್ದ ಜಂಬರ ಮುಗಿನಗ ಎದುರು ಬತ್ತ್ ಉಂತುಂಡು ಆಟಿ. ಬೇಸಡ್ ಸುರುವಾಯಿ ಬರ್ಸ ಕಾರ್ತೆಲ್ ಮುಗಿನಗ ಮನುಷ್ಯನ್ ಸೋಪಾದ್ ಬುಡ್ಪುಂಡು.

ಬೆನ್ನಿದಕುಲು ಬೆನ್ನಿದ ತುರ್ಬು ಮುಗಿದ್ ಒಂತೆ ಉಸುಲ್ ದೆಪ್ಪುನು ಆನಿದ ಆಟಿದ ತಿಂಗೊಲುಡು. ಬೆನ್ನಿದ ಉರ್ಬುಡು ಸೋತು ಸುಣ್ಣ ಆಯಿ ಜೂವೊಲೆಗ್ ಆಟಿ ಕುಸಿ ಕೊರ್ಪಿ ತಿಂಗೊಲು ಅತ್ತ್. ಬೆನ್ನಿ ಮುಗಿಂಡಲಾ ಗುಡ್ಡೆದ ತಪ್ಪು ಕಡ್ತ್ ಕಿದೆತ ಅಡಿಕ್ ಪಾಡೆರೆ ಇತ್ತ್ಂಡ್. ಪಜಿರ್ ಕೊಯಿದ್ ಕೆತ್ತ್‌ದ್ ಎರ್ಲೆಗ್ ಕಂಜಿ ಕೈಕಂಜಿಲೆಗ್ ಪಾಡೊಡು. ಅಯಿಕ್‌ಲೆನ್ ಗುಡ್ಡೆಡ್ ಮೇಪಾವೊಡು.

ಇತ್ತೆ ಬೆನ್ನಿ ಬೆನ್ಪಿನಕುಲು ಕಮ್ಮಿ ಆತೆರ್, ಬೆಂದೆರ್ಡಲಾ ಕಿದೆಟ್ ಎರ್ಲುಲಾ ಇಜ್ಜ. ಕೈಕಂಜಿಲುಲಾ ಇಜ್ಜ.

ಬೆಂದ್ ತಿನ್ಪಿನಕಲೆಗ್ ಕಾರ್ತೆಲ್ ತಿಂಗೊಲ್ದ ನಟ್ಟಿದ ಪಡಿ ಅರಿ ಉಪ್ಪುನೆಟ್ಟ ಬಂಜಿಗೊಂತೆ ಗಂಜಿ ಬೂರುಂಡು. ಅಲ್ತ್ ಬೊಕ್ಕ ಪಾಡಿ, ಗುಡ್ಡೆ ಪಂಡ್‌ದ್ ಕೇನೆ ಕಂಡೆ ಗರ್ತ್ ಕನತ್ ಬೈತರಿತ ಪುಂಡಿ ಮಲ್ತ್ ಜೋಕುಲೆ ಬಡವು ಕರಿತೊಂದು ಇತ್ತೆರ್. ಇತ್ತೆ ಬೈತರಿ ಪಂಡ ದಾದಂದ್ ನಮ್ಮ ಜನೊಕುಲೆಗ್ ಗೊತ್ತುಪ್ಪಂದ್.

ಆಟಿ ಪಿದಯಿ ಪಾಡಿಯರಾ?

ಇಂಚ ಆನಿದ ಕಾಲೊಡು ಒಂಜಿ ಇಲ್ಲದಕುಲು ಬರಿತ ಇಲ್ಲದಕಲ್ಡ ಕೇನೊಂದು ಇತ್ತೆರ್. ಆಟಿ ಬತ್ತ್‌ಂಡ್ ಅನಿಷ್ಟ ಬತ್ತ್‌ಂಡ್ ಪಂತೆರ್. ಆನಿಕಾಲೊಡು ಮಾತೆರ್ಲ ಆಟಿದ ಬಡತನೊಡು ಪೊರುಂಬುದಿನಕುಲು. ಆಟಿದ ಅನಿಷ್ಟ ಪೋವಡ್‌ಂದ್ ಕುತ್ತಟ್ಟನು ಸನ ಬುಡಂದೆ ಕುಡ್ತು ಪಾಡೊಂದು ಇತ್ತೆರ್. ಇಲ್ಲದ ಮಾತ ಸಾಯೆತಿನ್ ಆಟಿದ ದಂಬೆದ ಬರ್ಸ ನೀರ್ ಬೂರುನಲ್ಪ ದೀದ್ ದೆಕ್ಕ್‌ದ್ ಬೊಕ್ಕ ಉಲಯಿ ಪಾಡೊಂದು ಇತ್ತೆರ್. ಆಟಿದ ತಡ್ಯದಜ್ಜಿನ್ ಪಿದಯಿ ಪಾಡುನುಲಾ ಉಂದೇ ಅರ್ತೊಡು. ಆಟಿ ಒರ ಪೋವಡಪ್ಪಾ ದರಿದ್ರ ಇಂದ್ ಆಟಿ ಪಿದಯಿ ಪಾಡೊಂದು ಇತ್ತೆರ್.

ಅಂಚಿತ್ತಿ ಆಟಿ ಇನಿತ ಕಾಲೊಡು ಸಂಭ್ರಮೊನು ಪತೊಂದು ಬರ್ಪಿನ ಪೊರ್ಲು ತೂವೊಂದುಲ್ಲ!. ದುಂಬು ಆಟಿಡ್ ಮೀನ್ ಸನ ತಿಕ್ಕುಜಿ. ಅಯಿಕ್ ನುಂಗೆಲ್ ಮೀನ್ ಆಟಿಗ್ ದಾಸ್ತಾನ್ ದೀತ್ ತಿನೊಂದು ಇತ್ತೆರ್. ಇತ್ತೆ ಪದ್ರಾಡ್ ತಿಂಗೊಲಲಾ ಮೀನ್ ತಿಕ್ಕುಂಡು. ಮದ್ರಾಸ್‌ಡ್ದ್ ಕೆಮಿಕಲ್ ಪಾಡಿ ಮೀನ್ ಬರ್ಪುಂಡು.

ನೀರುಪ್ಪಡ್, ಉಪ್ಪಡಚ್ಚಿರ್, ಕಿರೆಂಗ್‌ದ ಹಪ್ಪಳ, ಸಂಡಿಗೆ ಉಂದು ಉನಸ್ ತಿನಸ್. ಉಂದೆನ್ ಪೂರ ಮುಡಿಟ್ ಕಟ್ಟದ್ ಅಟ್ಟೊಡು ದೀದ್ ಮರಿಯೊಲೊಗು ದೆತ್ತ್ ತಿನರೆ. ನುಂಗೆಲ್ ಮೀನ್‌ನ್ ಕರತ ಉಲಯಿ ಪಾಡ್ದ್ ಅಂಬಿಡ್ ಬಂದ್ (ಸೀಲ್) ಮಲ್ತ್ ದೀಪೇದೆರ್.

ಉಪ್ಪಡಚ್ಚಿರ್, ಮರುವಾಯಿದ ಕಜಿಪು, ನುಂಗೆಲ್ ಮೀನ್ದ ಪಳದ್ದೆ, ಪೆಲೆತರಿ/ಬೋಲೆ ಪಾಡ್ದ್ ತೊಜಂಕ್, ನುರ್ಗೆ ಉಂದು ಪೂರ ಕಜಿಪು. ಪಾಡಿಗ್ ಗುಡ್ಡೆಗ್ ಪೋದು ಜೋಕುಲು ಒಕ್ಕು ಕಂತಿನ ಲಾಂಬುಲು ಇಲ್ಲಗಾಂಡ್. ಕನಿಲೆ ಕನತ್‌ದ ಅಯಿಕ್ ಪದೆಂಗಿ ಮುಂಗೆ ಬರ್ಪಾದ್ ಕಜಿಪು ಮಲ್ಪುನು. ಆಟಿಡ್ ಬೆಂದ್ ತಿನ್ಪಿನಕಲೆ ಬೆನರೆ ಬೇಲೆಲಾ ಇಜ್ಜಿ ತೊಡುಕು ತಿನರೆಲಾ ಇಜ್ಜಿ. ಗುಡ್ಡೆದ ಕುಂಟಾಲ ಪಂರ್ದ್ ಗತಿ ಜೋಕುಲೆಗ್.

ಆಟಿದ ಸೊತ್ತುಲು ಪೂರಾ ಜುವದುಲಾಯಿದ ಶೀತ ಕರಿತ್‌ದ್ ಉಷ್ಣ ಜಿಂಜಾವುನವು. ಇಂಚಿತ್ತಿ ಸೊತ್ತುಲು ಬಂಜಿಗ್ ಬೂರುಂಡ ಸಿರ್ಕ್ ಸಂಕಡ ಬರಂದ್‌ಂದ್ ದುಂಬುದಕುಲು ಪನೊಂದು ಬಯಿದೆರ್. ಬೇಸಡ್ ಬತ್ತಿ ಬರ್ಸ ಕಾರ್ತೆಲ್ ಆಟಿ ಮುಟ್ಟ ಬುಡಂದೆ ಬರ್ಪಿ ಕಾಲ ಅವು. ಸೀಕ್ ಸಂಕಡ ತಪ್ಪಂದಿ ಆಟಿ. ಜೋಕುಲು ಬಾಲೆಲೆಗ್ ಮಾತ್ರ ಅತ್ತ್ ಪ್ರಾಯದಕಲೆಗ್‌ಲಾ ಬರ್ಪುಂಡು ಸೀಕ್ ಸಂಕಡ. ಕೊಡಿ ಮರ್ದ್, ಬೇರ್ ಮರ್ದ್, ಬೊಕ್ಕ ಕೆತ್ತೆ ಮರ್ದ್ ಆನಿದಾ ಆಟಿದವು. ಗುಡ್ಡೆಗ್ ಪೋದು ಒಲ್ಲೆದ ಕೊಡಿ ಕನತ್‌ದ್ ಯಾನ್ ಎನ್ನಪ್ಪೆಗ್ ಕೊರೊಂದು ಇತ್ತೆ.

ಆಟಿಡ್ ಬೂತೊಲು ಗಟ್ಟ ಮಿತರುನು ದೇಗ್?

ಆಟಿಡ್ ಬೂತೊಲು ಗಟ್ಟ ಮಿತಾರುವ, ಅಯಿಕ್ ಆಟಿ ತಿಂಗೊಲ್ಡು ಬೂತೊಗು ಪೂನೀರ್ ದೀವರೆಲಾ ಇಜ್ಜಿ ಪೂಪೂಜನೆಲಾ ಇಜ್ಜಿ. ಬಹುಷಃ ತನ್ನ ಕುಟುಂಬ ಸಂಸಾರೊಗು ಬಂಜಿದಾಂತಿ ಕಾಲೊಗು ನಮ್ಮ ಸೇವೆ ಕರಿಪುನ ಉಪದ್ರ ಕೊರಿಯರೆ ಬಲ್ಲಿ ಪಂದ್ ಅವು ಗಟ್ಟ ಮಿತಾರ್ವ ಪನ್ಪುನವು ಆದುಪ್ಪು. ಇನಿಕ್‌ಲಾ ಎನ್ನ ಕಂಡಲ್ನ ತೇಲರ ಗುತ್ತುಡು ಜಾರಂದಾಯ ಜುಮಾದಿ ಪಂಜುರ್ಲಿಗ್ ಆಟಿಡ್ ತುಡರ್ ತೋಜಾರೆಲಾ ಇಜ್ಜಿ. ನೀರ್ ದೀವರೆಲಾ ಇಜ್ಜಿ. ಎಲ್ಲೆಲ್ಯ ಪರಿವಾರ ಬೂತೊಲೆಗ್ ಕೆಲವು ಕಡೆಟ್ ಉಂಡು ಪನ್ಪೆರ್. ಅವು ಪರ ಬೂತನಾ ಅತ್ತ್ ಅಕುಲು ಬೊಕ್ಕ ನಂಬಿನ ಪೊಸ ಬೂತನಾ ಇಂದ್ ಯೆಂಕ್ ತೆರಿಜಿ. ಆಟಿಡ್ ದೇವಸ್ಥಾನೊಲೆಡ್‌ಲಾ ಮಾಮೂಲಿ ಪೂಜೆನೇ. ಗಟ್ಟದ ಮಿತ್ತ್ ಆಟಿದ ಅಮಾಸೆಗ್ ಆಷಾಡ ಪೂಜೆ ಉಂಡುಗೆ.

ಆಟಿದ ಅಮಾಸೆ ಬೊಕ್ಕ ಸಯಿತಿನಕುಲು

ನಮ್ಮ ಸಯಿತಿನಕಲೆನ್ ಕುಲೆ ಪನ್ಪುಜ. ಸಯತಿನಕುಲು ಇಂದೇ ಪನ್ಪಿನಿ. ಪ್ರೇತ ಇಂದ್‌ಲಾ ಪನ್ಪುಜ. ನಮ್ಮ ಸೈತಿನಕುಲು ಕುಲೆಲಾ ಆಪುಜೆರ್. ಪ್ರೇತಲಾ ಆಪುಜೆರ್.

ಸೈತ್ ಪದಿನಾಜೆದಾನಿ ಸೈತಿನಾರೆನ್ ಉಲಾಯಿ ಲೆತ್ತ್‌ದ್ ದುಂಬು ಸೈದಿನಕಲ್ಡಪ್ಪಲಾ ಬೊಕ್ಕ ಕುಲ ಬೆರ್ಮೆರೆಡ ಪೊಸತ್ ಸೈತಿನರೆನ್ ಒಟ್ಟುಗು ಸೇರಾವೊನೊಡು ಇಂದ್ ನಟೊನುವ. ತುಲುಟು ಒಂಜಿ ಪಾತೆರ ಉಂಡು. 'ನಮ್ಮ ಇತ್ತಡ ಮುಲ್ಪ (ಭೂಮಿಡ್) ಸೈತಡ ಅಲ್ಪ ಬೆರಮೆರ್ಡಪ್ಪ' ಇಂದ್. ಆಂಡ ಇತ್ತೆ ಅಷ್ಟಮಂಗಳದಕುಲು "ಇರೆನ ಅಜ್ಜಿ, ಅಪ್ಯೆ, ತಮ್ಮಲೆ ಸೈತ್‌ದ್ ಸೊರ್ಗಗು ಪೋತುಜೆರ್. ಕುಲೆ ಆದ್ ಬೂತದ ಕೈಟ್ ಸೇರ್ದೆರ್" ಇಂದ್. ಗಡಿ ಪತಿನರೆಗ್ಲಾ

ಅಂಚೆನೇ ಪನ್ಪೆರ್. ನಮ ಗಡಿ ಆನಗನೇ ಬೂತೊಗು ಬುಡುಕೊರ್ಪ ಗಡಿ ಪತ್ತುನಾರೆನ್. ಬೂತ ಆಯನ ಕುಟುಮದಕಲೆಡ ಕೇನುಂಡು. ಯೆಂಕ್ ಬುಡು ಕೊರ್ಪರತ್ತ ನಿಕಲೆ ಬಾಲೆನ್. ಬೊಕ್ಕ ಅರೆಗ್ ಅಪ್ಪೆನ ಸೂತಕಲಾ ಇಜ್ಜಿ. ಅಪ್ಪೆನ ಪುನ ಮುಟ್ರೆ, ಬೊಜ್ಜ ತಿನರೆ ಇಜ್ಜಿ. ಇಂಚ ಇಡೀ ಬದ್‌ಕ್ ಉಪ್ಪುನಗನೇ ಬೂತೊಗು ಬುಡುಕೊರಿನ ನರಮಾನಿ ಸೈತಿ ಬೊಕ್ಕ ಬೂತೊಡಪ್ಪ ಉಪ್ಪರೆ ಬಲ್ಲಿ ಪಂದ್ ಎಂಚ ಪನ್ಪಿನಿ? ಆಯೆ ದೈವಡಪ್ಪ ಸೇರಂದೆ ಕುಲ್ಲುನೆಂಚ? ಕುಲ್ಲುನು ದೇಗ್? ಆಯೆ ನಂಬಿ ನಂಬಿಕೆ ಆಯಗ್ ಮಲ್ಲೆ ಅತ್ತೆ. ವಿಷ್ಣು, ಶಿವಡಪ್ಪ ಸೇರೊಲಿಯಾ?

ಆಟಿದ ಅಮಾಸೆಗ್ ಬಾರಿ ಅರ್ಥ

ಸೈತಿನಕಲೆಗ್ ನಮ ವರ್ಸೊಗು ಒರ ಆಟಿದಮಾಸೆಗ್ ಆಟಿದಗೆಲ್ ಪಾಡ್ದ್ ನೆನೆಪುವ. ತುಳು ಕ್ರಮೊಟು ಆಟಿದಮಾಸೆಗ್ ಸೈತಿನಕಲೆಗ್ ಬಲಸುವೆರ್. ಇಜ್ಜಿಡ ಆಟಿದ ಅಮಾಸೆಡ್ದ್ ದುಂಬು ಬಲಸುವೆರ್. ಆನಿ ಕಾಂಡೆ ಪಾಲೆದ ಕೆತ್ತೆದ ಕಷಾಯ ಪರಿಯರೆ ಉಂಡು. ಆಟಿದ ಅಮಾಸೆದಾನಿ ಪಾಲೆದ ಕೆತ್ತೆಡ್ ಮಾತ ದೈ-ಪಜಿರ್ಡ್ ಮರ್ದ್ ಬತ್ತ್ ಸೇರುಂಡು ಇಂದ್ ದುಂಬುದಕುಲು ಪಂತೆರ್. ಆಟಿದ ಕಷಾಯ ಸರ್ವರೋಗ ಪರಿಹಾರಕ ಪನ್ಪೆರ್. ವಿಶೇಷವಾದ್ ಮನುಷ್ಯಡ ಇತ್ತಿನ ನಂಜಿ ಕಾರುಂಡುಗೆ. ನಂಜಿ ಬಂಜಿದಲಾ ಆವು ಮನಸ್ಸ್‌ದಲಾ ಆವು. ನಂಜಿ ಕಾರ್ದ್‌ಪೋಂಡ ನಮ್ಮ ಜೂವೊಗು ವಾ ಒಂಜಿ ಸೀಕ್ ಸಂಕಡಲಾ ಬರಂದ್.

ಅಂಚೆನೇ ಆಟಿಡ್ ಭೂಮಿಡ್ದ್ ಕುಡ್ತು ಲಕ್ಕ್ ತೇವು ತೊಜಂಕ್. ಆತ್‌ನೆಟ್ಟ ನಮ್ಮ ಕಣ್ಣ್‌ಗ್ ತೋಜಂದಿ ತೇವು ತೊಜಂಕ್ ದೈಕುಲು ಆಟಿ ಬನ್ನಗ ಮುಗುರು ತೆಲಿತ್‌ದ್ ಮೂಡುವ! ತೇವು ಬಾರಿ ಬಗೆತ ವಿಟಮಿನ್ ಇತ್ತಿ ತಪ್ಪು. ವಿಟಮಿನ್ 'ಎ' ನೆಟ್ಟ್ ಜಿಂಜಿದೇ ಪೋತುಂಡು ಪನ್ಪುಂಡು ವೈದ್ಯಶಾಸ್ತ್ರಲಾ... ಈ ತೇವು ಉಂಡತೆ ಅವೆನ್ ನಮ ತಿಂದ್‌ಂಡ ನಂಕ್ ಕೊಲೆಸ್ಟ್ರಾಲ್ ಬರ್ಪುಜಿಗೆ. ಬಂಜಿಡಿತ್ತಿ ಬೊರ್ಚಾಂದಿನ ಕಜವುಲೆನ್ ತೊರತ್ ಪಿದಯಿ ದಕ್ಕುಂಡು ಇಂದ್ ಯೆನ್ನ ಮಲ್ಲ ಅಪ್ಪ ಪಂತಿನ ಯೆನ್ನ ಕೆಬಿಟ್ ಇನಿಲಾ ಕೇನೊಂದು ಉಂಡು. ಓಡೆ ಮುಟ್ಟ ಪಂಡ ಬಂಜಿದ ಕರ್ಲ್‌ಡ್ ತರೆಕುಜಾಲ್ ಸುತ್ತುದು ಇತ್ತ್‌ಂಡ ಅವೆನಲಾ ಪಿದಯಿ ಪಾಡುನ ತಾಕತ್ತ್ ನಮ್ಮ ಸುತ್ತ ಬುಲೆವು ತೇವುಗು ಉಂಡುಗೆ. ಪತ್ರಡೆ ಮಲ್ತರ್ಡಲಾ ಆವು ತೇವು-ತೇಟ್ಲ ಕೊದ್ದೆಲ್ ಮಲ್ತರ್‌ಡಲಾ ಆವು.

ತೇವು ಬೊಕ್ಕ ನುರ್ಗೆ, ಮಾತೆರೆಗ್‌ಲಾ ತಿನರೆ ಇಷ್ಟ ಆಪುಜಿ. ಆಯಿಕೆ ಆದುಪ್ಪು ಬಲಸ್ ದೀಪಿನೆಕ್ಕ್ ತೇವು ನುರ್ಗೆ ಇಜ್ಜಾಂದೆ ಬಲಸ್‌ದೀವರೆ ಇಜ್ಜಿ

ಪಂದ್. ತೇವುದ ತೇಟ್ಲ ಮಲ್ತ್ ತೌತೆಡಪ್ಪ ಅಂಬಡೆ ಗುದ್ದು ಪಾಡ್ 'ತೌತೆ ತೇಟ್ಲ' ಕೊದ್ದೆಲ್ಡ್ ಪುಲಿಪನೆಗೆ ನುಪ್ಪು ಸೇರುಂಡು. ಯೆಂಕಲೆನ ಗುಳಿಗನ ಅಗೆಲ್‌ಗ್‌ಲಾ ನುರ್ಗೆ ಆವೊಡೆ. ಬಹುಷ ದುಂಬುದಕುಲು ಸೈತಿನಕಲೆ ಬೂತೊಲೆ ಅಡ್ಡಿಡಾಂಡಲಾ ಜೂವ ತಾಂಕು ತೇವು ತೊಜಂಕ್ ನುರ್ಗೆ ತಿನಡಂದ್ ಮಲ್ದಿನಾದುಪ್ಪು.

ಬೊಕ್ಕೊಂಜಿ ಕಾಡ ಕೇನೆ. ಉಂದು ಪಾಡಿಡ್ ಕೊಡ್ಡಿದ್ ಬರ್ಪಿ ಕಂಡೆ. ಉಂದೆನ್ ಕಾಡ್‌ಡ್ದ್ ಕನತ್‌ದ್ ಕಂಡೆ ಪಿರೆಸ್‌ದ್ ಬೆಯಿಪಾದ್ ಅವೆನ್ ಪೊಡಿ ಮಲ್ತ್ ಆನಿದ ಕಾಲೊಡು ಬೈತರಿಟಪ್ಪ ಕಡೆದ್ ಬೆಯಿಪಾದ್ ಪುಂಡಿ ಮಲ್ತೊಂದು ಇತ್ತೆರ್. ಕೇನೆದ ಪುಂಡಿಲಾ ಆಟಿದ ಮಾರಿದ ಕೋರಿಲಾ ಎಡ್ಡೆ ಜತೆಗೆ. ಇತ್ತೆಲಾ ಪಾಡಿದ ಬರಿಟತ್ತಿನಕುಲು ಕಾಡ್ ಕೇನೆದ ಪುಂಡಿ ಮಲ್ಪುವೆರ್. ಆಂಡ ನಮ ಪಾಡಿನ್‌ಲಾ ದಿಂಗಿನಕುಲು, ಕಾಡ್‌ನ್‌ಲ ದಿಂಗಿನಕುಲು. ನನ ಮಾತ, ಇಂಚ ಸ್ಟೇಜಿಗ್ ಮಿತರ್ದ್ ಪಾತೆರುನಕಲ್ನ ಕತೆ ಕೇನುನು ಮಾತ್ರ.

ಬೆದರ್‌ದ ಕನಿಲೆ ಇನಿ ಪೇಂಟೆದಕ್‌ಲೆ ಕಜಿಪುಗುಲಾ ತಿಕ್ಕುಂಡು. ಆಟಿಡ್ ಆಟಿ ಸೊಪ್ಪು ಇಂದ್ ತಿಕ್ಕುಂಡುಗೆ. ಅರಿತ ಪಾಯ್ಸೊಗು ಅವೆನ್ ಪಾಡ್ದ್ ಪಾಯ್ಸ ಮಲ್ತುಂಡ ಬಾರಿ ಕಮ್ಮೆನಗೆ.

ತೊಜಂಕ್ – ಉಂದೊಂಜಿ ಮರಿಯಾಲಡ್ ಮೂಡುನ ಎಲ್ಯ ದೈಯಿ. ತೇವು ತೊಜಂಕ್ ಕೊಡ್ಡಿ ಭೂಮಿಡ್ ಜನೊಕುಲು ಉಪ್ಪುಜೆರ್ ಪನ್ಪಿ ಪಾತೆರಲಾ ಉಂಡು. ಅವೆನ್ ತಿರ್ಗಾದ್ ಪಂಡ ಅವು ಒಕ್ಕೆಲ್‌ದಾಂತಿ ಇಲ್ಲ ಲೆಕ್ಕ ಅಲ್ಪ ತೇವು ತೊಜಂಕ್ ಕೊಡಿದ್‌ಂಡ್. ಬಡವುದ ಬಂಜಿಗ್ ಮರಿಯಾಲದ ಎಡ್ಡೆ ಶಕ್ತಿ ಜಿಂಜಾವು ತೊಪ್ಪು. ಅಯಿಕ್ ಪೆಲತರಿ/ಬೋಲೆ ಪಾಡ್ದ್ ಆಜಾಂಡ ಅವೆನ್ ತಿಂದಿನಾಯಗೆ ಗೊತ್ತು ಅಯಿತ ರುಚಿ.

ಆಟಿಡ್ ಸೀಕ್ ಸಂಕಟೊ ಬರ್ಪಿನಿ ಎಚ್ಚ. ಬೇಸಡ್, ಕಾರ್ತೆಲ್‌ಡ್ ಬೂರಿ ಬರ್ಸ ಬೊಕ್ಕ ಕಾರ್ತೆಲ್ದ ಬೆನ್ಪಾಟ ಆಟಿ ಬನ್ನಗ ನರಮಾನ್ಯನ್ ಜೆಪುಡಾದ್ ಬುಡ್ಪುಂಡು. ಶೀತ ಜರ, ತೆಮ್ಮ, ವೈರಲ್ ಫೀವರ್ ಪಂಡ ಪಗರು ಜರ, ಕಫ ಉಂದು ಮಾತ ಆನಿದ ಕಾಲದ ಸೀಕ್ ಸಂಕಡ ಮಾತ್ರ ಅತ್ತ್ ಇನಿಕ್‌ಲಾ ಬರ್ಪುಂಡು. ಆಂಡ ಇನಿಕ್ ನಮ ಇಂಗ್ಲೀಷ್ ಮರ್ದ್ ನಾಡೊಂದು ಪೋಪ. ಕಾಡ್ ಗುಡ್ಡೆ ನಾಡುಜ. ಬೊಕ್ಕ ಕಾಳುಬಾಯಿ ರೋಗಗೆ, ಆಟಿದ ಕೊಡಿಮರ್ದ್, ಬೇರ್ ಮರ್ದ್, ಕೆತ್ತೆ ಮರ್ದ್ – ಇಂಚಿತ್ತಿ ಮರ್ದ್‌ಲೆನ್ ಈ ನಮ್ಮಪ್ಪ ಬೂಮಿ ನಮ್ಮೆದುರು ದೀತೆರ್. ಅಯಿಟ್ ಮುಖ್ಯ ಆಯಿನ ಆಟಿದ ಮರ್ದ್ ಪಾಲೆದ ಕೆತ್ತೆನ್ ಕರ್ಬ ತಾಗಾವಂದೆ ಪುಲ್ಯಕಾಂಡೆ ಮರಡ್ದ್ ಕೆತ್ತೆನ್ ಕಲ್ಲ್‌ಡ್ ಗುದ್ದುದು ಲಕ್ಕಾದ್, ಲಕ್ಕಾಯಿ ಪಾಲೆನ್ ಇಲ್ಲಗ್ ಕನಪೆರ್. ಪಾಲೆದ ಕೆತ್ತೆದ ಬೆರಿ ಪಿರೆಸ್‌ದ್, ಕೆತ್ತೆ ಗುದ್ದುದು ಅಯಿಕ್ ಎಡ್ಡೆಮುಂಚಿ ಬೊಕ್ಕ ಶುಂಠಿ ಪಾಡ್ದ್ ಕಡೆದ್ ಅಯಿತ

ರೆಸ ದೆಪ್ಪೊಡು. ಅಯಿಕ್ ಬೊಳ್ಳುಳ್ಳಿ ಗುದ್ದುದು ಬೊಲ್ಲ್ ಕಲ್ಲ್‌ದ ನೆಸಲ್ ಪಾಡೊಡು. ಈ ಮರ್ದ್ ಕೈಪೆ. ಇಂದೆನ್ ಪರ್ದ್ ಮೆತ್ತದ ಗಂಜಿ ಉನೊಡು. ಪಾಲೆದ ಉಸ್ನಲಾ ನೆಟ್ಟ್ ಕರಾವುಂಡು, ಬಾಯಿದ ಕಯಿಪೆಲಾ ಪೋಪುಂಡು. ಉಡಲ್‌ಗ್ ಮರ್ದ್‌ಲಾ ಆಪುಂಡು.

ಆಟಿದ ಆಟಿಕಲಂಜೆ ಬರ್ಪಿನ ಇತ್ತೆ ನಮ್ಮಂಚಿ ಕಮ್ಮಿ ಆತ್‌ಂಡಲಾ ಕೆಲವು ಕೋಡಿಡ್ ಉಂಡು. ಕಳಂಜ ಬರ್ಪಿನಿ ವಿಷಯೊಡು ಬೇತೆ ಬೇತೆ ಕತೆ ಪಂಡೆರ್ಡ್‌ಲಾ ಆನಿದ ಕಾಲೊಡು ಕಲಂಜೆ ಬತ್ತೆಡ ಕಳಂಜೆ ಏಸ ಪಾಡಿನಾಯನ ಇಲ್ಲದ ಕೆಲವು ದಿನ ದಿಕ್ಕೆಲ್‌ಡ್ ತೂ ಅರ್ಲುಂಡು ಪನ್ಪಿನವು ಸತ್ಯ. ಆಟಿದ ಕಲಂಜೆ, ಸೋಣದ ಮದಿಮಾಲ್, ಮಾದಿರ – ಉಂದು ಬಂಜಿದ ಗುಜಾರ್ಮೆ ಕರಿಪು ಬೇಲೆಲು. ಪಡಿ ಅರಿ ತಿಕ್ಕು ಬೇಲೆದಾಂತಿ ಕಾಲೊಡು ಕೆಲವು ಇಲ್ಲಗ್ ಪೋದು ಪಡಿ ಅರಿ ಕನತ್‌ದ್ ಗಂಜಿ ಬೆಯಿಪಾರೆ ಆವೊಂದು ಇತ್ತಿನ ಬೆನ್ಪಿನ ಕಲೆ ಸತ್ಯ.

ನಾಗರ ಪಂಚೆಮಿ

ನಾಗರ ಪಂಚೆಮಿ ಈ ನೆಲತ ಪೂಪೂಜನ ಅತ್ತ್. ಅವು ತುಳುನಾಡ್ದ ಕ್ರಮಲಾ ಅತ್ತ್. ಚಾಂದ್ರಮಾನ ಪದ್ಧತಿಡ್ ನಾಗರ ಪಂಚಮಿ ಬರ್ಪಿನಿ ಶ್ರಾವಣೊಡು. ಆಟಿಡ್ ಅತ್ತ್. ಅವು ಗಟ್ಟದ ಮಿತ್ತ್ ಬರ್ಸದಾಂತಿ ಊರುದ ಕಟ್ಟ್. ನಮ್ಮ ತುಳುನಾಡ್‌ಡ್ ನಾಗಗ್ ತನು ಮಯಿಪುನು ಬೇಸಡೇ.

ನಮ್ಮ ಈ ಬರ್ಸ ಬೂರು ಕುರಿ ಪೋಪಿ ನೆಲಟ್ ಆಟಿದ ಬರ್ಸೊಗು ಬನೊಕು ಪೋಪಿನ ಸುಲಭ ಇಜ್ಜಿ. ಬೇಸ, ಕಾರ್ತೆಲ್ ಬೊಕ್ಕ ಆಟಿದ ಬರ್ಸೊಗು ಬನತ ಮರ ಬೂರು, ಪುದೆಲ್ ಮಾತ ಸೊರ್ಕುದು ಉಪ್ಪುಂಡು.

ನಾಗಪುಂಚ ಇತ್ತಿ ಬನೊಕು ಮರಿಯಲೊಡು ಪೋಪಿನ ತಂಕ ಏರೆಗ್‌ಲಾ ಉಪ್ಪುಜಿ. ತನು ಮಯಿಪಿ ಬಟ್ರ್‌ಲಾ ಧೈರ್ಯ ಮಲ್ಪುಜೆರ್.

ಆಟಿದ ಅಮಾಸೆಗ್ ನಾಗ ಬನತ ಎಚ್ಚಿ ಬೂರು ಕಡ್ಪೊಲಿ ಪನ್ಪಿನವು ನಮ್ಮ ಹಿರಿಯೆರ್ ನಂಕ್ ಪಂತೆರ್. ಒರಿನ 364 ದಿನಲಾ ಬನತ ಅಡಿಕ್ ಪೋಯಿ ಬೇರ್ ಗರ್ಪರೆ ಬಲ್ಲಿ ಮಿತ್ತ್‌ಪೋಯಿ ಕೊಡಿನ್ ಕಿನ್ಕರೆ ಬಲ್ಲಿ. ಪಂಡ ಬನೊಕು ಕತ್ತಿ ತಾಗರೆನೇ ಬಲ್ಲಿ ಅಮಾಸೆ ಕರಿಬೊಕ್ಕ ಬನ್ನಗ ಚಂದ್ರಮಾನದ ಲೆಕ್ಕೊಡು ಶ್ರಾವಣಲಾ ಬರ್ಪುಂಡು. ಆ ಶ್ರಾವಣೊಡು ನಾಗರ ಪಂಚೆಮಿ ಬರ್ಪಿನಿ.

ಅರೆಗಾಲೊಡು ಮಲ್ಲ ಮಲ್ಲ ಮರ ಇತ್ತಿ ಬನೊಕು ಪೊಗ್ಗೊಲಿ. ಗೋಲಿದ ರೆಂಜಿರ್ದ ಸೊರಗೆದ ಇಂಚ ಮಲ್ಲ ಮಲ್ಲ ಮರ ಇತ್ತಿ ಬನೊಟು ತಿಪಿಲೊಟ್ಟೆದಂಚಿ ಬೂರುಲು ಸುತ್ತುದುಪ್ಪುಂಡು, ಈ ಬೂರು ಉಜ್ಜಾಲ್ದ ಬೇಲೆ ಮಲ್ಪುವ. ಎಂಕುಲು ಎಲ್ಲಿ ಉಪ್ಪುನ ಎಂಕ್ಲೆ ಇಲ್ಲದ ಬನತ ಉಲಯಿ ಪೋದು ಬೂರುಡು

ತೂಂಕೊಂದು ನೇಲೊಂದು ಇತ್ತ. ರೆಂಜಿರ್/ಬಕುಳದ ಪೂ ಪೆಜ್ಜೊಂದು ಇತ್ತ. ನಾಗಗ್ ಪೋಡ್ಯೊಂದು ಇತ್ತ್‌ಜ.

ನಾಗರಪಂಚಮಿ ಇತ್ತೆ ಕುಡ್ಲ ಮೆಯಿಟ್ ಬಾರಿ ಗೌಜಿ. ಜನೊಕುಲೆಡ ಕಾಸ್ ಆಯಿಬೊಕ್ಕ ಪರವೂರುಡು ಇತ್ತಿ ನಮ್ಮ ತುಳುವೆರ್ ಊರುಗು ಬರ್ರೆ ಪತ್‌ದೆರ್. ವಿಮಾನ, ಬಸ್ಸ್, ರೈಲ್, ಕಾರ್ ಇಂಚ ಬರ್ಪಿ ವ್ಯವಸೆ ಆತ್‌ಂಡ್. ಕೈಟ್ ಕಾಸ್ ಉಂಡು. ಊರುಗು ಪೋದು ತಿರ್ಗೊಂದು ಬರ್ಪ ಪಂದ್ ಮಸ್ತ್ ಜನ ಬರಿಯರೆ ಪತ್ತಿಯೆರ್. ನಾಗರ ಪಂಚಮಿ ಇಡಿ ಭಾರತೊಡು ಮಲ್ಪರೆ ಯಾವು. ಆಂಡ ತುಳುನಾಡ್‌ದ ಜನ ಮಾತ್ರ ಅಕಲೆ ಮೂಲದ ನಾಗ ಬನೊಕು ಪೋದೇ ತನು ಮಯಿಪುನು. ಬಾಕಿ ಮಾತ ಕಡೆತಕಲೆಗ್ ಓಲ್ಲ ಒಂಜಿ ಪುಂಚ ಇತ್ತ್‌ಂಡ ಯಾವು. ಇಜ್ಜಿಡ ಯೇರೆನ ಬನಲಾ ಆಪುಂಡು. ಅಕುಲು ಪೋದು ಸ್ವತಃ ಪೇರ್‌ಮಯಿಪುವೆರ್.

ಕೆಲವು ವರ್ಸೊದ ದುಂಬು ನಾಗರ ಪಂಚಮಿದ ದಿನ ಕನ್ನಡ ನಾಡ್‌ದ ಒಂಜಿ ಪೊಂಜೊವು ತಾನ್ ತೂಯಿನ ಬನೊಕು ಪೋದು ಪುಂಚೊಗು, ಕಲ್ಲ್‌ಗ್ ಪೇರ್ ಮಯಿತ್ ಬತ್ತೆರ್. ಅವು ಆ ಬನತೊ ತಂಬಿಲ ಕಟ್ಟುನ ಅಜಲ್‌ದ ಬಟ್ರೆಗ್ ಗೊತ್ತಾಂಡ್. ಆರ್ ಕೂಡ್ಲೆ ಬನತ ಕುಟುಮದಕಲೆಗ್ ಪಂಡ್‌ದ್ ಬನೊಕು ಸುತ್ತು ಬರೆ ಕಟ್ಟಾದ್ ಗೇಟ್ ದೀಪಾದ್ ಬೀಗ ಪಾಡಾಯೆರ್.

ಉಂದು ಎನ್ನ ಅನುಭವೊಗು ಬತ್ತಿನಿ ಯಾನ್ 2006ಟ್ಟೆ ನಾಗ ಮೂಲ, ಆಲಡೆ ಮೂಲ ನಾಡೊಂದು ಪಿದಡ್‌ನಗ. ನಾಗರ ಪಂಚೆಮಿದ ದಿನೊಟು ಬೆಂಗ್ಲೂರ್ದ ಬಸ್ಸ್‌ಡ್ ಜಾಗೆ ಇಜ್ಜಿ. ನಾಗಗ್ ತನು ಮಯಿಪರೆ ಗಟ್ಟ ಜಪ್ಪು ಜನ ತೂದು ಅಕಲೆಡ ಪಾತೆರ್ದ್ ಚೋದ್ಯ ಬುಡ್ತೆ. ಅಕಲೆಡಪ್ಪ ಬೊಂಬಾಯಿದಕುಲು ಜಪ್ಪರೆ ಪತ್ತಿಯೆರ್.

ಈ ಗೌಜಿ ಏತ್ ಪಂಡ ಬನತಲ್ಪ, ಜನ ಜಿಂಜಿನಗ ಬನತ ಜಾಗೆ ಎಲ್ಯ ಆಂಡ್. ಪರ ಊರುದಕಲೆಗ್ ಬನತ ಕೈತಲ್ದ್ ಕಿರೆಂಚಿಡ್ ಉಂತರೆ ಬಂಜ ಆಪುಂಡು, ಇಂದ್ ಕೂಂಯ್ ಕುಂಯ್ ಶುರುವಾಂಡ್. ಬನೊಟು ಬಲ್ಲೆ ದಿಂಜಿದುಂಡ್ ಇಂದ್ ತನು ಮೈಪರೆ ಪೋಡಿಗೆ ಆವರೆ ಪತ್ತ್‌ಂಡ್ ತನು ಮೈಪು ಬಟ್ರೆಗ್, ಬನತ ಕುಟುಮದಕಲೆಗ್ ಮುಟ್ಟರೆ ಧೈರ್ಯ ಬರಂದೆ ಅಷ್ಟ ಮಂಗಲೊಡು ಕೇನರೆ ಪೋಯೆರ್. ಅಷ್ಟಮಂಗಳದ ಬಲ್ಯಾಯೆರ್ ತುಳು ಪರಪೋಕುದಕುಲು ಅತ್ತ್. ಅಕ್‌ಲೆಗ್ ನಮ್ಮ ಕಟ್ಟ್ ಕಟ್ಟಲೆ ಗೊತ್ತಿಜ್ಜಿ. ಅಕುಲು ಬನ ಕಡ್ಪರೆ ಸೈ ಪಂಡೆರ್. ಪರ ಊರುದಕುಲು ಕರ್ಚಿಗ್ ಕೊರಿಯೆರ್.

ಈತಾನಗ ಬಾರಿ ಕುಷಿಟ್ ನಾಗ ಬನ ಕಡ್ಪರೆ ಪತ್ತಿಯೆರ್ ಅಸ್ಟ ಮಂಗಳ ಪಂಡ ದೇವೆರ್ ಪಂಡಿಲೆಕ್ಕ ತುಳುವೆರೆಗ್. ಕೆಲವು ಕಡೆಟ್ ಬುಲ್ಡೋಜರ್

ಬನೊನು ಗೀಸ್ ಕೊನೊಂಡು. ನಾಗನ ಬನೊಕು ಬುಲ್‌ಡೋಜರ್ ಬೂರ್‌ಂಡ ನಾಗನ ತೆತ್ತಿ ಪುಡಾವುಂಡು. ನಾಗನ ಸಂತೇಸಿ ಮುತ್ತುಂಡು. ಬೊಕ್ಕ! ಆತ್ ಎನ್ನರೆ ಯೇರ್‌ಲಾ ಪೋಯಿಜೆರ್. ಅಕಲೆ ಬನ ಎಡ್ಡೆ ಆಂಡ್, ಮೊಕಲೆ ಬನ ಎಡ್ಡೆ ಆಂಡ್. ಇಂದ್ ಬನ ಪೋದು ತಗಡ್‌ದ, ಸಿಮೆಂಟ್‌ದ ಕಟ್ಟೆ ಆಯಿನ ಬನ ತೊಜಪಾದ್ ಬೆಸರ್ ಬುಡಿಯರೆ ಪತ್ತಿಯೆರ್. ಇಂಚ ಬನತ ಮರ ಬೂರು ಕಡ್ತೆರ್. ನೆಲಕ್ ಸಿಮೆಂಟ್ ಬೂರ್‌ಂಡು. ಬಾನದ ನೆಸರ್ ತಾಗರೆ ಬಲ್ಲಿ ಇಂದ್ ಮಂಡೆದ ಮಿತ್ತ್ ತಗಡ್ ದೊಂಪ ಪಾಡಿಯೆರ್. ನಾಗಕಲ್ಲುಲು ಸಿಮೆಂಟ್‌ದ ಸಿಂಗದನ/ಕಟ್ಟೆಡ್ ಕುಲ್ಲಿಯ ಮನಿಪಂದಿ ಮಾನಿ ಲೆಕ್ಕ.

ಈತ್ ಮಾತ ಅನುಕೂಲ ಮಲ್ತೆರ್ಡಲಾ ಬನೊಕುಲು ಉಪ್ಪುನು ಬೈಲ್ ಕಂಡದ ನಡುಟು, ಪುಣಿಟ್ ಬೊಂಬಾಯಿದ, ಬೆಂಗಳೂರುದ ಚಪ್ಪಲ್ ಪಾಡ್ದ್ ಆ ಕಂಡದ ಪುಣಿಯೆ ಪೋರೆ ಆಪುಂಡಾ. ಆಯಿಕಾತ್ರ ಕಂಡೊಲೆನ್ ನಿಗಿತ್‌ದ್ ಸಾದಿ ಮಲ್ತೆರ್.

ಮಣ್ಣದ ಸಾದಿಡ್ ಗಾಡಿ ಪೋಪುನ ಬಂಜೌಗು ಸರಕಾರೊಗು ಅರ್ಜಿ ಪಾಡ್ದ್ ಕಾಂಕ್ರಿಟ್‌ದ ವ್ಯವಸ್ಥೆಲ ಆತ್‌ಂಡ್. ಒಟ್ಟಪ್ಪಡ್ ಪನ್ಪುನಿಂದಾಂಡ, ನಾಗಕಟ್ಟೆಗ್ ಪೋರೆ ಕಾಂಕ್ರಿಟ್ ರಸ್ತೆಲಾ ಆಂಡ್. ಈ ಬದಲಾವಣೆ ದಲಿತ ಮೂಲದ ಬನೊಟು ಆಯಿಜಿ. ಆಲಡೆ ಮೂಲದ ಬನೊಟು ಆಯಿಜಿ. ಅಲ್ಪ ದುಂಬುದ ಲೆಕ್ಕೊಡೆ ಬೇಸೊಡೆ (ಸುಗ್ಗಿ, ಪಗ್ಗು, ಬೇಸ) ತನು ಮಯಿಪುನ ಮುಂದರಿಂಡ್. ಕಾಡ್‌ದ, ಪಾಡಿದ ನಡುಟ್ ಉಪ್ಪು ಈ ಬನೊಕುಲೆ ಜಾಗ ಪಂಡ ಆಸ್ತಿ ಒರಿಯಡ ಇತ್ತ್ಂಡ ಆಲಡೆದ ಆಡಳಿತ ಅಧಿಕಾರ ಕುಡೊರಿಯಡ, ಆಲಡೆದ ಪೂಜೆದ ಹಕ್ಕ್ ಆಯಾ ಬನತ ಮೂಲದ ಮೇರೆರ್, ಮನ್ಸೆರೆಡ? ಒಕ್ಕೆಲಕಲೆ ಆಲಡೆ ಆಂಡ ಪೂಜೆನ್ ಅಕುಲು ಏಪನೇ ಬೆರೆನೆರೆ ಬುಡುಕೊರ್ತೆರ್. ಬಿರುವೆರಡ್ ಒಂತೆ ಅಕುಲೇ ದೀವೊಂದೆರ್ ಬೊಕ್ಕ ಒಂತೆ ಬೆರೆನೆರೆ ಒಪ್ಪಿದೆರ್.

ಕರ್ನಾಟಕ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ ಬೊಕ್ಕ ತುಳು ಅಪ್ಪೆ ಕೂಟ ಪುತ್ತೂರು ಮೊಕ್ಲೆನ ಸೇರಿಗೆಡ್ ತುಳುವ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಪೊಲಬು ಬೊಕ್ಕ ತುಳು ತಾಳಮದ್ದೊಳಿ ಲೇಸ್ ಪುತ್ತೂರ್‌ಡ್ ನಡತ್ತ್ಂಡ್. ಈ ಕಜ್ಜೊದ ಉದಿಪನನ್ ಎನ್. ರವೀಂದ್ರ ಶೆಟ್ಟಿ ನುಳಿಯಾಲು ನಡಪಾದ್ ಕೊರಿಯೆರ್. ಅಕಾಡೆಮಿದ ಸದಸ್ಯೆರಾಯಿನ ಕುಂಬ್ರ ದುರ್ಗಾಪ್ರಸಾದ್ ರೈ ಈ ಕಜ್ಜೊಡು ಉಪಸ್ಥಿತರಿತ್ತೆರ್.

ಆಟಿದ ನೆಂಪು

ಆನಂದ ಸಾಲಿಯಾನ್

ಡೆನ್ನಾನ, ಡೆನ್ನಾನ, ಡೆನ್ನಾನ, ಡೆನ್ನಾಯೆ ।
ಆನಿದ ಕಾಲೊಡು ತುಳುನಾಡ ರಾಜ್ಯೊಡು
ಮರಿಯಾಳೊದ ಪೊರ್ತುಡು। ತೋಡುಡು ದೆಂಜಿ
ಮುಗುಡು ಬಾಲೆ ಮಡೆಂಜಿ । ಪುರಿಯಾಳು । ಮೊರೆಂಟೆ ।
ಕಿಜನ್ ಇತ್ತ್ಂಡ್‌ಯೆ ।
ಡೆನ್ನಾನ, ಡೆನ್ನಾನ, ಡೆನ್ನಾನ, ಡೆನ್ನಾನಿಯೆ
ಇನಿತ್ತ ಕಾಲೊಡು ಗೋಂಕುರು ಕಪ್ಪೆದ ಸೊರ ಕೇನುಜಿ ।
ಕಂಡೊಡು ನರ್ತೆ, ತರು, ಕಿಜನ್, ಓಂಟೆತರು, ಕೊಡ್ಸನ್ ।
ಚಿಬಟೆ ತೋಜುಜಿಯೆ ।
ಡೆನ್ನಾನ, ಡೆನ್ನಾನ, ಡೆನ್ನಾನ, ಡೆನ್ನಾನಿಯೆ ।
ಆನಿದ ಕಾಲೊಡು ಕಂಡ ನಡ್ತ್ ಮಿತರ್‌ನಗ ।
ಗಾಳಿ ಬರ್ಸೊಗು ಚಳಿ ಆನಗ ಹಪ್ಪಳ, ಸಾಂತಾನಿ ।
ಪುಲಿಕೊಟ್ಟೆ, ಪೆಲತ್ತರಿ ಪೆಲಕಾಯಿ ತಿನೊಂದಿತ್ತೆರ್‌ಯೇ ।
ಡೆನ್ನಾನ, ಡೆನ್ನಾನ, ಡೆನ್ನಾನ, ಡೆನ್ನಾನಿಯೆ,
ಆನಿದ ಕಾಲೊಡು, ಆಟಿದ ಕಿರಿಕೇಟ ಬರ್ಸೊಗು ।
ಬಡವುದ ಬೆಂಗ್‌ಗ್ ತೆಲಿಗಂಜಿ, ರಾಗಿದ ಅಂಬೆಲಿ
ಕೇನೇ ಕೆರೆಂಗ್, ಕುಂಟಲ, ಮುಳ್ಳಂಕೋಲು ತಿನೊಂದಿತ್ತೆರ್‌ಯೇ.
ಡೆನ್ನಾನ, ಡೆನ್ನಾನ, ಡೆನ್ನಾನ, ಡೆನ್ನಾನಿಯೆ ॥
ಆನಿದ ಕಾಲೊಡು ರಾತ್ರೆದ ಪೊರ್ತುಡು । ಮುಳಿಮದೆಪುದ ।
ಇಲ್ಲಡ್। ಪೊಣ್ಣೆದೆಣ್ಣೆದ ತುಡರ್‌ಡ್, ಚಿಮಿಣಿ ದೀಪೊದ
ಬೊಲ್ಪುಡು ಕಾಲಕಳೆವೊಂದಿತ್ತೆರ್‌ಯೇ ॥
ಡೆನ್ನಾನ, ಡೆನ್ನಾನ, ಡೆನ್ನಾನ, ಡೆನ್ನಾನಿಯೇ ॥

ಭಾರತ ಮಲಪೆನ ಪುಲ್ಲಿಲು

ಪಾಂಗಾಳ ಬಾಬು ಕೊರಗ

ಭಾರತ ಮಲಪೆನ ಮೋಕೆದ ಪುಲ್ಲಿಲು
ಕನ್ನಡ ಅಪ್ಪೆನ ಜೋಕುಲುಯೆ,
ತುಳುವೆರು ಎಂಕುಲು, ಬಾನೊದ ಬೊಳ್ಳಿಲು
ಬೆರ್ಮೆರೆ ತೋಟದ ಪೂಕುಲುಯೆ!

ಬೆರ್ಮೆರೆ ದಿಟ್ಟಿಡ್ ಉದಿತಿನ ಮಣ್ಣ್‌ಗೆ
ಪಂಚವರ್ಣದಾ ಪುಂಚೋಲಿ,
ಕುಡು ಅರಿ ಬಿತ್ತುದು ಬುಲೆಚಿಲು ದೆತ್ತಿನ
ಆದಿಮ ಕೊರಗೆರೆ ತಾನೊಲುಗೆ ॥ ಭಾರತ ॥

ತೆನ್ಕಯಿ ಅಡಿಗಡಿ ನೀಲೇಶ್ವರದಡೆ
ನಾಡುದ ಬಡಕಯಿ ಬಾರ್ಕೂರು.
ಪಡ್ಡಯಿ ಕಡಲುದ ಮುಡಯಿಡು ಘಟ್ಟದ
ಕಾವಲು ಉಂಡುಗೆ ತುಳುವೆರೆಗು..!

ಬುದ್ದನ ಗದ್ದಿಗೆಡುದಿತಿನ ಧರ್ಮೊದ
ಮೂಲದ ತುಡರುದ ಕಮ್ಮೆನಗೆ..
ಜೈನೆರು, ಹಿಂದುಲು, ಕ್ರಿಶ್ಚನ್, ಬ್ಯಾರಿಲೆ
ಪೆರ್ಮೆದ ಧರ್ಮೊಲು ಸರ್ವೊಲಗೆ... ॥ ಭಾರತ ॥

ಪದವುಡು, ಬೈಲುಡು, ಪರಪುನ ಸುದೆಕುಲು
ಅಪ್ಪೆನ ಉಡಲುದ ನಾಡಿಲುಗೆ.
ಬಜ್ಜೆಯಿ, ಗುಜ್ಜೆಲು, ತಾರಯಿ, ಬಾರೆಲು
ಮದಿಮಲೆ ಮೆಯಿತ ಪದ್ದೆಯಿಗೆ...!

ದುನಿಪುದ ಕಡಲುಡು ಪುಣೆಪಿನ ಜನಕುಲು
ಗಂಗಾ ದೇಯಿನ ಮಟ್ಟೆಲುಡು...,
ಮಣ್ಣುಡು ಪೊರ್ಂಬುನ ಬೆನ್ನಿದ ಜೂವೊಲು
ತುಳುವೆರೆ ನಾಡುದ ಆಸ್ತಿಲುಯೆ. ॥ ಭಾರತ ॥

ನಾಗರ ಪಂಚೆಮಿ, ಕ್ರಿಸ್ ಮಸ್, ರಂಜಾನ್
ಕೆಡ್ಡಸ ತುಳುವೆರೆ ಲೇಸುಲುಗೆ
ನಾಟಕ, ಆಟೊದ, ಕಂಬುಲ, ಕೋಲೊದ
ಕೋರಿದ ಕಟ್ಟೊದ ಗೌಜಿಲುಯೆ!

ಮುಟ್ಟುದು ತೊಟ್ಟುನ, ಒಟ್ಟುಗು ಉನ್ಪಿನ
ಮೆಗಿಪಲಿ ಬಾವನೆ ಉದಿಪೊಡುಗೆ,
ಜಾತಿದ ಅಮುಲುಡು ಕಬಿದಿನ ಕತ್ತಲೆ
ಬರವುದ ಬೊಲ್ಪುಗು ಮಾಜೊಡುಗೆ ॥ ಭಾರತ ॥

ತುಳುತಿಟ್ಟಿನ ತ್ರಿವಿಕ್ರಮ ಪದ 'ಅರುವ'

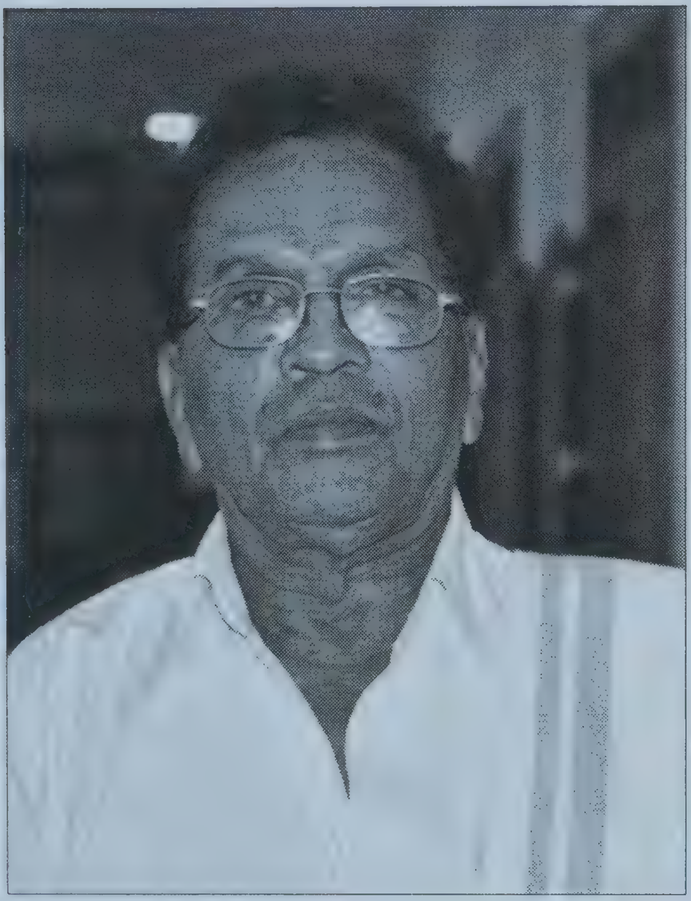

ತಾರಾನಾಥ್ ವರ್ಕಾಡಿ

ಜಾನಪದವೋ? ಶಿಷ್ಟವೋ? ಎಂದು ಇನ್ನೂ ವಿದ್ವದ್ವಲಯದಲ್ಲಿ ಚರ್ಚೆಗೆ ವಿಪುಲ ಗ್ರಾಸವೊದಗಿಸುವ ಯಕ್ಷಗಾನ ತುಂಬಾ ಸಂಕೀರ್ಣವಾದ ಕಲೆ. ಜನಸಾಮಾನ್ಯರ ನಡುವೆ ಹುಟ್ಟಿ ಬೆಳೆದ ಈ ಅಭಿಜಾತ ಕಲೆ ಪ್ರಮಾಣಗ್ರಂಥದ ಹಿಡಿತಕ್ಕೆ ಇನ್ನೂ ಸಿಕ್ಕಿಲ್ಲ. ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕವಾಗಿ ಸಾಗಿಬಂದ ರಂಗಸ್ಥಳದ ಕಸುಬಿನಲ್ಲಿ ಕಲಾವಿದನ ಸೃಜನಶೀಲತೆಗೆ ಮಹತ್ವದ ಸ್ಥಾನ. ಈ ಕಾರಣದಿಂದ ಪರಂಪರೆಯ ಆವರಣದೊಳಗೆ ಹಿಮ್ಮೇಳ-ಮುಮ್ಮೇಳದ ಕಲಾವಿದರ ನೂರಾರು ಶೈಲಿಗಳು ಅನಾವರಣಗೊಂಡಿವೆ. ಯಾವುದೂ 'ಇದಮಿತ್ಥಂ' ಎಂದು ನಿರ್ಧರಿಸಿ ಬಿಡುವಂತಿಲ್ಲ. ಯಾವುದನ್ನೂ ತಳ್ಳಿ ಹಾಕುವಂತೆಯೂ ಇಲ್ಲ. ಗಂಗಾನದಿಯನ್ನು ಸೇರಿದ ತೊರೆ-ತಡಸುಗಳೆಲ್ಲವೂ ಗಂಗೆಯೇ ಆಗುವಂತೆ 'ರಂಗಸ್ಥಳ'ವೇರಿದ ವಿಭಿನ್ನ ಕಲಾಪ್ರಕಾರಗಳೆಲ್ಲವೂ ಯಕ್ಷಾಗನವೇ ಆದಂತೆ ತೋರಿ ಬರುತ್ತದೆ! ಆದುದರಿಂದ ನಿರಂತರ ಪ್ರಯೋಗಶೀಲವಾಗಿ ಸಾಗಿಬಂದಿದೆ. ಇದರಿಂದ ಮೂಲಭೂತವಾದ ಕೆಲವು ಅಂಶಗಳು ತೆರೆಯ ಹಿಂದೆ ಸರಿದಿವೆ. ಜನಪ್ರಿಯವಾದ ಅನೇಕ ಅಂಶಗಳು ಕಡಲ ಹೆದ್ದರೆಗಳಂತೆ ವಿಜೃಂಭಿಸುತ್ತಿವೆ. ಪ್ರೇಕ್ಷಕ ಸಮುದಾಯವೇ ಇದಕ್ಕೆ ಕಾರಣವೆಂದು ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಭಾವಿಸಬಹುದು.

ಪ್ರೇಕ್ಷಕನ ಮನವೊಲಿಸಲು ಯತ್ನಿಸಿದ ಯಕ್ಷಗಾನ ವೃತ್ತಿರಂಗಭೂಮಿಯ ಪ್ರಭಾವವನ್ನೂ ಅಲ್ಲಗಳೆಯುವಂತಿಲ್ಲ. ಏನಿದ್ದರೂ ಸದಾ ಪ್ರಯೋಗಗಳಿಂದ ಪರಂಪರೆ ಮತ್ತು ಸುಧಾರಣೆಗಳ ಮೇಳೈಕೆಯಿಂದ ಹಳೆಬೇರು, ಹೊಸಚಿಗುರು ಎಂಬಂತೆ ಸಮಕಾಲೀನ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಮಾಧ್ಯಮಗಳ ಎಳೆತ–ಸೆಳೆತಗಳ ನಡುವೆಯೂ ಅಗ್ರಮಾನ್ಯ ಕಲೆಯಾಗಿ ಮೆರೆದಿದೆ, ವಿಶ್ವವ್ಯಾಪಿಯಾಗಿದೆ. ಪಂಡಿತ– ಪಾಮರರನ್ನೂ ಪ್ರೇಕ್ಷಕ–ಪೋಷಕರನ್ನೂ ಸೆಳೆಯಲು ಯಕ್ಷಗಾನದ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಶ್ರೀಮಂತಿಕೆ ಒಂದು ಕಾರಣವಾದರೆ ಇನ್ನೊಂದು ಕಾರಣ ಕಲಾವಿದರ ಪ್ರತಿಭೆ. ಪ್ರತಿಭಾವಂತ ಕಲಾವಿದ ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಬೇಲಿಗಳನ್ನು ಮೆಟ್ಟಿಮುರಿದು ತನ್ನ ಕೌಶಲದಿಂದ ತನ್ನದೇ ಶೈಲಿಯೊಂದನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಿ ಜನಪ್ರಿಯನಾಗುತ್ತಾನೆ. ಇದರಿಂದ ಕಲೆಯೂ ಬಹುಜನಮಾನ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ. ಇಲ್ಲಿನ ಕಲಾವಿದನಿಗೆ ಶಾಸ್ತ್ರೀಯ ನೃತ್ಯ, ಜಾನಪದ ಕುಣಿತ, ನಾಟಕ, ಸಿನೆಮಾ. ಹೀಗೆ ಯಾವುದಾದರೂ ಕಲೆಗಳು, ಸ್ಫೂರ್ತಿ ಪ್ರಭಾವ ನೀಡಿರಬಹುದು. ಸಂಗೀತ, ವಾದ್ಯ, ಚಿತ್ರ, ಸಾಹಿತ್ಯ ವಿವಿಧ ಕಲೆಗಳ ಉತ್ತಮ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಹೀರಿ ಬೆಳೆದ ಸಂಕೀರ್ಣವಾದ ಈ ಕಲೆಯ ಲಕ್ಷಣವೂ ಇದೇ. ವೈದ್ಯರಿಗೆ ಕಂಡ ಮೂಲಿಕೆಗಳೆಲ್ಲಾ ಔಷಧವಾಗುವಂತೆ ಈ ರಂಗದ ಕಲಾವಿದರಿಗೆ ತಾವು ಕಂಡ ಕಲಾಸಂಗತಿಗಳೆಲ್ಲಾ ಯಕ್ಷಗಾನವಾಗುತ್ತದೆ. ಇದರಿಂದಾಗಿ ತಮಗೆ ಸ್ಫೂರ್ತಿ ನೀಡಿದ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ರಂಗಸ್ಥಳದೊಳಗೆ ತರುತ್ತಾನೆ. ಅದು ಪ್ರೇಕ್ಷಕ ರಂಜನೀಯವಾದರೆ ಕಲಾವಿದ ಜನಪ್ರಿಯನಾಗುತ್ತಾನೆ. ಈ ವಿಧದಿಂದ ಕೀರ್ತಿವೆತ್ತ ಕಲಾವಿದರು ಅನೇಕರಿದ್ದಾರೆ. ಪ್ರಜ್ಞಾವಂತ ಮತ್ತು ಜನಸಾಮಾನ್ಯ ಎಂಬ ಎರಡು ವರ್ಗದ ಪ್ರೇಕ್ಷಕರಿಲ್ಲಿರುವುದರಿಂದ ಕೆಲವೊಮ್ಮೆ ಕಲಾವಿದ ಅಂಶಗಳನ್ನು ತಿಳಿದಿರಲೇಬೇಕಾದ ಅಗತ್ಯವಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಜನಪ್ರಿಯತೆಯೇ ಅವರ ಯೋಗ್ಯತೆಯ ಮಾನದಂಡ. ಆದರೆ ಕೆಲವು ಕಲಾವಿದರು ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಅರಿವಿನ ಅಸ್ತಿತ್ವದ ಮೇಲೆ ಹೊಸತನದ ಸೌಧವನ್ನು ಕಟ್ಟಿ ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಅಂತಹ ವಿರಳ ಪಂಕ್ತಿಯ ಕಲಾವಿದರಲ್ಲಿ ಅಗ್ರಮಾನ್ಯರಾದವರು ಅರುವ ಕೊರಗಪ್ಪ ಶೆಟ್ಟರು.

ಬೆಳ್ತಂಗಡಿ ತಾಲೂಕಿನ 'ಅರುವ' ಎಂಬ ಮೂರಕ್ಷರದ ಕುಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಜನಿಸಿದ ಕೊರಗಪ್ಪ ಶೆಟ್ಟರು 'ಅರುವ' ಎಂಬ ಹೆಸರಿನಿಂದಲೇ ವಿಖ್ಯಾತರು. ಹುಟ್ಟಿದೂರಿನ ಹೆಸರನ್ನು ಭೂಪಟದಲ್ಲಿ ಗುರುತಿಸುವಂತೆ ಮಾಡಿದವರು. ವಾರ್ಧಕ್ಯದ ಹೊಸ್ತಿಲಲ್ಲಿ ಇವರ 'ಅರುವ' ಎಂಬ ಹೆಸರು ಇಂದಿಗೂ ಯಕ್ಷಗಾನ ರಂಗರಸಿಕರಿಗೆ ರೋಮಾಂಚನ ನೀಡುವ 'ಪದ'. ಅರುವದವರು ಯಾವುದೇ ಪಾತ್ರ ನಿರ್ವಹಿಸಿದರೂ ತನ್ನದೇ ಆದ ವಿಶಿಷ್ಟ ಛಾಪನ್ನು ಒತ್ತಿಬಿಡುವ ಇವರ

ವೇಷ ಪರಿಣಾಮದಲ್ಲಿ ಉಪಮಾತೀತ. ಯಕ್ಷಭೂಮಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಪಾಂಡಿತ್ಯ ಮತ್ತು ಪರಿಣಾಮ ಜತೆಜತೆಯಾಗಿ ಸಾಗುವುದು ವಿರಳ. ಅರುವದವರು ಪಂಡಿತರೆಂದು ಗುರುತಿಸಲ್ಪಟ್ಟವರಲ್ಲ. ಆದರೆ ಪರಿಣಾಮದಲ್ಲಿ ಇವರಿಗೆ ಸರಿಸಮಾನರಾದವರಿಲ್ಲ. ಸುಮಾರು 1950ರ ದಶಕದ ನಂತರ ತುಳು ಪ್ರಸಂಗಗಳ ಬೆಳವಣಿಗೆ ವಿಪುಲವಾಯಿತು. ಈ ಪ್ರದರ್ಶನ ಪ್ರಕಾರವನ್ನು 'ತುಳುತಿಟ್ಟು' ಎಂದು ಗುರುತಿಸಬಹುದಾದಷ್ಟು ಪ್ರತ್ಯೇಕತೆಯಿಂದ ಕಾಣಿಸಿಕೊಂಡಿತು. ಈ ತುಳು ಯಕ್ಷಲೋಕದಲ್ಲಿಯಂತೂ 'ಅರುವ ಸ್ಟೈಲ್' ಭೂವ್ಯೋಮ ಲೋಕಗಳಲ್ಲಿ ವ್ಯಾಪಿಸಿ ಅಭಿಮಾನಿಗಳ ಮನದಲ್ಲಿ ಮಾಸದ ಮುದ್ರೆಯೊತ್ತಿದೆ. 'ಅರುವ' ಎಂಬ ಮೂರಕ್ಷರ ತುಳುತಿಟ್ಟಿನ ತ್ರಿವಿಕ್ರಮ ಪದವಾಗಿ ಬೆಳೆದು ನಿಂತಿದೆ.

ಅರುವ ಸ್ಟೈಲ್

ಇದನ್ನು ಶೈಲಿಯೆಂದೂ ಕರೆಯಬಹುದು. ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ಯಕ್ಷಗಾನ ಕಲಾವಿದನಲ್ಲೂ ಒಂದೊಂದು ಶೈಲಿ ಇರುತ್ತದೆ. ಇಲ್ಲಿ ಸೃಜನಶೀಲತೆಗೆ ಪ್ರಧಾನ ಸ್ಥಾನ. ಅನುಕರಣೆ ಈ ರಂಗದಲ್ಲಿ ಯಶಸ್ವಿಯಾಗದು. ಸುರೂಪವಾಗಲಿ ವಿರೂಪವಾಗಲಿ 'ತನ್ನತನ'ವೆಂಬುವುದನ್ನೇ ರಂಗಸ್ಥಳ ಅಪೇಕ್ಷಿಸುತ್ತದೆ. ಕೆಲವೊಮ್ಮೆ ಕೆಲವು ಕಲಾವಿದರ ಕುಣಿತ, ಮಾತು, ಅಭಿನಯಗಳು ವಿಮರ್ಶಾತ್ಮಕವಾಗಿ ವಿಕಾರವಾಗಿಯೂ ಕಂಡರೂ ಅದು ಆಯಾ ಕಲಾವಿದರಲ್ಲಿ ಆಕಾರವನ್ನು ತಾಳಿರುತ್ತದೆ. ಇದೇ ಯಕ್ಷಗಾನದ ಒಂದು ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯ ಎಂದು ಹೇಳಬಹುದಾಗಿದೆ. ಜೇನು, ಸಕ್ಕರೆ, ವಿವಿಧ ಹಣ್ಣುಗಳು ಎಲ್ಲವೂ ಸಿಹಿಯೇ. ಆದರೆ ಸ್ವಾದದ ಅನುಭವದಲ್ಲಿ ಸಿಹಿಯಲ್ಲಿ ವಿವಿಧ ರುಚಿಗಳ ಅನುಭವವನ್ನು ಅದು ನೀಡುತ್ತದೆ. ಹಾಗೆಯೇ ಯಕ್ಷಗಾನದಲ್ಲೂ ಒಂದೊಂದು ಶೈಲಿ. ಎಲ್ಲವೂ ಚೆಂದ. ಕುಣಿತ, ಮಾತು, ಅಭಿನಯ ಈ ಮೂರರಲ್ಲೂ 'ಅರುವ' ಎಂಬ ಮೂರಕ್ಷರದ ಶೈಲಿ ಬಹಳ ವಿಶಿಷ್ಟವಾದುದು.

ಕುಣಿತ

ಯಕ್ಷಗಾನದಲ್ಲಿ ಕುಣಿತವೇ ಪ್ರಧಾನ ಎಂಬ ವಾದವಿದೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಪೂರಕವಾಗಿ ಯಕ್ಷಗಾನ ಮೇಳ ಆರಂಭವಾಗುವ ದಿನವನ್ನು 'ಗೆಜ್ಜೆ ಕಟ್ಟುವುದು' ಎಂದೇ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಗೆಜ್ಜೆ ಕಟ್ಟುವುದು ಕುಣಿಯುವುದಕ್ಕೆ ತಾನೇ? ನಾಟ್ಯಶಾಸ್ತ್ರಕಾರರು ನೃತ್ಯ, ನಾಟ್ಯವೆಂದು ಈ ವಿಭಾಗವನ್ನು ಗುರುತಿಸಿದ್ದಾರೆ. ರಸಭಾವಗಳಿಲ್ಲದ್ದು ನೃತ್ಯ, ರಸಭಾವ ವ್ಯಂಜಕವಾದುದು ನೃತ್ಯ, ಚತುರ್ವಿಧಾಭಿನಯಗಳಿಂದ ಸಮ್ಮಿಲನವಾದುದು ನಾಟ್ಯ. ಈ ವಿವರಣೆಯನ್ನು ಗಮನಿಸಿದರೆ ಯಕ್ಷಗಾನ

ಕುಣಿತವನ್ನು ನೃತ್ಯವೆಂದು ಹೇಳಬೇಕು, ನನ್ನ ಅಭಿಪ್ರಾಯದಂತೆ ಇಲ್ಲಿ ಕುಣಿತದಲ್ಲಿ ರಸಭಾವಗಳಿಲ್ಲ! ಈ ಕುಣಿತ ಕೇವಲ ಪ್ರಾತಿನಿಧಿಕ. ಅಭಿನಯದ ಒಂದು ಭಾಗ. ಆದುದರಿಂದಲೇ ಶೃಂಗಾರ, ವೀರ, ರೌದ್ರರಸಗಳನ್ನು ಹೊರತುಪಡಿಸಿದರೆ ಯಕ್ಷಗಾನದಲ್ಲಿ ಕುಣಿತಗಳಿಲ್ಲ! ಕುಣಿತದಲ್ಲಿರುವ ರಸದ ಕೊರತೆಯೇ ಇದಕ್ಕಿರುವ ಕಾರಣವಾಗಿರಬಹುದಲ್ಲವೇ? ನೀರಸ ನೃತ್ಯವನ್ನೇ ವಿಸ್ತಾರವಾಗಿ ಕುಣಿಯುವುದರಿಂದ ರಸಭಂಗವಾಗುವುದೂ ಇದೆ. ಅಭಿನಯಕ್ಕೆ ಪೂರಕವಾದ ಮಿತಿಯ ಕುಣಿತಕ್ಕೆ ಒಂದು ರೀತಿಯ ರಸವ್ಯಂಜಕ ಶಕ್ತಿಯಿದ್ದಂತೆ ಭಾಸವಾಗುತ್ತದೆ. ಇದನ್ನು 'ಅರುವ'ದವರ ಕುಣಿತದಲ್ಲಿ ಕಾಣಬಹುದು. ಕೆಲವೊಮ್ಮೆ ಎಡಗೈಯಲ್ಲಿ ಎದೆಯನ್ನು ಒತ್ತಿ ಬಲಗೈಯಲ್ಲಿ ಕರವಸ್ತ್ರವನ್ನು ಬೀಸುತ್ತಾ ಕುಣಿಯುವುದು, ಕೆಲವೊಮ್ಮೆ ಎರಡೂ ಹಸ್ತಗಳನ್ನೂ ಒತ್ತಿ ಹಿಡಿದು ಚಲಿಸುವ ಕುಣಿತ, ಕೆಲವೊಮ್ಮೆ ಆವೇಶಭರಿತ ಇಡೀ ದೇಹವನ್ನು ಬಾಗಿ, ಬಳುಕಿಸಿ ಕುಣಿಯುವುದು. ಹೀಗೆ ಶುದ್ಧ ದೇಸೀ ಬೆಡಗಿನ ಒಂದು ರೀತಿಯ ವಿಶಿಷ್ಟ ಕುಣಿತ. ಕೆ.ಗೋವಿಂದ ಭಟ್ಟರ ಕುಣಿತ ವಿವಿಧ ಶಾಸ್ತ್ರೀಯ ನಾಟ್ಯ ಪ್ರಕಾರದ ನೃತ್ಯವನ್ನು ಅಳವಡಿಸಿದ ಆವಿಷ್ಕಾರವಾದರೆ ಅರುವದವರದ್ದು ದೇಸಿ. ಇವರ ಕುಣಿತದಲ್ಲಿ ಒಂದು ರೀತಿಯ ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಮೆರುಗು ಇದೆ. ಆಯಾಸವೆಂದರೆ ಏನೆಂಬುದೇ ತಿಳಿಯದೆ ಕುಣಿಯುವ ಅರುವದವರ ಉತ್ಸಾಹ ಮೊನ್ನೆಮೊನ್ನೆಯವರೆಗೂ ಬತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಔಚಿತ್ಯ ಪ್ರಜ್ಞೆಯಿಂದೊಡಗೂಡಿದ ಇವರ ಕುಣಿತಕ್ಕೆ ಅತುಲ ಆಕರ್ಷಣೆಯಿದೆ. ನೋಡುಗರಿಗೆ ಆನಂದವೀಯುವ ಶಕ್ತಿಯಿದೆ.

ಅಭಿನಯ:

ಯಕ್ಷಗಾನದಲ್ಲಿ ಪದಾಭಿನಯಕ್ಕಿಂತ ಪಾತ್ರಾಭಿನಯವೇ ಮುಖ್ಯ ಎಂದು ಹೇಳುವವರಲ್ಲಿ ನಾನೂ ಓರ್ವ. ಕಥಕ್ಕಳಿಯಲ್ಲಿ 'ಉರಗಕೇತನ' ಎಂಬ ಪದಾಭಿನಯಕ್ಕೆ ಕಲಾವಿದನ ಅಭಿನಯನ್ನು ಅನುಸರಿಸಿಯೇ ಹಾಡು ವಿಸ್ತಾರಗೊಳ್ಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಯಕ್ಷಗಾನದಲ್ಲಿ ಇದು ಸಂಪ್ರದಾಯವಲ್ಲ. ಸಂಗೀತ ಸಾಹಿತ್ಯಗಳ ಸಮನ್ವಯದಿಂದೊಡಗೂಡಿದ ಹಾಡುಗಾರಿಕೆಗೆ ಸರಿಯಾಗಿ ಪಾತ್ರಗಳ ಕುಣಿತ, ಅಭಿನಯವಿರಬೇಕು. ಶಬ್ದಶಬ್ದಗಳ ಅಭಿನಯದಿಂದ ಪಾತ್ರಗಾಂಭೀರ್ಯ ಮರೆಯಾಗಿ ರಸ ಕೆಡುತ್ತದೆ. ಈ ನಿಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ 'ಅರುವ' ಅವರದ್ದು ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಯಕ್ಷಗಾನದ ಮಾದರಿ ಅಭಿನಯ. ನಡೆ, ನಿಲುವು, ನೋಟ, ಚೇಷ್ಟೆ ಮುಂತಾದ ಹಾವ ಯಾವುದೇ ಇರಲಿ ಯಾವುದೂ ಅತಿಯಾಗದೆ, ಮಿತಿಯಲ್ಲಿ ಭಾವ ಮತ್ತು ಅಭಿನಯದ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ ಚೇತೋಹಾರಿಯಾಗಿ ಕಾಣಿಸುತ್ತದೆ. ಪಾತ್ರಾಭಿನಯವೇ ರಂಗಸ್ಥಳವನ್ನು ತುಂಬುತ್ತದೆ. 'ಉರಗ'

ಎಂದಾಗ ಭುಸುಗುಡುವ ಸರ್ಪ ರಂಗಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಸುತ್ತು ಬರುವುದು, ಕೇತನ ಎಂದಾಗ ರಥದಲ್ಲಿ ನಿಂತು ಬಾವುಟ ಬೀಸುವುದು... ಮುಂತಾದ ಅಭಿನಯ ವಿಕಾರಗಳು ಇವರ ಬಳಿ ಎಂದೂ ಸುಳಿದದ್ದನ್ನು ನಾನು ಕಂಡಿಲ್ಲ. ಕೇವಲ ಲೌಕಿಕ ಮುದ್ರೆಗಳನ್ನು ಬಳಸಿ ಪಾತ್ರೋಚಿತವಾಗಿ ಇವರು ನೀಡುವ ಅಭಿನಯಕ್ಕೆ ಒಂದು ವಿಶೇಷ ಮೆರುಗು ಇದೆ. ಆಂಗಿಕ, ಆಹಾರ, ಸಾತ್ವಿಕ, ವಾಚಿಕಗಳೆಂಬ ನಾಲ್ಕು ವಿಧಗಳಿಂದ ಅಭಿನಯಗಳು ಶಾಸ್ತ್ರೋಕ್ತವಾಗಿ ಗುರುತಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿವೆ. ಇಲ್ಲಿ ಆಂಗಿಕಾಭಿನಯದ ಬಗೆಗಷ್ಟೇ ವಿವರಿಸಿದ್ದೇನೆ. ತೆಂಕುತಿಟ್ಟು ಯಕ್ಷಗಾನದ ಲಕ್ಷಣ ಮತ್ತು ಸ್ವರೂಪವನ್ನು ಅನುಲಕ್ಷಿಸಿ ಅರುವ ಕೊರಗಪ್ಪ ಶೆಟ್ಟಿ ಅವರು ಚತುರ್ವಿಧಾಭಿನಯಗಳಲ್ಲಿ ತನ್ನದೇ ವಿಶಿಷ್ಟ ಮುದ್ರೆಯನ್ನೊತ್ತಿದ್ದಾರೆ.

ಯಕ್ಷಗಾನದ ಮಾತುಗಾರಿಕೆ ವಿಶಿಷ್ಟವಾಗಿದೆ. ಆಡುನುಡಿಗಿಂತ ಭಿನ್ನವಾಗಿ ಗ್ರಾಂಥಿಕ ಭಾಷೆಯ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಅಲೌಕಿಕ ಪಾತ್ರಗಳ ಪೋಷಣೆಗೆ ಪೂರಕವಾಗಿದೆ. ಕಲಾವಿದರಿಂದ ಕಲಾವಿದರಿಗೆ ಮಾತಿನ ಶೈಲಿಯೂ ಭಿನ್ನವಾಗಿ ಸಾಹಿತ್ಯಿಕ ಸೌಂದರ್ಯದಿಂದ ಶ್ರಾವ್ಯವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಶಾಸ್ತ್ರೀಯ ಪರಿಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲಿನ ಮಾತುಗಾರಿಕೆಯನ್ನು ವಾಚಿಕಾಭಿನಯವೆನ್ನುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ ಯಕ್ಷಗಾನದ ಪರಿಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಇದು ಅರ್ಥಗಾರಿಕೆ ಎನಿಸಿದೆ. ಈ ಅರ್ಥಗಾರಿಕೆ ಸರಸ ಸುಂದರವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಕೆಲವರಲ್ಲಿ ನೀರಸವಾಗಿರುವುದೂ ಉಂಟು. ರಸಭರಿತವಾದ ಅರ್ಥಗಾರಿಕೆ ವಾಚಿಕಾಭಿನಯವಾಗಿ ರಸಾಭಿವ್ಯಕ್ತಿ ಯನ್ನುಂಟುಮಾಡುತ್ತದೆ. ಈ ದೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿ 'ಅರುವ'ದವರ ಮಾತು ಒಂದು ಪರಿಪೂರ್ಣ ವಾಚಿಕಾಭಿನಯವಾಗಿ ಪರಿಣಾಮಕಾರಿಯಾಗಿದೆ. ಇವರ ತುಳು ಭಾಷೆಯ ಮೆರುಗೂ ಆಕರ್ಷಣೀಯವಾಗಿದೆ. "ಕಾಡ್ದ ಪೊಣ್ಣು ಮಲ್ಲಿಗೆ, ಆಲೆನ ಪೊರ್ಲುಗು ಮರ್ಲಾದ್, ಅಲೆನ ಸೀರೆದ ಸೆರಂಗ್‌ಗ್ ಕೈ ಪಾಡಿನಾಯೆ ಯಾನ್ಲಾನೆ ಮಲ್ಪುವಾ...? (ಹೀಗೆ ಅನೇಕ ವಾಕ್ಯಗಳಿವೆ). ಇಂತಹ ಸರಳ ಮಾತುಗಳು ಅರುವದವರ ಶೈಲಿಯಲ್ಲಿ ನೀಡುವ ರಸಪುಷ್ಟಿಯನ್ನು ಕೇಳಿಯೇ ಅನುಭವಿಸಬೇಕು. ಕಥೆಗಳು, ಗಾದೆಗಳು, ಕವಿಸೂಕ್ತಗಳು, ಅಡಿಗಡಿಗೆ ಮಿಂಚುವ ಹಾಸ್ಯಚಟಾಕಿಗಳು, ವಾಕ್ಯಗಳ ಕೊನೆಗೊಂದು ಎಳೆತ ಇದನ್ನೆಲ್ಲಾ ಇವರ ಬಾಯಿಯಿಂದಲೇ ಕೇಳಬೇಕು. ಕೆಲವು ದಶಕಗಳಿಂದೀಚೆಗೆ ಯಕ್ಷಗಾನದಲ್ಲಿ ತುಳು ಪ್ರಸಂಗಗಳು ಪ್ರದರ್ಶನಗೊಳ್ಳುತ್ತಿವೆ. ಆದರೆ ಭಾಷಾಪ್ರಯೋಗಗಳಲ್ಲಿ ಯಶಸ್ಸು ಗಳಿಸಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳುವಂತಿಲ್ಲ. ಮಲ್ಪೆ ರಾಮದಾಸ ಸಾಮಗರು, ಅಳಿಕೆ ರಾಮಯ್ಯ ರೈಗಳು... ಹೀಗೆ ಕರ್ನಾಟಕ ಮೇಳದ ಹಿರಿಯ ಕಲಾವಿದರು ತುಳು ಭಾಷೆಯ ಸವಿಯನ್ನು ತುಳುವರಿಗೆ ಉಣಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಸಾಲಿಗೆ ಸೇರುವ ಇನ್ನೊಂದು ಹೆಸರು ಅರುವ. ಪೌರಾಣಿಕ ಕನ್ನಡ ಪ್ರಸಂಗಗಳಲ್ಲೂ

ಇವರ ಭಾಷೆ ಉತ್ಕೃಷ್ಟವಾದುದು. ಭಾಷೆಯನ್ನು ತನ್ನ ಪಾತ್ರಗಳಿಗೆ ಒಪ್ಪುವಂತೆ ದುಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ರೀತಿಯೂ ಸೊಗಸಾದುದು. ಶೈಲಿಯ ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯತೆಯಿಂದ ಭಾಷೆಯ ಪ್ರೌಢಿಮೆಯಿಂದ ಅರುವದವರ ಮಾತಿನ ಮಾಧುರ್ಯ ಮತ್ತೆ ಮತ್ತೆ ಕೇಳಬೇಕೆನಿಸುವಂಥದ್ದು. ಆಳವಾದ ಪುರಾಣಜ್ಞಾನ ಹಾಗೂ ಸಾಹಿತ್ಯಜ್ಞಾನ ಹೊಂದಿದ 'ಅರುವ' ಅರ್ಥಧಾರಿಯಾಗಿ ಕಾಣಿಸಿಕೊಂಡದ್ದು ವಿರಳ. ತಾಳಮದ್ದಳೆ ಕ್ಷೇತ್ರದ ಗುಂಪುಗಾರಿಕೆ ಇವರನ್ನು ಹೊರಗಿರಿಸಿತೋ ಏನೋ! ಆದರೆ ಯಾವುದೇ ಶ್ರೇಷ್ಠ ಅರ್ಥಧಾರಿಗೆ ಕಡಿಮೆಯಿಲ್ಲದಂತೆ ಇವರ ಮಾತು ರಂಗಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಪರಿಣಾಮಕಾರಿಯಾಗಿ ಮೂಡಿಬರುತ್ತಿತ್ತು. ನಾಯಕ-ಪ್ರತಿನಾಯಕ ಪಾತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಇವರ ಮಾತು ಆಸ್ವಾದಕರಿಗೆ ಹೃದ್ಯವೆನಿಸುತ್ತಿತ್ತು.

ಓದು

ಇವರ ದಿನಚರಿಯ ಅವಿಭಾಜ್ಯ ಅಂಗ ಓದು. ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಇವರು ಓದುತ್ತಿದ್ದುದು ದಿನಪತ್ರಿಕೆ ಮತ್ತು ನಿಯತಕಾಲಿಕೆಗಳನ್ನು. ವ್ಯಂಗ್ಯಚಿತ್ರ, ಹಾಸ್ಯ, ಪ್ರಶ್ನೋತ್ತರ ಮುಂತಾದ ವಿಭಾಗಗಳನ್ನು ಆಸಕ್ತಿಯಿಂದ ಓದಿ ಮನನ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಅದನ್ನು ರಂಗಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಪ್ರಯೋಗಿಸುತ್ತಿದ್ದ ರೀತಿ ತುಂಬಾ ಚೆಂದ. ಪ್ರಾಯಶಃ ಈ ಓದೇ ಇವರ ಅರ್ಥಗಾರಿಕೆಯ ಅಂದವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಿರಬೇಕು. ಪುರಾಣವಾಗಲೀ, ಐತಿಹಾಸಿಕವಾಗಲೀ, ಕಾಲ್ಪನಿಕವಾಗಲೀ ಪ್ರಸಂಗದ ಯಾವುದೇ ಪಾತ್ರಗಳನ್ನು ಸಮಕಾಲೀನಗೊಳಿಸಿ ಜನಮನಕ್ಕೆ ತಲುಪಿಸುವ ಕೌಶಲ್ಯ ಇದರಿಂದಲೇ ಇವರಿಗೆ ಸಿದ್ಧಿಸಿರಬೇಕು. 'ಓದದೇ ಮಲಗಿದರೆ ನನಗೆ ನಿದ್ರೆಯೇ ಬರುವುದಿಲ್ಲ' ಎಂದು ಅವರೇ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದರು.

ಹಳತು-ಹೊಸತರ ರಸಪಾಕ

ತುಳು ಪ್ರಸಂಗಗಳ ಪರಂಪರೆಯೊಂದು ಆರಂಭವಾದ ಬಳಿಕ ಪುರಾಣ ಪ್ರಸಂಗಗಳ ವೇಷಧಾರಿಗಳಾಗುವವರ ಸಂಖ್ಯೆ ವಿರಳವಾಗಿದೆ. ಹಿರಿಯ ಕಲಾವಿದರಿಗೆ ತಮ್ಮ ಅನುಭವವನ್ನು ಧಾರೆಯೆರೆಯುವ ಅವಕಾಶವಿಲ್ಲ. ಕಿರಿಯ ಕಲಾವಿದರಿಗೆ ಅನುಭವದಿಂದ ಪರಿಣತಿ ಹೊಂದುವ ಅವಕಾಶವಿಲ್ಲ. (ತುಳುಮೇಳಕ್ಕೆ ಮಾತ್ರ ಅನ್ವಯಿಸುವ ಮಾತಿದು). ಆದುದರಿಂದ ಅನೇಕ ಪ್ರಸಿದ್ಧ ವೇಷಧಾರಿಗಳ ಪಾಡು ಅಸ್ತಿಭಾರವಿಲ್ಲದ ಸೌಧದಂತಾಗಿದೆ. ಆದರೆ ಅರುವ ಕೊರಗಪ್ಪ ಶೆಟ್ಟರು ಹಳೆಯ ಮತ್ತು ಹೊಸ ಪ್ರಸಂಗಗಳೆರಡರಲ್ಲೂ ಪರಿಣತಿಯನ್ನು ಸಾಧಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಕುಂಬಳೆ ಸುಂದರ ರಾಯರ ಮಳೆಗಾಲದ ಮೇಳದಲ್ಲಿ ಇವರ ಜೊತೆ ಅನೇಕ ತಿರುಗಾಟ ಮಾಡಿದ್ದೇನೆ. ಆದುದರಿಂದ

ಇವರ ಪುರಾಣ ಪ್ರಸಂಗಗಳ ಹಲವಾರು ಪಾತ್ರಗಳನ್ನು ಹತ್ತಿರದಿಂದ ನೋಡಿದ್ದೇನೆ. ಅರುವದವರ ಕೃಷ್ಣ, ವಿಷ್ಣು, ಹನುಮಂತ, ಮನ್ಮಥ... ಮುಂತಾದ ಪಾತ್ರಗಳು ಹಾಗೂ ವಿವಿಧ ಸಾತ್ವಿಕ, ಶೃಂಗಾರ ಪಾತ್ರಗಳು ಇವರ ಅನನ್ಯ ಕಲಾಗಾರಿಕೆಗೆ ಪುರಾವೆಯನ್ನೊದಗಿಸುತ್ತವೆ. ದುಶ್ಯಾಸನ ಪಾತ್ರವಂತೂ ಅಪೂರ್ವ ಸೃಷ್ಟಿಶೀಲತೆಗೆ ಸಾಕ್ಷಿ ನೀಡಿದೆ. ಯಕ್ಷಗಾನ ಕಲಾವ್ಯವಸಾಯಿಗಳು ಪೌರಾಣಿಕ ಪ್ರಸಂಗಗಳಲ್ಲಿ ಪಾತ್ರ ನಿರ್ವಹಿಸಲು ಅಸಮರ್ಥರಾದರೆ ಅದೊಂದು ಕೊರತೆ. ಅರುವದವರು ಮೊದಲು ಪುರಾಣ ಪ್ರಸಂಗಗಳ ಸಮರ್ಥ ವೇಷಧಾರಿಯಾಗಿ ಅನಂತರ ತುಳುವಿನಲ್ಲಿ ಮಿಂಚಿದವರು. ಆದುದರಿಂದ ಎರಡೂ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ 'ಸೈ' ಅನಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಎರಡೂ ವರ್ಗದ ಪ್ರೇಕ್ಷಕರಿಗೂ ಬೇಕೆನಿಸಿದವರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಹಳತು ಹೊಸತರ ಅಪೂರ್ವ ಸಂಗಮ ಇವರ ಕಲಾಪ್ರಸ್ತುತಿಯಲ್ಲಿದೆ. ಕಥಾನಾಯಕನಾಗಿಯೂ, ಖಳನಾಯಕನಾಗಿಯೂ ತುಳು-ಕನ್ನಡ, ಪುರಾಣ-ಕಾಲ್ಪನಿಕ ಪ್ರಸಂಗಗಳಲ್ಲಿ 'ರೈಸಿ'ದ ಅರುವದವರು ವಿಶ್ವದ ಶ್ರೇಷ್ಠ ನಟರ ಸಾಲಿನಲ್ಲಿ ನಿಲ್ಲಬಲ್ಲ ಚತುರ ನಟನಾಪಟು ಎಂದರೆ ಸರ್ವಥಾ ತುಟಿ ಮೀರಿದ ಮಾತಾಗದು.

ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವ

ಅರುವದವರದ್ದು ತುಂಬಾ ಸ್ನೇಹಶೀಲ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವ. ಎಳೆಯ ಕಲಾವಿದರೊಡನೆಯೂ ದರ್ಪ ತೋರಿದವರಲ್ಲ. ಅವರಿಂದ ಸೇವೆ ಮಾಡಿಸಿದವರಲ್ಲ. ಶುದ್ಧ ಚಾರಿತ್ರ್ಯ, 'ಸುರಪಾನ', 'ಧೂಮಪಾನ' ಮುಂತಾದ ಯಾವುದೇ ದುಶ್ಚಟಗಳು ಇವರ ಬಳಿ ಸುಳಿದಿಲ್ಲ. ಒಡನಾಡಿಗಳೊಂದಿಗೆ ತುಂಬಾ ಆತ್ಮೀಯತೆಯಿಂದ ನಡೆದುಕೊಳ್ಳುವ ಇವರು ರಂಗಸ್ಥಳದ ಒಳಗೂ ಹೊರಗೂ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಅಚ್ಚುಮೆಚ್ಚಿನವರು. ಅರುವದವರ ಜೊತೆ ನಾನೂ ಅನೇಕ ವೇಷಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದೇನೆ. ಕುಣಿತದಲ್ಲಿ ನಿಪುಣರಾದ ಇವರು ಜೊತೆಪಾತ್ರಧಾರಿಯ ಆಲಸ್ಯವನ್ನು ನಿವಾಳಿಸಿಬಿಡುತ್ತಾರೆ. ತನ್ನೊಂದಿಗಿರುವ ವೇಷಗಳಿಗೆ ಸ್ಫೂರ್ತಿ, ಚೈತನ್ಯ ನೀಡುವ ವಿಲಕ್ಷಣ ಶಕ್ತಿಯೊಂದು ಅರುವರಲ್ಲಿದೆ. ಒಂದೆರಡು ಮಾತುಗಳಲ್ಲಿ ಇದಿರು ಪಾತ್ರಧಾರಿಯ ಅಂತಃಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಬಡಿದೆಬ್ಬಿಸುವ ಅರುವ ತಾನೂ ಸೋಲರು, ತನ್ನೊಂದಿಗಿರುವವರನ್ನೂ ಸೋಲಲು ಬಿಡರು. ಸಂಭಾಷಣೆಯಲ್ಲಿ ಅಗ್ರಗಣ್ಯ. ಮುಖಕ್ಕೆ ಬಣ್ಣ ಹಚ್ಚಿದಂತೆ ಕೈಗೂ ಬಣ್ಣ ಹಚ್ಚುವ ಕಲಾವಿದ. ಅಸಾಮಾನ್ಯ ನಿಷ್ಠಾವಂತ ಕಲಾವಿದ. ಬಹಳ ಬೇಗ ವೇಷಕ್ಕೆ ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳುವ 'ಅರುವ' ಪಾತ್ರ ತಾದಾತ್ಮ್ಯವನ್ನು ಹೊಂದುತ್ತಲೇ ರಂಗವೇರುತ್ತಾರೆ. ರಂಗಕ್ಕೆಂದೂ ದ್ರೋಹ ಬಗೆದವರಲ್ಲ. ಇವರ ಈ ಉತ್ತುಂಗ

ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವವೇ ಇವರನ್ನು ಎತ್ತರಕ್ಕೇರಿಸಿತು ಎಂದೇ ನನಗನಿಸುತ್ತದೆ. ದೈನ್ಯವೆಂದರೆ ಏನೆಂದೇ ಅರಿಯದ ಸ್ವಾಭಿಮಾನಿ.

ಪ್ರಸಂಗಾವಧಾನತೆ

ಒಮ್ಮೆ ಮಂಗಳೂರು ಪುರಭವನದಲ್ಲೊಂದು ಹೊಸ ತುಳು ಯಕ್ಷಗಾನ. ಅರುವದವರ ಜೊತೆ ಪಾತ್ರ ಪುಳಿಂಚರದ್ದು. ಪುಳಿಂಚರೇನೋ ಮೊದಲು ಬಂದು ಪಾತ್ರದ ಮಾಹಿತಿ ಪಡೆದುಕೊಂಡಿದ್ದರು. ಅಂದು ಯಾಕೋ 'ಅರುವ' ತುಸು ತಡವಾಗಿಯೇ ಬಂದಿದ್ದರು. [ಅರುವದವರಿಂದ ಹೀಗಾಗುವುದು ವಿರಳ] ಬಣ್ಣ ಬಳಿದು ವೇಷ ಧರಿಸುವಷ್ಟು ಹೊತ್ತು ಮಾತ್ರ ಅಲ್ಲಿತ್ತು. ಆದುದರಿಂದ ಪಾತ್ರದ ಮಾಹಿತಿ ಪಡೆಯದೆಯೇ 'ರಂಗಪ್ರವೇಶ' ಮಾಡಿದರು. ಜೊತೆಯಲ್ಲಿಯೇ ಸಖಿನೊಡನೆ ಮಾತು ಆರಂಭಿಸಿದರು. “ಯಾನ್ ಏರ್‌ಂದ್ ಗೊತ್ತುಂಡಂಬೇ?” (ನಾನ್ಯಾರು ಗೊತ್ತಾ?) “ಎನ್ನ ಪುದರ್ ದಾದಾಂದ್ ಗೊತ್ತುಂಡಾ?” (ನನ್ನ ಹೆಸರೇನು ಗೊತ್ತಾ?) “ಎನ್ನ ಅಮ್ಮೆ ಏರ್ ಗೊತ್ತುಂಡಾ?” (ನನ್ನ ತಂದೆ ಯಾರು ಗೊತ್ತಾ?) “ಎನ್ನ ಊರು ಒವುಂದು ತೆರಿವಾ?” (ನನ್ನ ಊರು ಯಾವುದು ಗೊತ್ತಾ) “ಎಂಕ್ಲ್ ಪಿದಾಡ್ದ್‌ನೆ ಓಡೆಗ್ ಗೊತ್ತುಂಡಾ” (ನಾವು ಹೊರಟದ್ದು ಎಲ್ಲಿಗೆ ಗೊತ್ತುಂಟಾ?) “ಪಿದಾಡಿನೆ ದಾಯೇಗ್‌ಂದ್ ಗೊತ್ತುಂಡಾ” (ನಾವು ಹೊರಟದ್ದು ಯಾಕೆ ಗೊತ್ತಾ?) ಮುಂತಾದ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಾ ಸಾಗಿದರು. ಪ್ರಸಂಗದ ಮಾಹಿತಿ ತಿಳಿದಿದ್ದ ಪುಳಿಂಚರು ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಸಮರ್ಪಕ ಉತ್ತರವಿತ್ತರು. ರಸಭರಿತ ಸ್ವಗತ ಸಿದ್ಧವಾಯಿತು. ಜನರಂಜನೆಯೂ ಆಯಿತು. ಅರುವದವರಿಗೆ ಪ್ರಸಂಗದ ಬಗೆಗೆ ಏನೂ ಗೊತ್ತಿರಲಿಲ್ಲವೆಂದು ಯಾರಿಗೂ ಗೊತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ!

ಯಕ್ಷಗಾನ ಕಲಾವಲಯದಲ್ಲಿ ತೀರಾ ಅಪರೂಪವಾಗಿರುವ ಉತ್ತಮ ಗುಣಗಳಿಂದ, ವಿಶಿಷ್ಟ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವದಿಂದ, ಪಾತ್ರ ನಿರ್ವಹಣೆಯಿಂದ ಸುಮಾರು ಆರು ದಶಕಗಳಿಗಿಂತಲೂ ಹೆಚ್ಚಿನ ಕಾಲ ಕಲಾಸೇವೆ ಮಾಡಿದ ಅರುವ ಕೊರಗಪ್ಪ ಶೆಟ್ಟಿ ಅವರು ಮಾದರಿ ಕಲಾವಿದ. ಇವರನ್ನು ಅನುಕರಿಸಿ ಅನೇಕ ಕಲಾವಿದರು ವಿಫಲರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಕೆಲವು ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಇವರು 'ಅರುವ ಟ್ರಸ್ಟ್' ಸ್ಥಾಪಿಸಿ ಸಮಾಜಮುಖಿಯಾಗಿಯೂ ಸತ್ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ನಡೆಸಿದ್ದಾರೆ. ಪರಿಸರಪ್ರೇಮಿಯಾಗಿ ಮಾನ್ಯರಾಗಿರುವ ಅರುವದವರು ಕಲಾಲೋಕದ ಅಮೂಲ್ಯ ಸಂಪತ್ತು. ಕಲಾಭಿಮಾನಿಗಳ ಹೃದಯದಲ್ಲಿ ಮಾಸದ ಮುದ್ರೆಯೊತ್ತಿದ ಅಸಾಧಾರಣ ಪ್ರತಿಭಾವಂತ ಕಲಾವಿದ.

ಪರಂಪರಾಗತವಾದ ಯಕ್ಷಗಾನ ಕಲೆಯಲ್ಲಿ ತನ್ನತನವನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸುವುದೇ

ಕಲಾವಿದರಿಗೊಂದು ಸವಾಲು. ಪ್ರೇಕ್ಷಕರಲ್ಲೂ ವಿಭಿನ್ನ ಅಭಿರುಚಿಯವರಿರುತ್ತಾರೆ.

ಯಾರನ್ನು ಮೆಚ್ಚಿಸಬೇಕೆಂಬುದೇ ಒಂದು ಸಮಸ್ಯೆ. ಸೃಜನಶೀಲ ಕಲಾವಿದ ತನ್ನ ಪ್ರತಿಭೆಯನ್ನು ಸಮರ್ಥವಾಗಿ ಬಳಸಿ ತನ್ನತನವನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಧಾರಾಳ ಅವಕಾಶವಿದೆ. ಕಲೆಯ ಸಂಪ್ರದಾಯ, ಮಡಿವಂತಿಕೆಯ ಬಗೆಗೆ ಯಾರೇ ಎಷ್ಟೇ ಮಾತನಾಡಿದರೂ ಇಲ್ಲಿ ಅಂತಿಮ ತೀರ್ಪುಗಾರ ಪ್ರೇಕ್ಷಕ. ಆದುದರಿಂದ ಪ್ರೇಕ್ಷಕನ ಮನಗೆದ್ದ ಕಲಾವಿದ ಇಲ್ಲಿ ಸ್ಥಾಪನೆಯಾಗುತ್ತಾನೆ. ಅರುವದವರು ಈ ವಿಭಾಗದಲ್ಲಿ ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಇವರು ಕೇವಲ ಅಗ್ಗದ ಜನಪ್ರಿಯತೆಯಿಂದ ಮಾತ್ರ ಶ್ರೇಷ್ಠ ಕಲಾವಿದನೆಂದು ಕರೆಸಿಕೊಂಡವರಲ್ಲ. ಅಂತಃಸತ್ವದಿಂದಲೂ ಶ್ರೇಷ್ಠ ಕಲಾವಿದರೇ ಆಗಿದ್ದಾರೆ. ಯಕ್ಷಗಾನ ಜನರ ನಡುವೆ ಇರುವ ತನಕ ಪ್ರೇಕ್ಷಕರ ಅಭಿರುಚಿಯನ್ನು ಅವಗಣಿಸುವಂತಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಕಲಾವಿದರು ಪರಿಶ್ರಮದಿಂದ ತಮ್ಮ ಕಲಾಸತ್ವವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಇದನ್ನು ಅರುವದವರು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಆದುದರಿಂದ ಎಂದೂ ಸೋಲರಿಯದ ಕಲಾವಿದರಾಗಿ ದೀರ್ಘಕಾಲ ರಂಗದಲ್ಲಿ ಬಾಳಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಕಾರಣದಿಂದಲೇ 'ಅರುವ'ದವರ ನಂತರ ಯಾರು? ಎಂಬ ಪ್ರಶ್ನೆ ಯಕ್ಷಗಾನ ಕಲಾರಸಿಕರನ್ನು ಕಾಡುತ್ತಲೇ ಇರುತ್ತದೆ.

ಮೂಲ : 'ರಂಗಸ್ಥಳದ ರಾಜ ಅರುವ' ಕೃತಿ

ಕರ್ನಾಟಕ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ ಬೊಕ್ಕ ಯಕ್ಷಾಂಗಣ ಮಂಗಳೂರು, ಯಕ್ಷಗಾನ ಚಿಂತನ ಮಂಥನ ಬೊಕ್ಕ ಪ್ರದರ್ಶನ ವೇದಿಕೆ ಮೊಕ್ಲೆನ ಸೇರಿಗೆಡ್ ಭಾಸ್ಕರ ರೈ ಕುಕ್ಕುವಳ್ಳಿ ಮೆರೆನ ಸಿಯನ–ಚೀಪೆ ಕೋಪೆದ ಪಾಕ ಪದೊಕುಲು ಪನ್ಪುನ ಕವನ ಸಂಕಲನ ಅನಾವರಣ ಬೊಕ್ಕ ತುಳು ಆಟೊ: ಪ್ರಸಂಗ ಬೊಕ್ಕ ಪ್ರಯೋಗ ಪನ್ಪಿನ ವಿಚಾರಗೋಷ್ಠಿ ನಡತ್ತ್‌ಂಡ್. ಅಕಾಡೆಮಿದ ಮಾಜಿ ಗುರ್ಕಾರೆರಾಯಿನ ಎ.ಸಿ. ಭಂಡಾರಿ, ಹಿರಿಯ ವಿದ್ವಾಂಸೆ ಪ್ರೊ. ಎ.ವಿ. ನಾವಡೆರ್ ಪಾಲ್ ಪಡೆಯೆರ್.

ತುಲಿಪು

ಐ. ಗೋವಿಂದ ಭಂಡಾರಿ ಕಾರ್ಲ

೧. ಪಾಡ್ದನ

'ಪಾಡ್ದ್ನ' (ಪಾಡ್ದ್‌ನ) ಸಬ್ದನೇ ಪಾಡ್ದನ ಆತ್‌ಂಡ್. ಪಂಡ ಹಾಡಿದ ಅತ್ತುಡ SANG ಪನ್ಪಿ ಅರ್ತೊಲು ಪಾಡ್ದ್ನ ಪಾಟ್‌ಪಂಡ ಹಾಡಿದ ಹಾಡು ಪಾಟ್ ಪಂಡ ಹಾಡು ಅತ್ತ್ಂಡ Song ಒಂಜಿ ಪಾಟ್ ಪಾಡ್ ಪಂಡ ಒಂದು ಹಾಡು ಹಾಡು ಅತ್ತುಡ Sing A Song. ಇಂಬನ ಪಾಟ್ ಸುರು ಆಂಡ್, ಆಯನ ಅವ್ವೇ ಪಾಟ್, ಅವ್ವೇ ಪಾಡ್ ಪನ್ಪಿನ ಪಾತೆರೊಲು ತುಲು ಬಾಸೆಡ್ ಪನ್ಪುನ ಉಂಡು. ಅದೇ ಹಾಡು ಅದೇ ರಾಗ ಪನ್ಪಿನಲೆಕೊ.

ಕನ್ನಡ ಬಾಸೆಡ್ ಒಂದು ಹಾಡು ಹಾಡು ಪಂಡೆರ್‌ಡ, ತೆಲುಗುಡು ಒಕ ಪಾಟ ಪಾಡ, ಮಲಯಾಲ ಬಾಸೆಡ್ ಒರು ಪಾಟು ಪಾಟ್ಟು, ತಮಿಳುಡು ಒರು ಪಾಟ್‌ಪಾಡ್ ಪನ್ಪೆರ್ ಅಂಚೆನೆ ತುಲು ಬಾಸೆಡ್ ಒಂಜಿ ಪಾಡ್ ಪಂದ್ ಆಪುಂಡು. ಇತ್ತೆ ಒಂಜಿ ತುಲು ಸಿನೆಮಾದ ಪಾಟ್ ಕೇನ್ಲೆ ಪಾಟ್ ಪಾಡ್ದ್ನಾರ್ ಡಾಕ್ಟರ್ ಪಿ.ಬಿ. ಶ್ರೀನಿವಾಸ್ ಸಿನೆಮಾದ ಪುದರ್ 'ಕೋಟಿ ಚೆನ್ನಯ' ಮುಲ್ಪ

ಪಾಟ್ ಪಂತಿನಾರ್ ಪಂದ್ ಪನ್ಪುನು ತಪ್ಪು ಪಾಟ್‌ಪಾಡ್ನಾರ್ ಇಜ್ಜಾ ಪಾಡ್ನಾರ್ ಪಂದ್ ಆವೊಡು ಹಾಡು ಹೇಳಿದವರು ಎಂದಾಗದೆ ಹಾಡು ಹಾಡಿದವರು ಎಂದಾಗುತ್ತದೆ.

ಪಾಡ್ದನ ಪಂಡ ಬಜೀ ಬೂತೊಲೆ ಬೀರ (ಚರಿತ್ರೆ), ಸಂಧಿ (ಅಧ್ಯಾಯ)ಲೆಗ್ ಸಂಬಂಧ ಪಟ್ಟಿನವು ಅತ್ತ್. ಅವು ಬೂತೊಲೆಗ್ ಸಂಬಂಧ ಪಟ್ಟಿನ ಬೀರ, ಸಂದಿ ಪನ್ಪಿನ ಪಾಟ್ ಆದಿಪ್ಪು, ಬೆನ್ನಿ, ಬೇಲೆದ ಪಾಟ್ ಆದಿಪ್ಪು, ಬೂಮಿ ಅಪ್ಪೆನ ನಿಸರ್ಗದ ಪಾಟ್ ಆದಿಪ್ಪು. ರಾಜೆರೆಗ್ ಸಂಬಂಧ ಪಟ್ಟಿನವು ಆದಿಪ್ಪು. ಅವು ಪಾಡ್ದ್ನ ಪಾಟ್ ಪಂಡ ಹಾಡಿದ ಹಾಡು. ಅಂಚೆನೆ ಬೀರ ಸಂದಿ ಪಂಡ ಬಜೀ ಬೂತೊಲೆನ ಕತೆಕ್ಕ್ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟಿನವು ಅತ್ತ್ ಬೀರ ಸಂದಿ ಪಂಡ ಒವ್ವೇ ಇಸಯೊದ ಕತೆ ಇತಿಹಾಸ ಕೂರ್ಪಿನವು ಉಂದು ಕತೆ ಚರಿತ್ರೆಗ್ ಸಮಾನವಾಯಿನ ತುಲು ಬಾಸೆ ಸಬ್ದೊಲು ಆತೆ.

ತುಲು ಬಾಸೆಡ್ 'ಪಾಡ್' ಪನ್ಪಿನ ಸಬ್ದೊನು ಕೊಡಿ ಕಡೆಲಾ ಗಲಸುನ ತೋಜುಂಡು. ಬೇತೆ ಬೇತೆ ಅರ್ತಲಾ ನಂಕ್ ತಿಕ್ಕುಂಡು. "ಆಯನ ಪಾಡ್ ಏರೆಗ್ಲಾ ಬೊಡ್ಚಿ". ಮುಲ್ಪ ಪಾಡ್ ಪಂಡ ಬದ್ಕ್, ಬದುಕು ಲೈಫ್ ಪಂದ್ ಆಪುಂಡು. ಗಂಜಿ ಪಾಡ್, ನೀರ್ ಪಾಡ್, ತಿರ್ತ್‌ಪಾಡ್, ಕಂಡೊಗು ಗೊಬ್ಬರ ಪಾಡ್... ಇಂಚ ಕೊಡಿಕಡೆಲಾ ಪಾಡ್ ಪಂಡ ಕೆಳಗೆ ಹಾಕು ಪನ್ಪಿ ಅರ್ತ ಆದುಂಡು.

ಆಯೆ ಬೇಲೆ ದಾಂತೆ ಲಾಲಿ ಪಾಡೊಂದು ಉಲ್ಲೆ ಮುಲ್ಪ ಲಾಲಿ ಪಾಡುನು ಪಂಡ ಅಂಚಿಡ್ದ್ ಇಂಚಿ, ಇಂಚಿಡ್ದ್ ಅಂಚಿ ತಿರ್ಗುನು ಊರೂರು ಲಾಲಿ ಪಾಡೊಂದು ಉಲ್ಲೆ, ಊರೂರುಗು ಪೋಪುನು, ಬರ್ಪುನು ಅಂಚೆನೆ "ಲೇಲೇ ಪಾಡುನು" ಪಂಡ, ಉರುಂಟುಗು ಸುತ್ತು ಬತ್ತ್, ಪಾಟ್ ಪಾಡ್ನ. ಅತ್ತುಡ ಬಲಿ ಬರ್ಪುನು ಬಲಿ ಬರೊಂದು ಪಾಟ್ ಪಾಡುನು, ಪಾಟ್ ಪಾಡ್ದ್ ಸುತ್ತ ನಲಿಪುನು, "ಲೇಲೇ ಪಾಡುಗ" ಪಂಡ ಸುತ್ತುವರಿದು ಪ್ರದಕ್ಷಿಣೆ ಮಾಡುತ್ತಾ ತುಂಬಾ ಜನ ಸೇರಿ ಹಾಡು ಹಾಡುತ್ತಾ ನಲಿಯುತ್ತಾ ಗಮ್ಮತ್ತು ಮಾಡುವುದು. ಲೇಲೇ ಪಂಡ ಸುತ್ತುನು. ಪಾಡುನು ಪಂಡ ಪಾಟ್. ಪಾಡ್ದ್ ಸುತ್ತೊಂದು ನಲಿಪುನು.

ಡೆನ್ನ ಡೆನ್ನಾನ ಈ ತುಲು ಸಬ್ದೊಗು ಇಂಚಿನನೇ ಪನ್ಪಿ ಅರ್ತ ಇಜ್ಜಿ. ಆ ಕಾಲೊಡು ಪಾಟ್ ಪಾಡ್ನಗ ಇತ್ತೆದಲೆಕೊ ಸಂಗೀತ(Musical instrument) ದ ಒವ್ವೇ ಅತರ್ ಇತ್ತಿಜಿ. ಪಾಟ್ ಪಾಡರೆ ಸುರು ಮಲ್ಪುನಗ, ಬಾಯಿಡೇ ರಾಗೊಡು ಡನ್ ಡನ್ ಸಬ್ದೊಲೆನ್ ಕಂತುದು ಪಾಟುನ್ ಪಾಡುವೆರ್. ಗಡಿಯಾರದ ಗಂಟೆ ಡಣ ಡಣ ಆಯಿಲೆಕೊ, ಡನ್ ಡನ್ ಅಕ್ಷರದ ಸಬ್ದೊ ದಿಂಜ ದೂರ ಕೇಂದ್ ಬರ್ಪುಂಡು. ಬೇತೆ ಅಕ್ಷರೊಲೆನ್ ಗಲಸ್ಂಡ ಆ ಸಬ್ದೊ ಆತ್ ದೂರ ಕೇನುಜಿ. ಡಂ ಡಂ, ಕದೊನಿದ ಸಬ್ದೊ, ಡಮ್ಮ ಬೂರುನ ಸಬ್ದೊ,

ಡಂಗುರ ಡೋಲ್ ಸಬ್ದೊ ಇಂಚ 'ಡ' ಅಕ್ಷರೊನು ಪ್ರಯೋಗ ಮಲ್ತೆರ್. ಅಂಚೆನೆ ಕಂಚಿದ ಪಾತ್ರೆ ಬೂರುನಗ ಡನ ಡನ ಡನಾಲ್ ಸಬ್ದೊ ಕೇನುಂಡು. ಡನ ಡನ ಸಬ್ದೊನು ಡೆನ ಡೆನ ಡೆನ್ನಾನ ಪಂದ್ ಪನೊಂದು ಬತ್ತೆರ್. ಬೊಕ್ಕದ ಕಾಲೊಡು ಪಾಟ್ ಪಾಡರೆ ರಾಗೊಗು ಬೋಡಾಯಿನ ಅತರ್ ಬತ್ತ್ಂಡಲಾ, ಮೂಲದ ಬಾಯಿಡ್ ಬರೊಂದು ಇತ್ತಿನ ಡನ ಡನ ಡೆನ್ನಾನ ಡೆನ್ನಾನ ಅಕ್ಷರೊಲು ಸಬ್ದೊ ಆದ್ ಒರಿಂಡ್.

ಪಾಡ್ದ್ನ (ಹಾಡಿದ)ಸಬ್ದೊನು ಪಾಡ್ದನ, ಪಾರ್ದನ ಪನ್ಪಿ ಉಚ್ಚಾರೊಡು ಲೆತ್ತೊಂದು ಬತ್ತೆರ್. ನನಾತ್ ಉಲಾಯಿ ಪೋದು ನಾಡ್ಂಡ 'ಪಾಡ್ದನ'? ಪನ್ಪುನ ಸಬ್ದೊ ಪ್ರಶ್ನಾರ್ಥಕ ಪದ ಪಂದ್ ಪನ್ಪುಂಡು. ಹಾಡಿದ್ದೀಯಾ? ಪನ್ಪಿ ಅರ್ತ ಆಪುಂಡು. ಅಂಚಾದ್ ಪಾಡ್ದನ, ಪಾರ್ದನ ಸಬ್ದೊಲು ಉಚ್ಚಾರೊಡು ತಪ್ಪು ಆಯಿಲೆಕೊ ತೋಜುಂಡು 'ಪಾಡ್ದ್ನ' (ಪಾಡ್ನ, ಪಾಡ್ದ್ನ-ಹಾಡಿದ) ಸಬ್ದೊನೇ ಸರಿ ಆದುಂಡು. ಪಾಡ್ದ್ನ, ಪಾಡ್ನ, ಪಾಡ್ದ್ನ ಪಾಟ್ ಪಂಡ ಹಾಡಿದ ಹಾಡುಪಾಡ್ದ್ನ (ಹಾಡಿದ) ಸಬ್ದೊನು ಪಾಡ್ದನ, ಪಾರ್ದನ ಪನ್ಪಿ ಉಚ್ಚಾರೊಡು ಲೆತೊಂದು ಬತ್ತೆರ್.

೨. ಕಪ್ಪಲ್

'ಕಪ್ಪೆ' ಬೊಕ್ಕ 'ಅಲ' ಪನ್ಪಿ ರಡ್ಡ್ ಸಬ್ದೊಲು ಸೇರ್ದ್ 'ಕಪ್ಪಲ್' ಪನ್ಪುನ ಒಂಜಿ ಪದೊ ತುಲು ಬಾಸೆಡ್ ಉತ್ಪತ್ತಿ ಆತುಂಡು. ಮುಲ್ಪ ಅಲ ಪಂಡ ನೀರ್. ತುಲುನಾಡ್ಡ್ ಈ ಸಬ್ದೊ ಎಂಚ ಪುಟ್ಟುಂಡು ಪಂದ್ ನಾಡಿಯರೆ ಪೋಂಡ

ನಮೊ ದಿಂಜ ದಿಂಜ ಬಾರಿ ಪಿರಾವುಗು ಪೋವೊಡಾಪುಂಡು. ಆ ಕಾಲೊಡು ಮೂಲ ತುಲು ಕಾಡುಡ್ ಬಾರಿ ಬರ್ಸ ಬೊಲ್ಲ ಮಾಮುಲು ಆದಿತ್ತುಂಡು. ಗುರಿ ತಗ್ಗ್ ಜಾಗೆಲು ಮಾತೊ ಮಾರ್, ಪಟ್ಲ, ಜಾಗೆಡ್ ಮುರ್ಕುದು ಇತ್ತುಂಡು. ಮುಲ್ಪದ ಮೂಲ ನಿವಾಸಿಲು ಎತ್ತರದ ಪ್ರದೇಸೊಡು ವಾಸ ಮಲ್ತೊಂದು ಇತ್ತೆರ್. ಅಪಗ ಉಗ್ಗೆಲ್, ಗೂವೆಲ್ ಇತ್ತಿಜಿ ತಿರ್ತ ಪಟ್ಲ ಜಾಗೆಡ್ದ್ ಮಿತ್ತ್ ನೀರ್ ತುಂಬೊಂದು ಕನೊಂದು ಇತ್ತೆರ್. ಕಂತಿನ ನೀರ್ನ್ ದಿಂಜವರೆ ಮಲ್ಲ ಮನ್ನದ ಅತರುಲು ಇಜ್ಜಾಂಡ್. ಮಿತ್ತ್ ತಿರ್ತ್ ಪೋಪುನನೇ ಬಾರಿ ಬಜದ ಬೇಲೆ ಆದಿಪ್ಪುಂಡು.

ಈ ಇಂಚ ಬಜೊಡು ಉಪ್ಪುನಗ ಒಂಜಿ ಮಲ್ಲ ನೀರ್ ದಿಂಜವುನ ಅತರ್ ಒಂಜಿ ತಯಾರ್ ಮಲ್ಪರೆ ದುಂಬು ಬರ್ಪೆರ್. ವಾ ರೂಪೊಡು ತಯಾರ್ ಮಲ್ಪುನ ಪಂದ್ ತರೆ ಕಿರ್ಬೊಂದು ಉಪ್ಪುನಗ ಅಕ್ಲೆಗ್ ತೋಜುಂಡು ಬೂಮಿ ಅಪ್ಪೆ ನೆಲ ಮನ್ನುಡು ತೋಡುದಿನ ಕುಳಿ, ಗುರಿ, ಗುಂಡಿ ಅತ್ತುಡ ಪಿಟ್. ಮರಿಯಾಲೊಡು ಕೊಡಿಕಡೆಲಾ ನೆಕ್ಲೆಡ್ ನೀರ್ ದಿಂಜಿದಿನ ತೂಪೆರ್ ಕರ ಬಿಸಿಲೆ ಕಡ್ಯ ಮಲ್ತಿ ಲೆಕೊನೆ ದೋಲೆ ಬಂಜಿದ ಎತ್ತರದ ಅಗೆಲದ ಮನ್ನದ ಅತರ್ ತಯಾರ್ ಆಪುಂಡು. ಈ ಗುರಿ ರೂಪದ ಈ ಅತರುನು ಇಲ್ಲ್‌ದ ಕೈತಾಲ್‌ಡ್ ದಂಡೆ ಗೋಡೆಗ್ ಒರಗದ್ ಮನ್ನ್ ಮೆತ್ತದ್ ಗಟ್ಟಿ ಮಲ್ತ್ ಉಂತಬೆರ್. ಮಾರ್, ಪಟ್ಲ, ಕೊಳ ಜಾಗುಲೆಡ್ದ್ ನೀರ್ ಕಂತ್‌ದ್ ದಿಂಜಬೆರ್. ಬೋಡಿಲೆಕೊ ಗಲಸುವೆರ್.

ಕುಳಿ ರೂಪದ ಈ ಮಲ್ಲ ಅತರ್‌ಡ್ ಕಪ್ಪೆಲು ವಾಸ ಮಲ್ಪುನ ತೂಪೆರ್. ಕಪ್ಪೆ ಅಲ, ಕಪ್ಪೆಲ ಪಂಡೆರ್ ಉಂದೆ ಸಬ್ದೊನು ಕಡೆಕ್ ಎಲ್ಯ ಮಲ್ತ್ 'ಕಪ್ಪಲ್' "ಪಂದ್ ಲೆತ್ತೊಂದು ಬತ್ತೆರ್. ಇತ್ತೆಲಾ ಕಪ್ಪಲ್ಡ್ ನೀರ್ ಇತ್ತುಂಡ ಕಪ್ಪೆಲು ಉಪ್ಪುವ ತುಲುಕಾಡ್ ಪೋದು ತುಲುನಾಡ್ ಆಯಿ ಬೊಕ್ಕ ತಗ್ಗ್‌ದ ಪಟ್ಲ, ಕೊಳ ಬೂಮಿಡ್ ಉಗ್ಗೆಲ್ ತೋಡುವೆರ್ ಎತ್ತರದ ಬೂಮಿಡ್ ಗುವೆಲ್ ತೋಡುವೆರ್. ನೀರ್ ದಿಂಜವುನ ಕಪ್ಪಲ್‌ಡ್ ಬಾರ್ ನನೆಪರೆ ಪಾಡುವೆರ್ ಕೈಕಂಜಿಲೆಗ್ ಅರ್ಕಂಜಿ ದಿಂಜಬೆರ್. ಬಾರ್ದ ಕಪ್ಪಲ್, ಅರ್ಕಂಜಿದ ಕಪ್ಪಲ್ ಪಂದ್ ಲೆತೊಂದು ಬತ್ತೆರ್. ಕಪ್ಪಲ್ ಪುಟ್ಟಿನವು ನೀರ್ಗ್.

ಪೂರ ದ್ರಾವಿಡ ಬಾಸೆಡ್ಲಾ 'ಕಪ್ಪಲ್' ಪನ್ಪುನ ಸಬ್ದೊನು ಗಲಸುಬೆರ್ ಆಂಡ ಈ ಪದೊತ್ತ ಮೂಲ ತುಲು ಬಾಸೆ ಆದುಂಡು. ಬೊಕ್ಕದ ಕಾಲೊಡು ಓಡೊಗು ಕಪ್ಪಾಲ್ ಪಂದ್ ಲೆತ್ತೆರ್. ಓಡದ ಅಗೆಲದ ಎತ್ತರದ ದಿಂಜ ಪತ್ತುನ ಜಾಗೆಗ್ ಕಪ್ಪಾಲ್ ಪಂಡೆರ್. ಓಡ ಕಪ್ಪೆದ ಲೆಕೊ ನೀರ್ಡ್ ಮೀಂದುನ ತೇಲುನ ತೂಯೆರ್ ಕಪ್ಪಲ್‌ಡ್ ದಿಂಜ ನೀರ್ ದಿಂಜುಂಡು ಕಪ್ಪೆ ಮೀಂದುಂಡು. ಅಂಚೆನೆ ಕಡಲ್‌ದ್ ದಿಂಜ ನೀರ್ ಉಂಡು. ಓಡ ಕಪ್ಪೆದಲೆಕೊ ಮೀಂದುಂಡು.

೩. ಕಾಲ

ತುಲು ಬಾಸೆಡ್ ರಡ್ಡೇ ಕಾಲ ಪನ್ಪೆರ್. ಅವು ಅರಗಲ ಬೊಕ್ಕ ಮರಿಯಲ ಮುಲ್ಪ ಕಾಲ ಪಂಡ ಕನ್ನಡ ಬಾಸೆಡ್ ಪನ್ಪಿಲೆಕೊ ಸೆಕೆಗಾಲ, ಮಳೆಗಾಲ, ಚಳಿಗಾಲ ಪಂದ್ ಅತ್ತ್ ದಾಯೆ ಪಂಡ ಆ ಕಾಲೊಡು ಮೂಲು ಬರ್ಸ ಬರ್‍ರ್ಗ್ ಆ ಕಾಲ ಈ ಕಾಲ ಪಂದ್ ಇತ್ತಿಜಿ ವರ್ಸದ 7–8 ತಿಂಗೊಲುಲಾ ಬರ್ಸ ಬೂರೊಂದು ಇತ್ತ್‌ಂಡ್ 3–4 ತಿಂಗೊಲು ಕಡೆಕ್ಕ್ ಬರ್ಸ ಕಮ್ಮಿ ಆವೊಂದು ಇತ್ತಂಡ್.

“ಮರಿಯಲ” ಸಬ್ದೊಡು “ಮಾರ್” ಬೊಕ್ಕ “ಅಲ” ಪನ್ಪಿ ರಡ್ಡ್ ಸಬ್ದೊಲು ಸೇರ್ದ್ ಉಂಡು ಮಾರ್ ಪಂಡ ಮನ್ನ್, ನೀರ್, ಕಜವು, ಇರೆ, ಕಸ, ಕಡ್ಡಿ, ಕುರೆ ಇಂಚ ಮಾತ ಒಟ್ಟಾದ್ ಸೇರ್ದಿನ ಜಾಗ್ ಕೆಸರ್ದ್, ಮಡ್ಡ್, ಮಡ್ಡಿದ ಪ್ರದೇಶ, ಉದಾರ್ಮೆಗ್ ಅರ್ಕಂಜಿದ ಮಾರ್ ಪಂದ್ ಪನ್ಪ ಕುರ್ತೆಲ್ ಜಾಗ ಬೊಕ್ಕದ ಕಾಲೊಡು ಈ ಪ್ರದೇಸೊನು ಕನ್ನಡ ಬಾಸೆಡ್ ‘ಕೊಳ’ ಪಂತೆರ್. ಪಂಡ ಕೊಳಕು ಪ್ರದೇಶ ಉಂದೇ “ಮಾರ್” ಜಾಗೆನ್ ಮೂಲ ತುಲುವೆರ್ ‘ಪಟ್ಲ’ ಪಂದ್ಲಾ ಪುದರ್ ದೀತೆರ್ ಪಟ್ಟ್‌ದ ಅಲ(ನೀರ್)ನೇ ಪಟ್ಲ ಪಂತೆರ್. ತೆಲುಪುಡು ಇತ್ತಿನ ಅಲತ್ತ ಪಟ್ಟ್‌ನ್ “ಪಲ್ಲ” ಪಂತೆರ್ ಉಂದೇ ಪಲ್ಲೊಲು ಒರ್ಮೆಲಾ ಕೊಡಿ ಕಡೆಲಾ ತೋಜಿಂಡ ಅವೆನ್ “ಪಟ್ಟ” ಪಂತೆರ್. ಉದಾರ್ಮೆಗ್ ತಬುರ್ದ(ಉರಿತ್ತ) ಪಟ್ಟ್.

ಮಾರ್ ಪಂಡ ಪಟ್ಲ, ಕೊಳ ಅಪುಂಡು, ಆಲ ಪಂಡ ನೀರ್ ಮಾರ್, ಅಲ, ಪದೊಕುಲೆನ್ ಸೇರ್ಸಾದ್ ಮಾರ್ ಅಲ ಪಂಡೆರ್. ತುಲು ಬಾಸೆಡ್ ಸಬ್ದೊಲೆನ ಕಡೆಟ್ಟ್ 'ಗೆ', 'ಯ' ಅಕ್ಷರೊಲೆನ್ ಸೇರಾವುನ ಉಂಡು. ಉದಾ:

ಓಲು-ಓಲುಗೆ, ಓಲು-ಓಲುಯ ಇಂಚ ಅಂಚೆನೆ ಮುಲ್ಪ ಮಾರ್-ಮಾರ್‌ಯ ಪಂತೆರ್. ಕಡೆಕ್ ಮಾರ್+ಅಲ 'ಮರಿಯಲ' ಆತ್ಂಡ್.

ಒಡೆ ಮುಟ್ಟ ಮಾರ್‌ಡ್ ಆಲ ನೀರ್ ತೋಜುಂಡಾ ಆ ಕಾಲನೇ ಮಾರ್ ಅಲ, ಮರಿಯಲ. ಮಾರ್‌ದ ಜಾಗೆದ ನೀರ್ ಆಜಿದ್, ಆರ್‌ದ್, ನುಂಗುದು ಪೋಪುಂಡಾ ಆ ಕಾಲನೇ ಅರಗಲ ಅರೆಗಲ.

'ಅರಗಲ' ಸಬ್ದೊಡು 'ಆರಗ್' ಬೊಕ್ಕ 'ಅಲ' ಪನ್ಪುನ ರಡ್ಡ್ ಪದೊಕುಲು ತೋಜುಂಡು. ಅರಗ್ ಪಂಡ ಜೀರ್ನ, ಕರವುನು, ಆಜುನು, ಆರ್ದ್ ಪೋಪುನು, ಕಾಲಿ ಆದ್ ಪೋಪುನು, ಪನ್ಪಿನ ಅರ್ತೊಲು ಪಂಡ ಮಾರ್ ಜಾಗೆದ ಅಲನೀರ್ ನುಂಗುದು ಮನ್ನ್ ಗಟ್ಟಿ ಆದ್ ಬಲಕ್ಕ ಬಲಕ್ಕ ಲಕ್ಕರೆ ಸುರು ಆಪುಂಡು. ನೀರ್ದ ಪಸನೆ ಇಪ್ಪುಜಿ. ಅವ್ವೇ ಅರಗಲ. ಬರ್ಸ ಬರಿಯರೆ ಸುರು ಆಯಿ ಬೊಕ್ಕ, ಮಾರ್‌ಡ್ ನೀರ್ ಪತ್ತಿ ಬೊಕ್ಕ, ದಿಂಜಿ ಬೊಕ್ಕ ಮರಿಯಲ ಸುರು ಆಪುಂಡು.

ಮೂಲ ತುಲುವ ನಿವಾಸಿಲು ತುಲುಕಾಡ್ಡ್ ವಾಸ ಮಲ್ತೊಂದು ಇಪ್ಪುನಗನೇ ಈ ಮರಿಯಲ - ಅರಗಲ ಪನ್ಪಿನ ಪುದರ್ ದೀತೆರ್. ನಮ ಇತ್ತೆ ಕೊಳಕ್ಕೆ ಕಂಡ ಪನ್ಪುನವು ಒಂಜಿ ಕಾಲೊಡು 'ಮಾರ್' ಪ್ರದೇಸನೇ ಆದ್ ಇತ್ತ್ಂಡ್. ಅವ್ವೇ ಪುದರ್ ಇತ್ತೆಲಾ ಕೆಲವು ಕರೆಕ್ಕ್, ಊರುಗು, ಕಂಡೊಗು ಉಂಡು, ಪೊಸ ಮಾರ್, ಮಾರ್‌ನಾಡ್, ಐಟ್ಟೆ ಮಾರ್ ಪುದರೇ ಕಟ್ಟೆಮಾರ್, ಪಲ್ಲಮಾರ್, ಪಲಿಮಾರ್, ಭಂಡಾರಿ ಮಾರ್, ಕೊಲ್ಲಿಮಾರ್, ಕೋಡಿಮಾರ್ ಇಂಚ ಇಂಚ.

ಮಾರ್ ಪ್ರದೇಸೊಲು ಮಾತೊ ತಗ್ಗುಡು ಉಪ್ಪುನವು. ಆ ಕಾಲೊಡು ಸರಿ ಆಯಿನ ತೋಡು ದಾಂತೆ ನೀರ್ ಉಂತುದು ದಿಂಜಿದ್ ನಿಲಿಕೆ ಆಯಿ ಬೊಕ್ಕ ತಗ್ಗ್ ಜಾಗ ನಾಡೊಂದು ನಾಡೊಂದು ಜತ್ತೊಂದು ಕಡಲ್ ಸೇರೊಂದು ಇತ್ತಿನ ಕಾಲ ಅವು ಆದಿತ್ತಂಡ್. ಮಾರ್ ಜಾಗೆಡ್ ಮೂಲ ನಿವಾಸಿಲು ಬರ್ಸ ಕಮ್ಮಿ ಆಯಿ ಬೊಕ್ಕ, ಮಾರ್ ಜಾಗೆಡ್ ಅಮರೆ ದೀದ್ ಒಂಜಿ ಬುಲೆ ದೆತ್ತೊಂದು ಇತ್ತೆರ್. ಅಮರೆ ಪಂಡ ಶಾಶ್ವತ ಪುನಿ ಅತ್ತ್.

ಅವೆನ್ ಬೊಲ್ಲ, ಮರಪ್ಪುನ ಬೇಲೆ ಮಲ್ಪುಂಡ್. ಅಪಗ ಅಮರೆ ಮರೆ ಆವೊಂದು ಇತ್ತ್ಂಡ್. ಅವ್ವೇ ಅಮರೆ "ಮಾರ್" ಸಬ್ದೊಡು ಪುಟ್ಟಿನವೇ ಅಮರ, ತಿಮರೆ, ತಿಮಾರ್, ತುಲು ಸಬ್ದೊಲು. ಮೂಲ ತುಲುವೆರ್ ತಗ್ಗುದ ಪಂಡ ಮಾರ್ ಜಾಗೆದ ಮಿತ್ತ ಪ್ರದೇಸೊನು "ಕುಮೆರ್" ಪಂತೆರ್. ಈ ಕುಮೇರ್ ಪದೊಟ್ಟು ಕುತ್ತ, (ಎಪ್ಪರ) ಮನ್ನ್, ಬೊಕ್ಕ ಏರೊಡು (ಹತ್ತಬೇಕು) ಸಬ್ದೊಲೆನ್

ಜೋಡಿಸದೆರ್. ತುಲುನಾಡ್ಗ್ ಪಾಂಡ್ಯೆರೆನಕುಲು ಬರ್ಪೆರ್. ಅಕುಲು ಮಾರ್, ಪಟ್ಲ ಪ್ರದೇಸೊನು 'ಕೊಳ' ಪಂದ್ ಕನ್ನಡ ಬಾಸೆಡ್ ಲೆತ್ತೆರ್. ಅವ್ವೇ ಮಾತ ಕೊಳ ಪ್ರದೇಸೊಡು ತೋಡು ಮಲ್ತ್ ಪಟ್ಲದ ನೀರ್ನ್ ತೋಡುಗು ಜಪುಡದ್ 'ಕೊಳ'ಕ್ಕೆ ಕಂಡೊಲೆನ್ ಮಲ್ತೆರ್, ಬಯಲ್ಲ್‌ಲೆಕೊ ತೋಜಿ ಬತ್ತ್ಂಡ್. ಬಯಲು ಪದನೇ 'ಬೈಲ್' ಆಂಡ್. ಮೂಲ ನಿವಾಸಿಲು ಲೆಯಿದಿನ ಕುಮೇರ್ ಜಾಗೆಡ್ ಮೆಟ್ಟಿಲುಲೆಕ ಕಂಡೊಲೆನ್ ಕಡ್ತ್ ಮಲ್ತೆರ್.

'ಮಜಲ್' ಕಂಡ ಪಂಡೆರ್. ಐಡ್ದ್ ಮಿತ್ತ್ ಬೆಟ್ಟದ ಜಾಗೆ ಪಂದ್ ಕಂಡ ಮಲ್ತ್ "ಬೊಟ್ಟು" ಕಂಡ ಪಂದ್ ಲೆತ್ತೆರ್. ಆನಿದ ಕುಮೇರ್ದ ಜಾಗೆಡ್ ಮಜಿಲ್, ಬೊಟ್ಟು ಕಂಡೊಲೆನ್ ಮಲ್ತ್ ಕುತ್ತ ಕೊಡಿಟ್ ಒರಿನ ಜಾಗೆನ್ ಇತ್ತೆ ಕುಮೇರ್, ಕುಮ್ಕಿ ಪಂದ್ ತುಲುವೆರ್ ಲೆತ್ತೊಂದು ಉಲ್ಲೆರ್.

೪. ಪನೊಲಿ

ತುಲು ಬಾಸೆದ 'ಪನೊಲಿ' ಪನ್ಪಿ ಪದೊಟ್ಟು 'ಪನಿ' ಬೊಕ್ಕ 'ಒಲಿ' ಪನ್ಪುನ ರಡ್ಡ್ ಸಬ್ದೊಲು ಸೇರ್ದ್ ಉಂಡು. ಪನಿ ಪಂಡ ಬರ್ಸದ ಪನಿ, ಮೈಂದ್‌ದ ಪನಿ, ನೀರ್ದ ಪನಿ. ಒಟ್ಟಾರೆ ಪನ್ಪುನ ಪಂಡ ಅವು ನೀರ್. ಒಲಿ ಪಂಡ

ಅವು ಪನೊಲಿ ಮರತ್ತ ಮಡಲ್ (ಗರಿ ಸೋಗೆ). ಒಂಜಿ ಕಾಲೊಡು ನಮನ ಪಿರಾಕುದಕುಲು ಪನೊಲಿ ಮರತ್ತ ಒಲಿ ಮಡಲ್ದ ಗುಡ್ಸಿಲ್ಡ್ ವಾಸ ಮಲ್ತೊಂದು ಇತ್ತೆರ್. ಬರ್ಸ, ಗಾಳಿ, ಚಳಿ, ದೊಂಬು, ಮೈಂದುಗು ಈ ಮರತ್ತ ಒಲಿತ್ತ ಇಲ್ಲ್‌ಡ್ ಬದುಕೊಂದು ಇತ್ತೆರ್. ಈ ಮರಕ್ಕ್ ನೀರ್ ಪಂಡ ಬಾರಿ ಮೋಕೆ. ನೀರ್ ಇತ್ತಿನಲ್ಪ ಪನೊಲಿ ಮರ ಬೇಗ ಕೊಡ್ಡಿದ್ ಬುಲೆವುಂಡು. ಬರ್ಸೊನು ಮರ್ಲ್ ಮಲ್ತ್ ಒಯಿಪುನ ಸಕ್ತಿ ನೆಕ್ಕುಂಡು. ಆ ಬಾರಿ ಪಿರಾಕ್ದ ಕಾಲೊಡು ತುಲುನಾಡೊರ್ಮೆ ಕೊಡಿ ಕಡೆಲಾ ಪನೊಲಿ ಮರೊಕ್ಕುಲು ದಪ್ಪೊಡು ತೋಜೊಂದು ಇತ್ತುಂಡು. ಅಂಚೆನೆ ಬಾರಿ ಬರ್ಸ ಬೂರೊಂದು ಇತ್ತುಂಡು.

ಆ ಕಾಲೊಡು ಇತ್ತೆದಲೆಕೋ ಕೊಳಕ್ಕೆ, ಮಜಲ್, ಬೊಟ್ಟು ಪನ್ಪಿ ಕಂಡೊಲು ಇತ್ತಿಜಿ. ಎಚ್ಚ ಜಾಗೊಲು ಮಾತೊ ಮಾರ್, ಪಟ್ಲ, ಕೊಳ ಪನ್ಪಿ ಪುದರ್ಡ್ ಲೆತೊಂದು ಇತ್ತೆರ್. ಪಂಡ ನೀರ್ದ ಜಾಗೊಲು. ಮುಲ್ಪ ಪನೊಲಿ ಮರಕುಲು ಬಾರಿ ಸೋಕುಡೇ ಬುಲೆಯೊಂದು ಇತ್ತ್ಂಡ್. ಪಚ್ಚೆ ಪಚ್ಚೆ ಮಡಲ್ದ ದಂಡುಲೆನ್ ಅರಲ್ತ್ ಕುಸಿಟ್ಟ್ ಬುಲೆಯೊಂದ್ ಇತ್ತ್ಂಡ್. ಜನಕುಲು ಬರ್ಸೊಗು ಕೊರಂಬು ಮಲ್ತೊಂದು ಇತ್ತೆರ್. ಒಲಿಟ್ ಓಲೆ ಬರೆಯೊಂದು ಇತ್ತೆರ್. ಈಂದ್ ಮರತ್ತ ಮಣ್ಣಿ ಮಲ್ತಿಲೆಕೊ ಪನೊಲಿ ಮರತ್ತ ಮಣ್ಣಿ ಮಲ್ತ್ ತಿನೊಂದು ಇತ್ತೆರ್.

ಪನೊಲಿ ಮರ 60 –70 ವರ್ಸ ಮುಟ್ಟಲಾ ಬುಲೆವೊಂದು ಪೋಪುಂಡು. ಐತ್ತ ಬದ್‌ಕ್‌ಡ್ ಒರ ಮಾತ್ರ ಬಾರಿ ಪೊರ್ಲುದ ಪೂವು ಬುಡ್ದು ರಾಸಿ ರಾಸಿ ಬಿತ್ತ್ ಉಂಡು ಮಲ್ತ್ ಕೊಡಿಕಡೆಲಾ ಬಿತ್ತ್‌ಬಿತ್ತುದು ಐತ್ತ ಮಲ್ಲ ಮಲ್ಲ ಸಂಸಾರ ಕುಟುಂಬೊನು ಬುಲೆಪಾದ್ ಪೊರ್ಲು ತೂದು ಕಡೆಕ್ ಸೈಪುಂಡು. ಅವ್ವೇ ಮರಕುಲು ಮಲ್ಲೆ ಆದ್ ಅಂಚೆನೆ ಕುಡ ಕುಡ ಬಿತ್ತ್ ಕೊಡ್ಡಿದ್ ಕೊಡಿ ಕಡೆಲಾ ಪನೊಲಿ ಮರಕುಲು ತೋಜೊಂದು ಉಪ್ಪುಂಡು.

ತುಳುನಾಡ್ಡ್ ಕೊಳಕ್ಕೆ ಮಜಲ್, ಬೊಟ್ಟು ಕಂಡೊಲೆನ್ ಗರ್ತ್‌ದ್ ಕೆತ್ತ್‌ದ್ ಮಲ್ಪುವೆರ್. ಕಂಡೊಲೆನ ನಿರ್ಮಾಣ ಆಯಿ ಬೊಕ್ಕ ತುಲುನಾಡ್ಡೆ ಈ ಪನೊಲಿ ಮರತ್ತ ತೊಂದರೆ ತೋಜಿದ್ ಬರ್ಪುಂಡು. ಕಂಡೊಲೆನ ಪುನಿತ್ತ ಕಟ್ಟಪುನಿ, ಕಟ್ಟನ್ಗೆ ಸುತ್ತ ಮುತ್ತ ಪನೊಲಿ ಮರಕುಲು ಉಪ್ಪುವ, ಕಂಡೊಲೆಗ್ ದೊಂಬು ಬೂರಂದೆ ನಿರೆಲೇ ಉಪ್ಪುಂಡು. ಕೆಯ್ಯೀ ಅಂಚೆನೆ ಬೇತೆ ಬೇತೆ ದಾನ್ಯೊಲೆಗ್ ದೊಂಬು ಬೂರಂದೆ ಬುಲೆ ಬರಂದೆ ಸೋಪಾವೆರ್, ಜನಕುಲು ಸೋಪುವೆರ್. ಇತ್ತೆದ ಕಾಲೊಡು ತೋಜುನ ಆಕೇಶಿಯ ಮರಕ್ಲೆಲೆಕೋ ತೋಜುನ ಪನೊಲಿ ಮರಕ್ಲೆನ್ ನಿಯಂತ್ರಣ ಮಲ್ಪರೆ ರಾಜೆರೆನಕುಲು, ಮಂತ್ರಿ ಪ್ರಧಾನಿಲು ಮಾತೊ ಸೇರ್ದ್ ಪಟ್ಟಾಂಗ ದೀಪೆರ್. ನೆಟ್ಟ್ ಒಂಜಿ ಸುಳ್ಳು ಕತೆ ಸೃಷ್ಟಿ ಮಲ್ಪುವೆರ್. ಪೂವು ಬುಡಿನ ಮಾತೊ ಪನೊಲಿ ಮರಕ್ಲೆನ್ ಕಡ್ತ್ ಬುಡೊಡು.

ಪೂವು ಬುಡಿನ ಆಯ ಜಾಗದ ಮರಕ್ಲೆನ್ ಕಡ್ಪಂದೆ ಕುಲ್ಲುಂಡ ಆಯ ಇಲ್ಲದ ಯಜಮಾನೆ ಗುರ್ಕಾರೆ ಸೈಪೆ. ಪೂತ್ತ ವಾಸನೆ ವಿಷ ಊರುಗು ಅನಿಷ್ಟ ದಾರಿದ್ರ್ಯ ಪಂದ್ ಡಂಗುರ ಪಾಡವೆರ್. ತುಲುನಾಡ್ ಉಂಡಾಯಿ ನ ನೆಂಪುಗು ದಿಂಜ ಭಕ್ತಿಡ್ ಕುಡರಿ ಪೊತ್ತುದು ತುಲುವೆರ್ ತಿನೊಂದು ಇತ್ತೆರ್. ಐಕ್ಲ ಒಂಜಿ ಸುಳ್ಳು ಕತೆನ್ ಕಟ್ಟಾದ್ ಅವೆನ್ ಉಂತದೆರ್ "ಕುಡರಿ ಪೊದುಪರೆ ಬಲ್ಲಿ. ದೇವಿನ ಆದೇಶ ಆತುಂಡು" ಪನ್ಪುನ ಸುಳ್ಳು ಕತೆ. ಉಂದೇ ರೀತಿಡ್ ಆನಿ ಪನೊಲಿ ಮರಕುಲೆಗ್ ಆತುಂಡು.

"ಮರ ಕಡ್ಪುನ ಸಬ್ದೊ ಇಲ್ಲ ಯಜಮಾನಗ್ ಕೇನರೆ ಬಲ್ಲಿ. ಆಯೆ ಆ ದಿನೊ ಆಯನ ಊರುಡು ಉಪ್ಪರೆ ಬಲ್ಲಿ" ಪನ್ಪುನ ಷರತ್ತ್ ಬೇತೆ. ಮರ ಕಡ್ಪುನಾನಿ ವಾದ್ಯ ಬ್ಯಾಂಡ್ ಕದೊನಿದ ಸಬ್ದೊಡು ಗೌಜಿಗದ್ದಲದ ಸಂಭ್ರಮ. ಈ ಡೋಂಗಿ ಸುಳ್ಳು ಪ್ರಯೋಗದ ಪರಿಣಾಮ ಏತೊಂಜಿ ಯಶಸ್ವಿ ಅಪುಂಡು ಪಂಡ ಪನೊಲಿ ಮರತ್ತ ಸಂತಾನ ನಿರ್ಸಂತಾನ ಆದ್ ಪೋಪುಂಡು. ಪೀಳಿಗೆಡ್ದ್ ಪೀಳಿಗೆ ಮರಕ್ಕ್ ಬೇನೆ ಕೊರುದು ಕಡ್ತೊಂದೇ ಬತ್ತೆರ್. ಆನಿ ನಂಕ್ ಬದ್ಕ್ ಕೊರಿನ ಪನೊಲಿ ಮರಕುಲೆನ್ ಇತ್ತೆ ನಾಡೊಂದು ಬತ್ತುಂಡಲಾ ತೂವರೆ ತಿಕ್ಕುಜಿ ಆ ಮರಕುಲೆನ ಶಾಪ ನಂಕ್ ತಟ್ಟುಂಡು ಖಂಡಿತ. ಐಕ್ ನಮೊ ನನಾಂಡಲಾ ಅಲ್ಪ ಮುಲ್ಪ ಒಂಜೊಂಜಿ ಪನೊಲಿ ಮರ ಇತ್ತುಂಡ ಮೋಕೆ ಮಲ್ತ್ ಬದ್ಕಾಗ. ಐತ್ತ ಒಲಿ ಮಡಲ್ನ್ ಕಡ್ಪಂದೆ ಮಲ್ಲೆ ಮಲ್ಪುಗ. ಪೂವು ಪೋದು ಕಾಯಿ ಆದ್ ಐತ್ತ ಬಿತ್ತ್ ಕೊಡಿಕಡೆಲಾ ಪರಡಡ್ ಬಿತ್ತ್ ಕೊಡ್ಡಿದ್ ಮರಕುಲು ಆವಡ್. ಆನಿದ ಲೆಕೊನೆ ತುಳುನಾಡ್ಗ್ ದಿಂಜ ದಿಂಜ ಬರ್ಸ ಚಳಿ ಬೂರಡ್. ಗೋಂಕು ಕುಕ್ಕು ಪೆಲಕಾಯಿ ಎಚ್ಚಡ್.

ತುಲುನಾಡ್ಡ್ ಪನೊಲಿ ಮರಕುಲೆನ್ ಕಡ್ಪುನ ಬೇಲೆ ಮೂಢನಂಬಿಕೆಡ್ದ್ ಬೈದಿಜಿ ಬದಲಾದ್ ಸುಳ್ಳು ಕತೆತ್ತ ಸೃಷ್ಟಿ ಮೂಢನಂಬಿಕೆ ಆದ್ ಪರಿವರ್ತನೆ ಆಯಿನಿ ಮಾತ್ರ ಸತ್ಯ.

'ಅಕಾಡೆಮಿಡ್ ಒಂಜಿ ದಿನ ಬಲೆ ತುಳು ಓದುಗ'

ಕರ್ನಾಟಕ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ ಶಾಲಾ ಕಾಲೇಜಿದ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಲೆಗ್ ಬೊಕ್ಕ ಪೊಸ ತಲೆಮಾರ್‌ದ ಜವನೆರೆಗ್ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಂಚನೆ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಪರಂಪರೆದ ಬಗೆಟ್ ಗೇನ ಪುಟ್ಟಾವೊಡು ಪನ್ಪುನ ನಿಲೆಟ್ ಜೋಕ್ಲೆನ್ ಒಂಜಿ ದಿನ ಅಕಾಡೆಮಿದ ಬರವುದ ಬಂಡಸಾಲೆಗ್ (ಗ್ರಂಥಾಲಯಗ್) ಲೆಪುಡಾದ್ ಓದಾವುನ ಬೊಕ್ಕ ಓದುನ ಬಗೆಟ್ ಅಭಿಪ್ರಾಯೊನು ಪಟ್ಬೊನ್ನ ಇಡೀ ದಿನತ ಲೇಸ್‌ನ್ ಪ್ರತಿ ತಿಂಗೊಲು ಅಟ್ಟಣೆ ಮಲ್ತೊಂದುಂಡು. ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ವಿಚಾರೊನು ಪೊಸ ತಲೆಮಾರ್‌ಗ್ ತೆರಿಪಾವುನ ದಿಸೆಟ್ ಉಂದು ಒಂಜಿ ಪೊಸ ದೇಕಿದ ಲೇಸ್. ಈ ಲೇಸ್‌ಡ್ ಪಾಲ್ ಪಡೆಯಿನ ಜೋಕ್ಲೆನ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಮುಲ್ಪ ಪಟ್ಬೊಂದೆರ್.

ಕಥೆ ಓದಿಯೆ... ಮಸ್ತ್ ಖುಷಿ ಆಂಡ್

ರಕ್ಷಿತಾ
ಯೆನೆಪೋಯ ಕಾಲೇಜಿದ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ

ಯಾನ್ ಇನಿ 'ಅಕಾಡೆಮಿಡ್ ಒಂಜಿದಿನ; ಬಲೆ ತುಳು ಓದುಗ' ಕೂಟಡ್ ಎಂಕ್ ಆಯಿನ ಒಂಜಾತ್ ಅನುಭವನ್ ಪನೊಡು ಪಂದ್ ಉಲ್ಲೆ. ಯಾನ್ ತುಳುನಾಡ್‌ಗ್ ಸಂಬಂಧ ಪಡೆಯಿನ ಪುಸ್ತಕ ಓದೊಡುಂದು ತುಳುನಾಡ್‌ದ ದೈವ ದೇವೆರೆನ ಪುಸ್ತಕ ನಾಡೊಂದು ಪೋನಗ ಎಂಕ್ ಪ್ರವಾಸಗ್ ಸಂಬಂಧ ಪಡೆಯಿನ ಪುಸ್ತಕ ತಿಕ್ಕಂಡ್. ಎಂಕ್ ಪ್ರವಾಸಗ್ ಸಂಬಂಧ ಪಡೆಯಿನ ವಿಷಯ ಪಂಡ ಮಸ್ತ್ ಇಷ್ಟ. ಅಂಚ ಅವ್ವೇ ಪುಸ್ತಕ ಓದುಗ ಪಂದ್ ಎನ್ನಿಯೆ. ಐಟ್ ಯಾನ್ ಓದಿನ ಪುಸ್ತಕದ ಪುದರ್ ದಾದ ಪಂಡ 'ಪ್ರವಾಸಿಯ ಹೆಜ್ಜೆಗಳು' ಪಂದ್. ಉಂದೆನ್ ಬರೆತಿನಾರ್ ಡಾ. ಸುನೀತಾ ಎಂ. ಶೆಟ್ಟಿ. ಉಂದೆಟ್ ಒಟ್ಟು ಸುಮಾರ್ 24 ಕಥೆ ಇತ್ತ್‌ಂಡ್. ಅವ್ವು ಆತ್ ಕಥೆಟ್ಲಾ ಆರ್ ಪೋತಿನ ದೇಶದ ಓನ್ನೆಲೆ ಕಥೆ, ಐತ ಇತಿಹಾಸ ಬೊಕ್ಕ ಅರೆಗ್ ಅಲ್ಪ ಆತಿನ ಅನುಭವನ್ ಕಥೆಟ್ ಬರೆತೆರ್. ಯಾನ್ ಓದಿನ ಕಥೆ ದಾದ ಪಂಡ 'ಕಡಲ ಕನ್ಯೆ ಅಂಡಮಾನ್'

ಪಂದ್. ಉಂದು ಕಥೆಟ್ ಲೇಖಕಿ ದಾದ ಪಂತೆರ್ ಪಂಡ ಅಂಡಮಾನ್ ಪಂಡ ಮಾತೆರೆಗ್ಲ 'ಕರಿ ನೀರು ಶಿಕ್ಷೆ' ಪಂದ್ ನೆನಪಾವೊಂದು ಇತ್ತ್ಂಡ್‌ಗೆ. ದಾಯೆ ಪಂಡ ಅಲ್ಪ ಕಲ್ವೆರ್‌ನಕ್ಲೆಗ್ ಜೀವಾವಧಿ ಶಿಕ್ಷೆ ಕೊರೊಂದು ಇತ್ತೆರ್‌ಗೆ. ಅಂಚ ಲೇಖಕೆರೆಗ್ ಅಡೆಗೆ ಪೋವರೆ ಉಂಡು ಪನ್ನಗ ಮಾತೆರ್ಲ ಅಡೆಗ್ ದಾಯೆ ಪೋಪ, ಅಲ್ಪ ದಾಲ ಇಜ್ಜಿ ಪಂದ್ ಪಂಡೆರ್‌ಗೆ. ಆಂಡ ಲೇಖಕಿಗ್ ಅಡೆಗ್ ಪೋಪಿನ ಒಂಜಿ ಕನ ಆದ್ ಇತ್ತ್ಂಡ್. ಅರೆಗ್ ಅವ್ಲ ಗೊತ್ತು ಇತ್ತ್ಂಡ್. ಅಂಡಮಾನ್ ಇತ್ತೆ ದುಂಬುದಲಕ ಇಜ್ಜಿ ಬೇತೆ ಆತ್ಂಡ್. ಅಂಚ ಆರ್ ಪ್ರವಾಸಿ ಸಂಸ್ಥೆದ ಮೂಲಕ ಪೋಯಿನ ಆರ್ ಅಲ್ಪದ ಜಾಗದ ಬಗ್ಗೆ ವರ್ಣನೆ ಮಂತೊಂದು ಇತ್ತೆರ್. ಅಂಚನೆ ಅಂಡಮಾನ್‌ದ ಪೂರ್ವ ಇತಿಹಾಸ ಪಂಡೆರ್. ಉಂದು ಯಾನ್ ಓದಿನ ಕಥೆ. ಈ ಕಥೆ ಎಂಕ್ ಮಸ್ತ್ ಇಷ್ಟ ಆಂಡ್. ಪೂರ ಓದರೆ ಟೈಮ್ ಇತ್ತಿಜಿ. ಆಂಡ ಏತ್ ಓದರೆ ಆಂಡ್ ಆತ್ ಓದಿಯೆ. ಎಂಕ್ ಅಂತು ಮಸ್ತ್ ಖುಷಿ ಆಂಡ್, ಒಂಜಿ ದಿನ ಪೂರ್ತಿ ಕಾಂಡೆರ್ದ್ ಬಯ್ಯಮುಟ್ಟ ಇತ್ತ್‌ದ್ ಖುಷಿ ಆಂಡ್. ಏಪಲ ನಮ್ಮ ಭಾಷೆ ನಮ್ಮ ಜನಕುಲು ಪಂಡ ನಮಕ್ ಬಾರೀ ಇಷ್ಟ. ಅಂಚ ಒಂಜಿ ದಿನ ನಮ್ಮ ಅಕಲ್ಡೊಟ್ಟು ಇತ್ತ್‌ದ್ ಬಾರಿ ಖುಷಿ ಆಂಡ್. ಉಂದು ಎನ್ನ ಒಂಜಿ ದಿನತ ಅಕಾಡೆಮಿ ಕೂಟದ ಅನುಭವ. ಎಂಕ್ಲೆಗ್ ಈ ಅವಕಾಶ ಕೊರಿನೆಕ್ ಕರ್ನಾಟಕ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿಗ್ ಸೊಲ್ಮೆಲು.

ತುಳುತ ಒಲವು ಜಾಸ್ತಿ ಆಂಡ್

ಅಂಚನಾ ಪಿ.ಡಿ.
ಯೆನೆಪೋಯ ಕಾಲೇಜಿದ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ

ಜನವರಿ 9ನೇ ತಾರೀಕ್‌ಗ್ ತುಳುಭವನಗ್ ಎಂಕ್ಲೆನ ಯೆನೆಪೋಯ ಕಾಲೇಜಿದ ಜೋಕುಲು ಪೋದು 'ಅಕಾಡೆಮಿಡ್ ಒಂಜಿ ದಿನ' 'ಬಲೆ ತುಳು ಓದುಗ ಕೂಟ'ಡ್ ಪಾಲ್ ಪಡೆಯ. ಈ ಕೂಟದ ಮೂಲ ಆಶಯ ದಾದ ಪಂಡ ಜೋಕುಲೆಗ್ ತುಳು ಓದುನ ಅಭಿರುಚಿ ಮೂಡಿಸಾವುನ. ಅಕಾಡೆಮಿದ ಗ್ರಂಥಾಲಯಡ್ ಸುಮಾರ್ 2,500 ತುಳು ಬಾಸೆದ ಪುಸ್ತಕ ಉಂಡು. ಅವೆತ ಒಟ್ಟಿಗೆ 2000 ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆಗ್ ಸಂಬಂಧ ಪಟ್ಟಿನ ಪುಸ್ತಕೊಲು ಉಂಡು. ಈ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಡ್ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯದ ಪೊರ್ಲು, ತುಳು ಭಾಷೆದ ಇತಿಹಾಸ ಬೊಕ್ಕ ತುಳು ಸಂಸ್ಕೃತಿದ ವಿಶಾಲತೆನ್ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಲೆಗ್ ಬೊಕ್ಕ ಜವನೆರೆಗ್

ತೆರಿಪಾವೆರೆ ಸಾಧ್ಯ ಆಂಡ್.

ಈ ಕೂಟಡ್ ಪಾಲ್ ಪಡೆಯಿನೆಡ್ದ್ ಎಂಕ್ ಗೊತ್ತಿಜ್ಜಂದಿನ ವಿಷಯದ ಬಗ್ಗೆ ಗೊತ್ತಾಂಡ್, ತುಳು ಭಾಷೆದ ಮಿತ್ತ್ ಒಲವು ಜಾಸ್ತಿ ಆಂಡ್. ಸೊಲ್ಮೆಲು.

ತುಳುತ್ತ ಬಗೆಟ್ಟ್ ಪೊಸ ನಡೆ

ತೇಜಸ್ ಡಿ. ಪೂಜಾರಿ
ಆಳ್ವಾಸ್ ಕಾಲೇಜ್‌ದ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ

25ನೇ ಸುಕ್ರಾರ, ಆಳ್ವಾಸ್ ತುಳು ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಅಧ್ಯಯನ ಕೇಂದ್ರದ ಕಲ್ಪಾರ್ತಿಲಾಯಿನ ಎಂಕ್ಲೆಗ್ ಉಲ್ಲಾಸದ ದಿನ. ಬೊಲ್ಪುಗು ಬೇಗ ಲಕ್ಕ್‌ದ್ ತುಳುತ್ತ ಬಗ್ಗೆ ಅವು ದಾದನ ಕಲ್ಪೊಡು, ಕೇಬಿಯಾರ ಕೇನೊಡು, ಬಾಯಾರ ಪಾತೆರೊಡು ಪನ್ಪಿನ ಅಂಗ್‌ಡ್ ನಮ ಪೋಯಿನಿ ಕುಡ್ಲಡ್ ಇಪ್ಪುನ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿಗ್. ಅವುಲು ಬೊಲ್ಪುದ ಪಲಾರನ್ ತಿಂದ್‌ದ್ ಉದಿಪನದ ಲೇಸ್‌ಡ್ ಕೂಡ್ಯ. ನಾಗಬ್ರಹ್ಮೆರೆನ್ ನೆನೆತೊಂದು ಭಾಮ ಕುಮಾರನ ಉಡಲ್ ಮೆಚ್ಚಾವೊಂದು ತುಡಾರ್ ಅಲರ್ದ್ ಲೇಸ್‌ನ್ ನೆರೆತ್ತಿನ ಬಿನ್ನೆರಾಯಿನ ಪ್ರೊ. ಶಿವರಾಮ್ ಶೆಟ್ಟಿ, ಬೆನೆಟ್ ಜಿ. ಅಮ್ಮನ್ನ, ಕುಂಬ್ರ ದುರ್ಗಾ ಪ್ರಸಾದ್ ರೈ, ಸಂತೋಷ್ ಶೆಟ್ಟಿ ಹಿರಿಯಡ್ಕ, ನಮ್ಮ ಕಲ್ಪಾದಿ ಆಯಿನ ಡಾ. ಯೋಗೀಶ್ ಕೈರೋಡಿ, ಅಕಾಡೆಮಿದ ಗುರ್ಕಾರ್ಲಾಯಿನ ತಾರಾನಾಥ್ ಗಟ್ಟಿ, ರಿಜಿಸ್ಟ್ರಾರಾಯಿನ ಪೂರ್ಣಿಮಾ ಅಂಚೆನೆ ಬರವು ವಿಭಾಗದ ಕರ್ತವೆ ಆಯಿನ ದೀಕ್ಷಿತ್ ಶೆಟ್ಟಿ ಉದಿಪನ ಮಲ್ತೆರ್. ಪ್ರೊ. ಶಿವರಾಮ್ ಶೆಟ್ಟಿ ಸರ್ ಒಕ್ಕನೆದ ಪಾತೆರ ಪಂಡೆರ್. ಕುಂಬ್ರ ದುರ್ಗಪ್ರಸಾದ್ ರೈ, ಯೋಗಿಶ್ ಕೈರೋಡಿ, ತಾರಾನಾಥ್ ಗಟ್ಟಿ ಮೊಕುಲು ತುಳುತ್ತ ಆಚಾರ-ಇಚಾರ, ಪರತಿರಿ-ಪರಪೋಕುಲೆದ ಬಗ್ಗೆ ಪಂಡೆರ್.

ಉದಿಪನದ ಎಗ್ಗೆ ಮುಗ್ಗಿದಾದ್, ಬೂಕುದ ಭಂಡಸಾಲೆಡ್ ನಮಕ್ಕ್ ಬೋಡಿಪ್ಪುನ ಬೂಕು ದೆತ್ತ್‌ದ್ ಓದರೆ ಅನುವು ಮಲ್ತ್ ಕೊರಿಯೆರ್. ಪುಸ್ತಕಲೆದ ರಾಶಿನ್ ತೂದು ಕಣ್ಣ್ ನಿಲಿಕ್ಕೆ ಖುಷಿ. ಪೆತ್ತ ಗಡಸುಲೆನ್ 16 ಮುಡಿ ಕಂಡದ ಮಾವು ಮೇಯರೆ ಬುಡಿಲೆಕ ಒರನೆ ಪೂರವೆನ್‌ಲ ತುವೊಡು ಪನ್ಪಿನ ಆಸೆ. ಬೂಕು ದೀತಿನ ಅಟ್ಟಲಿಗೆದ ಬಲಿ ಬರೊಂದು ನಮಕ್ಕ್ ಬೋಡಿಪ್ಪುನ ಬೂಕುದ ವಾಸನೆನ್ ನಾಡೊಂದು ಪೋಯ. ತುಳುನಾಡ್‌ದ ಕೃಷಿ ಬದ್‌ಕ್, ಬೂತ-ಕುಲೆ, ನಾಗೆ-ಬೆರ್ಮೆ, ಮುರ್ಗ - ಮಾಣಿ, ಗುತ್ತು - ಬರ್ಕೆ, ತಾವು - ತಾನು,

ಮಾಡ – ಬಸ್ಥಿ – ಗರೊಡಿ. ಇಂಚ ಪತ್ತ್ ಪದಿನಾಜಿ ಬಗೆತ್ತ ವಿಷಯದ ಬೂಕುಲೆದ ನಡುಟು ನಮಕ್ಕ್ ಬೋಡಿಪ್ಪುನ ಇಸಯದ ಬೂಕು ದೆತ್ತ್‌ದ್ ಓದರೆ ಸುರು ಮಲ್ತ. ಓದುನ ಮಾತ್ರ ಅತ್ತಂದೆ ಕೆಲವು ಇಚಾರೊದ ಬಗೆಟ್ಟ್ ಚರ್ಚೆಗ್‌ಲ ಜತ್ತ. ಪೆರಿಯ ಕಲ್ವಾರ್ತಿಲು ಬೆನೆಟ್ ಅಮ್ಮನ್ನ ಮೆರೆನೊಟ್ಟುಗು ತುಳು ಲಿಪಿತ ಬಗ್ಗೆ, ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯದ ಬಗ್ಗೆ, ತುಳುತ ಪರತೇರಿದ ಬಗ್ಗೆ, ತುಳು ಬೆರಣೆರ್ ಪೂಜೆಗ್‌ಂದ್ ಮಲೆಯಾಳ ದೇಸೊಗು ಪೊನಗ ತುಳು ಲಿಪಿತ ಪಸರಣೆ ಮಲ್ತಿ ಬಗ್ಗೆ, ತುಳುತ ಜಪುತ್ತರ್‌ದ ಕಟ್ಟ್‌ದ ಬಗ್ಗೆ, ಕಾರ್ಲದ ಅರಸುನ ಬಗ್ಗೆ ಮದಿತ್ತೆರ್. ಇಂಚ ಓದೊಂದು ತೆರಿಯೊಂದು ಮದಿತೊಂದು ಇಪ್ಪುನಗ ವಣಸ್‌ದ ಪೊರ್ತಾದಿತ್ತ್‌ಂಡ್ ಎಂಚ ಮೂಡಾಯಿದ ಸೂರ್ಯ ದೇವೆರ್ ನೆತ್ತಿ ಮೇಲಾಯೆರ್ ಪನ್ಪಿನವು ಅಕಾಡೆಮಿದ ಉಲಯಿ ಗೊತ್ತೆ ಆಯಿಜಿ. ಮಧ್ಯಾಹ್ನದ ವಣಸ್ ಬಂಜಾರ ಉಂಡುದು. ಪಿರಪ್ಪ ಓದುನ ಲೋಕೊಗು ನಮ ಜಾರ್‍ಯ. ಕೆಲವು ಪೊರ್ತು ಕರೀದ್ ಕುಡೋರ ಮಿತ್ತರ್ಮೆದ ಚಾವಡಿ ತಾಯಾರ್ ಮಲ್ತೆರ್. ಬೈದಿನ ಬಿನ್ನೆರ್, ಇತ್ತಿನ ಗುರ್ಕಾಲ್ಲು ಅಂಚೆನೆ ಅಕಾಡೆಮಿದ ಸರ್ವ ಸದಸ್ಯೆರ್‌ಲ ಪಿರಪ್ಪ ಮುಗಂಟೆಡ್ ಓಲಗ ಆಯೆರ್. ನಮ ಪೂರ ಕೂಟಡ್ ಕೂಡ್ಯ ನಮ ಓದಿನ, ಚರ್ಚೆ ಮಲ್ತಿನ ಬಗ್ಗೆ ಮಂಡನೆ ಮಲ್ಪರೆ ಪಂಡೆರ್. ತುಳುತ ಬಗೆಟ್ಟ್ ಮದಿಪ್ಪರೆ ಪೋಂಡ ಹಿರಿಯಾಕ್‌ಲ್ ಪಂಡಿಲೆಕ "ಮಾಗಣೆದ ಮದಿಪ್ಪು ಮದಿತ್ತ್ ಮುಗ್ಯಂದ್, ಹೋಬಳಿದ ಕಾನೂನು ಪಂಡ್‌ದ್ ಮುಗ್ಯಂದ್" ಪನ್ಪಿನ ಗಾದೆಗ್ ಸಮ. ಎಂಕುಲು ಮಾತ ನಮನಮ ಓದಿನ ಪುಸ್ತಕದ ಬಗೆಟ್ಟ್ ಪಂಡ ಯಾನ್‌ಲ 'ಕರಾವಳಿ ಜನಪದ ಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿ ಸ್ತ್ರೀವಾದಿ ನೆಲೆಗಳು' ಡಾ. ಗಾಯತ್ರೀ ನಾವಡ ಮೇರ್ ಬರೆಯಿನ ಪುಸ್ತಕದ ಬಗ್ಗೆ ಪಂಡೆ. ನೆಟ್ಟ್ ಸಿರಿ ಅಪ್ಪೆ ಎಂಚ ತುಳುನಾಡ್‌ಗ್ ಸುರುಕ್ಕ್ ರಡ್ಡನೇ ಮದಿಮೆದ ಕಟ್ಲೆ ಕನತ್ತೆರ್ ಪನ್ಪಿನವು ಎಂಕ್ ತೆರಿಂಡ್. ನನ ನಮ ಅಕಾಡೆಮಿ ಬುರ್ದು ಪಿರಪ್ಪ ನಮ–ನಮನ ಇಲ್ಲ್ ಸೇರುನ ಪೊರ್ತು ಬತ್ತಿತ್ತ್‌ಂಡ್. ದುನ್ನ ಮನಸ್ಸ್‌ಡ್ ಪೂರೆರೆಗ್‌ಲಾ ಸೊಲ್ಮೆ ಸಂದಾವೊಂದು ನನ ಮಿತ್ತ್‌ಗ್‌ಲ ನಮ ಅಕಾಡೆಮಿ ಬರೊಂದಿಪ್ಪ, ನನ ಮಿತ್ತ್‌ಗ್‌ಲ ನಮಕ್ಕ್ ಎಂಚ ಅಕಾಡೆಮಿಗ್ ಬರ್ಪಿನ ಇನೆ ತಿಕ್ಕ್‌ದ್‌ಂಡ ಅಂಚೆ ಸರ್ವೆರೆಗ್‌ಲ ತಿಕ್ಕಡ್‌ಂದ್ ಎನ್ನೊಂದು ಅಕಾಡೆಮಿಗ್ ಬೆರಿ ಪಾರ್ದ್ ಬತ್ತ. ನೆನಪುಗೊಂಜಿ ಇಪ್ಪಡ್ ಪನ್ಪಿನ ನಿಮಿತ್ತೊಡು ಪಟನ್‌ಲ ದೆತ್ತ.

ಎಂಕ್‌ಲೆಗ್ ಅಕಾಡೆಮಿಡ್ ಒಂಜಿ ದಿನ ಓದರೆ ಮದಿಪ್ಪರೆ ಇನೆ ತಿಕ್ಕಿನಾಂಡಲ ಕಲ್ತಿನ ಸುಮಾರ್ ಆಂಡ್. ಗೇನ ಪನ್ಪಿನ ಬೀಜ ಇನಿ ಉಡಲ್‌ಗ್ ಬೂರುಂಡ ಎಲ್ಲೆ ಮರವಾದ್ ಫಲ ಕೊರಂದೆ ಕುಲ್ಲಂದ್. ಅವೆಟ್ಟ್‌ಲ ಅರಿಯುನ ಬಂಟ್ಟ್‌ಪ್ಪುನ, ಅಪ್ಪೆ ಭಾಷೆಯಾಯಿನ ತುಳುತ ಬಗ್ಗೆ ಕಲ್ಪನೆ ಪಂಡ

ಅವು ಪುಣ್ಯದ ಫಲನೇ ಸರಿ. ಕಲ್ಪಾರ್ತಿಲೆನ ಅಕಾಡೆಮಿಗ್ ಭೇಟಿದ ಪೈಕಿ ನಮನ ಕಡೀರ ಬೇಟಿ ನನಲ ಸುಮಾರ್ ಕಲ್ಪಾರ್ತಿಲು ಬತ್ತ್‌ದ್ ಅಕಾಡೆಮಿಡ್ ಇಪ್ಪುನ ಬೂಕುಲೆದ ಭಂಡಸಾಲೆನ್ ಅಕ್‌ಲೆನ ಗೇಣ ಗಾವ್ ಗಳಸದ್ ಪನ್ಪಿನ ಇಚ್ಚೆ. ನೀರ್‌ದ ಗುಣ ನೀರ್‌ಗ್ ಜತ್ತ್ ತೂವೊಡ್ ಪಂಡಿಲೆಕ ಒವ್ವೇ ಭಾಷೆದ ಗುಣನ್ ನಮಾದ್ ಪಾತೆರ್‌ದ – ಅನುಭವರ್ದ್ ಅಂಚೆನೆ ಅಧ್ಯಾಯನೆರ್ದ್ ಮಾತ್ರ ತೆರಿಯಾರ ಸಾಧ್ಯ. ದರೀನ ಮುತ್ತುಗಾಂಡಲ ಬಿಲೆ ಉಂಡು ಕರೀನ ಪೊರ್ತುಗ್ ಬಿಲೆ ಇಜ್ಜಿ. ಕೋಡೆ ಮುಟ್ಟ ತುಳು ಅರಿಂಡ – ಬುಲೆಂಡ ಪನ್ಪಿನವು ಪಾತೆರ ಆವರೆ ಬಲ್ಲಿ. ಕೋಡೆದ ತುಳುನು ಅಡಿ ಪಂಚಾಂಗ ಮಲ್ತೊಂದು ಮಿತ್ತ್ ಅಂತಾರ, ಮಾಡ್ ಎಂಚ ಮಲ್ಪುನವು ನಮನ ನಡೆ–ನುಡಿಯಾವೊಡು. ತುಳುತ ಬುಲೆಚ್ಚಿಲ್ ಜವನ್ಯೆರ್‌ನ ಕೈಟ್ಟ್ ಉಂಡು. ಪೊಸ ಕುರ್ಲೆಗ್ ಪರಬಾಷೆ ಮಗ್‌ರ್‌ದಾತ್‌ಂಡ್ ಪೊಸ ಕುರ್ಲೆಗ್ ಕೊಡಿಕ್ಕ್ ಮರಿ ಬೂರಂದಿಲೆಕ, ಕಡೆ ಮಗ್‌ರಂದಿಲೆಕ ಕಾಪುನವು ನಮ್ಮ ಕರ್ತವ್ಯ.

ಇಂದೊಂಜಿ ಲೇಸ್ ಬರ್ಪಿನ ಜವನ್ಯೆರೆಗ್ ತುಳುತ ಬಗೆಟ್ಟ್ ಪೊಸ ನಡೆ ಆವೊಡು. ನಮಕ್ಕ್ ಇಂದೊಂಜಿ ಲೇಸ್‌ಗ್ ಅನುವು ಮಲ್ತ್ ಕೊರಿನ ತುಳು ಅಕಾಡೆಮಿದ ಗುರ್ಕಾರ್ಲುಲ ಅಂಚನೆ ಸರ್ವ ಸದಸ್ಯೆರ್, ಬೊಕ್ಕ ನಮ್ಮ ಕಾಲೇಜಿದ ಕನ್ನಡ ವಿಭಾಗದ ಪೆರಿಯ ಕಲ್ಪಾದಿ ಆಯಿನ ಡಾ. ಯೋಗೀಶ್ ಕೈರೋಡಿ. ಸರ್ವೆರೆಗ್‌ಲ ಸೊಲ್ಮೆಲು.

ಅಕಾಡೆಮಿ ನಡಪಾಯಿನ ಕಜ್ಜೊಲು

4 ಸೆಪ್ಟೆಂಬರ್ 2024 ದಾನಿ ಕರ್ನಾಟಕ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿದ ಸಿರಿಚಾವಡಿಡ್ ಮಂಗಳೂರು ತುಳುಕೂಟದ ಗುರ್ಕಾರೆರಾದಿತ್ತಿನ ಬೊಕ್ಕ ಕರ್ನಾಟಕ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿದ ಮಾಜಿ ಸದಸ್ಯೆರಾದಿತ್ತಿನ ಡಾ. ದಾಮೋದರ ನಿಸರ್ಗ ಮೆರೆನ ಶ್ರದ್ಧಾಂಜಲಿ ಸಭೆ ನಡತ್ಂಡ್.

ಈ ಪೊರ್ತುಗು ಕರ್ನಾಟಕ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿದ ಗುರ್ಕಾರ್ರ್ ತಾರನಾಥ ಗಟ್ಟಿ ಕಾಪಿಕಾಡ್, ಪೆರಿಯ ತುಳು ವಿದ್ವಾಂಸೆ ಪ್ರೊ. ಎ.ವಿ. ನಾವಡ, ದಾಮೋದರ ನಿಸರ್ಗ ಮೆರೆನ ಮಗಲ್ ಡಾ. ವಿನ್ಯಾಸ್ ನಿಸರ್ಗ, ಅಕಾಡೆಮಿದ ಸದಸ್ಯೆರಾಯಿನ ಕುಂಬ್ರ ದುರ್ಗಾಪ್ರಸಾದ್ ರೈ, ನಾಗೇಶ್ ಉದ್ಯಾವರ, ಅಕ್ಷಯ ಆರ್. ಶೆಟ್ಟಿ, ತುಳುಕೂಟ ಕುಡ್ಲದ ರವಿ ಅಲೆವೂರಾಯ ಜತೆ ಸೇರ್ದಿತ್ತೆರ್.

* * *

13 ಸಪ್ಟೆಂಬರ್ 2024 ದಾನಿ ಕರ್ನಾಟಕ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ ಬೊಕ್ಕ ತುಳು ಸಂಘ, ವಾಣಿ ಪದವಿ ಪೂರ್ವ ಕಾಲೇಜು ಬೆಳ್ತಂಗಡಿ ಮೊಕ್ಳೆನ ಒಟ್ಟು ಸೇರಿಗೆಡ್ ತಾಲೂಕು ಮಟ್ಟದ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ರಚನಾ ಕಮ್ಮಟ ವಾಣಿ ಕಾಲೇಜಿಡ್ ನಡತ್ಂಡ್.

ಕರ್ನಾಟಕ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿದ ಗುರ್ಕಾರೆರಾಯಿನ ತಾರಾನಾಥ ಗಟ್ಟಿ ಕಾಪಿಕಾಡ್ ಕಜ್ಜೊದ ಉದಿಪನನ್ ನಡಪಾದ್ ಕೊರಿಯೆರ್. ಕಜ್ಜೊದ ಗುರ್ಕಾರ್ಮೆನ್ ವಾಣಿ ಶಿಕ್ಷಣ ಸಂಸ್ಥೆಲೆನ ಗುರ್ಕಾರೆರಾಯಿನ ಪಿ. ಕುಶಾಲಪ್ಪ ಗೌಡೆರ್ ವಹಿಸೊಂದಿತ್ತೆರ್. ಮಲ್ಲ ಬಿನ್ನೆರಾದ್ ಕರ್ನಾಟಕ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿದ ಸದಸ್ಯೆ ಶೈಲೇಶ್ ಕುಮಾರ್ ಬೊಕ್ಕ ಉಜಿರೆ ಎಸ್.ಡಿ.ಎಂ. ಕಾಲೇಜಿದ ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕೆರಾಯಿನ ಡಾ. ದಿವಾ ಕೊಕ್ಕಡ ಅಂಚೆನೇ ವಾಣಿ ಪದವಿ ಪೂರ್ವ ಕಾಲೇಜಿದ ಪ್ರಾಂಶುಪಾಲೆರಾಯಿನ ಡಾ. ಯದುಪತಿ ಗೌಡ ಉಪಸ್ಥಿತೆರಿತ್ತೆರ್.

* * *

19 ಸೆಪ್ಟೆಂಬರ್ 2024 ದಾನಿ ಕರ್ನಾಟಕ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ ಬೊಕ್ಕ ಸರಕಾರಿ ಪ್ರಥಮ ದರ್ಜೆ ಮಹಿಳಾ ಕಾಲೇಜು ಮೊಕ್ಳೆನ ಜಂಟಿ ಆಶ್ರಯೊಡು ಪುತ್ತೂರು ತಾಲೂಕು ಪಂಚಾಯತ್ ಸಭಾಭವನೊಡು 'ಮಾಧ್ಯಮ ಬರವಣಿಗೆ ತರಬೇತಿ ಶಿಬಿರ' ಪನ್ಪಿನ ರಡ್ಡ್ ದಿನತ ಕಜ್ಜೊ ನಡತ್ಂಡ್. ಕಜ್ಜೊನು ಕರ್ನಾಟಕ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿದ ಗುರ್ಕಾರೆರಾಯಿನ ಶ್ರೀ ತಾರಾನಾಥ

ಗಟ್ಟಿ ಕಾಪಿಕಾಡ್ ಉದಿಪನ ಮಲ್ತೆರ್. ಸರಕಾರಿ ಪ್ರಥಮ ದರ್ಜೆ ಮಹಿಳಾ ಕಾಲೇಜಿದ ಪ್ರಾಂಶುಪಾಲೆರಾಯಿನ ಡಾ. ಗೋಪಾಲಕೃಷ್ಣ ಕೆ. ಗುರ್ಕಾರ್ಮೆ ವಹಿಸಾದಿತ್ತೆರ್. ಮಲ್ಲ ಬಿನ್ನೆರಾದ್ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ ಕ್ಷೇಮಪಾಲನಾ ಅಧಿಕಾರಿ ಪ್ರೊ. ಸ್ಟೀವನ್ ಕ್ವಾಡ್ರಸ್ ಸೇರ್ದಿತ್ತೆರ್. ಕರ್ನಾಟಕ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿದ ಸದಸ್ಯ ಸಂಚಾಲಕೆರಾಯಿನ ಕುಂಬ್ರ ದುರ್ಗಾಪ್ರಸಾದ್ ರೈ ಒಟ್ಟುಗಿತ್ತೆರ್.

* * *

8 ಅಕ್ಟೋಬರ್ 2024 ದಾನಿ ಕರ್ನಾಟಕ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ, ತುಳು ಪರಿಷತ್ ಬೊಕ್ಕ ಕರಾವಳಿ ಲೇಖಕಿಯರ ಬೊಕ್ಕ ವಾಚಕಿಯರ ಸಂಘ, ಮಯೂರಿ ಫೌಂಡೇಶನ್ ಮುಲ್ಕಿ ಮೊಕ್ಲೆನ ಒತ್ತು ಸೇರಿಗೆಡ್ 'ಮಾರ್ನೆಮಿದ ಬಹುಭಾಷಾ ಕವಿಗೋಷ್ಠಿ' ಅಕಾಡೆಮಿದ ಸಿರಿಚಾವಡಿಡ್ ನಡತ್ಂಡ್.

ಕವಿಗೋಷ್ಠಿನ್ ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕಿ ಡಾ. ನಿಕೇತನ ಉದಿಪನ ಮಲ್ತೆರ್. ಮಾನಾದಿಗೆದ ಬಿನ್ನೆರಾದ್ ಕರ್ನಾಟಕ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿದ ಗುರ್ಕಾರೆ ತಾರನಾಥ ಗಟ್ಟಿ ಕಾಪಿಕಾಡ್, ಮಯೂರಿ ಫೌಂಡೇಶನ್‌ದ ಗುರ್ಕಾರೆರಾಯಿನ ಜಯ ಕೆ. ಶೆಟ್ಟಿ ಮುಂಬಯಿ, ತುಳು ಪರಿಷತ್‌ದ ಮಾನಾದಿಗೆದ ಗುರ್ಕಾರೆರಾಯಿನ ಡಾ. ಪ್ರಭಾಕರ ನೀರ್‌ಮಾರ್ಗ, ಕರಾವಳಿ ಲೇಖಕಿಯರ ವಾಚಕಿಯರ ಸಂಘದ ಒತ್ತು ಗುರ್ಕಾರೆರಾಯಿನ ಅರುಣಾ ನಾಗರಾಜ್ ಇತ್ತೆರ್. ಕವಿಗೋಷ್ಠಿದ ಗುರ್ಕಾರ್ಮೆನ್ ಪುಗರ್ತೆದ ಪೆರಿಯ ಸಾಹಿತಿ ರಾಧಾಕೃಷ್ಣ ಉಳಿಯತ್ತಡ್ಕ ವಹಿಸೊಂದಿತ್ತೆರ್. ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ, ಉಡುಪಿ ಬೊಕ್ಕ ಕಾಸರಗೋಡು ಜಿಲ್ಲೆದ ಕವಿಕುಲು ಒಟ್ಟು ಪದಿಮೂಜಿ ಬಾಸೆಲೆದ ಕವನೊಲೆನ್ ವಾಚನ ಮಲ್ತೆರ್.

* * *

25 ಅಕ್ಟೋಬರ್ 2024 ದಾನಿ ಕರ್ನಾಟಕ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ ಬೊಕ್ಕ ಆಳ್ವಾಸ್ ತುಳು ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಅಧ್ಯಯನ ಕೇಂದ್ರ, ಮೂಡುಬಿದಿರೆ ಮೊಕ್ಲೆನ ಸೇರಿಗೆಡ್ 'ಅಕಾಡೆಮಿಡ್ ಒಂಜಿ ದಿನ – ಬಲೆ ತುಳು ಓದುಗ' ಪನ್ಪಿನ ಇಸೇಸ ಕಜ್ಜ ನಡತ್ಂಡ್.

ಓದುನ ಕಜ್ಜ ಕೊಟ್ಯದ ಉದಿಪನನ್ ತುಳು ವಿದ್ವಾಂಸೆರ್ ಬೊಕ್ಕ ನಿವೃತ್ತ ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕೆರಾಯಿನ ಪ್ರೊ. ಬಿ. ಶಿವರಾಮ ಶೆಟ್ರ್ ಮಲ್ತೆರ್. ಬಿನ್ನೆರಾದ್ ಆಳ್ವಾಸ್ ತುಳು ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಅಧ್ಯಯನ ಕೇಂದ್ರದ ಸಂಯೋಜಕೆರಾಯಿನ ಡಾ. ಯೋಗೀಶ್ ಕೈರೋಡಿ, ಅಕಾಡೆಮಿದ ರಿಜಿಸ್ಟ್ರಾರ್ ಆಯಿನ ಪೂರ್ಣಿಮಾ, ಅಕಾಡೆಮಿದ ಮಾಜಿ ಸದಸ್ಯೆರಾಯಿನ ಬೆನೆಟ್ ಜಿ. ಅಮ್ಮನ್ನ ಅಂಚೆನೇ ಅಕಾಡೆಮಿದ

ಸದಸ್ಯೆರಾಯಿನ ಕುಂಬ್ರ ದುರ್ಗಾಪ್ರಸಾದ್ ರೈ ಈ ಕಜ್ಜೊಡು ಉಪಸ್ಥಿತೆರಿತ್ತೆರ್.

* * *

25 ಅಕ್ಟೋಬರ್ 2024 ದಾನಿ ಕರ್ನಾಟಕ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿದ ಸಿರಿಚಾವಡಿಡ್ ಯಕ್ಷಗಾನ ಬೊಕ್ಕ ನಾಟಕ ಕ್ಷೇತ್ರೊದ ಪೆರಿಯ ಕಲಾವಿದೆರಾಯಿನ ಬಂಟ್ವಾಳ ಜಯರಾಮ ಆಚಾರ್ಯೆ ಮೆರೆನ ಶ್ರದ್ಧಾಂಜಲಿ ಸಭೆ ಕರ್ನಾಟಕ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ, ಕರ್ನಾಟಕ ಯಕ್ಷಗಾನ ಅಕಾಡೆಮಿ, ಯಕ್ಷಧ್ರುವ ಪಟ್ಲ ಫೌಂಡೇಶನ್ ಟ್ರಸ್ಟ್, ತುಳು ನಾಟಕ ಕಲಾವಿದರ ಒಕ್ಕೂಟ (ರಿ.), ಮಂಗಳೂರು ಮೊಕ್ಲೆನ ಜೊತೆ ಸೇರಿಗೆಡ್ ನಡತ್ಂಡ್.

* * *

09 ನವೆಂಬರ್ 2024 ದಾನಿ ಕರ್ನಾಟಕ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ, ಲಯನ್ಸ್ ಕ್ಲಬ್ ಪುತ್ತೂರು ಬೊಕ್ಕ ತುಳು ಅಪ್ಪೆ ಕೂಟ ಪುತ್ತೂರು ಮೊಕ್ಲೆನ ಸೇರಿಗೆಡ್ 'ತುಳುವ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಪೊಲಬು ಬೊಕ್ಕ ತುಳು ತಾಳಮದ್ದೊಳಿ ಲೇಸ್' ಪುತ್ತೂರುಡ್ ನಡತ್ತ್ಂಡ್.

ಈ ಕಜ್ಜೊದ ಉದಿಪನನ್ ಎನ್. ರವೀಂದ್ರ ಶೆಟ್ಟಿ ನುಳಿಯಾಲು ನಡಪಾದ್ ಕೊರಿಯೆರ್. ಕರ್ನಾಟಕ ಲೇಖಕಿಯರ ಬೊಕ್ಕ ವಾಚಕಿಯರ ಸಂಘದ ಗುರ್ಕಾರ್ದಿಯಾಯಿನ ಶಕುಂತಳಾ ಶೆಟ್ಟಿ ಪೊಲಬುದ ಮದಿಪುನ್ ಪಂಡೆರ್. ಅಕಾಡೆಮಿದ ಸದಸ್ಯೆರಾಯಿನ ಕುಂಬ್ರ ದುರ್ಗಾ ಪ್ರಸಾದ್ ರೈ, ಪ್ರೇಮಲತಾ ರಾವ್, ಗೀತಾ ಮೋಹನ್, ಹೀರಾ ಉದಯ್, ನಯನಾ ರೈ ಈ ಕಜ್ಜೊಡ್ ಉಪಸ್ಥಿತೆರಿತ್ತೆರ್.

* * *

13 ನವೆಂಬರ್ 2024 ದಾನಿ ಕರ್ನಾಟಕ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿಡ್ ಕರ್ನಾಟಕ ಸುವರ್ಣ ಸಂಭ್ರಮೊದ ಬಹುಸಂಸ್ಕೃತಿ ಉತ್ಸವೊದ ಭಾಗವಾದ್ ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡದ ಪ್ರೌಢಶಾಲಾ ಜೋಕ್ಲೆನ ಚಿತ್ರಕಲಾ ಸ್ಪರ್ಧೆ ಅಕಾಡೆಮಿದ ಅಮೃತ ಸೋಮೇಶ್ವರ ಸಭಾಂಗಣಡ್ ನಡತ್ಂಡ್. ದ.ಕ. ಜಿಲ್ಲೆದ ಅಪರ ಜಿಲ್ಲಾಧಿಕಾರಿ ಡಾ. ಸಂತೋಷ್ ಕುಮಾರ್ ಈ ಕಜ್ಜೊದ ಉದಿಪನ ಮಲ್ತೆರ್. ಕೊಂಕಣಿ ಅಕಾಡೆಮಿದ ಗುರ್ಕಾರೆರಾಯಿನ ಸ್ಟ್ಯಾನಿ ಅಲ್ವಾರಿಸ್ ಮಲ್ಲ ಬಿನ್ನೆರಾದ್ ಜಿಲ್ಲಾ ಯೋಜನ ಉಪ ಸಮನ್ವಯ ಅಧಿಕಾರಿ ಸುಮಂಗಳಾ ಎಸ್. ನಾಯಕ್, ಬ್ಯಾರಿ ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿದ ಗುರ್ಕಾರ್ರ್ ಉಮರ್ ಯು.ಎಚ್., ಕನ್ನಡ ಬೊಕ್ಕ ಸಂಸ್ಕೃತಿ

ಇಲಾಖೆಯ ಸಹಾಯಕ ನಿರ್ದೇಶಕೆರಾಯಿನ ರಾಜೇಶ್ ಜಿ., ಕುಡ್ಲದ ಪ್ರಸಾದ್ ಆರ್ಟ್ ಗ್ಯಾಲರಿದ ನಿರ್ದೇಶಕೆರಾಯಿನ ಕೋಟಿ ಪ್ರಸಾದ್ ಆಳ್ವ, ಶಿಕ್ಷಕೆರೆ ಸಂಘದ ಅಧ್ಯಕ್ಷೆರಾಯಿನ ಬಾಲಕೃಷ್ಣ ಶೆಟ್ಟಿ, ಮಹಾಲಸಾ ಚಿತ್ರಕಲಾ ಶಾಲೆದ ವಿಭಾಗ ಮುಖ್ಯಸ್ಥೆರಾಯಿನ ಎನ್.ಎಸ್. ಪತ್ತಾರ್, ಆರ್ಟ್ ಕೆನರಾ ಟ್ರಸ್ಟ್‌ದ ಸದಸ್ಯೆರಾಯಿನ ಹರೀಶ್ ಕೊಡಿಯಾಲ್‌ಬೈಲು ಈ ಕಜ್ಜೊಡು ಉಪಸ್ಥಿತರಿತ್ತೆರ್.

* * *

17 ನವೆಂಬರ್ 2024 ದಾನಿ ಕರ್ನಾಟಕ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ ಬೊಕ್ಕ ಯಕ್ಷಾಂಗಣ ಮಂಗಳೂರು, ಯಕ್ಷಗಾನ ಚಿಂತನ ಮಂಥನ ಬೊಕ್ಕ ಪ್ರದರ್ಶನ ವೇದಿಕೆ ಮೊಕ್ಲೆನ ಸೇರಿಗೆಡ್ ಪ್ರೊ. ಭಾಸ್ಕರ ರೈ ಕುಕ್ಕುವಳ್ಳಿ ಮೆರೆನ 'ಸಿಯನ – ಚೀಪೆ ಕೋಪೆದ ಪಾಕ ಪದೊಕುಲು' ಪನ್ಪುನ ಕವನ ಸಂಕಲನದ ಅನಾವರಣ ಬೊಕ್ಕ 'ತುಳು ಆಟೊ : ಪ್ರಸಂಗ ಬೊಕ್ಕ ಪ್ರಯೋಗ' ಪನ್ಪಿ ವಿಷಯೊಡು ವಿಚಾರಗೋಷ್ಠಿ ನಡತ್ಂಡ್. ಕಜ್ಜೊದ ಉದಿಪನನ್ ಕರ್ನಾಟಕ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿದ ಮಾಜಿ ಗುರ್ಕಾರೆರಾಯಿನ ಶ್ರೀ ಎ.ಸಿ. ಭಂಡಾರಿ ನಡಪಾದ್ ಕೊರಿಯೆರ್.

ಕೃತಿ ಅನಾವರಣ ಕಜ್ಜೊನು ವಿಶ್ರಾಂತ ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕೆರ್ ಬೊಕ್ಕ ಪೆರಿಯ ಜಾನಪದ ಸಂಶೋಧಕೆರಾಯಿನ ಪ್ರೊ. ಎ.ವಿ. ನಾವಡ ನಡಪಾದ್ ಕೊರಿಯೆರ್. ಎ.ಕೆ. ಜಯರಾಮ್ ಶೇಖ, ರಾಜಾರಾಮ ಶೆಟ್ಟಿ ಮನವಳಿಕೆ, ಲಕ್ಷ್ಮೀನಾರಾಯಣ ರೈ ಹರೇಕಳ, ವಾಸಪ್ಪ ಶೆಟ್ಟಿ ಬೆಳ್ಳಾರೆ, ನಿವೇದಿತಾ ಎನ್. ಶೆಟ್ಟಿ, ಸುಮಾ ಪ್ರಸಾದ್, ರವೀಂದ್ರ ರೈ ಕಲ್ಲಿಮಾರ್ ಜತೆ ಸೇರ್ದಿತ್ತೆರ್.

* * *

ಲೇಖಕೆರೆನ ಪತ್ತೆ

ಸುಬ್ರಹ್ಮಣ್ಯ ಬೈಪಾಡಿತ್ತಾಯ
ನಂದಳಿಕೆ ಅಂಚೆ
ಕಾರ್ಕಳ ತಾಲೂಕು - 576 111
ದೂರವಾಣಿ : 9945384823

ದೇವಿಕಾ ನಾಗೇಶ್
ಭಂಡಾರಿ ಹೈಟ್ಸ್ 17ನೇ ಮಹಡಿ
1701 ಕೊಟ್ಟಾರ
ಮಂಗಳೂರು - 575006

ಶ್ರೀಮತಿ ಜ್ಯೋತಿ ಚೇಳ್ಯಾರು
'ಕ್ಷಿತಿಜ' ಸೈಟ್ ನಂ. 382
ಚೇಳ್ಯಾರು ಅಂಚೆ, ಹಳೆಯಂಗಡಿ,
ಮಂಗಳೂರು - 574 146

ಯಶವಂತ್ ಬೋಳೂರು
'ಸಾನಿಧ್ಯ'
ಎಸ್.ಬಿ. ರೋಡ್, ಬೋಳೂರು
ಮಂಗಳೂರು - 575 003
ಮೊ: 8722610404

ಆನಂದ ಸಾಲಿಯಾನ್
ಮೈರಾ ಮನೆ
ವೀರಕಂಬ ಅಂಚೆ
ಬಂಟ್ವಾಳ ತಾಲೂಕು
ಮೊ : 7338621760

ಡಾ. ಇಂದಿರಾ ಹೆಗ್ಗಡೆ
304, ಕಲ್ಯಾಣಿ ಬೀಚ್ ಪರ್ಲ್
ಮಾರಿಗುಡಿ ಹಿಂಬದಿ
ಸುರತ್ಕಲ್
ಮಂಗಳೂರು - 575 014
ಮೊ : 9845577553

ಬಾಬು ಪಾಂಗಾಳ
ಕುಂದು ಕೊರಗ
ಗುರುಮೇರು, ಇನ್ನಾ, ಕಾರ್ಕಳ
ಉಡುಪಿ - 576 121
ಮೊ: 6364021972

ತಾರಾನಾಥ್ ವರ್ಕಾಡಿ
ಅಂಚೆ ಬೆಳ್ಮಣ್ಣು
ಕಾರ್ಕಳ ತಾಲೂಕು
ಉಡುಪಿ ಜಿಲ್ಲೆ - 576 111

ರಕ್ಷಿತಾ
ಪ್ರಥಮ ಬಿ.ಸಿ.ಎ.
ಯೆನೆಪೋಯ
ಇನ್‌ಸ್ಟಿಟ್ಯೂಟ್ ಆಫ್ ಆರ್ಟ್ಸ್ & ಸೈನ್ಸ್
ಕೂಳೂರು, ಮಂಗಳೂರು - 575 013

ಅಂಚನಾ ಪಿ.ಡಿ.
ಯೆನೆಪೋಯ
ಇನ್‌ಸ್ಟಿಟ್ಯೂಟ್ ಆಫ್ ಆರ್ಟ್ಸ್ & ಸೈನ್ಸ್
ಕೂಳೂರು, ಮಂಗಳೂರು - 575 013

ತೇಜಸ್ ಡಿ. ಪೂಜಾರಿ
ಪ್ರಥಮ ಬಿ.ಎಸ್ಸಿ.
ಆಳ್ವಾಸ್ ಕಾಲೇಜು, ಮೂಡುಬಿದಿರೆ

ಐ.ಕೆ. ಗೋವಿಂದ ಭಂಡಾರಿ
ನಿವೃತ್ತ ವಿಜಯಾ ಬ್ಯಾಂಕ್ ಮ್ಯಾನೇಜರ್
'ದೇವರ ದಯೆ'
ಬಿಂದುನಗರ, ಕುಂಟಲ್‌ಪಾಡಿ
ಕಾರ್ಕಳ - 574 104
ಮೊ: 9632562679

ಅಕಾಡೆಮಿದ ಗೌರವ ಪ್ರಶಸ್ತಿ ಪಡೆಯಿನಕುಲು

ವರ್ಷ	ಕ್ಷೇತ್ರ	ಗೌರವ ಪ್ರಶಸ್ತಿ ವಿಜೇತೆರ್ನ ಪುದರ್
1995-1996	ಸಾಹಿತ್ಯ	1. ದಿ. ಕೆದಂಬಾಡಿ ಜತ್ತಪ್ಪ ರೈ
		2. ಮಂದಾರ ಕೇಶವ ಭಟ್
1996-97	ಸಂಶೋಧನೆ	3. ದಿ. ಪ್ರೊ. ಕು.ಶಿ. ಹದಿದಾಸ ಭಟ್
	ಸಾಹಿತ್ಯ	4. ದಿ. ಕೆಲಿಂಜ ಸೀತಾರಾಮ ಆಳ್ವ
	ಯಕ್ಷಗಾನ	5. ಶ್ರೀ ಮಿಜಾರು ಅಣ್ಣಪ್ಪ
	ನಾಟಕ - ಚಲನಚಿತ್ರ	6. ದಿ.ಬಿ. ರಾಮ ಕಿರೋಡಿಯನ್
1997-98	ಸಾಹಿತ್ಯ	7. ಡಾ. ಸುನೀತಾ ಎಂ. ಶೆಟ್ಟಿ
	ಸಂಶೋಧನೆ	8. ಡಾ. ಸೂರ್ಯನಾಥ ಕಾಮತ್
	ನಾಟಕ - ಚಲನಚಿತ್ರ	9. ಶ್ರೀ ಕೆ.ಎನ್. ಟೈಲರ್
	ಯಕ್ಷಗಾನ	10. ದಿ. ಮಲ್ಪೆ ಶಂಕರನಾರಾಯಣ ಸಾಮಗ
1998-99	ಸಾಹಿತ್ಯ	11. ಪ್ರೊ. ಅಮೃತ ಸೋಮೇಶ್ವರ
	ಸಾಹಿತ್ಯ ಬೊಕ್ಕ ಸಂಶೋಧನೆ	12. ಶ್ರೀ ವೆಂಕಟರಾಜ ಪುಣಿಂಚಿತ್ತಾಯ
	ಯಕ್ಷಗಾನ	13. ದಿ. ಮಂಕುಡೆ ಸಂಜೀವ ಶೆಟ್ಟಿ
	ನಾಟಕ - ಚಲನಚಿತ್ರ	14. ಶ್ರೀಮತಿ ಎಂ. ಲೀಲಾವತಿ
1999-2000	ಸಂಶೋಧನ	15. ಡಾ. ಯು.ಪಿ. ಉಪಾಧ್ಯಾಯ
	ಸಾಹಿತ್ಯ	16. ಶ್ರೀ ಕುದ್ಕಾಡಿ ವಿಶ್ವನಾಥ ರೈ
	ಯಕ್ಷಗಾನ	17. ಶ್ರೀ ಕೋಳ್ಯೂರು ರಾಮಚಂದ್ರ ರಾವ್
	ನಾಟಕ - ಚಲನಚಿತ್ರ	18. ಶ್ರೀ ಸದಾನಂದ ಸುವರ್ಣ
2000-2001	ಸಾಹಿತ್ಯ	19. ಶ್ರೀ ಪಿ.ಎಸ್. ರಾವ್
	ಸಂಶೋಧನೆ	20. ಡಾ. ಸುಶೀಲಾ ಪಿ. ಉಪಾಧ್ಯಾಯ
	ನಾಟಕ - ಚಲನಚಿತ್ರ	21. ಶ್ರೀ ಪಿ.ಎಸ್. ರಾವ್
	ಯಕ್ಷಗಾನ	22. ದಿ. ಪುಳಿಂಚ ರಾಮಯ್ಯ ಶೆಟ್ಟಿ
2001-2002	ಸಂಶೋಧನೆ	23. ಡಾ. ಕೆ.ವಿ. ರಮೇಶ
	ಸಾಹಿತ್ಯ ಬೊಕ್ಕ ಸಂಶೋಧನೆ	24. ಪ್ರೊ. ಬಿ.ಎ. ವಿವೇಕ ರೈ
	ಯಕ್ಷಗಾನ	25. ಶ್ರೀ ಮಲ್ಪೆ ರಾಮದಾಸ ಸಾಮಗ
	ನಾಟಕ - ಚಲನಚಿತ್ರ	26. ಶ್ರೀ ಮಚ್ಚೇಂದ್ರನಾಥ ಪಾಂಡೇಶ್ವರ
2002-2003	ಸಾಹಿತ್ಯ ಬೊಕ್ಕ ಸಂಶೋಧನೆ	27. ಡಾ. ಕೆ. ವಸಂತ ಮಾಧವ
	ಸಾಹಿತ್ಯ	28. ಶ್ರೀ ಏರ್ಯ ಲಕ್ಷ್ಮೀನಾರಾಯಣ ಆಳ್ವ
	ಯಕ್ಷಗಾನ	29. ಶ್ರೀ ಬಿ. ಶೀನಪ್ಪ ಭಂಡಾರಿ
	ನಾಟಕ - ಚಲನಚಿತ್ರ	30. ಡಾ. ಪಿ. ಸಂಜೀವ ದಂಡೆಕೇರಿ
	ಸಂಘ ಸಂಸ್ಥೆ	21. ಸಾಹಿತ್ಯ ಬಳಗ, ಮುಂಬಯಿ
2003-2004	ಸಂಶೋಧನೆ	32. ಶ್ರೀ ಎಂ. ಮುಕುಂದ ಪ್ರಭು
	ಸಾಹಿತ್ಯ ಬೊಕ್ಕ ಸಂಶೋಧನೆ	33. ಪ್ರೊ. ಎ.ವಿ. ನಾವಡ
	ಯಕ್ಷಗಾನ	34. ಶ್ರೀ ಕೆ. ಅನಂತರಾಮ ಬಂಗಾಡಿ
	ನಾಟಕ - ಚಲನಚಿತ್ರ	35. ಶ್ರೀ ಕೆ.ಬಿ. ವಾಮನ
	ಜಾನಪದ	36. ಶ್ರೀ ಬಾಬು ಪರವ

2004	ಸಾಹಿತ್ಯ ಬೊಕ್ಕ ಸಂಶೋಧನೆ	37. ಡಾ. ಕೆ. ಚಿನ್ನಪ್ಪ ಗೌಡ
	ನಾಟಕ ಚಲನಚಿತ್ರ	38. ಶ್ರೀಮತಿ ಜಯಶೀಲ
	ಜಾನಪದ	39. ದಿ. ಲೋಕಯ ಪಂಬದ
2005	ಸಾಹಿತ್ಯ ಬೊಕ್ಕ ಸಂಶೋಧನೆ	40. ಡಾ. ಪಾಲ್ತಾಡಿ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಆಚಾರ್
	ನಾಟಕ – ಚಲನಚಿತ್ರ	41. ಶ್ರೀ ವಿ.ಜಿ. ಪಾಲ್
	ಜಾನಪದ	42. ಶ್ರೀ ಐತಪ್ಪ ಮಾರು ಪಂಬದ ಚಿಪ್ಪಾರ್
2006	ಸಾಹಿತ್ಯ ಬೊಕ್ಕ ಸಂಶೋಧನೆ	43. ಡಾ. ವಾಮನ ನಂದಾರ
	ನಾಟಕ – ಚಲನಚಿತ್ರ	44. ಶ್ರೀ ರಾಮದಾಸ್ ದೇವಾಡಿಗ
	ಜಾನಪದ	45. ಶ್ರೀ ಮಾಚಾರು ಗೋಪಾಲ ನಾಯ್ಕ
2007	ಸಾಹಿತ್ಯ	46. ಶಿಮುಂಜೆ ಪರಾರಿ
	ನಾಟಕ – ಚಲನಚಿತ್ರ	47. ಶ್ರೀ ಬಿ.ಎನ್. ರಾವ್ ಬೋಳೂರು
	ಜಾನಪದ	48. ಶ್ರೀಮತಿ ಸಣ್ಣಕ್ಕ ಬಂಗ್ಲೆಗುಡ್ಡೆ
2008	ಸಾಹಿತ್ಯ ಬೊಕ್ಕ ಸಂಶೋಧನೆ	49. ಶ್ರೀ ಬನ್ನಂಜೆ ಬಾಬು ಅಮೀನ್
	ನಾಟಕ – ಚಲನಚಿತ್ರ	50. ಶ್ರೀ ಸದಾಶಿವ ಸಾಲ್ಯಾನ್
	ಜಾನಪದ	51. ಶ್ರೀ ದಾಸು ಬಂಗೇರ
2009	ಸಾಹಿತ್ಯ ಬೊಕ್ಕ ಸಂಶೋಧನೆ	52. ಡಾ. ಟಿ. ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಶೆಟ್ಟಿ
	ನಾಟಕ – ಚಲನಚಿತ್ರ	53. ಶ್ರೀ ಭೋಜ ಸುವರ್ಣ
	ಯಕ್ಷಗಾನ	54. ಶ್ರೀ ಕಾಂಚನ ಸಂಜೀವ ರೈ
2010	ಸಾಹಿತ್ಯ	55. ಶ್ರೀ ಡಿ.ಕೆ. ಚೌಟ
	ನಾಟಕ – ಚಲನಚಿತ್ತ	56. ಶ್ರೀ ಶಾಂತರಾಮ್ ಕಲ್ಲಡ್ಕ
	ಜಾನಪದ (ಪಾಡ್ದನ)	57. ಶ್ರೀಮತಿ ಕೊರಪೊಳು
2011	ಸಾಹಿತ್ಯ	58. ಬೋಳ ಚಿತ್ತರಂಜನ್ ದಾಸ್ ಶೆಟ್ಟಿ
	ತುಳು ರಂಗಭೂಮಿ	59. ಶ್ರೀ ಜೆ. ಸೀತಾರಾಮ್ ಶೆಟ್ಟಿ
	ತುಳು ಸಿನಿಮಾ	60. ಶ್ರೀ ಟಿ.ಎ. ಶ್ರೀನಿವಾಸ
2012	ಸಾಹಿತ್ಯ	61. ಶ್ರೀಮತಿ ಜಯಂತಿ ಎಸ್. ಬಂಗೇರ
	ನಾಟಕ – ರಂಗಭೂಮಿ	62. ಶ್ರೀ ರೋಹಿದಾಸ್ ಕದ್ರಿ
	ಸಿನಿಮಾ	63. ರಿಚಾರ್ಡ್ ಕ್ಯಾಸ್ತಲಿನೊ
2013	ಸಾಹಿತ್ಯ	64. ಶ್ರೀ ಮನು ಇಡ್ಯಾ ಸುರತ್ಕಲ್
	ಯಕ್ಷಗಾನ	65. ಶ್ರೀ ಕೆ. ವಿಶ್ವನಾಥ ರೈ ಬೆಳ್ಳಾರೆ
	ಜಾನಪದ	66. ಶ್ರೀ ಗೇರ್ತಿಲ ದೇವು ಪೂಜಾರಿ
2014	ಸಾಹಿತ್ಯ ಬೊಕ್ಕ ಸಂಶೋಧನೆ	67. ಡಾ. ಕನರಾಡಿ ವಾದಿರಾಜ ಭಟ್
	ನಾಟಕ	68. ಶ್ರೀ ಎಮ್.ಕೆ. ಸೀತಾರಾಮ ಕುಲಾಲ್
	ಸಿನಿಮಾ	69. ಶ್ರೀ ರಾಮ ಶೆಟ್ಟಿ
2015	ಸಾಹಿತ್ಯ	70. ಡಾ. ಇಂದಿರಾ ಹೆಗ್ಗಡೆ
	ಜಾನಪದ	71. ಶ್ರೀ ಕೋಟಿ ಪರವ
	ಯಕ್ಷಗಾನ	72. ಶ್ರೀ ಬೇತ ಕುಂಞ ಕುಲಾಲ್
2016	ಸಾಹಿತ್ಯ	73. ಶ್ರೀ ಮುದ್ದು ಮೂಡುಬೆಳ್ಳೆ
	ನಾಟಕ	74. ಶ್ರೀ ಕೆ. ಆನಂದ ಶೆಟ್ಟಿ
	ಸಿನಿಮಾ	75. ಶ್ರೀ ತಮ್ಮ ಲಕ್ಷ್ಮಣ

2017	ಸಾಹಿತ್ಯ	76. ಶ್ರೀಮತಿ ಶಕುಂತಳಾ ಭಟ್
	ಯಕ್ಷಗಾನ	77. ಡಾ. ಶಿಮಂತೂರು ನಾರಾಯಣ ಶೆಟ್ಟಿ
	ಜಾನಪದ	78. ಶ್ರೀ ಸೇಸಪ್ಪ ಪಂಬದ
2018	ಸಾಹಿತ್ಯ	79. ಶ್ರೀಮತಿ ಲಲಿತಾ ಆರ್. ರೈ
	ನಾಟಕ	80. ಶ್ರೀ ರತ್ನಾಕರ ರಾವ್ ಕಾವೂರು
	ಸಿನಿಮಾ	81. ಶ್ರೀ ಎ.ಕೆ. ವಿಜಯ್ (ಕೋಕಿಲಾ)
2019	ಸಾಹಿತ್ಯ	82. ಡಾ. ಎಸ್.ಆರ್. ವಿಘ್ನರಾಜ್
	ಯಕ್ಷಗಾನ	83. ದಿ. ತಿಮ್ಮಪ್ಪ ಗುಜರನ್, ತಲಕಳ
	ಜಾನಪದ	84. ಶ್ರೀ ಗುರುವ ಕೊರಗ ಹಿರಿಯಡ್ಕ
2020	ಸಾಹಿತ್ಯ	85. ಶ್ರೀ ರಾಮಚಂದರ್ ಬೈಕಂಪಾಡಿ
	ನಾಟಕ	86. ಶ್ರೀ ತುಂಗಪ್ಪ ಬಂಗೇರ, ಮಂಜಾಲಕಟ್ಟೆ
	ಜಾನಪದ	87. ಶ್ರೀ ಆನಂದ ಪೂಜಾರಿ, ಹಳೆಯಂಗಡಿ
2021	ಜಾನಪದ	88. ಶ್ರೀ ಸಂಜೀವ ಬಂಗೇರ ತಲಪಾಡಿ
	ನಾಟಕ/ಸಿನಿಮಾ	89. ಶ್ರೀ ಕೃಷ್ಣಪ್ಪ ಉಪ್ಪೂರು
	ಸಾಹಿತ್ಯ	90. ಉಲ್ಲಾಸ ಕೃಷ್ಣ ಪೈ ಪುತ್ತೂರು

ಬೂಕು ಇನಾಮು ಗೆಂದಿನಕುಲು

1992–1994

ಕ್ರಸಂ.	**ಪ್ರಕಾರ**	**ಗ್ರಂಥ ಲೇಖಕರು**
ಕಾವ್ಯ	ತುಳು ಹರಿಶ್ಚಂದ್ರ ಕಾವ್ಯೊ	ಕೆಲಿಂಜ ಸೀತಾರಾಮ ಆಳ್ವ
ಕಥೆ	ಒಸಯೊ	ಮುದ್ದು ಮೂಡುಬೆಳ್ಳೆ
ಕಾದಂಬರಿ	ನಾಣಜ್ಜೆರ್ ಸುದೆ ತಿರ್ಗಾಯೆರ್	ಕೆ. ಮಹಾಲಿಂಗ
ನಾಟಕ	ಕಪ್ಪು ನೆತ್ತೆರ್	ಕೋಡು ಭೋಜ ಶೆಟ್ಟಿ
ಅನುವಾದ	ಅಸೆನಿ ಯಾಗೊ ಕಾಂತಗೋ ಜೋಗಿ	ಕೆದಂಬಾಡಿ ಜತ್ತಪ್ಪ ರೈ
ಕನ್ನಡದ ತುಳು ಅಧ್ಯಯನ ಗ್ರಂಥ	ತುಳು ಜಾನಪದ ಆಚರಣೆಗಳು	ಬನ್ನಂಜೆ ಬಾಬು ಅಮೀನ್
ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ತುಳು ಅಧ್ಯಯನ ಗ್ರಂಥ	Tulu Dialectics	ಪದ್ಮನಾಭ ಕೇಕುಣ್ಣಾಯ

1994–1995

ಕಾವ್ಯ	ನಾಗಸಂಪಿಗೆ	ಸುನೀತಾ ಶೆಟ್ಟಿ
ಕಥೆ	ಕರಿಯವಜ್ಜೆರೆಗನ ಕತೆಕುಲು	ಆನಂದಕೃಷ್ಣ
ಕಾದಂಬರಿ	ಕುದುರುದ ಕೇದಗೆ	ಎಂ. ಜಾನಕಿ ಬ್ರಹ್ಮಾವರ
ನಾಟಕ	ಬೂದಮ್ಮನ ಬಿರ್ಸಾತಿಕೆ	ಶಾರದಾ ಆರ್. ರಾವ್
ಗದ್ಯ	ತಿರ್ಗಾಟದ ತಿರ್ಲ್	ಎಂ. ಜಾನಕಿ ಬ್ರಹ್ಮಾವರ
ಅನುವಾದ	ಭತರನ ಮೋಕೆ ಬೊಕ್ಕ ಮಾಯೆದ ಶೂರ್ಪನಖಿ	ಮಂದಾರ ಕೇಶವ ಭಟ್ಟ
ಕನ್ನಡದ ತುಳು ಅಧ್ಯಯನ ಗ್ರಂಥ	ದ.ಕ. ಜಿಲ್ಲೆಯ ಐತಿಹ್ಯಗಳು	ಸುಬ್ಬಣ್ಣ ರೈ

1995–1997		
ಕಾವ್ಯ	ಪದರಂಗಿತ	ಪ್ರಮೋದ ಕೆ. ಸುವರ್ಣ
ಕಥೆ	ಮನಸ್ಸ್ ಬದಲಾನಗ	ಜಯಂತಿ ಎಸ್. ಬಂಗೇರ
ಕಾದಂಬರಿ	ಚಂದ್ರಳ್ಳಿಡ್ ಬೊಳ್ಪಾಂಡ್	ಸಂಕಲಕರಿಯ ಕೃಷ್ಣ ಸಾಲ್ಯಾನ್
ನಾಟಕ	ಪಿಲಿಪತ್ತಿ ಗಡಸ್	ಆನಂದಕೃಷ್ಣ
ಗದ್ಯ	ಪಣೆ ಪಣೆ ತುಡರ್	ಮ. ವಿಠಲ ಪುತ್ತೂರು
ಕನ್ನಡದ ತುಳು		
ಅಧ್ಯಯನ ಗ್ರಂಥ	ತೌಳವ	ಪುಂಡಿಕ್ಕಾ ಗಣಪಯ್ಯ ಭಟ್
1997–1998		
ಕಾವ್ಯ ಕವಿತೆ	ಬಾನೊ ತೋರೊಂದುಂಡು	ಎಸ್.ಪಿ. ಮಂಚಿ
ಕತೆ	ಡೋಲು	ಗಣೇಶ್ ಅಮೀನ್ ಸಂಕಮಾರ್
ಕಾದಂಬರಿ	ಪರಶುರಾಮ ದೇವೆರೆ ಸೃಷ್ಟಿ	
	ಈ ತುಳುನಾಡ್	ಮ. ವಿಠಲ ಪುತ್ತೂರು
ನಾಟಕ	ಎರುಮ್ಮೆಂದೆ	ಎ. ಶಿವಾನಂದ ಕರ್ಕೇರ
ಗದ್ಯ	ದೇಸಾಂತ್ರೊಡು	ಡಿ. ಸುವಾಸಿನಿ ಹೆಗ್ಡೆ
ಕನ್ನಡದ ತುಳು		
ಅಧ್ಯಯನ ಗ್ರಂಥ	ದಕ್ಷಿಣ ಭಾರತದ ಕೆಲವು ನೋಟಗಳು	ಸುಶೀಲಾ ಉಪಾಧ್ಯಾಯ
ಅನುವಾದ	ಪುರುಷೆ	ಎಚ್ಕೆ ಕರ್ಕೇರ
1998–1999		
ಕಾವ್ಯ ಕವಿತೆ	ತುಳು ಜೈಮಿನಿ ಭಾರತೊ	ಡಿ. ವೇದಾವತಿ
ಕಾದಂಬರಿ	ಮೂಜಂಜ ಆನಗ	ಜಿತು ನಿಡ್ಲೆ
ನಾಟಕ	ಬದಿ	ಕೆ. ವಿಜಯಕುಮಾರ್ ಶೆಟ್ಟಿ
ಗದ್ಯ	ಪಿರ ತಿರ್ಗ್ ತೂನಗ	ಎಸ್.ಜಿ. ಕುಂದರ್
ಅನುವಾದ	ಪುರಂದರ ದಾಸೆರೆ ಪದೊಕುಲು	ಕಬ್ಬಿನಾಲೆ ವಸಂತ ಭಾರದ್ವಾಜ್
ಕನ್ನಡದ ತುಳು		
ಅಧ್ಯಯನ ಗ್ರಂಥ	ಕಲ್ಕುಡ ಕಲ್ಲುರ್ಟಿ	ಪಾಲ್ತಾಡಿ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಆಚಾರ್
1999–2000		
ಕವಿತೆ	ಅಜನೆ	ವಸಂತಕುಮಾರ್ ಪೆರ್ಲ
ನಾಟಕ	ಸತ್ಯ ನೆಗಪುನಗ	ಜಯಂತಿ ಎಸ್. ಬಂಗೇರ
ತುಳುಡ್ದು ಅನುವಾದ	ಯಾರಿಗೆ ಯಾರುಂಟು?	ಚಂದ್ರಕಲಾ ನಂದಾವರ
ತುಳುಕು ಅನುವಾದ	ಜೋಕುಲು ಬಾಲೆಲು	ಶೀಮುಂಜೆ ಪರಾರಿ
ಗದ್ಯ	ಪೂವರಿ	ಮುದ್ದು ಮೂಡುಬೆಳ್ಳೆ
ಕನ್ನಡ ತುಳು		
ಅಧ್ಯಯನ ಗ್ರಂಥ	ತುಳುನಾಡಿನ ಜನಪದ ಆಟಗಳು	ಗಣನಾಥ ಶೆಟ್ಟಿ ಎಕ್ಕಾರು
ಶಿಶು ಸಾಹಿತ್ಯ	ತಾಟಿ ತೆಂಬರೆ	ಪ್ರಮೋದ ಕೆ. ಸುವರ್ಣ
2000–2001		
ಕವಿತೆ	ಗಗ್ಗರೊ	ಭಾಸ್ಕರ ಭಂಡಾರಿ ಮಜಿಬೈಲು
ಕಥೆ	ತನಿಕೆ	ಶಂಕರ ಖಂಡೇರಿ
ಕಾದಂಬರಿ	ಕಡಲ ಬರಿತ ಕಾಂಜರಣ್ಣೆ	ಬಿ.ಪಿ. ಕೋಡಿಬೆಂಗರೆ

ನಾಟಕ	ಬೀರೆ ದೇವು ಪೂಂಜೆ	ಕದ್ರಿ ನವನೀತ ಶೆಟ್ಟಿ
ಗದ್ಯ	ಪಳಂತುಳು ಕಾವ್ಯ	ಕಬಿನಾಲೆ ವಸಂತ ಭಾರದ್ವಾಜ್
ಶಿಶು ಸಾಹಿತ್ಯ	ಪುಟ್ಟುದಿನ	ರಮೇಶ್ ಉಳಯ ಅಡ್ಯನಡ್ಕ
ಸಂಪಾದಿತ ಕೃತಿ	ಭೂತಾರಾಧನೆ ಬಣ್ಣಗಾರಿಕೆ	ಬಿ.ಎ. ವಿವೇಕ ರೈ, ಯದುಪತಿ, ರಾಜಶ್ರೀ
ಇತರ ಭಾಷೆಯಿಂದ		
ಅನುವಾದ	ಋಣ ಕಡ್ಪೆರಾವಾ	ಶಾರದಾ ಆರ್. ರಾವ್
ಕನ್ನಡದ ತುಳು		
ಅಧ್ಯಯನ ಗ್ರಂಥ	ಅನ್ವೇಷಣೆ	ಚಂದ್ರಶೇಖರ ಮಂಡೆಕೋಲು
ಇಂಗ್ಲಿಷ್-ತುಳೂ		
ಅಧ್ಯಯನ ಗ್ರಂಥ	ಒಲಸರಿ (ಅನುವಾದ)	ಎನ್. ತಿರುಮಲೇಶ್ವರ ಭಟ್
2001-2002		
ಕಾವ್ಯ ಕವಿತೆ	ಮಾಣಿಗೆರಡ್ ಪಾತೆರೊ	ಮುತ್ತಿಗೆ ಈಶ್ವರ ಭಟ್
ಕತೆ	ಪರಿವರ್ತನೆ	ಬಿ.ಎ. ಪ್ರಭಾಕರ ರೈ
ಕಾದಂಬರಿ	ಯುಗ ಮಗ್‌ರ್ನಗ	ಜಾನಕಿ ಎಂ. ಬ್ರಹ್ಮಾವರ
ನಾಟಕ	ಬೊಜ್ಜ	ನಂದಳಿಕೆ ನಾರಾಯಣ ಶೆಟ್ಟಿ
ಗದ್ಯ	ಕರಜನ	ಸುನೀತಾ ಎಂ. ಶೆಟ್ಟಿ
ಕನ್ನಡ-ತುಳು		
ಅಧ್ಯಯನ ಗ್ರಂಥ	ತುಳುನಾಡಿನ ಜೈನಧರ್ಮ	ಎಸ್.ಡಿ. ಶೆಟ್ಟಿ
ಸಂಪಾದಿತ ಕೃತಿ	ಅಪ್ಪೆಗ್ ಬಾಲೆದ ಓಲೆ	ವಿಜಯ್‌ಕುಮಾರ್ ಭಂಡಾರಿ
2003		
ತುಳು ಕಾವ್ಯ ಕವಿತೆ	ಕತೆ ಆಯೆರ್ ಪೊಣ್ಣುಲ್ಲೈವೆರ್	ಪ್ರಮೋದಾ ಕೆ. ಸುವರ್ಣ
ತುಳುಕಥೆ ಕಾದಂಬರಿ	ಪೂ ಪೊದ್ದೊಲು	ಬನ್ನಂಜೆ ಬಾಬು ಅಮೀನ್
ತುಳುನಾಟಕ ಗದ್ಯ	ಮದಪ್ಪಂದಿ ನೆಂಪು	ಬಿ.ಎ. ಪ್ರಭಾಕರ ರೈ
ಅನುವಾದ	ಕರಿಯವಜ್ಜನ ಕತೆಗಳು	ಅ. ಬಾಲಕೃಷ್ಣ ಶೆಟ್ಟಿ ಪೊಳಲಿ
ಅಧ್ಯಯನ ಗ್ರಂಥ	ತುಳುನಾಡುಂ ಭಾಷಯುಂ ನಾಟ್ಟರಿವುಂ	ಪಿ. ರಾಘವನ್
2004		
ತುಳು ಕಾವ್ಯ	ತಪ್ಪುಗು ತರೆದಂಡ	ಎನ್.ಪಿ. ಶೆಟ್ಟಿ
ತುಳು ಕಾದಂಬರಿ	ರಡ್ಡ್ ಕುದುರುದ ನಡುಟು	ಕೇಶವ ಸಂಕಮಾರ್
ತುಳು ನಾಟಕ	ಕೋರ್ದಬ್ಬು ತನ್ನಿಮಾನಿಗ	ಯು.ಆರ್. ಚಂದರ್
2005		
ಅನುವಾದ	ಸುರಗಿಯ ಹೂ	ಬಿ. ಚಂದ್ರಯ್ಯ ವಿದ್ವಾನ್
ತುಳು ಕವಿತೆ	ಕುಡಲ ಮಲ್ಲಿಗೆ	ಡಾ. ವೆಂಕಟರಾಜ ಪುಣಿಂಚತ್ತಾಯ
ತುಳು ಕಾದಂಬರಿ	ಮಿತ್ತಬೈಲ್ ಯಮುನಕ್ಕ	ಡಿ.ಕೆ. ಚೌಟ
ತುಳು ನಾಟಕ	ಸತ್ಯದ ಸಿರಿ	ಜಗದೀಶ ಶೆಟ್ಟಿ
2006		
ತುಳು ನಾಟಕ	ಮೈಮೆ	ಕದ್ರಿ ನವನೀತ ಶೆಟ್ಟಿ
ತುಳು		

ಅಧ್ಯಯನಗ್ರಂಥ	ಕತ್ತಲಿನಿಂದ	ನವೀನ್ ಕುಮಾರ್ ಮರಿಕೆ
2007		
ತುಳು ಕವಿತೆ	ಪೊಸ ಒಸರ್	ಶಶಿರಾಜ್ ರಾವ್ ಕಾವೂರು
ತುಳು ಅನುವಾದ	ಸರ್ವಜ್ಞನ ವಚನೊಲು	ಭಾಸ್ಕರ ಭಂಡಾರಿ ಮಜಿಬೈಲು
2008		
ಅಧ್ಯಯನ ಗ್ರಂಥ	ಬಿನ್ನೆದಿ: ತಮ್ಮಲೆ ಅರುವತ್ತ ಕಟ್ಟ್–ಸಿರಿ ಪಾಡ್ದನ	ಬೋಳ ಚಿತ್ತರಂಜನ್‌ದಾಸ್ ಶೆಟ್ಟಿ
ನಾಟಕ	ತಂಬಿಲ	ನಾಗರಾಜ ಗುರುಪುರ
ಕಾದಂಬರಿ	ಮಿತ್ತಬೈಲ್ ಯಮುನಕ್ಕ	ಮೂಲ : ಆನಂದಕೃಷ್ಣ ಅನು: ಮುಹಮ್ಮದ್ ಕುಳಾಯಿ
2009		
ತುಳು ಕವಿತೆ	ಕನ್ನೆಗ	ಮುದ್ದು ಮೂಡುಬೆಳ್ಳೆ
ಕಾದಂಬರಿ	ದೇಸಾಂತರೊ	ಲಲಿತಾ ರೈ
ತುಳು ಅಧ್ಯಯನ ಗ್ರಂಥ	ಮೌಖಿಕ ಸಂಕಥನ	ಡಾ. ಪೂವಪ್ಪ ಕಣಿಯೂರು
2010		
ಅಧ್ಯಯನ ಗ್ರಂಥ	ತುಳು ನಾಡವರ ಸಮಾಜ	ಬಿ. ಸಚ್ಚಿದಾನಂದ ಹೆಗ್ಡೆ
ನಾಟಕ	ಮಾಯೆಯ ಎರಡು ನಾಟಕಗಳು	ಕೇಶವ ಕುಡ್ಲ
ಕಾದಂಬರಿ	ತನ್ನೆ ತೋಡುದ ಸೊನ್ನೆ	ವಿಜಯಾ ಬಿ. ಶೆಟ್ಟಿ, ಸಾಲೆತ್ತೂರು
2011		
ಕಥಾ ವಿಭಾಗ	ಒಂಜಿ ಕುಂದು ನಲ್ಪ ಕತೆಕುಲು	ಡಾ. ಅಶೋಕ್ ಆಳ್ವ
ಕಾದಂಬರಿ ವಿಭಾಗ	ಸತ್ಯದೃಷ್ಟಿ	ಶ್ರೀ ಪುತ್ತಿಗೆ ಪದ್ಮನಾಭ ರೈ
ನಾಟಕ ವಿಭಾಗ	ಭೂತಾಳ ಪಾಂಡ್ಯ	ರತ್ನಾಕರ ರಾವ್ ಕಾವೂರು
2012		
ಅಧ್ಯಯನ ವಿಭಾಗ	ತುಳುನಾಡಿನ ಬಿಲ್ಲವರು	ರಮಾನಾಥ ಕೋಟೆಕಾರ್
ಕವನ ವಿಭಗ	ಕೊರಲ್	ಶಿಮಂತೂರು ಚಂದ್ರಹಾಸ ಸುವರ್ಣ
ಕಥಾ ವಿಭಾಗ	ಸತ್ಯಪ್ಪೆ ಬಾಲೆಲು	ಶ್ರೀ ಕೆ.ಈ. ರಾಧಾಕೃಷ್ಣ
2013		
ಅಧ್ಯಯನ ಗ್ರಂಥ	ಅತ್ತಾವರ ದೈವೊಂಗುಳು	ಪ್ರಶಾಂತ್‌ರಾಮ್ ಕೊಟ್ಟಾರಿ
ತುಳು ಕಾದಂಬರಿ	ಪರಬಾಳ್ತ ಪರಿಪಾಳೆಳ್	ಜಯಮ್ಮ ಚೆಟ್ಟಿಮಾಡ
2014		
ಕವನ ವಿಭಾಗ	ಪಾರ್ದನ	ಶಾರದಾ ಎ. ಅಂಚನ್
2015		
ಕವನ	ಬೂಳ್ಯ	ಪಿ. ಚೆನ್ನಪ್ಪ ಅಳಿಕೆ
ನಾಟಕ	ಗಾಲ	ಶಿಮಂತೂರು ಚಂದ್ರಹಾಸ ಸುವರ್ಣ
ಕತೆ.	ಗುತ್ತುದ ಇಲ್ಲದ ಜಾಲ್‌ಡ್	ವಸಂತಿ ಶೆಟ್ಟಿ ಬ್ರಹ್ಮಾವರ
2016		
ಅಧ್ಯಯನ	ಪಾಡ್ದನಗಳಲ್ಲಿ ಮೂಡಿಬಂದ ವೀರ ವನಿತೆಯರು	ಡಾ. ಪಾಲ್ತಾಡಿ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಆಚಾರ್

ಕವನ	ಒಯಿಲ್	ಯೋಗೀಶ್ ರಾವ್ ಚಿಗುರುಪಾದೆ
ನಾಟಕ	ಬರ್ಬರಿಕ	ಶಶಿರಾಜ್ ರಾವ್ ಕಾವೂರು
2017		
ಅಧ್ಯಯನ	ತುಳುನಾಡಿನ ಜನಪದ ಪ್ರದರ್ಶನ ಕಲೆಗಳು	ಡಾ. ಪಾಲ್ತಾಡಿ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಆಚಾರ್
ಕಥೆ	ಗಗ್ಗರ	ಶ್ರೀ ಚಂದ್ರಹಾಸ ಸುವರ್ಣ
ಕವನ	ಪಡಿಪ್ಪಿರೆ	ಶ್ರೀಮತಿ ರೂಪಕಲಾ ಆಳ್ವ
2018		
ಕವನ	ಮಣ್ಣ ಬಾಜನೊ	ಶ್ರೀ ಶಾಂತಾರಾಮ ವಿ. ಶೆಟ್ಟಿ
ಕಾದಂಬರಿ	ಕೊಂಬು	ಶ್ರೀಮತಿ ರಾಜಶ್ರೀ ಟಿ. ರೈ, ಪೆರ್ಲ
2019		
ಕವನ	ಪನಿ ಮುತ್ತು ಮಾಲೆ	ಶ್ರೀಮತಿ ಕುಶಾಲಾಕ್ಷಿ ವಿ. ಕುಲಾಲ್ ಕಣ್ವತೀರ್ಥ
2020		
ಕವನ	ಕೆಲೆಪು ಪೆರಡೆ ಕೆಲೆಪು	ಡಾ. ಕೆ. ಚಿನ್ನಪ್ಪ ಗೌಡ
2021		
ಕವನ	ತಂಞನ ಬೊಳ್ಳಿ	ಶ್ರೀ ಯೋಗೀಶ್ ಕಾಂಚನ್ ಬೈಕಂಪಾಡಿ
ನಾಟಕ	ಬೇಲಿ, ಸಾಪೊದ ಕಣ್ಣ್	ಶ್ರೀಮತಿ ಅಕ್ಷತಾರಾಜ್ ಪೆರ್ಲ
ಅಧ್ಯಯನ	ತುಳುನಾಡಿನ ಪ್ರಾಣಿ ಜಾನಪದ	ಶ್ರೀ ಅಶೋಕ ಆಳ್ವ, ಸುರತ್ಕಲ್

ಅಕಾಡೆಮಿ ಪ್ರಕಟಣೆಲು

ಕ್ರ.ಸಂ.	ಬೂಕುದ ಪುದರ್	ಲೇಖಕೆರೆ ಪುದರ್
1.	ರೆವರೆಂಡ್ ಆಗಸ್ಟ್ ಮೆನ್ನರ್ (1995)	ಡಾ. ಪದ್ಮನಾಭ ಕೇಕುಣ್ಣಾಯ
2.	ಬಾಯಾರು ಸಂಕಯ್ಯ ಭಾಗವತೆರ್ (1995)	ವೆಂಕಟರಾಜ ಪುಣಿಂಚತ್ತಾಯ
3.	ಬಡಕಬೈಲ್ ಪರಮೇಸ್ರಯೆರ್ (1995)	ಮಂದಾರ ಕೇಶವ ಭಟ್
4.	ಮೂವೆರ್ ತಿಂಗಳಾಯೆರ್ (1995)	ಯಜ್ಞಾವತಿ ಕೇಶವ ಕಂಗೆನ್
5.	ಎನ್.ಎ. ಶೀನಪ್ಪ ಹೆಗ್ಡೆರ್ (1995)	ಅ. ಬಾಲಕೃಷ್ಣ ಶೆಟ್ಟಿ ಪೊಳಲಿ
6.	ಎಸ್.ಯು. ಪಣಿಯಾಡಿ (1996)	ಮುರಳೀಧರ ಉಪಾಧ್ಯ
7.	ಧರ್ಮಸ್ಥಳ ಮಂಜಯ್ಯ ಹೆಗ್ಡೆರ್ (1995)	ನಾಗರಾಜ ಪೂವಣಿ (ನಾವುಜಿರೆ)
8.	ಎನ್.ಎಸ್. ಕಿಲ್ಲೆ (1995)	ಕಯ್ಯಾರ ಕಿಂಞಣ್ಣ ರೈ
9.	ದೂಮಪ್ಪ ಮಾಸ್ಟರ್ (1997)	ಕೆ. ಲೀಲಾವತಿ
10.	ಮಟ್ಟಾರು ವಿಠಲ ಹೆಗ್ಡೆ (1997)	ಎಂ. ರತ್ನಕುಮಾರ್
11.	ಸತ್ಯಮಿತ್ರ ಬಂಗೇರ (1997)	ಡಾ. ಪೀಟರ್ ವಿಲ್ಸನ್ ಪ್ರಭಾಕರ್
12.	ವಿಶುಕುಮಾರ್ (1997)	ಮಾಧವ ಕುಲಾಲ್
13.	ನರ್ಕಳ ಮಾರಪ್ಪ ಶೆಟ್ಟಿ (1997)	ಎನ್. ರಘುನಾಥ ಶೆಟ್ಟಿ
14.	ಮಂದಾರ ಕೇಶವ ಭಟ್ರ್ (1998)	ಡಾ. ಎಂ. ಪ್ರಭಾಕರ ಜೋಶಿ
15.	ಕೆಮ್ತೂರು ದೊಡ್ಡಣ್ಣ ಶೆಟ್ರ್ (1998)	ಕ್ಯಾಥರಿನ್ ರಾಡ್ರಿಗಸ್
16.	ಬಿ. ರಾಮ ಕಿರೋಡಿಯನ್ (1998)	ಮುಂಡಪ್ಪ ಬೋಳೂರು
17.	ನವಯುಗದ ಹೊನ್ನಯ್ಯ ಶೆಟ್ರ್ (1998)	ನರೇಂದ್ರ ರೈ ದೇರ್ಲ

18.	ಕು.ಶಿ. ಹರಿದಾಸ ಭಟ್ರ್ (2001)	ಡಾ. ಗಣನಾಥ ಎಕ್ಕಾರ್
19.	ಅ. ಬಾಲಕೃಷ್ಣ ಶೆಟ್ಟಿ ಪೊಳಲಿ (2002)	ಎನ್.ಪಿ. ಶೆಟ್ಟಿ
20.	ಕಲಾತಪಸ್ವಿ ಕೆ.ಕೆ. ಹೆಬ್ಬಾರ್ (2002)	ಡಾ. ಸುನೀತಾ ಎಂ. ಶೆಟ್ಟಿ
21.	ಡಾ. ಕೋಟ ಶಿವರಾಮ ಕಾರಂತೆರ್ (2003)	ಡಾ. ಪಾಲ್ತಾಡಿ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಆಚಾರ್
22.	ಕೆದಂಬಾಡಿ ಜತ್ತಪ್ಪ ರೈ (ದ.ಪ್ರ.) (2004)	ಡಾ. ಕೆ. ತಿಮ್ಮಪ್ಪ ರೈ
23.	ಕೆಲಿಂಜೆ ಸೀತಾರಾಮ ಆಳ್ವೆರ್ (2008)	ವಿಜಯಕುಮಾರ್ ಭಂಡಾರಿ
24.	ಕೆ. ಲೀಲಾವತಿ (2008)	ಮುಂಡಪ್ಪ ಬೋಳೂರು, ರೋಹಿಣಿ
25.	ಸುಬ್ರಾಯ ಭಟ್ (2008)	ಜಯಂತಿ
26.	ಕೆ.ಬಿ. ಭಂಡಾರಿ (2008)	ಡಾ. ವಾಮನ ನಂದಾವರ
27.	ನರ್ಕಳ ಮಾರಪ್ಪ ಶೆಟ್ಟಿ (ಕನ್ನಡ) (2002)	ರಘುನಾಥ ಶೆಟ್ಟಿ
28.	ಮಟ್ಟಾರು ವಿಠಲ ಹೆಗ್ಡೆ (2003)	ರತ್ನಕುಮಾರ್ ಎಂ.
29.	ಧರ್ಮಸ್ಥಳ ಮಂಜಯ್ಯ ಹೆಗ್ಡೆ (2004)	ನಾ ವುಜಿರೆ
30.	ದಾನಶೂರ ಕರ್ಣ (2008)	ಡಾ. ಎಸ್.ಆರ್. ವಿಘ್ನರಾಜ್
31.	ಅರುಣಾಬ್ಜನ ಮಹಾಭಾರತೊ (2008)	ಡಾ. ಕೆ. ವಸಂತ ಭಾರದ್ವಾಜ್
32.	ತುಳುನಾಡ ಸಂಶೋಧನೆ (2008)	ಡಾ. ಕಿಶೋರ್ ಕುಮಾರ್ ರೈ ಶೇಣಿ
33.	ನೂದು ಕಬಿತೆಲೆ ಗೊಂಚಿಲ್ (2008)	(ಸಂ.) ಚಿದಂಬರ ಬೈಕಂಪಾಡಿ ಬಿ.ಎನ್. ಹರೀಶ್ ಬೋಳೂರು
34.	ಪ್ರಾತಿನಿಧಿಕ ಲೇಖನ ಮಾಲೆ (2008)	ಡಾ. ಗಣನಾಥ ಎಕ್ಕಾರು
35.	ಮುಗೇರರು (1997)	ಡಾ. ಕೆ. ಅಭಯಕುಮಾರ್
36.	ಡಾ. ಬಾಬಾಸಾಹೇಬ ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ (1997)	ಪಿ. ಡೀಕಯ್ಯ
37.	ನಿಲೆ – ಕಾದಂಬರಿ (1997)	ಮಾಧವ ಪೆರಾಜೆ
38.	ಕೋಟಿ ಚೆನ್ನಯ (1998, 2007)	ಡಾ. ವಾಮನ ನಂದಾವರ
39.	ಅಕ್ಕೆರಸು ಸಿರಿ (1998)	ಪ್ರೊ. ಎ.ವಿ. ನಾವಡ
40.	ಕೋಡ್ದಬ್ಬು (1998)	ಡಾ. ಸುಶೀಲಾ ಪಿ. ಉಪಾಧ್ಯಾಯ
41.	ಪರತಿ ಮಂಗನೆ (1998)	ಕೆ. ಲೀಲಾವತಿ
42.	ಪುಳ್ಕೂರು ಬಾಚೆ (1998)	ವೆಂಕಟರಾಜ ಪುಣಿಂಚತ್ತಾಯ
43.	ಅಬ್ಬಗೆ ದಾರಗೆ (1998)	ಕೆ.ಜೆ. ಶೆಟ್ಟಿ ಕಡಂದಲೆ
44.	ಮೂಂಕು ಸಂಬಳೋ (1998)	ಡಾ. ಕೆ. ಚಿನ್ನಪ್ಪ ಗೌಡ
45.	ಮಗೆ ಬರವು ಕಲ್ತ್ (1998)	ಕನರಾಡಿ ವಾದಿರಾಜ ಭಟ್
46.	ಕಲ್ಲುರ್ಟಿ ಕಲ್ಕುಡೆ (1998, 2007)	ಪ್ರೊ. ಅಮೃತ ಸೋಮೇಶ್ವರ
47.	ಮಾಯಾಂದಾಲ್ (1998)	ಯಶವಂತಿ ಸುವರ್ಣ
48.	ಬನ್ನಾಲ್ (1998)	ಕ್ಯಾಥರಿನ್ ರಾಡ್ರಿಗಸ್
49.	ಮಾಮಿ ಮರ್ಮಲ್ (1998)	ಡಾ. ಗಣನಾಥ ಶೆಟ್ಟಿ ಎಕ್ಕಾರ್
50.	ಜೋಗಿ ಪುರುಷೆರ್ (1998)	ಕುದ್ಕಾಡಿ ವಿಶ್ವನಾಥ ರೈ
51.	ಅಗೋಳಿ ಮಂಜಣೆ (1998, 2007)	ಗಣೇಶ್ ಅಮೀನ್ ಸಂಕಮಾರ್
52.	ಕಣ್ಣ್‌ಡ್ ತೂವಂದಿನ ಕೆಬಿಟ್ ಕೇನಂದಿನ(1998)	ಕೆ.ಆರ್. ರೈ
53.	ಅಪ್ಪೊದಡ್ಯೆ (1998)	ಮುದ್ದು ಮೂಡುಬೆಳ್ಳೆ
54.	ನಾಗಸಿರಿ (1998)	ಕೆ. ಅನಂತರಾಮ ಬಂಗಾಡಿ
55.	ಮಾಯೆದ ಪೊಣ್ಣು (1998)	ಡಿ. ಯದುಪತಿ ಗೌಡ

56.	ಮುಡಿಪ್ಪೆರಾವಂದಿ ಮಲ್ಲಿಗೆ (1998)	ಎನ್. ಕೊಯಿರಾ ಬಾಳೆಪುಣಿ
57.	ಭೂತಾಳ ಪಾಂಡ್ಯ (1998, 2007)	ಡಾ. ಪಾಲ್ತಾಡಿ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಆಚಾರ್
58.	ಆಕಾಶವಾಣಿ ತುಳು ಕತೆಕುಲು (1996)	ಡಾ. ವಸಂತಕುಮಾರ್ ಪೆರ್ಲ
59.	ಬೀರದ ಬೊಲ್ಪು (1997)	ಮಂದಾರ ಕೇಶವ ಭಟ್
60.	ಉಳ್ಳಾಲ ಇತಿ ಆದಿ (1997)	(ಸಂ.) ಪ್ರೊ. ಅಮೃತ ಸೋಮೇಶ್ವರ, ಕೆ.ಆರ್. ಚಂದ್ರ
61.	ಎನ್ನ ಮೋಕೆದ ಪೊಣ್ಣು (1998)	ಕೆ.ಟಿ. ಗಟ್ಟಿ
62.	ಜೋಕುಲೆ ಸಂಚಿ (1998, 2003)	ಕುದ್ಕಾಡಿ ವಿಶ್ವನಾಥ ರೈ
63.	ಬಂಗಾರ್ ಪರ್ಬದ ಸಿಂಗಾರ್ ಪದೊಕುಲು (1998)	ಪಿ.ಎಸ್. ರಾವ್
64.	ತುಳು ಕೈಪಿಡಿ (1998, 2003)	ಡಾ. ಯು.ಪಿ. ಉಪಾಧ್ಯಾಯ
65.	ಅಬ್ಬಕ್ಕ ದೇವಿಯರು (1998, 2007)	ಡಾ. ಕೆ.ಜಿ. ವಸಂತ ಮಾಧವ
66.	ಜೋಕುಲೆ ದನಿ (2000) (ಸಂ.)	ಡಾ. ವಾಮನ ನಂದಾವರ
67.	ಮಹಾಭಾರತೊ-ತುಳು ಮಹಾಕಾವ್ಯ (2000)	ವೆಂಕಟರಾಜ ಪುಣಿಂಚತ್ತಾಯ
68.	ಬಯ್ಯ ಮಲ್ಲಿಗೆ (2001)	(ಸಂ.) ಡಾ. ಶ್ರೀನಿವಾಸ ಹಾವನೂರು
69.	ತುಳು ಲಿಪಿ (2001)	ವೆಂಕಟರಾಜ ಪುಣಿಂಚತ್ತಾಯ
70.	ತೆಲ್ಪು ತೆಲಿಕೆದ ಕತೆಕುಲು (2002)	ಅ. ಬಾಲಕೃಷ್ಣ ಶೆಟ್ಟಿ ಪೊಳಲಿ
71.	ತುಳು ಬಾಸೆ ಸಾಹಿತ್ಯ ಸಂಪ್ರದಾಯ (2003)	ಡಾ. ಕೆ.ವಿ. ಜಲಜಾಕ್ಷಿ
72.	ತುಳು ಬಾಸೆಗ್ ಮಾನಾದಿಗೆ (ದ.ಪ್ರ) (2004)	ಮಂ. ಆನಂದ ಶೆಟ್ಟಿ (ಸಂ)
73.	ದೇವಿನ ದಿವ್ಯ ಕತೆಕುಲು (2004)	ಪಳನೀರು ವಾಸುದೇವ ಭಟ್
74.	ಅಳಿಯ ಸಂತಾನ ಕಟ್ಟಿನ ತುಳು ಜನರ ಶುಭಾಶುಭ ಕಟ್ಟು ಕಟ್ಟಳೆಗಳು (2004)	ಫಕೀರ ಎಮ್. ಮುಲಯ
75.	ಭೂತಾಳ ಪಾಂಡ್ಯನ ಅಳಿಯ ಸಂತಾನ ಕಟ್ಟು-ಒಂದು ವಿಭಿನ್ನ ನಿರೂಪಣೆ (2004)	ಎನ್. ಚಂದ್ರಶೇಖರ್
76.	ತುಳು ಸೋಮೇಶ್ವರ ಶತಕೋ (2004)	ಡಾ. ಕೆ. ವಸಂತ ಭಾರದ್ವಾಜ್
77.	ಐಸ್‌ಲೆಟ್ ಸ್ಕೂ ಪೈನ್	ಎಂ. ಜಾನಕಿ ಬ್ರಹ್ಮಾವರ
78.	ಹತ್ತು ವರ್ಷಗಳ ಸಾಧನೆ (2004)	ಅಕಾಡೆಮಿ
79.	ಸಾಹಿತ್ಯ ಸಿರಿ ದಶಮಾನೋತ್ಸವ ಸ್ಮರಣ ಸಂಚಿಕೆ (2004)	ಅಕಾಡೆಮಿ
80.	ತುಳು ಕೇನ್ದ್ ಓದುದು ಬರೆದ್ ಕಲ್ಪುಲೆ (2007)	ಕೆ.ಟಿ. ಗಟ್ಟಿ
81.	ಕಂಬುರ್ಲದ ಪೇರ್ (2007)	ಡಾ. ಕೆ. ವಸಂತ ಭಾರದ್ವಾಜ್
82.	ತುಳು ಸಂಸ್ಕೃತಿದ ಪೊಲಬು (2008)	ಡಾ. ಪಾಲ್ತಾಡಿ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಆಚಾರ್
83.	ಕೋಟಿ ಚೆನ್ನಯ (ಕನ್ನಡ)	ಡಾ. ವಾಮನ ನಂದಾವರ
84.	ಅಕ್ಕೆರಸು ಸಿರಿ (ಕನ್ನಡ)	ಪ್ರೊ. ಎ.ವಿ. ನಾವಡ
85.	ಕಲ್ಲುರ್ಟಿ ಕಲ್ಕುಡ (ಕನ್ನಡ)	ಪ್ರೊ. ಅಮೃತ ಸೋಮೇಶ್ವರ
86.	ಜೋಗಿ ಪುರುಷೆರ್ (ಕನ್ನಡ)	ಶ್ರೀ ಕುದ್ಕಾಡಿ ವಿಶ್ವನಾಥ ರೈ
87.	ಮಗ ಬರಹ ಕಲಿತ (ಕನ್ನಡ)	ಪ್ರೊ. ಕನರಾಡಿ ವಾದಿರಾಜ ಭಟ್
88.	ಮಾಯಾಂದಾಳ್ (ಕನ್ನಡ)	ಶ್ರೀಮತಿ ಯಶವಂತಿ ಸುವರ್ಣ
89.	ತುಳು ದೇವಿ ಮಹಾತ್ಮೆ (2008)	ಪು. ಶ್ರೀನಿವಾಸ ಭಟ್, ಕಟೀಲು

90.	ತುಳು ಲಿಪಿ ಪರಿಚಯ (2008)	ಡಾ. ರಾಧಾಕೃಷ್ಣ ಬೆಳ್ಳೂರು
91.	ಕಾವೇರಿ (2008)	ಡಾ. ಪದ್ಮನಾಭ ಕೇಕುಣ್ಣಾಯ
92.	ತುಳು ಭಾಗವತೋ (2008)	ಡಾ. ಪಾದೇಕಲ್ಲು ವಿಷ್ಣು ಭಟ್
93.	ಮಂದಾರ ರಾಮಾಯಣ ಮಹಾಕಾವ್ಯ (2008)	ಮಂದಾರ ಕೇಶವ ಭಟ್
94.	ತುಳು ಕಾವ್ಯೊ (2008)	ವಸಂತ ಕುಮಾರ್ ಪೆರ್ಲ
95.	ಡೆವಿಲ್ ವರ್ಶಿಫ್ ಆಫ್ ತುಳುವಾಸ್	(ಬರ್ನೆಲ್) ಪ್ರೊ. ಎ.ವಿ. ನಾವಡ ಮತ್ತು ಡಾ. ಡೆನ್ನಿಸ್ ಫೆರ್ನಾಂಡೀಸ್ ಅವರ ಟಿಪ್ಪಣಿಯೊಂದಿಗೆ
96.	ಪಾಡ್ದನೊಲು (2008) (ಮ.ಮು)	ಅಗಸ್ಟ್ ಮೆನ್ನರ್
97.	ತುಳು ಭಾಗವತೊ (ಭಾಷಾಂತರ)	ಡಾ. ಮಾಧವ ಪೆರಾಜೆ
98.	ಕರ್ನಾಟಕ ಏಕೀಕರಣ ತುಳುನಾಡಿನ ಕೊಡುಗೆ (2008)	ಪ್ರೊ. ತುಕಾರಾಮ್ ಪೂಜಾರಿ
99.	ತುಳು ಯಕ್ಷಗಾನ ಪರಿಚಯ (2008)	ಕೆ. ಅನಂತರಾಮ ಬಂಗಾಡಿ
100.	ತುಳು ಗಾದೆಲು (2008)	ಜ್ಯೋತಿ ಚೇಳ್ಯಾರು
101.	ತುಳು ಕಥಾ ಸಂಸ್ಕೃತಿ (2008)	ಡಾ. ವಿಶ್ವನಾಥ ಬದಿಕಾನ
102.	ತುಳು ಪಾಡ್ದನೊಲು	ಡಾ. ಗಣೇಶ ಅಮೀನ್ ಸಂಕಮಾರ್
103.	ಎದುರು ಕತೆಕ್ಕುಲು (2008)	ಜಯಂತಿ ಎಸ್. ಬಂಗೇರ
104.	ಬೆನ್ಪಿ ಪೊಣ್ಣುನ ಕನತ ಕದಿಕೆ (2008)	ಡಾ. ರಾಜಶ್ರೀ
105.	ತುಳುನಾಡ್‌ದ ನಲಿಕೆಲು (2008)	ಡಿ. ಯದುಪತಿ ಗೌಡ
106.	ಮಂದಾರ ರಾಮಾಯಣ ಪರಿಚಯೊ	ಡಾ. ನಿಕೇತನ
107.	ದೈವೊಲೆ ಕತೆಕ್ಕುಲು	ಬನ್ನಂಜೆ ಬಾಬು ಅಮೀನ್
108.	ಬಚ್ಚಿರೆ ಬಜ್ಜೆಯಿ	ಡಾ. ಹರಿಕೃಷ್ಣ ಭರಣ್ಯ
109.	ತುಳು ಅನುವಾದ ಸಾಹಿತ್ಯ	ಡಾ. ಅರುಣ ಕುಮಾರ್ ಎಸ್.ಆರ್.
110.	ನಾಟಕೊಲು	ದೇವರಾಜ್ ಡಿ. ಬಾಳ

2009–2010ರ ಪ್ರಕಟಣೆಗಳು

111.	ನಾಲಾಯಿಡ್ದ್ ನಾಲೂರುಗು	ಡಾ. ಬಿ.ಎ. ವಿವೇಕ ರೈ
112.	ನೆಯಿ ಪೇರ್	ಭಾಸ್ಕರ ರೈ ಕುಕ್ಕುವಳ್ಳೀ (ಸಂ.)
113.	ಪನ್ನಂಬರೊ	ಯೋಗೀಶ್ ಕಾಂಚನ್ (ಸಂ.)
114.	ಭಾರತ ಕಾವ್ಯೊ ಪಾಸಡಿ	ಕೆ. ಕಮಲಾಕ್ಷ
115.	ತುಳು ಅನಂತ ವೃತ ಕಥೆ	ಡಾ. ರಾಧಾಕೃಷ್ಣ
116.	ತುಳುನಾಡ್‌ದ ಹರಿದಾಸೆರ್	ಬಿ.ಕೆ. ಶ್ರೀಮತಿ ರಾವ್
117.	ಕಾಲೇಜು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ ತುಳು ಬಳಕೆ	ಡಾ. ಅಜಕ್ಕಳ ಗಿರೀಶ್ ಭಟ್
118.	ತುಳು ಸಂಸ್ಕೃತಿಡ್ ಪುರುಬಾಲೆ	ಎಚ್. ಶಕುಂತಳಾ ಭಟ್
119.	ಕಳಸೆ (ಮದಿಪು–50)	(ಸಂ.) ದುಗ್ಗಪ್ಪ ಕಜೆಕಾರ್
120.	ಪೊಸ ಗಾದೆಲು	ಪ್ರೊ. ಅಮೃತ ಸೋಮೇಶ್ವರ
121.	ತುಳು ದರ್ಶನ – 36 ಸಂಚಿಕೆ (ಪ್ರಸ್ತುತ ಸಂಪು1 9 ಸಂಚಪಕೆ 4)	
122.	ತುಳುವ ಕೃಷ್ಣ ದೇವರಾಯ	ಡಾ. ದುಗ್ಗಪ್ಪ ಕಜೆಕಾರ್
123.	ಭಾರತ ಕಾವ್ಯ ಪಾಸಡಿ–2	ಕೆ. ಕಮಲಾಕ್ಷ
124.	ಬಂಗ್ಲೆಗುಡ್ಡೆ ಸಣ್ಣಕ್ಕೆರೆನ ಬಾಯ್ಪಾತೆರೊದ ಸಾಹಿತ್ಯ (ಸಂ.)	ಡಾ. ಪೂವಪ್ಪ ಕಣಿಯೂರು

2011–12ನೇ ಸಾಲ್ ಪ್ರಕಟಣೆಲು

125.	ಮುಲ್ಕಿ ಸುಂದರ ರಾಮ ಶೆಟ್ರ್	ಎನ್.ಪಿ. ಶೆಟ್ಟಿ
126.	ನಂದೊಳಿಗೆ ಮುದ್ದಣೆ	ನಂದಳಿಕೆ ಬಾಲಚಂದ್ರ ರಾವ್
127.	ಎಸ್.ಆರ್. ಹೆಗ್ಡೆ (2011)	ರತ್ನಕುಮಾರ್ ಎಂ.
128.	ರತ್ನಾಕರವರ್ಣಿ	ಮುನಿರಾಜ ರೆಂಜಾಳ
129.	ರಾಣಿ ಅಬ್ಬಕ್ಕ ದೇವಿ	ವಿ.ಕೆ. ಯಾದವ್ ಸಸಿಹಿತ್ಲು
130.	ಮೊಳಹಳ್ಳಿ ಶಿವರಾಯೆರ್ (2011)	ಎಚ್. ಶಕುಂತಳಾ ಭಟ್
131.	ಬಿ.ವಿ. ಕಾರಂತೆರ್ (2011)	ಚಂದ್ರಶೇಖರ ಮಂಡೆಕೋಲು
132.	ಡಾ. ಪಳ್ಳತಡ್ಕ ಕೇಶವ ಭಟ್ (2011)	ಡಾ. ವಸಂತಕುಮಾರ ಪೆರ್ಲ
133.	ಕಮಲಾದೇವಿ ಚಟ್ಟೋಪಾಧ್ಯಾಯ (2011)	ಪ್ರಶಾಂತ್ ಅನಂತಾಡಿ
134.	ಕುದ್ಮುಲ್ ರಂಗರಾಯೆರ್ (2011)	ಡಾ. ಉದಯ ಬಾರ್ಕೂರು
135.	ಬಲ್ಲ ಮಹಾದೇವ ಬೊಕ್ಕ ಚಿಕ್ಕತಾಯಿ (2011)	ಬಿ.ಕೆ. ರಮೇಶ್ ಗೇರುಕಟ್ಟೆ
136.	ಮದ್ವಾಚಾರ್ಯೆರ್ (2011)	ಕೆ. ಬಾಲಕೃಷ್ಣ ಆಚಾರ್ಯ
137.	ಡಾ. ಪಿ. ಗುರುರಾಜ ಭಟ್ರ್ (2011)	ಡಾ. ವಸಂತಕುಮಾರ್ ಪೆರ್ಲ
138.	ರಾಷ್ಟ್ರಕವಿ ಗೋವಿಂದ ಪೈ	ಡಾ. ಕಿಶೋರ್‌ಕುಮಾರ್ ರೈ ಶೇಣಿ
139.	ಸೋಮಶೇಖರ್ ಪುತ್ರನ್	ಯಶವಂತ ಬೋಳೂರು

2013–14ನೇ ಸಾಲ್‌ದ ಪ್ರಕಟಣೆಲು

140.	ಅತ್ತಾವರ ಎಲ್ಲಪ್ಪ (2013)	ಮಲಾರ್ ಜಯರಾಮ್ ರೈ
141.	ಸೇಡಿಯಾಪು ಕೃಷ್ಣ ಭಟ್	ಡಾ. ಯೋಗೀಶ್ ಕೈರೋಡಿ
142.	ಎಂ. ಲೋಕಯ್ಯ ಶೆಟ್ಟಿ	ಉಮೇಶ್ ಕೆ.ಆರ್.
143.	ಲಿಪಿಶಿಲ್ಪಿ ಅತ್ತಾವರ ಅನಂತಾಚಾರ್ಯೆರ್	ಡಾ. ಪಾಲ್ತಾಡಿ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಆಚಾರ್
144.	ಡಾ. ವಿ.ಎಸ್. ಆಚಾರ್ಯೆರ್	ಡಾ. ಎಸ್. ಪದ್ಮನಾಭ ಭಟ್
145.	ಕೆದಂಬಾಡಿ ರಾಮೆಗೌಡೆ	ಡಾ. ಪಾಲ್ತಾಡಿ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಆಚಾರ್
146.	ತುಳು ಪ್ರವಚನಕಾರೆ – ಯಕ್ಷರಂಗ ಸಾಧಕೆ ಕುಬೇರ್ ಮುಡಲ್ಲ್ ಪುಟ್ಟಣ್ಣ ಶೆಟ್ರ್	ಎನ್.ಪಿ. ಶೆಟ್ಟಿ ಮುಲ್ಕಿ

2014–17ನೇ ಸಾಲ್‌ದ ಪ್ರಕಟಣೆಲು

147. ತುಳು ರಂಗ ನಾಟಕೊಲು – ಗೊಂಚಿಲ್ ಒಂಜಿ
ಗಗ್ಗರ (ವಿಲಾಸ್ ಕುಮಾರ್ ಶೆಟ್ಟಿ)
ಸತ್ಯ ಮುನೀಂಡ (ತಮ್ಮ ಲಕ್ಷ್ಮಣ)
ದೋಲು ಕೋಲ (ಈಶ್ವರ ಚಿಟ್ಪಾಡಿ)
ಮೈಮೆದ ಸಿರಿ ದುರ್ಗೆ (ನವನೀತ ಶೆಟ್ಟಿ ಕದ್ರಿ)
ಗಗ್ಗರ (ಕೆ.ವಿ. ಶೆಟ್ಟಿ)

148. ತುಳು ರಂಗನಾಟಕೊಲು ಗೊಂಚಿಲ್ ರಡ್ಡ್ — (ಸಂ.) ದಾಮೋದರ ಬಿ. ಬಂಗೇರ, ಕದ್ರಿ ನವನೀತ ಶೆಟ್ಟಿ
ಕುಂಕುಮ (ಶಾಂತಾರಾಮ ಕಲ್ಲಡ್ಕ)
ಜಲಜನ ಮಗಲೆಗ್ ಜಪಾನ್ದ ಕಂಡನಿ (ರಾಜು ಬಿ. ತೋನ್ಸೆ)
ಪಗೆಕ್ ಪಗೆ (ಉಮಾನಾಥ ಎ. ಕೋಟ್ಯಾನ್)

	ಕಾನೂನುದ ಕಣ್ಣ್ (ಬಿ. ರಾಮ ಕಿರೋಡಿಯನ್)	
	ನೆತ್ತೆರ್ದ ಕಾನಿಗೆ (ಸಂಜೀವ ಅಡ್ಯಾರ್)	
149.	ವೀರ ರಾಣಿ ಅಬ್ಬಕ್ಕ	ಅಮೃತ ಸೋಮೇಶ್ವರ
150	ತುಳು ಮಹಾಭಾರತ	ಎಸ್. ದೇವೇಂದ್ರ ಪೆಜತ್ತಾಯ
151.	ತುಳು ವಿಕ್ರಮಾರ್ಕ ಚರಿತ್ರೆ	ಡಾ. ಎಂ. ದುರ್ಗಾಪ್ರವೀಣ್ ಬೊಕ್ಕ ಬೆನೆಟ್ ಜಿ. ಅಮ್ಮನ್ನ
153.	ಸಂತಕವಿ ಕನಕದಾಸೆರ್ (ತುಳು ತರ್ಜುಮೆ)	ಅತ್ರಾಡಿ ಅಮೃತಾ ಶೆಟ್ಟಿ
154.	ತುಳು ಕೆಲಿಂಜ ಭಾರತೊ	ಕೆಲಿಂಜ ಸೀತಾರಾಮ ಆಳ್ವ
155.	ತುಳುನಾಡ ಚರಿತ್ರೆ (ಕ್ರಿ.ಶ. 2ನೆಯ ಶತಮಾನ)	ಅನುವಾದಕೆರ್: ಡಾ. ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣ ಭಟ್ ಅರ್ತಿಕಜೆ ಮೂ: ಮಯಿಲೈ ಶೀನಿ ವೆಂಕಟಸಾಮಿ
156.	ಆನಂದ ಶೆಟ್ರ್	ಬಿ. ಚಂದ್ರಾವತಿ ರೈ
157.	ಮಾರಿ ಗಿಡಪುಲೆ	ಮನು ಇಡ್ಯಾ
158.	ಕೋಟಿ ಚೆನ್ನಯ (ಇಂಗ್ಲಿಷ್)	ಎಸ್.ಎನ್.ಡಿ. ಪೂಜಾರಿ ಮೂಲ : ಡಾ. ವಾಮನ ನಂದಾವರ
159.	ಕಯ್ಯಾರ ಕಿಞ್ಞಣ್ಣ ರೈ	ರೂಪಕಲಾ ಆಳ್ವ
160.	ಡಾ. ಅಮ್ಮೆಂಬಳ ಬಾಳಪ್ಪ	ಡಿ.ಎಮ್. ಕುಲಾಲ್
161.	ಕೆ.ಎನ್. ಟೇಲರ್	ಪ್ರೊ. ಡಿ. ವೇದಾವತಿ, ಜಯಶೀಲ ಮರೋಳಿ
162.	ಕಯ್ಯಾರೆರ್ನ ಕಬಿತೆಲು (ತುಳು-ಕನ್ನಡ)	ರಘು ಇಡ್ಕಿದು (ಸಂ)
163.	Barakuru A Metropolitan City, Its History & Culture	Dr. B. Vasantha Shetty
164.	Spirit possession and other stories	Translation: S.N.D. Poojary Original: Muddu Moodubelle
165.	ಕೃಷಿ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯಲ್ಲಿ ಕರಾವಳಿಯ ಮಹಿಳೆ	ಜ್ಯೋತಿ ಚೇಳ್ಯಾರು
166.	ತುಳು ಸಿನಿಮಾ ಒಂದು ಅಧ್ಯಯನ	ಅರವಿಂದ ಬಿಜೈ
167.	ತುಳು ಜನಪದ ಸಾಹಿತ್ಯ ಶಿಕ್ಷಣ	ಸುಂದರ ಕೇನಾಜೆ
168.	ಪೂಕರೆ ಆಚರಣೆ ಮತ್ತು ಸಮಾಜ ವ್ಯವಸ್ಥೆ	ಹರೀಶ್ ಆಳ್ವ
169.	ತುಳುನಾಡ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯಲ್ಲಿ ನಲ್ಕೆ ಯಾನೆ ಅಜಿಲ ಜನಾಂಗದ ಪಾತ್ರ	ಲೋಕಯ್ಯ ಶಿಶಿಲ
170.	ತುಳು ತಿಟ್ಟು ಯಕ್ಷಗಾನದ ಸ್ವರೂಪ-ಸಾಧ್ಯತೆ	ಡಾ. ಯೋಗೀಶ್ ಕೈರೋಡಿ
171.	ಐತಿಹ್ಯಗಳು ಕಟ್ಟಿಕೊಡುವ ತುಳುನಾಡಿನ ಇತಿಹಾಸ	ಡಾ. ಧನಂಜಯ ಕುಂಬ್ಳೆ
172.	ಮದಿಪು ತ್ರೈಮಾಸಿಕ ಸಂಚಿಕೆಲು - 84	

2017-2018

173.	ತುಳು ಭಾಷೆದ ತಿರ್ಲ್ (ತುಳು ವ್ಯಾಕರಣ)	ಕೆ.ಟಿ ಆಳ್ವ, ಚಂದ್ರಹಾಸ ಕಣಂತೂರು
174.	ಜೋಕುಲೆ ಸಂಚಿ	ಕುದ್ಕಾಡಿ ವಿಶ್ವನಾಥ ರೈ
175.	Moon Light is Very Hot	ಪ್ರೊ ಸುರೇಂದ್ರ ರಾವ್ ಬೊಕ್ಕ ಡಾ. ಚಿನ್ನಪ್ಪ ಗೌಡ

2018–2019

176.	ಗಂದಸಾಲೆ	ಭಾಸ್ಕರ ರೈ ಕುಕ್ಕುವಳ್ಳಿ
177.	ಕರ್ವಾಲೋ	ಲೇ– : ಕೆ.ಪಿ. ಪೂರ್ಣಚಂದ್ರ ತೇಜಸ್ವಿ ಡಾ.ನರೇಂದ್ರ ರೈ ದೇರ್ಲ (ಅನು)
178.	ತುಳು ಅಧ್ಯಾತ್ಮ ರಾಮಾಯನ	ಎಸ್ ನಾರಾಯಣ ಗವಳ್ಕರ್
179.	ಪಡವುದಪ್ಪೆನ ಪಾರ್ದನ	ಡಾ. ಕೆ ಎಂ ರಾಘವ ನಂಬಿಯಾರ್
180.	ಸಂತ ಶಿಶುನಾಳ ಶರೀಪೆರ್ನ ತತ್ವಪದೊಕುಲು	ಎಸ್ ದೇವೇಂದ್ರ ಪೆಜತ್ತಾಯ
181.	ಸಿರಿ ಕಾವ್ಯಲೋಕನ	ಡಾ. ಅಶೋಕ ಆಳ್ವ

2019–2020

182.	ತುಳುವರ ನಾಡು–ನುಡಿ	ಬಿ ಸಚ್ಚಿದಾನಂದ ಹೆಗ್ಡೆ
183.	ಶಿಕಾರಿ	ಮೂಲ: ತುಳು ಶ್ರೀಮತಿ ಲಲಿತಾ ರೈ ಕನ್ನಡ: ಡಾ ಪ್ರಮೀಳಾ ಮಾಧವ್
184.	ತುಳುನಾಟಕ ಪರಂಪರೆ	ಮುದ್ದು ಮೂಡುಬೆಳ್ಳೆ
185.	The Tale of Narayana t.Imp.	ಮೂಲ ಪೊಳಲಿ ಶೀನಪ್ಪ ಹೆಗ್ಡೆ ಬಿ ಸುರೇಂದ್ರರಾವ್ ಕೆ ಚಿನ್ನಪ್ಪ ಗೌಡ
186.	ತುಳು ಲಿಪಿ ಪರಿಚಯ	ಡಾ ರಾಧಾಕೃಷ್ಣ ಬೆಳ್ಳೂರು
187.	ಬಾರ್ಕೂರಿನ ಕುಂಡೋದರ ಮತ್ತು ಅಳಿಯ ಸಂತಾನ ಕಟ್ಟು	ಡಾ ಇಂದಿರಾ ಹೆಗ್ಗಡೆ
188.	ತುಳು ವ್ಯಾಕರಣ	ಐ ಎಂ ಕೊಟ್ರಯ್ಯ
189.	ಗೇನದ ಬೊಲ್ಪು	ಡಾ ಗಣೇಶ್ ಅಮೀನ್ ಸಂಕಮಾರ್
190.	ತುಳು ಸಂಸ್ಕೃತಿದ ಪೊಲಬು	ಡಾ. ಪಾಲ್ತಾಡಿ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಆಚಾರ್
191.	ಆದಿಬುಡ ಮೂಲ ಸಮುದಾಯ ಕೊರಗರು (ಸಮಗ್ರ ಚಿತ್ರಣ)	ಪಾಂಗಾಳ ಬಾಬು ಕೊರಗ
192.	ಮಲ್ಲಿಗೆದ ಮುಗುರು	ಮೂಲ: ಕೆ.ಎಸ್ ನರಸಿಂಹಸ್ವಾಮಿ ತುಳು: ಕೆ ಉಷಾ ಪಿ ರೈ
193.	ತುಳುನಾಡ ಜನಪದ ಕತೆಕುಲು	ಡಾ. ಪಾಲ್ತಾಡಿ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಆಚಾರ್
194.	ಪಾಡ್ದನೊಳು (ಮ.ಮು)	ಅಗಸ್ಟ್ ಮೆನ್ನರ್
195.	ಎ. ಗ್ರಾಮರ್ ಆಫ್ ದಿ ತುಳು ಲ್ಯಾಂಗ್ವೇಜ್	ರೆವ್ ಜೆ ಜೆ ಬ್ರಿಗೆಲ್
196.	ಬಾಸೆಲ್ ಮಿಶನರಿಗಳ ತುಳು ಟಿಪ್ಪಣಿಗಳು (ಮ.ಮು)	ಡಾ ಎಂ ಎಸ್ ದುರ್ಗಾಪ್ರವೀಣ್ ಬೊಕ್ಕ ಬೆನೆಟ್ ಜಿ. ಅಮ್ಮನ್ನ

2020–2021

197.	ತುಳು ಲಿಪಿ ಪರಿಚಯ	ಡಾ ರಾಧಾಕೃಷ್ಣ ಬೆಳ್ಳೂರು
198.	ತುಳು ಯಕ್ಷ ಮಾಧವ ಸಂಪುಟೊ	ಶರತ್ ಕುಮಾರ್ ಕದ್ರಿ

2022–2023

199.	ಗಾಂಪನ ಪುರಾಣ	ಭಾಸ್ಕರ ರೈ ಕುಕ್ಕುವಳ್ಳಿ
200.	ರಬೀಂದ್ರ ಕಬಿತೆಲು	ಡಾ. ವಸಂತ ಕುಮಾರ ಪೆರ್ಲ
201	The recalling Amara Sullia	ಅನಿಂದಿತ್ ಗೌಡ
202	ಮಂದಾರ ರಾಮಾಯಣ	ಮಂದಾರ ಕೇಶವ ಭಟ್
203	ಮಂಕುತಿಮ್ಮನ ಕಗ್ಗೊ	ವೆಂಕಟರಾಮ ಭಟ್ಟ

204	ಶ್ರೀ ಆದಿ ನಾಗಬ್ರಹ್ಮ ಮೊಗೇರ್ಲು ದೈವೊಲೆನ ಸಂಧಿ	ದಿ. ಗೋವಿಂದ ಮಾಸ್ಟರ್
205	ಸೀಕ್ ಸಂಕಡ ಇಲ್ಲ ಪಾತೆರ ಬೈದೆರೆನ ಕೆಬಿ ಪಾತೆರ	ಕುಶಲಾಕ್ಷಿ ವಿ. ಕುಲಾಲ್ ಕಣ್ವತೀರ್ಥ
206	ಸೀತಾರಾಮ ಕುಲಾಲ್	ಸುಧಾ ನಾಗೇಶ್
207	ಆನಂದ ಶೆಟ್ಟಿ ಅಶೋಕನಗರ	ದೇವಿಕಾ ನಾಗೇಶ್
208	ಆನಂದ ಬೋಳಾರ್	ರೂಪಕಲಾ ಆಳ್ವ
209	ಡಾ। ಶಿಮಂತೂರು ನಾರಾಯಣ ಶೆಟ್ಟಿ	ಸುಧಾರಾಣಿ
210	ರುಕ್ಕಯ್ಯ ಮೂಲ್ಯ	ಜ್ಯೋತಿ ಚೇಳ್ಯಾರು
211	ಕೆ. ಆರ್. ರೈ	ಮುದ್ದು ಮೂಡುಬೆಳ್ಳೆ
212	ಮನ್ಸ ಪಾತ್ರಿ	ನವೀನ್ ಪಡ್ರೆ
213	ಗುರುವ ಕೊರಗ	ಯಶೋಧ ಮೋಹನ್
214	ಸೀತಾನದಿ ಗಣಪಯ್ಯ	ಕುದಿ ವಸಂತ ಶೆಟ್ಟಿ
215	ಶಿವಾನಂದ ಕರ್ಕೇರ	ಜಯಲಕ್ಷ್ಮಿ
216	ಆಟದಾರ್ ಪುಳಿಂಚ ರಾಮಯ್ಯ ಶೆಟ್ರ್	ದಿನಕರ ಪಚ್ಚನಾಡಿ
217	ಬೊಳಂತ್ಯೆ ಉರ್ಪೆಲ್	ಶೀನಾ ನಾಡೋಳಿ
218	ತುಳುವೆರ್ನ ಪಾರಂಪರಿಕ ಪ್ರಾಣಿ ವೈದ್ಯ – ಒಂಜಿ ಸ್ಥೂಲ ಅಧ್ಯಯನ	ಶ್ರೀಮತಿ ಮಣಿ ಎನ್ ಶೆಟ್ಟಿ
219	ಕೋಟಿ ಚೆನ್ನಯ	ಶ್ರೀ ಎಸ್.ಎನ್ ಡಿ.ಪೂಜಾರಿ
220	ಗಿಲ್ಗಮೆಸೆ	ಅಂಶುಮಾಲಿ

2014-2017 ಸಾಲ್‌ಡ್ ಅಕಾಡೆಮಿ ಬುಡುಗಡೆ ಮಲ್ತಿನ ಸಾಕ್ಷ್ಯಚಿತ್ರೊಲು

1. ಅಮೃತ ಸೋಮೇಶ್ವರ
2. ಪಾಲ್ತಾಡಿ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಆಚಾರ್
3. ಕೆ.ಎನ್. ಟೇಲರ್
4. ಮಿಜಾರು ಅಣ್ಣಪ್ಪ
5. ಮಚ್ಚೇಂದ್ರನಾಥ ಪಾಂಡೇಶ್ವರ
6. ಎಸ್.ಯು. ಪಣಿಯಾಡಿ
7. ಕಯ್ಯಾರ ಕಿಞ್ಞಣ್ಣ ರೈ
8. ವೆಂಕಟರಾಜ ಪುಣಿಂಚತ್ತಾಯ
9. ಡಾ. ಅಮ್ಮೆಂಬಳ ಬಾಳಪ್ಪ
10. ಅಳಿಕೆ ರಾಮಯ್ಯ
11. ಬೆಟ್ಟಂಪಾಡಿ ಚೋಮ
12. ದಾಸರಬೈಲು ಚನಿಯ ನಾಯ್ಕ
13. ಕೊಯಿರಾ ಬಾಳೆಪುಣಿ
14. ಕೊರಪ್ಪೊಲು
15. ಅಕಾಡೆಮಿ ಹೆಜ್ಜೆ ಗುರುತು

ಪುತ್ತೂರು ತಾಲೂಕುದ ಪ್ರಥಮ ದರ್ಜೆ ಮಹಿಳಾ ಕಾಲೇಜ್‌ಡ್ ಅಕಾಡೆಮಿದ ನಿರೆಲ್‌ಡ್ ನಡತಿನ ಮಾಧ್ಯಮ ಬರೆವಣಿಗೆ ಶಿಬಿರನ್ ಅಕಾಡೆಮಿದ ಸದಸ್ಯೆರಾಯಿನ ಕುಂಬ್ರ ದುರ್ಗಾ ಪ್ರಸಾದ್ ರೈಕುಲು ಉದಿಪನ ಮಲ್ತೆರ್. ಕಾಲೇಜಿದ ಪ್ರಾಂಶುಪಾಲೆರಾಯಿನ ಡಾ. ಗೋಪಾಲಕೃಷ್ಣ ಕೆ. ಗುರ್ಕಾರ್ಮೆ ವಹಿಸಾದಿತ್ತೆರ್. ಡಾ. ನರೇಂದ್ರ ರೈ ದೇರ್ಲ ಈ ಕಜ್ಜೊಡ್ ಉಪಸ್ಥಿತರಿತ್ತೆರ್.

ಕರ್ನಾಟಕ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ, ತುಳು ಪರಿಷತ್, ಕರಾವಳಿ ಲೇಖಕಿಯರ ಸಂಘ ಬೊಕ್ಕ ಮಯೂರಿ ಫೌಂಡೇಶನ್ ಮುಲ್ಕಿ ಮೊಕ್ಲೆನ ಒತ್ತು ಸೇರಿಗೆಡ್ ಅಕಾಡೆಮಿದ ಸಿರಿಚಾವಡಿಡ್ ದಸರಾ ಕವಿಗೋಷ್ಠಿ ನಡತ್‌ಂಡ್. ಈ ಕಜ್ಜೊದ ಗುರ್ಕಾರ್ಮೆನ್ ಪೆರಿಯ ಸಾಹಿತಿ ರಾಧಾಕೃಷ್ಣ ಉಳಿಯತ್ತಡ್ಕ ವಹಿಸೊಂದಿತ್ತೆರ್. ಡಾ. ನಿಕೇತನ ಉದಿಪನ ಮಲ್ತೆರ್, ಜಯ ಶೆಟ್ಟಿ ಮುಂಬಯಿ, ಡಾ. ಪ್ರಭಾಕರ ನೀರುಮಾರ್ಗ ಈ ಕಜ್ಜೊಡು ಪಾಲ್ ಪಡೆಯೆರ್.

ಕರ್ನಾಟಕ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ ಬೊಕ್ಕ ಆಳ್ವಾಸ್ ತುಳು ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಅಧ್ಯಯನ ಕೇಂದ್ರ ಮೂಡುಬಿದಿರೆ ಮೊಕ್ಲೆನ ಸೇರಿಗೆಡ್ 'ಅಕಾಡೆಮಿಡ್ ಒಂಜಿ ದಿನ ಬಲೆ ತುಳು ಓದುಗ' ಕಜ್ಜೊ ನಡತ್ತ್‌ಂಡ್. ಈ ಕಜ್ಜೊನ್ ತುಳು ವಿದ್ವಾಂಸೆರ್ ಬೊಕ್ಕ ನಿವೃತ್ತ ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕೆರಾಯಿನ ಪ್ರೊ. ಬಿ.ಶಿವರಾಮ ಶೆಟ್ರ್ ಉದಿಪನ ಮಲ್ತೆರ್. ಅಕಾಡೆಮಿದ ರಿಜಿಸ್ಟ್ರಾರಾಯಿನ ಪೂರ್ಣಿಮಾ, ಅಕಾಡೆಮಿದ ಸದಸ್ಯೆರಾಯಿನ ಕುಂಬ್ರ ದುರ್ಗಾಪ್ರಸಾದ್ ರೈ, ಸಂತೋಷ್ ಶೆಟ್ಟಿ ಹಿರಿಯಡ್ಕ, ಆಳ್ವಾಸ್ ಕಾಲೇಜಿದ ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕೆರಾಯಿನ ಯೋಗೀಶ್ ಕೈರೋಡಿ, ಬೆನೆಟ್ ಜಿ. ಅಮ್ಮನ್ನ ಈ ಕಜ್ಜೊಡು ಪಾಲ್ ಪಡೆಯೆರ್.

RNI No. KARTUL / 2015 / 63563